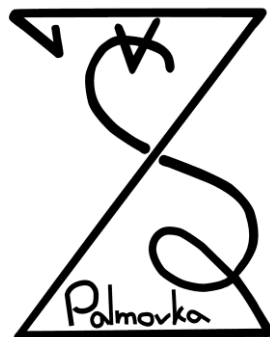

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání č. j. 385/2007

„Škola = hra, radost, poznání“

s úpravami pro školní rok 2022/2023

Základní škola, Praha 8, Palmovka 8

1.	Identifikační údaje	Chyba! Záložka není definována.
2.	Charakteristika školy	Chyba! Záložka není definována.
2.1	Historie školy.....	6
2.2	Umístění a kapacita školy.....	6
2.3	Vybavení a možnosti školy	6
2.4	Charakteristika pedagogického sboru a žáků.....	7
2.5	Spolupráce s partnery	7
2.6	Dlouhodobé projekty a akce školy	8
2.7	Preventivní program naší školy.....	9
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	10
3.1	Zaměření školy	10
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	11
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	17
3.4	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	18
3.5	Začlenění průřezových témat	20
3.6	Učební plán pro 0-tý ročník.....	23
4.	Učební plán.....	31
4.1	Učební plán pro 1. stupeň	31
4.2	Učební plán pro 2. stupeň	32
5.	Učební osnovy	33
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	33
5.1.1	Český jazyk a literatura - Čj.....	33
5.1.2	Anglický jazyk - Aj	60
5.1.3	Německý jazyk - Nj	74
5.1.4	Anglická konverzace – Ak	79
5.2	Matematika a její aplikace	84
5.2.1	Matematika - M	85
5.3	Informatika	105

5.3.1	Informatika - Ikt	105
5.4	Člověk a jeho svět	116
5.4.1	Prvouka - Pr	113
5.4.2	Vlastivěda - Vl	127
5.4.3	Přírodověda - Pře	133
5.5	Člověk a společnost	140
5.5.1	Dějepis - D	143
5.5.2	Výchova k občanství - Vo	147
5.6	Člověk a příroda	157
5.6.1	Fyzika - F	157
5.6.2	Chemie - Ch	168
5.6.3	Přírodopis - Př	174
5.6.4	Zeměpis - Z	186
5.7	Umění a kultura	199
5.7.1	Hudební výchova - Hv	199
5.7.2	Výtvarná výchova - Vv	214
5.8	Člověk a zdraví	225
5.8.1	Výchova ke zdraví - Vz	225
5.8.2	Tělesná výchova - Tv	233
5.9	Člověk a svět práce	257
5.9.1	Pracovní činnosti - Pč	257
5.10	Povinně volitelné předměty	269
5.10.1	Cvičení z matematiky – CvM	269
5.10.2	Základy počítačové grafiky - Zpg	273
5.10.3	Literární výchova - Lv	275
5.10.4	Komunikační a jazykové dovednosti – Kj d	281
5.10.5	Psaní na klávesnici všemi deseti – Psvd	285
5.10.6	Cvičení z fyziky – CvF	287
5.10.7	Přírodovědná praktika – Přpr	293
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	300
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků	300
6.2	Autoevaluace školy	332

7.	Školní družina	325
7.1	Organizace školní družiny	325
7.2	Výchovné a vzdělávací strategie školní družiny	325
7.3	Materiální podmínky školní družiny.....	326
7.4	BOZP školní družiny.....	326
7.4.1	Podmínky pro hygienické a bezpečné působení	326
7.4.2	Psychosociální podmínky	327
7.5	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	327
7.5.1	Personální oblast	327
7.5.2	Technická oblast	327
7.5.3	Materiální oblast.....	327
7.5.4	Organizační oblast	327
7.5.5	Podmínky vzdělávání žáků mimorádně nadaných dětí.....	328
8.	Vzdělávací obsah	328
9.	Standardy.....	332
9.1	Český jazyk a literatura	332
9.1.1	Komunikační a slohová výchova	332
9.1.2	Jazyková výchova.....	334
9.1.3	Literární výchova.....	337
9.2	Anglický jazyk	338
9.3	Německý jazyk.....	342
9.4	Matematika a její aplikace.....	344
9.4.1	Číslo a početní operace.....	344
9.4.2	Geometrie v rovině a v prostoru	346
9.4.3	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	348

1. Identifikační údaje

NÁZEV PROGRAMU:	ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ č. j. 385/2007
MOTTO:	„ŠKOLA = HRA, RADOST, POZNÁNÍ“
PŘEDKLADATEL:	Základní škola, Praha 8, Palmovka 8
ADRESA, KONTAKTY:	Palmovka 8/468, 180 00, Praha 8 - Libeň tel. 284 821 893, skola@zspalmovka.cz, www.zspalmovka.cz
ŘEDITEL ŠKOLY: KOORDINÁTOR ŠVP:	Mgr. Ivana Vanišová Mgr.
PRÁVNÍ FORMA, IČO:	příspěvková organizace, 60 43 32 48
ZŘIZOVATEL:	Městská část Praha 8 Zenklova 35/1, 180 48 Praha 8-Libeň, tel. 222 805 111
ZAŘAZENÍ DO SÍTĚ ŠKOL: IZO, RED-IZO:	26. 4. 1996 102 261 172, 600 039 820
PLATNOST DOKUMENTU OD:	1. 9. 2018
PODPIS ŘEDITELE	RAZÍTKO ŠKOLY

2. Charakteristika školy

V první polovině 18. století patřily pozemky nad Libeňským záměčkem šlechtici D. K. Palmemu, podle něhož bylo pojmenováno území, na kterém dnes stojí naše škola. Byly zde rozsáhlé vinice a zemědělská usedlost.

2.1 Historie školy

„Počátkem měsíce května roku 1895 počala obec libeňská stavět obecní dům na Palmovce, kterýž účelům školním věnovala.“ To jsou slova kronikáře a to je i začátek ZŠ Palmovka.

Kolaudace proběhla 27. 12. 1895. Do prvního patra budovy byla nastěhována 1. obecná škola chlapecká a do přízemí 1. obecná škola dívčí. Kapacita však brzy nestačila a muselo být přistavěno druhé patro. V době 1. světové války bylo vyučování na nějaký čas přesunuto do školy proti Libeňskému záměčku. Po válce začala škola opět fungovat, ale kapacita byla brzy opět nedostačující, a tak byla přistavěna nová školní budova v ulici Heydukova a obě budovy propojeny.

V této podobě jsou budovy funkční dodnes. V letech 1992-1993 zde proběhly rozsáhlé rekonstrukční práce.

2.2 Umístění a kapacita školy

Naše úplná základní škola leží ve staré zástavbě nedaleko stanice metra Palmovka. Její umístění je sice v rušné části města, zato dostupnost a dopravní obslužnost je zde výborná. Škola se nachází přímo v dopravním uzlu linek metra, tramvaje a autobusů. Rušné prostředí však neovlivňuje potřebný klid ke každodennímu vzdělávání dětí. Budova je totiž zkonstruována tak, že tvoří kompaktní celek v bloku domů a není tedy rušena velkým silničním provozem. Její optimální kapacita je 500 žáků, tedy 18 tříd a 40 - 50 zaměstnanců.

2.3 Vybavení a možnosti školy

Každá třída má svou kmenovou učebnu, která je světlá, teplá, prostorná, útulná, vybavená moderním nábytkem a připojením na internet. Všechny tyto učebny jsou vybaveny počítačem a většina též dataprojektorem. Momentálně má tedy projektor 14 učeben – z toho 9 učeben je vybaveno i interaktivními tabulemi. Třídy včetně odborných učeben a školních družin jsou rozmístěny do 3 podlaží. Cílem naší školy je poskytnout žákům ucelené základní vzdělání s přiblížením k reálnému životu, proto škála našich odborných učeben není kompatibilní pouze se zaměřením školy, ale je všestranná. Máme dostatečně vybavené dvě učebny výpočetní techniky, dále učebny fyziky a výtvarné výchovy, chemickou laboratoř, přípravnu pokrmů, dílnu s technickým materiálem, 2 tělocvičny, knihovnu se studovnou, keramickou dílnu, 3 herny ŠD, jídelnu a pro učitele kromě kabinetů a 2 sboroven ještě společenskou místnost a posilovnu. Pro výuku má škola kvalitní hygienické zázemí v souladu s normami.

Vzhledem k zaměření školy na informační a komunikační technologii má škola výborné vybavení týkající se tohoto oboru. Ve dvou počítačových učebnách mají žáci k dispozici 32 PC zapojených do školní počítačové sítě s internetem, s internetem, laserové tiskárny, scanner, USB paměti, digitální fotoaparáty, dataprojektory apod. Téměř všechny učebny 1. stupně jsou vybaveny interaktivní tabulí, plánujeme vybavit i další.

Naše škola nemá zahradu, a proto využívá Stadion Palmovka vzdálený cca 400 m. Zde jsou k dispozici atletické dráhy, doskočiště, hřiště na hokejbal i hřiště na míčové hry a zeleň. Využíváme ho jak na hodiny tělesné výchovy, tak pro pobyt na čerstvém vzduchu v odpoledních hodinách, tedy v družině. Bohužel v současné době nebyla na sportovištích provedena revize zařízení a sportoviště není možné školou používat. Protože nejsou provedeny revize sportovišť, musíme využívat nabídky ZŠ Strozziho k využití jejich školního hřiště v Karlíně. Stále se také řeší převod stadionu z vlastnictví státu do vlastnictví MČ Praha 8. Pokud k tomu dojde, měla by být v návaznosti na změnu vlastnictví zahájena rekonstrukce celého areálu.

Školní jídelna je součástí školy a má kapacitu 400 jídel. Plánovaná rekonstrukce proběhla v létě 2014 a jídelna s kuchyní nyní vyhovují nově stanoveným hygienickým normám.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru a žáků

Optimální počet učitelů na naší školu při současném počtu žáků je 15. Několik pedagogických pracovníků si doplňuje odbornou kvalifikaci. Většina pedagogů si vzdělání stále doplňuje a prohlubuje například formou kurzů a seminářů. Učitelé pak aplikují nové poznatky při vyučování či uplatňují nabyté informace při vedení kroužků pro žáky se speciálními potřebami učení. Někteří z nich si rozšířili svoji kvalifikaci. Nyní máme v našich řadách koordinátora ŠVP, který si doplňuje vzdělání, koordinátorku primární prevence a koordinátorku ICT (v současné době na rodičovské dovolené). Kvalifikovaná výchovná poradkyně je také bohužel na rodičovské dovolené. Dostatečná počítačová gramotnost je u nás brána za samozřejmou. Vládne zde klidné pracovní klima, které je umocněné provázanou komunikací učitelů obou stupňů. Učitelé využívají pracovních stolů ve sborovně, nikoli v kabinetech, což svědčí o vyrovnané kolektivní atmosféře. Školní družina má vysokou výchovnou úroveň, kterou zajišťují vychovatelky celoročními projekty a dalšími aktivitami.

Převážná většina žáků je z okolí školy. Během posledních let se zde rozšířil počet cizinců. Příslušníci minoritních etnik tvoří cca 11 % žáků školy. Problém vyvstává odchodem žáků 5. tříd na víceletá gymnázia. Odchází nejtalentovanější žáci, což se odráží v pracovní morálce a kázni na druhém stupni. Cca 24 % představují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o žáky s poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie a poruchy koncentrace) a o žáky nadané i mimořádně nadané. Tito žáci mají zajištěn individuální přístup. Žáci s mírnými poruchami budou pracovat podle plánu pedagogické podpory vypracovaného učitelem daného předmětu. Žáci s výraznými poruchami učení pracují podle individuálního vzdělávacího plánu vypracovaného učitelem daného předmětu na základě posudku psychologa.

Aktuální stav pedagogického sboru je k dispozici na webových stránkách školy.

2.5 Spolupráce s partnery

Usilujeme o partnerský vztah mezi školou a rodiči, a proto zde od roku 1992 pracuje Sdružení rodičů. Školská rada v zastoupení 1 rodiče, 1 pedagogického pracovníka a zástupce obce byla zvolena v roce 2006. Školská rada se schází pravidelně, projednává záležitosti vyplývající ze zákona, ale řeší i pomáhá řešit běžné problémy školy.

Spolupráce s rodiči probíhá pravidelně na třídních schůzkách – konají se čtyřikrát ročně. Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování dětí, učitelé s nimi projednávají své záměry při vzdělávání i své plány. O zpětnou vazbu se snažíme i vlastními dotazníky, kdy zjišťujeme v rámci vlastního hodnocení práce školy názory, potřeby a požadavky rodičů. Spolupráce třídních učitelů s rodiči je užší, zejména u dětí na I. stupni. S rodiči spolupracují i učitelé při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů pro žáky se SPU. Probíhají schůzky s rodiči budoucích prvňáků – v rámci přípravy pro budoucí prvňáky. Pořádáme dny otevřených dveří – rodiče mají možnost poznat prostředí školy i výchovné a vzdělávací záměry školy. Naprosto běžná je i možnost pro rodiče po domluvě s učiteli navštívit přímo vyučovací hodinu.

Prostřednictvím družiny a mimoškolních aktivit učitelů jsou zajištěny odpolední zájmové kroužky, exkurze, výlety a krátkodobé projekty. Nabízíme i zájmové aktivity organizované jinými institucemi.

Se školou je v úzkém kontaktu i psycholog z Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 8 PaedDr. Iva Světlá. Celoročně spolupracuje s učiteli a dohlíží na adekvátní intelektuální rozvoj nejen dětí s individuálním vzdělávacím programem. Pro zkvalitnění péče o tyto děti jsme se zúčastnili projektu „Centrum péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škol zřízených MČ Praha 8“, který byl ukončen v roce 2014. Spolupráce s psycholožkou Mgr. Hruškovou byla bohužel v červnu 2016 ukončena, psycholožka přešla na jiné pracoviště. Hledáme za ni náhradu.

V rámci primární prevence Ministerstva vnitra jsme 8 let pracovali na projektu „Ajaxův zápisník“. Nyní jsou připravovány ve spolupráci s Policií ČR a Městskou policií další akce. Pravidelně navštěvujeme dopravní hřiště. Každoročně děti absolvují 2 projektové dny na téma „Ochrana obyvatel při mimořádných událostech“. Plán primární prevence a výchovného poradenství je každoročně upravován a obsahuje značné množství akcí týkajících se volby povolání, prevence zneužívání návykových látek, šikany, týrání a zneužívání dětí. V této oblasti spolupracujeme s odborníky – Policií ČR, městskou policií, psychologickými poradnami (Pedagogicko - psychologickou poradnou v Praze 8 a KPPP v Praze 8 Karlíně) i dalšími institucemi. Více informací obsahuje Minimální preventivní program školy.

V plánu je i navázání dlouhodobější spolupráce se zahraničními školami.

2.6 Dlouhodobé projekty a akce školy

Projekty primární prevence

- Zdravý kolektiv ZŠ Palmovka – pro VI. A VII. ročníky – ve spolupráci s organizací Jil & Jim (probíhá od roku 2007)
- Zdravé zuby – I. stupeň (probíhá od roku 2005)
- Ochrana obyvatel při mimořádných událostech
- Ovoce do škol
- Dopravní výchova
- Školní mléko

Dlouhodobé projekty se pravidelně opakují v práci školní družiny i jednotlivých tříd. Jedná se o celoroční hru, jejíž cíl a zaměření se pro každý rok upravují podle momentálních námětů.

Akce

- Výstava žákovských prací spojená s vernisáží – účastní se všichni žáci i pedagogové školy
- Den Země
- Den jazyků
- Žákovská sportovní liga
- Sběr papíru
- Projektové dny – dle námětů v jednotlivých ročnících a třídách
- Vystoupení žáků pro rodiče (I. stupeň)
- Vystoupení dětí v Domově pro seniory (Mgr. Jitka Smrčinová se svou třídou)
- Účast na olympiádách a soutěžích – dle nabídky a možností pedagogů
- Den dětí
- Sportovní dopoledne
- Exkurzní dny dle potřeb vyučujících

2.7 Preventivní program naší školy

Minimální preventivní program je dokument naší školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže – čj. 20 006/2007 – 51 ze dne 16. 10. 2007.

Tento program je personálně zajištěn koordinátorkou primární prevence a výchovným poradcem.

Cíle programu, metody a formy práce a rámcový časový harmonogram je uveden ve školním dokumentu „Minimální preventivní program“ na školní rok 2021/2022.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Náš ŠVP má za cíl:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Tento cíl se snažíme dosáhnout různými formami práce, při čemž dáváme přednost konstrukci před transmisí, tzn. nepředáváme hotové poznatky, ale snažíme se o vyvolání situací, při kterých žáci sami hledají a utvářejí závěry. Vše se uskutečňuje v prostředí tzv. bezpečného klimatu, v němž se snažíme o příjemné prostředí, navození důvěry mezi učiteli a žáky, klidnou pracovní morálku, uspokojování potřeb v oblasti poznatků, komunikativní rovnost mezi partnery apod. Naši snahu můžeme tedy shrnout do motivačního názvu ŠVP:

„Škola = hra, radost, poznání“

Důležitou roli v uskutečňování našich cílů plní také školní družina. Účastní se snahy o všestranný rozvoj osobnosti každého jedince svým klidným a příjemným prostředím, celoročním projektem, spoustou odpoledních akcí a samozřejmě kroužky.

Profilace školy:

- učivo je přijímáno žákem i učitelem s vědomím „PROČ“ se to učí, nikoli „CO“ se učí, a proto nezáleží na množství poznatků, ale na jejich trvalosti a souvislosti s praxí
- všechny nabyté kompetence žák využije v praktickém životě
- v rámci vstupu do EU dojde k posílení výuky cizího jazyka

- v souvislosti se zaměřením školy na informační a komunikační technologie je u nás podporována výuka na počítačích a je rozšířena do souvisejících oborů
- z celkového pojetí ŠVP plyne důraz na samostatnost, seberealizaci, sebereflexi a sebehodnocení
- žáci se speciálními zdravotními potřebami mají zajištěn individuální přístup buď v povinné části vyučování nebo při aktivitách v rámci kroužků a školní družiny
- žák se u nás naučí dodržovat určitý mravní a morální kodex, což povede k rozvoji jeho komunikace se světem a pozitivní účasti v mezilidských vztazích

Zaměření naší školy na informační a komunikační technologii vychází z reálného technického rozvoje našeho státu. Medializace veškeré komunikace nutí a vybízí k touze po poznání v tomto oboru. V době, kdy internet je v popředí všech zdrojů získání informací, se snažíme naší výukou umožnit dětem držet pomyslný krok s celosvětovým trendem.

Chceme dále rozvíjet silné stránky naší školy a co nejvíce eliminovat a napravovat vše, co považujeme za nedostatky.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Svémi výchovnými a vzdělávacími strategiemi chceme vést děti k získání kompetencí pro produktivní a vyrovnaný život v demokratické společnosti, aby se mohly aktivně zapojit do budování „reálného světa“. Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Je nutné vybavit všechny žáky souborem kompetencí na takové úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Kompetence k učení		
Žák:	Učitel:	Možné metody a formy realizace
✗ vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ✗	➤ realizuje různé formy práce, aby nedošlo k jednostranným pohledům na daný problém ➤ střídáním pracovních forem a metod zabezpečuje variabilitu učebního programu ➤ vede žáky k odpovědnosti za jejich vzdělávání ➤ „problém“ předkládá z širokého úhlu pohledu, aby měl žák možnost promyslet a odůvodnit pracovní postupy	● frontální x skupinový x individuální přístup ● názorná výuka ● metoda pokus x omyl a její zhodnocení ● „time management“ – efektivní organizace vlastního učení
✗ vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	➤ učí systematičnosti při řešení úkolů ➤ předkládá dostatek odborné literatury, aby měl žák možnost zjistit maximum informací ➤ navrhuje rozmanité způsoby řešení ➤ aplikuje možnost volby	● práce s odbornou literaturou ● metodické hry na rozvoj myšlenkových operací, tj. paměť, pozornost, pohotovost, řešení problémů, emoce, fantazie atd. ● možnost volby

✗ operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	➤ snaží se o propojení učiva ve více oblastech ➤ pokládá doplňující otázky a úkoly, které vedou k uvědomění si souvislostí	● vedené asociace na dané téma ● konkretizace životní zkušenosti ● kompletizace vědomostí na dané téma
✗ samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	➤ vede k soustavnému pozorování okolí ➤ provádí analýzu x syntézu daného problému ➤ učí děti kombinovat a dosazovat získané informace do celku ➤ snaží se o kritické zhodnocení práce	● metoda pokus x omyl a její zhodnocení ● analýza x syntéza ● kooperativní činnosti
✗ poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	➤ konkretizuje důvody probíraného učiva ➤ hledá slabé stránky procesu učení na sobě samotném a snaží se o jejich nápravu ➤ snaží se o kritické zhodnocení výsledků učení	● sebehodnocení, sebekorekce, sebereflexe, seberealizace

Kompetence k řešení problémů		
Žák:	Učitel:	Možné metody a formy realizace
✗ vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností	➤ poukazuje na problémové situace a diskutuje o jejich příčinách a řešení ➤ vyvolává situace, při nichž se dítě musí rozhodnout na základě vlastního úsudku, a pak odůvodnit své řešení ➤ konzultuje s dětmi dosažené poznatky o problémových situacích, vytváří tak představu na základě určitých pravidel společnosti	● kooperativní činnosti v jakékoliv formě, tedy ve skupině ● dramatizace ● pozorování s vlastním úsudkem ● analýza SWOT
✗ vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	➤ reprodukuje potřebné informace k danému problému ➤ pomáhá nalézt k problémům vlastní stanovisko ➤ předkládá dětem kroky k řešení z více hledisek, aby měly možnost volby ➤ podporuje zdravou cílevědomost ➤ vede k přizpůsobivosti a k odolnosti vůči jakékoliv zátěži	● brainstorming, tj. přijímání všech nápadů bez kritiky ● mapovací aktivity ● pokus x omyl
✗ samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy	➤ analyzuje daný problém, aby měli žáci možnost vidět všechny jeho aspekty ➤ navrhuje drobné problémy k řešení a požaduje logicky podložené argumenty ➤ interpretuje názory žáků, aby si uvědomili jiný pohled na danou situaci	● matematický deníček ● modelové situace ● projektování

✗ ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	➤ předkládá několik podobných problémových situací, aby měl žák možnost použít již ověřený postup, využívá tak zpětné vazby ➤ provádí s dětmi rozbor dosažených kvalit při zdolávání problémů	● zpětná vazba ● volné psaní, tj. evokace, reflexe, formulace myšlenek ● metody rozboru, tzn. vyhodnocování, analýza, sumarizace
✗ kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí	➤ vede k samostatnosti a zodpovědnosti, podporuje samostatnou obhajobu ➤ učí žáka reálnému odhadu vlastních možností ➤ předkládá vždy objektivní náhled na řešení daného problému, neexistuje pro nás „nejlepší“ řešení, neboť každý názor bere v potaz, pokud je žákem obhajován ➤ snaží se evokovat u žáků odpovědné chování a morální rozhodování v náročných a rozporných situacích	● workshop ● burza návrhů řešení ● kritické myšlení

Kompetence komunikativní		
Žák:	Učitel:	Možné metody a formy realizace
✗ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logické sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	➤ v rámci učebních oborů týkajících se řeči doplňuje slovní zásobu a rozšiřuje schopnost plynulé a kultivované komunikace ➤ formou her se snaží o logičnost postupu zdolávaného úkolu ➤ hledá několik výrazů se stejným významem, tzn. synonyma a vybírá nejvhodnější, snaží se tak o výstižnost	● metodické hry na téma rozvoje slovní zásoby ● všechny typy mluvních cvičení, tj. vyprávění, popis, rozhovor atd. ● hádanky
✗ naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje	➤ kromě aktivních metod využívá i metody pasivní, tj. např. předčítání nebo výklad, čímž učí žáky naslouchání ➤ vede k mírné zdrženlivosti a urovnání si známých faktů před reflexí ➤ snaží se upevňovat sebedůvěru a touhu vyjádřit se, říct svůj názor ➤ rozvíjí schopnost projevovat se jako svobodná osobnost	● I.N.S.E.R.T., tj. analýza textu pomocí značek, pochopení za pomoci jiných názorů ● diskuse
✗ rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění	➤ využívá různé formy komunikace jak verbální tak nonverbální ➤ analyzuje různé druhy audiovizuálních záznamů	● pantomima ● třířázový rozhovor

✗ využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	➤ díky filozofii naší školy, tzn. prohloubení znalostí ve sféře informační a komunikační technologie, zabezpečuje žákům dostatečný kontakt s touto problematikou ➤ zdůrazňuje míru důležitosti s celosvětovým vývojem ➤ učí správnému zacházení s touto technikou	● internet ● počítačové výukové programy
✗ využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	➤ nutí ke sladění slovníku užívaného v dané společnosti ➤ úkoluje žáky, aby se naučili vyřídit nahodilý problém ➤ evokuje žáky k vzájemné spolupráci předložením zajímavých situací	● modelové situace ● inscenace ● spolupráce

Kompetence sociální a personální		
Žák:	Učitel:	Možné metody a formy realizace
✗ účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	➤ učí týmové spolupráci ➤ definuje roli pro její lepší pochopení ➤ střídá role v týmu, aby měli žáci možnost vyzkoušet si všechny ➤ klade důraz na efektivitu spolupráce při dosahování vytyčeného cíle	● týmová spolupráce ● týmovací činnosti – hry ● experimenty a porovnávání výsledku práce individuální a skupinové
✗ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	➤ vede k porozumění pojmu tolerance ➤ učí vnímat okolí a své „spoluhráče“ v týmu ➤ klade důraz na mezilidské vztahy ➤ pozitivně působí na žákovo ego	● metodické hry na téma mezilidských vztahů ● diskuse o typech lidského chování
✗ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	➤ snaží se o zapojení všech žáků pro dosažení vytyčeného cíle ➤ podporuje žáky se slabším sebevědomím, pomáhá jim formou hry a projektů zapojit se do procesu ➤ učí využívat všechny dosažené zkušenosti své i cizí ➤ nutí „naslouchat“	● projektové metody ● krátké přednášky ● I.N.S.E.R.T. ● vzájemná inspirace ● sociometrie
✗ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebevědomí a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	➤ střídáním rolí žákovi umožňuje uvědomovat si sebe sama v různých situacích, což vede k lepšímu sebepoznání ➤ podporuje samostatný růst sebevědomí a snaží se ho zdravě ovlivňovat ➤ navrhuje stále další možnosti rozvoje, aby žák dosáhl sebeuspokojení v dané situaci	● vedené diskuse žákem ● inscenační metody ● účast na jednání

Kompetence občanské		
Žák:	Učitel:	Možné metody a formy realizace
✗ respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	- evokuje snahu empatie k druhému - diskutuje o různých názorech, hledá klady a zápory ve výpovědích - hovoří o lidských hodnotách – o daném společenském žebříčku hodnot - poskytuje dětem dostatek informací, aby měly možnost volby při utváření svých postojů a hodnot - upozorňuje na možné fyzické a psychické násilí, útlak nebo šikanu	- diskuse, rozhovory s odborníky - metodické hry pro trénink empatie - odborné přednášky - Q třídění
✗ chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	- seznamuje žáky s právy a povinnostmi ve škole i mimo ni - vysvětluje důvody daných norem, tak aby byla pro žáky pravidla logická nikoli vyslovená jen z pozice autority	- studium psaných norem - modelové situace
✗ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	- seznamuje žáky s možnými krizovými situacemi, např. povodeň, požár, atmosférické poruchy atd. - vede k optimálnímu zvládnutí dané ohrožující situace - upozorňuje žáky na záporné stránky lidského chování při ohrožující situaci, tj. davová hysterie, chaos, nezáměr pomoci atd.	- exkurze - projekty
✗ respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	- poskytuje dětem dostatek informací o našem kulturním dědictví - vštěpuje jim základy vlastenectví a zájem o naši „kulturní pokladnici“ - zapojuje všechny žáky do kulturních i sportovních akcí, svým přístupem evokuje zájem dětí o takové akce	- kulturní a sportovní akce na úrovni třídního kolektivu, větší skupiny i celé školy - soutěže probíhající na všech úrovních, tj. třídní, školní, městské, státní i mezinárodní kolo
✗ chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	- vede k toleranci a ohleduplnosti, k citlivosti a vnímavému vztahu k lidem i k přírodě - učí v souvislostech mezi civilizačními problémy jako jsou mír, ekologie, všelidské morální hodnoty, životní prostředí, tolerance cizích kultur aj. - spolupracuje s žáky na projektech podporujících zdravý životní styl	nadace Tereza, Duha aj.

Kompetence pracovní		
Žák:	Učitel:	Možné metody a formy realizace
✗ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	- seznamuje žáky s pravidly použití nástrojů a nářadí při práci - nabízí široké spektrum materiálů, aby měl žák možnost volby - dodržuje pracovní postupy, abychom učili samostatnosti, cílevědomosti a odpovědnosti - stejnou práci provádí v různých podmínkách, aby zaručil variabilitu dosahování vytyčeného cíle, a tím nutí žáky kombinovat	- činnost podle pracovního plánu - montáže x demontáže
✗ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	- společně s žáky hledá význam dané práce a vhodnost volby pracovního postupu v souvislosti s životním prostředím - vysvětluje nutnost kladných pracovních výsledků k dosažení vyšších cílů - vysvětluje nutnost záporných pracovních výsledků k neustálému zdokonalování jedince - pracuje na žebříčku kulturních a společenských hodnot	- diskuse o vlastní práci - myšlenková mapa
✗ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	- umožňuje rozvoj v oboru, který žáky zajímá - pracuje s odbornou literaturou k rozšíření znalostí ve vybraném oboru, nejen s učebnicí - učí plánování	- písemné plány - modelové situace
✗ orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	- seznamuje se všemi aspekty podnikání - zkouší projektové situace podnikání	- experimenty - inscenace - ratingové pozorování

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání těchto žáků vycházíme ze zákona 561/2004 Sb. (školský zákon), z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, z novely školského zákona (vyhláška č. 82/2015 Sb.) a z požadavků Evropské komise a Akčního plánu inkluzivního vzdělávání MŠMT na období 2016 – 2018.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni s využitím podpůrných opatření, která se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do 5 stupňů. Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory – PLPP. Podpůrná opatření 2. – 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Žáci jsou vyučováni dle individuálního plánu. PLPP a IVP zpracovává škola. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Takových žáků je v tomto školním roce prozatím cca 24 %, počty žáků se mění podle situace a příchozích žáků na naší školu.

System péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Pravidla a průběh tvorby:

- podpůrná opatření prvního stupně jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu,
- před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory žáka (PLPP), který je průběžně aktualizován,
- pokud nepostačuje poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb,
- na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka se poskytnou podpůrná opatření druhého až pátého stupně.

Realizace:

- na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka zpracovává škola individuální vzdělávací plán (IVP),
- individuální vzdělávací plán je zpracováván nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení PPP a žádost zákonného zástupce žáka, v doporučení, která jsou platná od ledna 2018 je žádost rodičů součástí doporučení, tzn., že zákonný zástupce spolu s podpisem doporučení ŠPZ zároveň podepisuje a žádá o IVP pro žáka,
- individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka,
- Žáci se SVP navštěvují podle doporučení – předměty speciálně pedagogické péče (reedukace) nebo pedagogickou intervencí. V PSPP jsou se žáky rozvíjeny oslabené funkce na základě doporučení ŠPZ, v hodiny pedagogické intervence jsou vedeny především jako doučování oslabených dílčích částí z konkrétních předmětů,
- Žáci se SVP využívají v rámci výuky kompenzační m didaktické a speciální pomůcky, které jsou na doporučení ŠPZ, popřípadě zakoupeny z volných prostředků školy. Evidence pomůcek je v kabinetě VP,

- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají individuálně a podle okolností upravený obsah vzdělávání, aby zvládli učivo daného ročníku, konkrétní úpravy obsahu vzdělávání jsou zaneseny v IVP konkrétního žáka, dále jsou ve výuce používány metody a formy pro práci se žáky se SVP.

Vyhodnocení PLPP a IVP:

- vyhodnocení PLPP je průběžné, nejpozději do 3 měsíců od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů, v případě potřeby dále realizuje PLPP, dalším krokem je žádost o vyšetření v PPP, v lepším případě je ukončeno poskytování PO,
- vyhodnocování IVP probíhá ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a jeho zákonným zástupcem, TU žáka ve spolupráci s dalšími vyučujícími daných předmětů, ve kterých je realizován IVP vyhodnotí poskytované PO na základě doporučení ŠPZ, toto vyhodnocení je konzultováno s PPP, informován zákonný zástupce a konkrétní žák. Na základě tohoto doporučení jsou realizována PO v následujícím školním roce.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Vyžadují tak od učitele individuální přístup, který musí být zařazen jak do běžných vyučovacích hodin tak do volnočasových aktivit.

Žáka stimulujeme k lepším výkonům poskytnutím:

- práce navíc
- řešení náročnějších úkolů v daném oboru
- možnosti vedení a řízení skupin
- návštěvy vyučovacích hodin ve vyšším ročníku
- práce s naučnou literaturou a s internetem
- prostoru pro samostatné hlubší bádání
- reprezentace školy v soutěžích
- zviditelnění jejich nadání

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Vedeme je k rovnému přístupu k méně talentovaným žákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné může být průměrný. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola je povinna využít pro tyto žáky podpůrných opatření 1. – 4. stupně.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Pravidla a průběh tvorby:

- za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech,
- zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Realizace:

- vzdělávání mimořádně nadaného žáka se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka,
- IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení PPP a žádost zákonného zástupce žáka,
- IVP může být doplňován a upravován během školního roku.

Vyhodnocení IVP:

- vyhodnocování IVP probíhá ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a jeho zákonným zástupcem,
- školské poradenské zařízení jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata prostupují celým vzděláváním a svým formativním charakterem vstupují do mnoha činností ve výuce i mimo ni. Jsou důležitým prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V našem školním vzdělávacím programu jsme obsah tematických okruhů průřezových témat integrovali do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů. Je zcela v kompetenci učitele, zda si tuto integraci doplní projektem.

Osobnostní a sociální výchova - OSV									
Název tematického okruhu OSV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností a poznávání	Q ¹	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q
Sebepoznání a sebepojetí	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q
Seberegulace a sebeorganizace	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q
Psychohygiena	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q
Kreativita	Hv, Vv, Pč	Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Ikt, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, Ikt, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, Ikt, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, Z, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, F, Z, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, F, Ch, Z, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, F, Ch, Z, Hv, Vv, Tv, Pč
Poznávání lidí	Čj, Pr	Čj, M, Pr	Čj, Aj, M, Pr	Čj, Aj, M, VI, Pře	Čj, Aj, M, VI, Pře	Čj, Aj, M, Vo, Z	Čj, Aj, M, Vo, Z, Vz	Čj, Aj, M, Vo, Z, Vz	Čj, Aj, M, Vo, Z, Vz
Mezilidské vztahy	Pr	Čj, Pr	Čj, Aj, Ikt, Pr	Čj, Aj, Ikt, VI, Pře, Vv	Čj, Aj, Ikt, VI, Pře, Vv, Tv	Čj, Aj, Vo, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, D, Vo, Vv, Vz, Tv, Pč	Čj, Aj, D, Vo, Vv, Vz, Tv, Pč	Čj, Aj, M, D, Vo, Z, Vv, Vz, Tv, Pč
Komunikace	Čj, M, Pr	Čj, M, Pr	Čj, Aj, M, Pr	Čj, Aj, M, VI, Pře	Čj, Aj, M, Ikt, VI, Pře	Čj, Aj, M, Ikt, Vo, Hv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, D, Vo, Hv, Vz, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, D, Vo, Př, Z, Hv, Vz, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, D, Vo, Z, Hv, Vz, Tv, Pč
Kooperace a kompetice	Pr, Hv, Vv, Tv, Pč	Pr, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, M, Pr, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, VI, Pře, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, VI, Pře, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, F, Z, Hv, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, F, Z, Hv, Vz, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, D, F, Z, Hv, Vz, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, D, Vo, F, Z, Hv, Vv, Vz, Tv, Pč
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, Vv	M, Hv, Vv	M, Pr, Hv, Vv	Čj, M, VI, Pře, Hv, Vv	Čj, Aj, M, VI, Pře, Hv, Vv, Pč	Čj, Aj, M, D, Vo, F, Z, Hv, Vv, Pč	Čj, Aj, M, D, F, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Pč	Čj, Aj, M, D, Vo, F, Ch, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Pč	Čj, Aj, M, D, Vo, F, Ch, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Pč
Hodoty, postoje, praktická etika	-	-	-	-	Čj	Čj, Aj, M, Tv	Čj, Aj, M, Vo, Vz, Tv	Čj, Aj, M, Vo, Vz, Tv	Čj, Aj, M, Vo, Z, Vz, Tv

Výchova demokratického občana - VDO									
Název tematického okruhu VDO	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Tv	Čj, Pr, Tv	Čj, Aj, Pr, Tv	Čj, Aj, Ikt, VI, Vv, Tv	Čj, Aj, VI, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Ikt, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Ikt, Tv	Čj, Aj, M, Ikt, Hv, Vz, Tv, Pč	Čj, Aj, M, Ikt, Ch, Hv, Vv, Vz, Tv
Občan, občanská společnost a stát	-	Pr	Pr	VI, Tv	Čj, VI, Tv	Čj, Aj, D, Vo, Z	Čj, Aj, D, Vo, Z	Čj, Aj, D, Vo, Z, Vv	Čj, Aj, D, Vo, Vv
Formy participace občanů v politickém životě	-	-	-	-	-	D	D	D, Vo	Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	-	-	-	VI	VI, Pře	Vo	Vo	Vo, Z	D, Vo, Z

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VEGS									
Název tematického okruhu VEGS	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	-	-	Čj	Čj, Aj, VI, Hv	Čj, Aj, VI, Hv	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z	Čj, Aj, D, Př, Z	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z, Vv	Čj, Aj, Vo, Př, Z
Objevujeme Evropu a svět	-	-	Aj	Aj, VI	Aj, VI, Pře, Vv	Čj, Aj, D, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z, Vv	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z, Hv, Vv
Jsme Evropané	-	-	-	Aj, VI	Čj, Aj, VI	Aj	Aj, D, Vo, Z, Vv	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z, Vv, Vz

Multikulturní výchova - MKV									
Název tematického okruhu MKV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	HV, Vv,	Pr, Hv, Vv	Pr, Hv, Vv, Tv	Čj, VI, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Ikt, VI, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, D, Vo, Z, Hv, Vv, Tv	Čj, D, Vo, Z, Hv, Vv, Vz, Tv	Čj, D, Vo, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Tv	Čj, Ikt, D, Vo, Z, Hv, Vv, Vz, Tv
Lidské vztahy	Hv, Vv, Pč	Čj, Pr, Hv, Vv, Pč	Čj, Aj, Pr, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, Ikt, VI, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, Ikt, VI, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, D, Vo, Z, Hv, Vv, Vz, Tv	Čj, Aj, D, Vo, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Tv	Čj, Aj, Ikt, D, Vo, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Tv
Etnický původ	-	Pr	Pr	Ikt, Hv, Vv	VI, Hv, Vv, Pč	Z, Hv, Pč	Čj, D, Vo, Z, Hv, Vz, Tv, Pč	Př, Z, Hv, Tv	Z, Hv, Vz, Tv
Multikulturalita	-	-	-	-	Čj, VI, Pč	Vo, Pč	Vo, Hv, Pč	Hv, Vv	Z, Hv, Vv
Princip sociálního smíru a solidarity	-	-	-	-	VI	Vo	-	D, Vo	Čj, D, Vo, Vz

Environmentální výchova - EV									
Název tematického okruhu EV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	-	-	Pr	Přa	Přa	Př, Z, Pč	Př, Z, Pč	Ch, Př, Z	Př, Z
Základní podmínky života	Pr, Pč	Pr, Pč	Pr, Pč	VI, Přa, Pč	VI, Přa, Pč	F, Př, Z	Čj, M, F, Př, Z	M, F, Ch, Př, Z, Tv, Pč	M, F, Ch, Př, Z
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	-	Pr	Pr	VI, Přa	VI, Přa	Př, Z, Vv	D, Vo, Př, Z, Vv	Čj, Ch, Př, Z, Vv	D, Vo, Ch, Př, Z, Vv
Vztah člověka k prostředí	Pr, Vv, Tv, Pč	Pr, Vv, Tv, Pč	Pr, Vv, Tv, Pč	VI, Přa, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, VI, Přa, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Př, Z, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, D, Vo, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Tv, Pč	Čj, Ch, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Tv, Pč	Čj, Ch, Př, Z, Hv, Vv, Tv

Mediální výchova - MV									
Název tematického okruhu MV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	-	Pr	Ikt	Ikt, Hv	Čj, Ikt, Přa, Hv	Ikt, Z, Hv, Vv	Čj, Ikt, Vo, Z, Hv, Vv, Vz	Čj, Z, Hv, Vv, Vz	Čj, M, Ikt, Z, Hv, Vv, Vz
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj	-	-	-	Př	Čj, Aj, Ikt	Čj, Aj, Ikt, Vo, Z, Hv, Vv, Vz	Čj, Aj, Z, Hv, Vv, Vz	Čj, Aj, Ikt, D, Z, Hv, Vv, Vz
Stavba mediálních sdělení	-	-	-	Ikt	Čj, Ikt	Čj	Čj, Ikt	Čj, Ikt, Ch	Čj, Ikt
Vnímání autora mediálních sdělení	-	-	-	-	-	Ikt	Čj, Ikt, Vo	-	Ikt
Fungování a vliv médií ve společnosti	Pr	Pr	Pr	Vv, Tv, Pč	Čj, Vv, Tv, Pč	Čj, Vo, Z, Hv, Vv, Tv, Pč	Ikt, Vo, Hv, Vv, Vz, Tv, Pč	Čj, Ikt, Vo, F, Př, Hv, Vv, Vz, Tv, Pč	Ikt, Vo, Př, Z, Hv, Vv, Vz, Tv, Pč
Tvorba mediálního sdělení	-	-	-	Ikt	Ikt, VI	-	Ikt	Ikt, Ch	Čj, Ikt
Práce v realizačním týmu	-	-	-	Ikt	Čj, VI	-	-	Ikt, Ch	Čj, Ikt, Tv

Q¹ - v ročníku jsou všechna průřezová témata

3.6 Učební plán pro 0-tý ročník

Základní údaje o přípravném ročníku

Je umístěn v prostorách školní družiny, které jsou vybaveny nábytkem, tak, aby vyhovovaly potřebám přípravného ročníku. V přípravné třídě se mohou vzdělávat děti, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj akterým byl současně udělen odklad školní docházky (Novelaškolského zákonaprovedená zákonem č. 178/2016Sb.).Přípravná třídapomáhá vyrovnat vývoj těch dětí, které mají zjakéhokolivdůvodu odklad školní docházky. Zaměřuje se navyrovnání vývoje dítětesohledem najeho školní nezralost vdobě, kdy by již povinnou školní docházku mělo realizovat. Cílem vzdělávání vpřípravné třídě je připravit děti kbezproblémovému nástupu do 1.třídy apředcházet neúspěšným začátkům vevzdělávacím procesu.

Organizace vzdělávání

Organizace vzdělávání v přípravné třídě je stanovena vyhláškou č.48/2005 Sb. Děti zařazované do přípravné třídy mají specifické vzdělávací potřeby v porovnání s dětmi v běžné MŠ. Potřebují zvýšenou individuální péči a speciálně pedagogické postupy. Děti jsou přijímány na základě doporučení pedagogicko – psychologické poradny. Nejvyšší počet dětí ve třídě je 15. Časový rozsah vzdělávání je určen počtem vyučovacích hodin stanovených pro první ročník ZŠ – 20 hodin. Vyučovací hodiny jsou rozděleny na kratší časové úseky se střídáním činností podle potřeb dětí. Děti mají možnost navštěvovat ranní a odpolední družinu. Přípravný ročník se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. K dokumentaci se používá třídní kniha a třídní výkaz. Děti jsou vzdělávány na základě individuálních vzdělávacích plánů. Vzdělávací program trvá 1 rok. Učitelka vede pro každého žáka osobní dokumentaci a záznamový arch pro diagnostickou a pedagogickou práci s dítětem v přípravné třídě ZŠ.

Organizace dne v přípravné třídě

7,00 – 7,40	ranní družina
7,40 – 8,00	příchod dětí do školy, hra
8,00 – 8,30	ranní kruh, příprava na nový den
8,30 – 9,30	frontální, skupinové nebo individuální činnosti s dětmi
9,30 – 10,00	hygiena, svačina
10,00 – 11,30	frontální, skupinové nebo individuální činnosti s dětmi, pohybové aktivity, pobyt venku
11,30 - 12,00	hygiena, oběd
12,00 – 17,00	školní družina

Charakteristika přípravné třídy

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. K dokumentaci se používá třídní výkaz a osobní složka dítěte, ve které jsou uloženy veškeré zprávy z vyšetření PPP, lékaře, logopeda, individuální plán, hodnocení a pod. Na konci školního roku dítě stručně zhodnotíme, s jakým výsledkem přípravnou třídu absolvovalo. Děti nedostávají vysvědčení, ale obdrží „Pochvalný list“.

Výchovný a vzdělávací program pro přípravnou třídu je zpracován do okruhů učiva. Učivo v těchto okruzích je rozpracováno v souladu RVP pro předškolní vzdělávání s možností korekce. Rozhodující jsou vždy individuální možnosti a schopnosti dětí a jejich tempo zvládání požadavků. Organizace i program přípravné třídy je maximálně přizpůsoben vývojovým a jazykovým možnostem dětí a jejich potřebám.

Spolupráce s rodiči

- návštěvy přípravné třídy
- denní pohovory
- informační nástěnky
- třídní schůzky
- výstav dětských prací
- akce pořádané školou

Cíle přípravné třídy

Formy a metody

- skupinové vyučování, metoda dobrého startu
- činnostní učení
- možnost účasti rodičů (po dohodě s učiteli) ve vyučovacích hodinách
- nabídka aktivní účasti rodičů na školních a třídních akcích a zapojení do jejich příprav

Využívat vědomosti v praxi

- sbírat informace potřebné pro život
- exkurze
- výlety
- návštěvy do divadla
- výstavy

Zajistit integraci dětí

- respektování individuality žáků – vyhledávání talentů, pomoc dětem ze sociálně slabého nebo méně podnětného prostředí

Zaměřit se na osobnostní vývoj dětí

- výchova dětí k sebepoznání, komunikaci a kooperaci
- uvědomění si podstaty a svobody, kde je ale nutno dodržovat stanovená pravidla

- péče o kulturní a estetický rozvoj dětí (návštěvy divadelních představen, i koncertů)

Rozvíjet týmovou práci

- společně řešení pracovních a sociálních problémů
- osvojení si potřebných dovedností – umět odstoupit od vlastního nápadu, pozitivní
- myšlení, vzájemná komunikace, řešení konfliktů,

Propagovat zdravý životní styl

- pohybové hry, zdravotní tělesná cvičení, nácvik jednoduchých tanečků
- důraz na estetické a pohodové prostředí vybavitelnosti a výzdoba třídy
- propagace zásad zdravé výživy
- prevence patologických jevů
- péče o životní styl

Oblasti předškolního vzdělávání

Dítě a jeho tělo

- stimulace a podpora ve vývoji psychomotorické oblasti
- podpora fyzické pohody
- zlepšení tělesné a pohybové zdatnosti, zdravotní kulturu
- rozvoj pohybových a manipulačních dovedností
- učení se sebeobslužným činnostem
- osvojuje si poznatky o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech
- osvojuje si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí
- vytváření si zdravých životních návyků a postoje zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- podporovat duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti
- rozvoj intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí
- pěstování citů, vůle i jeho sebepojetí, sebevyjádření a kreativity
- rozvoj vzdělávacích dovedností, poznávání a učení

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a dovedností – vnímání, naslouchání, porozumění
- naučit se dobře vyslovovat, vytvářet pojmy, vyjadřovat se, zlepšit mluvní projev
- rozvoj komunikace a kultivovaného projevu

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj smyslového vnímání
- rozvoj paměti a pozornosti
- rozvoj fantazie
- rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů a tvořivého sebevyjádření
- rozvoj zvědavosti, zájmu, radosti z objevování
- vytváření kladného postoje k učení

Sebepojetí, city a vůle

- poznávání sama sebe, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- rozvoj schopnosti sebeovládání, citových vztahů a jejich rozvíjení a prožívání
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivnit vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- podpora utváření vztahů k jinému dítěti či dospělému
- posilovat, kultivovat a obohacovat vzájemnou komunikaci v mezilidských vztazích
- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- naučit se navazovat a rozvíjet vztahy k druhému
- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztahu k druhým

Dítě a společnosti

- naučit se pravidla soužití s ostatními
- uvést do světa materiálních a duchovních hodnot
- poznávání pravidel společenského soužití
- rozvoj schopnosti spolupracovat a spolupodílet se
- přijímat základní hodnoty ve společnosti
- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije
- vytvářet pozitivní postoje k životu, světu, vztahům

Dítě a svět

- seznamování se s okolním světem a jeho dění, vliv člověka na životní prostředí
- seznamování se s místem, ve kterém žije a vytvářet jeho pozitivní vztah k němu
- vyprávění si o rozmanitosti, vývoji a proměnách okolního světa
- poznávání jiných kultur

- chápání jak můžeme okolní svět chránit a zlepšovat, ale i poškozovat a ničit
- osvojování si jednoduchých činností v péči o okolí
- spolupodílet se na ochraně životního prostředí
- rozvoj úcty i životu
- vytváření si představ o živé a neživé přírodě, lidech, vesmíru

Obsah jednotlivých oblastí se prolíná, prostupuje, vzájemně podmiňuje, dílčí cíle i dlahové kompetence dítěte na sebe navazují a vzájemně se doplňují, někde i částečně překrývají. Také se i v rámci různých oblastí opakují.

Výchovný a vzdělávací obsah

1. Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků.
2. Rozumová výchova- rozvoj jazykové oblasti a komunikativních schopností, matematických představ a oblast rozvoje poznání.
3. Hudební výchova- rozvoj sluchového vnímání, diferenciací.
4. Výtvarná výchova- rozvoj estetického cítění, jemné motoriky.
5. Pracovní činnosti- sebeobsluha, rozvoj manuální zručnosti.
6. Tělesná výchova- zvyšování tělesné zdatnosti, správné držení těla.
7. Individuální speciální pedagogická péče- výchovní poradce, školní psycholog, logoped.

Hlavní cíle

Jazyk a komunikace

Systematicky rozšiřovat slovní zásobu, vytvářet správné gramatické stavby jazyka, rozvíjet komunikativní dovednosti, rozvoj plynulého vyjadřování, paměti a myšlení.

Matematické představy

Rozvíjet logické myšlení, úsudku a přesného vyjadřování, prostorové orientace, vytváření prvotních představ o číslech, osvojení základních prvků numerace v oboru přirozených čísel do 5.

Rozvoj poznání

Seznamování se se základními poznatky o životě ve společnosti a přírodě v jeho nejbližším okolí.

Hudební činnosti

Povzbuzování muzikálnosti dětí a jejich pohybové kultury, rytmizace, zpěv s tancem, nácvik jednoduchých písní.

Výtvarné činnosti

Naučit se dovednosti práce s tužkou, rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, představivosti a grafomotoriky, rozeznávání základních barev.

Pracovní činnosti

Rozvoj jemné motoriky, získání základů manuální zručnosti a pracovních návyků, seznamování se s technikou práce s jednoduchými pracovními nástroji.

Tělovýchovné činnosti

Umožnit dětem radost z pohybu, rozvíjet základní pohybové dovednosti, posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti, naučit je správnému držení těla.

Rozvoj činností a znalostí, které by měly děti zvládnout na konci přípravné třídy

Sebeobsluha

Zvládnutí osobní hygieny, samostatné oblékání a obouvání, zavazování smyček, samostatně jíst – používat příbor, udržovat pořádek a čistotu.

Sociální dovednosti

Naučit se jednat s ostatními, znát a používat jména spolužáků a dospělých, navazovat a udržovat přátelství, dokázat požádat o pomoc dospělé a kamarády přijímat zodpovědnost za své činy, dokázat se orientovat na známých místech i bez dozoru, uznávat autoritu dospělého, projevovat k němu pozitivní vztah, zachovávat běžná pravidla společenského chování, naučit se pracovat se skupinou, dokázat se soustředit a nevyrušovat.

Hrubá motorika

Dobře chodit po schodech, při chůzi nevrážet do ostatních, běhat, skákat přes švihadlo, umět zaujmout různé pozice, udržovat rovnováhu, kontrolovat své tělo zúčastňovat se různých pohybových her, pohybovat se v prostoru podle daných pokynů, udržovat rytmus.

Jemná motorika

Umět si hrát s drobnými předměty, stavět ze stavebnice, navlékat korále, napodobovat psaní, napsat své jméno (tiskací), správný úchop tužky, zvládnutí základních linií (kruhy, čáry, vlnovky,...).

Oblast jazyka a komunikace

Dokázat poslouchat a klást jednoduché otázky, naslouchat celému příběhu během vyprávět, vypravovat o svých zkušenostech a událostech v logické návaznosti, reagovat na pokyny, aktivně se zapojovat do společenské konverzace, komunikovat v různém prostředí a být pochopeno, umět zacházet s knihou, aktivně používat slovní zásobu, chápat obsah čteného, umět interpretovat text, pojmenovat předměty denního použití, umět vyprávět pohádku, dramatizovat.

Oblast matematických, časových a prostorových představ

Vnímá a poznává časové vztahy (začátek, prostředek, konec, první, poslední, včera, dnes, zítra, dny v týdnu, roční období,...), kvalitativní vztahy (hodně, málo, stejně, plný, prázdný,...), prostorové vztahy (nahore, dole, vlevo, vpravo, řazení předmětů dle daných kritérií,...), zná geometrické tvary, umět počítat předměty v daném souboru, tvořit konkrétní soubory s daným počtem prvků, používat celé číselné řady.

Hudební projev

Zazpívá píseň s důrazem na správnou melodii a rytmus, vytleskávat daný rytmus a umět ho vyjádřit různými pohyby, doprovodit zpívanou píseň jednoduchým hudebním nástrojem, umět naslouchat úryvku hudební skladby, vyjádřit pocity a dojmy, umět zatančit jednoduché Tanečky.

Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení

Žák:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- při zadané práci dokončí co započalo, dovede postupovat dle instrukcí a pokynů a je schopno se dobrat výsledků
- odhaduje své cíle, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud nedostává ocenění, učí se s chutí
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, který ho obklopuje
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- soustředně pozoruje, zkoumá, všímá si souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje a snaží se sám dosáhnout výsledku, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní nápady, využívá fantazie)
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů, zpřesňuje si početní představy
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a vedou k cíli, která nejsou funkční – dokáže se rozhodnout mezi nimi
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i snahu
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí

Kompetence komunikativní

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky, odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje na smysluplný dialog
- dokáže slovně vyjadřovat své pocity, prožitky, nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými, ..)umí používat komunikaci verbální i neverbální

- komunikuje bez zábran i ostychu s dětmi i dospělými průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu

Kompetence sociální a personální

Žák:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si tvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnosti k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování a agresivitu, lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, i podřít, v běžných situacích uplatňuje základní návyky a pravidla společenského styku je schopné druhé respektovat, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla
- při setkávání s neznámými lidmi se chová obezřetně je schopné chápat různorodost a odlišnost lidí a být k nim tolerantní chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, vzniklé konflikty lze řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte

Kompetence činnosti a občanské

- své činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat své silné stránky a poznávat své slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, dokáže se přizpůsobovat daným okolnostem
- chápe, že to, co dělá a zajímá se, může se rozhodovat svobodně, a také za svá rozhodnutí přebírá zodpovědnost
- má smysl pro povinnost ve hře, práci, učení, úkolům a povinnostem, váží si práce a úsilí druhých

4. Učební plán

4.1 Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací předmět		Český jazyk	Anglický jazyk	Matematika	Informační a komunikační technologie	Člověk a jeho svět			Umění a kultura		Tělesná výchova	Pracovní činnosti	Disponibilní časová dotace	CELKEM
						Prvouka	Vlastivěda	Přírodověda	Hudební výchova	Výtvarná výchova				
Počet hodin	1. ročník	7+2	+1	4	-	2	-	-	1	1	2	1	+3	21
	2. ročník	7+1	+2	4	-	2	-	-	1	1	2	1	+3	21
	3. ročník	7+1	3	4+1	+1	2	-	-	1	1	2	1	+3	24
	4. ročník	6+2	3	4+1	+1	-	2	1	1	2	2	1	+4	26
	5. ročník	6+2	3	4+1	1	-	2	1	1	2	2	1	+3	26
	CELKEM	33+8	9+3	20+3	1+2	6	4	2	5	7	10	5	+16	118

*Školní rok 2022/2023, přechodové období, Čj 7 hodin, Aj 3 hodiny, M 4 hodiny

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

Vzdělávací předmět		Jazyk a jazyková komunikace				Matematika	Informační a komunikační	Člověk a společnost		Člověk a příroda				Umění a kultura		Člověk a zdraví		Pracovní činnosti	Volitelné předměty	Disponibilní časová dotace	CELKEM
		Český jazyk	Anglický jazyk	Německý jazyk	Anglická konverzace			Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova				
Počet hodin	6. ročník	4+1	3	-	-	4	1	2	1	2	-	2	2	1	2	-	2	1	-	+1	28
	7. ročník	4	3	2*	2*	3+1	+1	2	1	2	-	2	1+1	1	1	1	2	1	+1	+4	30
	8. ročník	3+1	3	2*	2*	4+1	+1	2	1	1+1	2	1+1	1	1	1	1	2	1	+1	+6	32
	9. ročník	4+1	3	2*	2*	4+1	+1	1+1	1	1	2	1	1	1	2	+1	2	+1	+1	+7	32
	CELKEM	15+3	12	6*	6*	15+3	1+3	7+1	4	6+1	4	6+1	5+1	4	6	2+1	8	3+1	+3	+18	122

Poznámky:

- Červeně je znázorněna disponibilní časová dotace.
- Do vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je na 1. stupni distribuována hodina výtvarné výchovy. Jde o rozvoj výtvarných dovedností na počítači ve vhodných programech. Vzdělávací obsah je zpracován v rámci předmětu Informační a komunikační technologie. Tento kombinovaný předmět je zařazen do 3. a 4. ročníku. Povinná hodina výtvarné výchovy je tedy rozdělena do dvou ročníků předmětu Informační a komunikační technologie.
- Seznam volitelných předmětů: Cvičení z matematiky, Základy počítačové grafiky, Literární výchova, Komunikativní a jazykové dovednosti, Psaní na klávesnici všemi deseti, Cvičení z fyziky, Přírodovědná praktika. Další volitelné předměty budou zpracovány v příštích letech – nabídka se může v jednotlivých letech lišit dle možností školy a zájmu žáků.
- * Druhý cizí jazyk - žákům, kteří by měli problém se zvládnutím druhého cizího jazyka byly přidány 2 hodiny konverzace v anglickém jazyce (místo dalšího cizího jazyka) – jedná se o upevňování výuky v cizím jazyce. Nevzrostl tak celkový počet hodin pro žáky.

Povinně volitelné předměty	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Cvičení z fyziky	X	X	X
Cvičení z matematiky	X	X	X
Komunikační a jazykové dovednosti	X	X	X
Literární výchova	X	X	X
Počítačová grafika	O	O	O
Přírodovědná praktika	X	X	X
Psaní na klávesnici všemi deseti	O	O	O

Poznámky:

X – v daném ročníku se nevyučuje

O – v daném ročníku se vyučuje 1 hodina týdně

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura - Čj

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura přináší dovednosti, které jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svou roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování podoby českého jazyka. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí čtenářské návyky i schopnosti interpretace literárního textu. Žáci dospívají k takovým prožitkům a poznatkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotovou orientaci a obohatit jejich duchovní život.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Na 1. stupni zahrnuje tento obor kromě jazykové, komunikační, slohové a literární výchovy také výuku psaní. Důraz je kladen především na čtení s porozuměním, jednoduché písemné vyjádření a správnou komunikaci. V 1. a 3. ročníku je dotován 9 vyučovacími hodinami týdně, ve 2. a 4. ročníku 8 vyučovacími hodinami týdně a v 5. ročníku 7 vyučovacími hodinami týdně. Vzhledem k nutnosti střídání činností při jedné vyučovací hodině si každý učitel zařazuje libovolně vzdělávací obsahy ze všech částí tohoto vzdělávacího oboru.

Na druhém stupni výuka probíhá přesně podle rozdělení vzdělávacího oboru, tedy zvlášť sloh, jazyk i literatura. V 6. ročníku je jazyk dotován 3 vyučovacími hodinami, dále literatura a sloh 1 vyučovací hodinou, celkem tedy 5 vyučovacími hodinami týdně. V 7. a 8. ročníku je jazyk dotován 2 vyučovacími hodinami, sloh a literatura 1 vyučovací hodinou, celkem tedy 4 vyučovacími hodinami týdně. V 9. ročníku je jazyk dotován 2 vyučovacími hodinami, sloh 1 vyučovací hodinou a literatura 2 vyučovacími hodinami, celkem tedy 5 vyučovacími hodinami týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci jazykové výchovy žák zvládá zásady spisovné výslovnosti, intonaci a členění souvislé řeči. Má dostatečnou slovní zásobu, rozumí významu slov, zná zásady obohacování slovní zásoby i způsoby tvoření slov. Rozezná slovní druhy, umí určit mluvnické významy. Vyzná se ve stavbě textu, ovládá pravopis. Formy a metody práce jsou vybírány podle individuálních potřeb žáků tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo cíle.

V komunikační a slohové výchově žák zvládá praktické, věcné, kritické i prožitkové čtení. Je schopen empatie, umí se soustředit na problém, vyjádří subjektivní názor. Zná komunikační normy, základní mluvené žánry. Písemný projev vypracuje na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Dokáže vyjádřit postoj ke sdělovanému obsahu. Snaží se o dosažení komunikační úrovně dospělých.

Cílem literární výchovy je volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu a schopnost vytvořit text vlastní. Žák zná strukturu literárního díla i jeho jazyk. Vyzná se v literárních druzích a žánrech. Má základní znalosti o hlavním vývojovém období národní a světové literatury i jejich představitelích.

Kompetence k učení

Žák:

- střídá pracovní formy a metody
- aktivně a samostatně vyhledává a třídí informace
- využívá více možností řešení při zpracování úkolu
- kombinuje a dosazuje získané informace do celku
- kriticky hodnotí svoji práci a učí se z vlastních chyb

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- reprodukuje potřebné informace k danému problému
- rozhoduje se na základě daného úsudku
- řeší problém z více hledisek
- ověřuje správnost svých výsledků
- snaží se nalézt k problémům vlastní stanovisko

Kompetence komunikativní

Žák:

- doplňuje slovní zásobu a rozšiřuje schopnost plynulé a kultivované komunikace
- hledá několik výrazů se stejným významem, snaží se o výstižnost
- učí se naslouchat
- rozvíjí schopnost projevat se jako svobodná osobnost

Kompetence sociální a personální

Žák:

- učí se týmové spolupráci
- učí se vnímat okolí a své „spoluhráče“ v týmu
- chová se podle pravidel slušného chování
- uvědomuje si sebe sama v různých situacích
- respektuje názory druhých

Kompetence občanské

Žák:

- učí se hledat lidské hodnoty
- chrání zdraví své i zdraví svých spolužáků
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- získává informace o našem kulturním dědictví
- učí se toleranci a ohleduplnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se samostatnosti, cílevědomosti a odpovědnosti
- učí se objektivně hodnotit výsledky své práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Český jazyk – 1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT ¹ a MV ²
Žák: ▪ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Žák dle svých schopností: ▪ čte jednoduchý text ▪ vnímá sdělení druhé osoby	Komunikační a slohová výchova Čtení - technika čtení Praktické naslouchání, vyjádření kontaktu s partnerem	OSV – 1,6,8
▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	▪ uplatňuje komunikační návyky ▪ opakuje a prohlubuje správnou výslovnost a srozumitelné mluvení	Mluvený projev – správné dýchání a výslovnost, tempo řeči Komunikace - pozdrav, omluva, oslovení, poděkování	Hv – správné dýchání, říkadla, písňe
▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	▪ pozná písmena abecedy ▪ rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky ▪ pozná slovo a větu	Jazyková výchova Zvuková stránka jazyka - hláskosloví a rozlišení slova, věty, slabiky, hlásky	
▪ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	▪ dodržuje správné návyky u psaní ▪ snaží se o správnou techniku psaní ▪ převádí mluvené slovo do psané podoby	Písemný projev – základní hygienické návyky (sezení, držení psacího náčiní) Osvojení psaní všech písmen a jiných grafických znaků	OSV – 3,4
▪ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	▪ recituje kratší básnický text ▪ orientuje se v textu pro děti	Literární výchova Poslech literárních textů Tvořivé činnosti - přednes Základní literární pojmy - pohádka, říkadla, básně	OSV – 7 Hv – texty písní

¹ PT – průřezová témata

² MV – mezipředmětové vztahy

Český jazyk – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Žák dle svých schopností: ▪ čte plynule jednoduchý text s porozuměním ▪ aktivně reaguje na mluvené pokyny	Komunikační a slohová výchova Čtení - praktické čtení (plynulé) Naslouchání - věcné (zaznamenat slyšené)	Pr – otázky a úkoly k učivu
▪ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	▪ dodržuje základní formy společenského styku ▪ zdokonaluje se ve zdvořilostních obrazech	Mluvený projev – komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba)	OSV –1-10
▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	▪ uplatňuje techniku mluveného projevu ▪ rozpozná komunikační situaci	Mluvený projev – užívání správného slovního přízvuku, uplatnění přirozené intonace	
▪ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	▪ porovná rozdílnost situace ▪ volí správné výrazové prostředky	Mluvený projev – základní komunikační pravidla	VDO – 1
▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	▪ pochopí ilustraci příběhu ▪ podle seřazených obrázků vypráví	Mluvený projev – spojování textu s ilustrací, vyprávění pohádek	Pr – časové seřazení ilustrací k učivu
▪ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	▪ poznává význam slova ▪ pracuje se slovem ve větě	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov	MKV – 2 PČ – pomůcky, materiál M – početní operace
▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	▪ odůvodní správnost volby párové souhlásky jiným tvarem slova ▪ rozliší délku slabiky i hlásky	Párové souhlásky na konci a uprostřed slov	
▪ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	▪ zdokonaluje psaní ▪ dodržuje správné sezení, držení pera a hygieny zraku	Písemný projev – upevňování základních hygienických návyků Upevňování psaní všech písmen a jiných grafických znaků	OSV – 1-10
▪ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	▪ seznamuje se se slovními druhy ▪ určuje význam slova	Tvarosloví - seznámení s některými slovními druhy	OSV - 1-10
▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	▪ seznámí se slovními druhy ▪ používá správné tvary při mluveném projevu	Tvarosloví - správné tvary u podstatných a přídavných jmen, sloves	OSV – 1-10

rolišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- pojmenuje druhy vět - vybírá vhodné výrazové prostředky	Skladba - věta, druhy vět	
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- rolišuje krátkou x dlouhou samohlásku - rozezná tvrdou, měkkou a obojetnou souhlásku - osvojuje si správný pravopis po tvrdé a měkké souhláске - odůvodňuje si napsaný jev - správně zařadí do slova u, ú, ů - použije velké písmeno u typických vlastních jmen - řadí slova dle abecedy	Samohláska Souhláska: tvrdá, měkká, obojetná Slabikotvorné r, l Pravopis - i/y po tvrdých a měkkých souhláskách Dvojhlasý Dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Velká písmena na začátku vět Psaní u, ú, ů Vlastní jména Abeceda	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte hlasitě i tiše s porozuměním - zkouší správný přednes	Literární výchova Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes	Pr – text v učebnici
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- zahraje roli v pohádce, povídce - nakreslí děj - orientuje se v základních literárních pojmech	Tvořivé činnosti s literárním textem – dramatizace Základní literární pojmy - poezie, próza, divadlo	OSV - 1-10

Český jazyk – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Žák dle svých schopností: - začíná číst i naučné texty - hledá v textu informace - uplatňuje přirozenou intonaci	Komunikační a slohová výchova Čtení - praktické, věcné (čtení jako zdroj informací)	OSV –1
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- volí správná slova v určité situaci - zvládá zdvořilostní obraty	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV –3
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- hlídá svou výslovnost - nahlíží sebekriticky na svůj ústní projev	Mluvený projev – výslovnost	Pr – odpovědi na otázky
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- vkládá do řeči gesta i mimiku - rolišuje jasně situace	Mluvený projev – mimojazykové prostředky řeči	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vypráví příběh, který žák zažil - pomáhá si jednoduchou osnovou	Mluvený projev – souvislé vyjadřování	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypráví pohádku nebo povídku podle ilustrace - zkouší popis dle jednoduché osnovy - správně seřadí pořadí obrázků	Mluvený projev – spojení textu s obrázkem Popis	Pr – práce s obrazovým materiálem

▪ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	▪ určuje slova nadřazená, podřazená, souřadná ▪ tvoří slova opačného významu	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov	
▪ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	▪ automatizuje psací pohyb ▪ kontroluje vlastní práci	Písemný projev – uplatňování naučných hygienických návyků	OSV – 2,3
▪ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	▪ odstraňuje individuální nedostatky ▪ pozná svůj rukopis ▪ poznává římské číslice	Písemný projev – technika psaní (úhledný a přehledný projev)	M – správné psaní číslic
▪ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	▪ dokáže vyplnit poštovní formuláře ▪ napíše adresu ▪ sestavuje krátký písemný projev	Písemný projev – žánry (adresa, blahopřání, pozdrav)	VDO – 1 Pč – výroba přání
▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	▪ poznává slovní druhy (podstatná jména, přídavná ▪ jména, slovesa) ▪ seznámí se s pády ▪ rozpozná správné tvary	Tvarosloví - podstatná jména, přídavná jména, slovesa	VEGS – 1 Pr – jména rostlin a živočichů
▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	▪ rozděluje slovní druhy na ohebné a neohebné ▪ určuje vybrané slovní druhy	Tvarosloví - slovní druhy	
▪ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	▪ rozpozná větu jednoduchou od souvětí ▪ snaží se v souvětí určit spojovací výraz ▪ vytvoří z vět jednoduchých souvětí	Skladba - věta jednoduchá, souvětí, spojovací výrazy	
▪ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	▪ rozlišuje druhy vět ▪ mění intonaci podle druhu vět	Druhy vět	
▪ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	▪ naučí se vyjmenovaná slova ▪ doplňuje správně skupiny bě, pě, vě, mě ▪ označuje vlastní jména v jasných případech	Pravopis i/y po obojetných souhláskách Vyjmenovaná slova Měkká slabika bě, pě, vě, mě Velká písmena ve vlastních jménech osob, zvířat a místních pojmenování	
▪ vyjadřuje své pocity z přečteného textu	▪ plně vnímá text ▪ dokáže charakterizovat postavy ▪ líčí atmosféru příběhu	Literární výchova Žážitkové čtení a naslouchání	OSV –1,2 MKV – 2

▪ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	▪ vyjádří pocity z přečteného textu ▪ rozezná různé typy vyjadřování autorů pro děti ▪ pozná rysy pohádky	Základní literární pojmy - literární druhy a žánry	OSV – 1
▪ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ zdramatizuje pohádku, povídku, báseň ▪ vypráví pohádku podle svých představ ▪ oddělí skutečnost od fantazie	Tvořivé činnosti s literárním textem	OSV 1-10

Český jazyk – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Žák dle svých schopností: ▪ uvědoměle plynule čte potichu i nahlas ▪ interpretuje v přiměřeném rozsahu čtený text ▪ vyjádří vlastní postoj k textu	Komunikační a slohová výchova Praktické čtení a věcné čtení	OSV – 1,2 M – slovní úlohy
▪ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	▪ pochopí závěr sdělení ▪ srovnává obsah textu se známými údaji	Orientace v textu	VI – historická období
▪ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	▪ používá pravidla dialogu ▪ reaguje na nepřítomnost volaného ▪ vystihne důležité prvky na sdělení na záznamníku	Mluvený projev – základní komunikační pravidla	OSV – 1,2,3,6,7,8
▪ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně jí užívá podle komunikační situace	▪ uvádí vhodné výrazy spisovné, nespisovné a hovorové podle situace ▪ snaží se používat spisovné tvary i v psaném projevu	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – 1-5 VDO – 1
▪ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry, nacvičuje tiskací písmena	▪ orientuje se ve stavbě textu ▪ hledá odstavce ▪ pozná rozdíly v žánrech ▪ umí používat správně tiskací písmena	Písemný projev – žánry (dopis, popis, vypravování, pozvánka), tiskací písmo	Př – popis stavby těla živočichů
▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	▪ člení příběh ▪ seznámí se s pojmem osnova ▪ pokouší se společně s ostatními sestavit osnovu	Pravidla sestavování osnovy	OSV – 9 VEGS – 1 Př, VI – výpisky k učivu
▪ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	▪ vysvětlí význam slova ▪ sestaví příklady jednoznačných a mnohoznačných slov ▪ umí vytvořit věty s danými slovy	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov	M – číslovky
▪ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	▪ třídí slovní druhy ▪ používá správné tvary slov v mluveném projevu ▪ seznamuje se s mluvnickými kategoriemi sloves a podstatných jmen	Tvarosloví - slovní druhy a tvary slov	

▪ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní stavební dvojici označuje základ věty	▪ označuje podmět vyjádřený a přísudek ▪ hledá další větné členy ▪ seznamuje se shodou přísudku s podmětem	Skladba - základní skladební dvojice	
▪ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	▪ mění větu jednoduchou a souvětí ▪ pokouší se zapsat větný vzorec	Skladba - věta jednoduchá a souvětí	
▪ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje	▪ vkládá vhodné spojovací výrazy ▪ nahrazuje je jinými	Tvarosloví - slovní druhy (spojky) Skladba	
▪ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	▪ formuluje obsah přečtené knihy ▪ ohodnotí knihu ▪ vytvoří vlastní výtvarný doprovod	Literární výchova Žážitkové čtení a naslouchání	OSV – 5,9,10 MKV – 1,2 Vv – výtvarné pojetí
▪ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	▪ vypráví vlastními slovy přečtený text ▪ dokáže vytvořit vlastní práci podle svých možností	Tvořivé činnosti s literárním textem	OSV – 5,10 MV – 2

Český jazyk – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Žák dle svých schopností: ▪ třídí získané informace ▪ rozlišuje pojem podstatné a okrajové informace ▪ shrnuje základní informace	Komunikační a slohová výchova Čtení - zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova	OSV – 1-5 VEGS – 1 M – slovní úlohy VI – práce s mapou
▪ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	▪ vyvodí závěr sdělení ▪ uvádí vhodné příklady k porovnávání ▪ pracuje s osnovou	Orientace v textu	OSV – 10,11 Vv – výtvarné pojetí
▪ reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	▪ vnímá pozorně text ▪ vytyčí důležité body ▪ pracuje s těmito fakty ▪ orientuje se v naučných textech	Naslouchání - věcné (pozorné, soustředěné, aktivní)	VEGS – 2,3 VI – historická období Př – rejstřík živočichů a rostlin
▪ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	▪ vyjádří vlastní názor ▪ toleruje názory druhých	Naslouchání - porovnávání názorů	OSV – 7,8 MV – 1,5
▪ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	▪ má kultivovaný projev ▪ zaujme své posluchače ▪ využívá sílu a barvu svého hlasu	Mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – 7,8 EV – 4
▪ píše správně po stránce obsahové i formální	▪ zvládá rozdíly v žánrech ▪ volí správné výrazy	Písemný projev – žánry (zpráva, vzkaz, inzerát, dotazník), tiskací písmo	VDO – 1,2

jednoduché komunikační žánry, prohlubuje nácvik psaní tiskacích písmen	▪ zvládá vyplnění tiskopisů ▪ ovládá psaní tiskacích písmen		
▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	▪ podle osnovy vypravuje příběh a naopak ▪ sestavuje osnovu podle daných pravidel	Práce s osnovou	OSV – 2,3,4 MV – 7
▪ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	▪ odlišuje předložku od přípony ▪ píše slova s předponou ▪ rozlišuje části slova	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov - stavba slova	
▪ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	▪ ovládá třídění slovních druhů ▪ určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves ▪ skloňuje slovní druhy a píše správně tvary	Tvarosloví	
▪ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	▪ používá spisovné tvary slov v psaném i mluveném projevu ▪ používá vhodně nespisovné tvary	Slovní zásoba	VDO – 1 MKV – 1,2
▪ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní stavební dvojici označuje základ věty	▪ označuje podmět nevyjádřený, ▪ několikánásobný ▪ najde ostatní větné členy ▪ dokáže z holého podmětu a přísudku vytvořit rozvitý	Skladba - základní skladební dvojice	Př – zápisky k učivu
▪ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	▪ pozná bezpečně psaní i/y v obojetných souhláskách ▪ rozpozná slova příbuzná ▪ odliší význam slov stejně znějících, jinak psaných	Pravopis - vyjmenovaná slova	
▪ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	▪ používá pravidla pravopisu přičestí minulého ▪ nechybují při shodě přísudku s podmětem nevyjádřeným	Pravopis - shoda přísudku s podmětem	
▪ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	▪ odlišuje literaturu uměleckou a věcnou ▪ zhodnotí literaturu z různých časových období ▪ vyhledá lidovou slovesnost	Literární výchova Poslech literárních textů Základní literární pojmy	
▪ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	▪ vysvětlí literární pojmy jako próza, poezie, spisovatel, rým.... ▪ používá vhodné výrazové prostředky	Základní literární pojmy	MKV – 4 MV – 3

Český jazyk – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Žák dle svých schopností: - orientuje se v jazykových příručkách - pracuje s Pravidly českého pravopisu - odliší spisovný a nespisovný jazykový projev	Jazyková výchova Nauka o jazyce Jazyk a jeho útvary Jazykověda a její složky Jazykové příručky – používání Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Intonace Členění souvislé řeči	OSV – 1-11 Z – orientace na mapě
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- rozlišuje slovní druhy - ovládá základní pravopisné jevy - užívá jmenné tvary přídavných jmen bez pravopisných potíží - skloňuje zájmena a nezaměňuje jejich tvary - užívá vhodně slovesné tvary - utvrzuje si učivo o shodě přísudku s podmětem	Tvarosloví Slovní druhy - opakování a prohlubování učiva Podstatná jména - mluvnické kategorie, vzory, pravopis koncovek Vlastní jména osobní, místní a jejich pravopis Přídavná jména - druhy, vzory, skloňování, pravopis, stupňování Zájmena - druhy, pravopis, zájmeno já, tvary zájmen: ten, náš, váš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj, jeho, její, jaký, který Číslovky - druhy, pravopis, používání ve větách Slovesa - kategorie sloves, slovesný způsob, časování Prohlubování učiva o shodě přísudku s podmětem	OSV –8
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech	- respektuje při písemném dělení slov kořeny slov - chápe zásady tvoření českých slov - rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby - píše i/y po obojetných souhláskách	Stavba slova a pravopis Slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení Stavba slova - předpona, kořen, přípona, koncovka Tvoření slov odvozováním Význam slova, homonyma, synonyma – obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov Slova příbuzná Střídání hlásek při odvozování Skupiny hlásek při odvozování Hláskosloví Zdvojené souhlásky Skupiny souhlásek bě, bje, pě, vě, vje, mě, mně Prohlubování pravopisu i/y po obojetných souhláskách – pravopis lexikální, morfologický, syntaktický Předpony s, z Předložky s, z	OSV – 1-10 MKV - 1-5 VDO – 1-2

rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- rozliší větu hlavní a vedlejší - rozliší základní větné členy, část podmětovou a přísudkovou - určuje věty podle funkce - rozliší větu jednoduchou a souvětí	Skladba Výpověď a věta – stavba věty, pořádek slov ve větě Základní větné členy Podmět vyjádřený, nevyjádřený Přísudek slovesný, jmenný, jmenný se sponou Shoda přísudku s několikanásobným podmětem Rozvíjející větné členy Předmět Příslovečné určení Přívlastek Věta jednoduchá a souvětí Tvoření vět Přímá a nepřímá řeč – opakování, stavba textu	EV – 2-4
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- vyjádří ústně i písemně své zážitky - čte s porozuměním - formuluje hlavní myšlenky textu - uvědomuje si posloupnost děje - odliší podstatné a okrajové informace	Komunikační a slohová výchova Vypravování ústní i písemné dle obrázků, četby, poslechu, hry, filmu, vlastních zážitků Čtení praktické – pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu Čtení věcné – studijní, jako zdroj informací, vyhledávací Čtení kritické – analytické, hodnotící Čtení prožitkové Jednoduchá osnova - heslovitá, větná Odstavce Výstižná dějová slovesa Jazykové prostředky vypravování - dějová slovesa, přímá řeč, přirovnání, přísloví Popis: předmětu, osoby, děje, pracovního postupu	OSV – 1-11 VEGS – 1-2 MV – 2,3,5 VDO – 1
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- dokáže souvisle vyjádřit své názory, myšlenky, pocity - rozliší dopis soukromého a úředního charakteru - seznamuje se s originály tiskopisů, umí je vyplnit - odliší zprávu od oznámení - používá oba slohové útvary - najde hlavní myšlenku textu	Dopis, pohlednice, adresa Tiskopisy Složenka, průvodka, zprávy SMS Zpráva oznámení Výpisky Hlavní myšlenky textu Výtah	OSV – 1-11 MV – 5

uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- pracuje s literárním textem - rozumí literárním pojmům - přihadí text k příslušnému literárnímu žánru - seznamuje se s lidovou tvořivostí - osvojuje si základní básnické prostředky - dokáže reprodukovat přečtený text - formuluje vlastní názory na četbu, orientuje se v knihovně - pozná druhy rýmů - orientuje se v knihovně - rozliší základní znaky pohádky - charakterizuje bajku	Literární výchova Poezie J. Noha, V. Nezval, J. Suchý, E. Frynta, J. Žáček Pohádky K. J. Erben, B. Němcová, J. Š. Kubín, J. Drda, J. Horák, J. Jech, A. Jirásek, bři Grimmové, H. Ch. Andersen, O. Sekora, K. Poláček Bajky Ezop de La Fontaine, I. A. Krylov, J. Havel, M. Macourek	OSV – 1-11 D – Dějiny Řecka
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- při rozboru literárního díla využívá základních literárních pojmů - reprodukuje text na základě vlastní četby - osvojí si pojmy pranostika, přísloví, pořekadlo - charakterizuje pověst podle základních znaků - pozná baladu a charakterizuje ji	Poetický kalendář Přísloví, pořekadla, pranostiky Báje, mýty, pověsti E. Petiška, A. Jirásek, J. Vrchlický, E. Frynta Balady a romance K. J. Erben, J. Neruda, J. Vrchlický Próza s dětským hrdinou M. Twain, A. Kutínová, E. Kestner, O. Hofman, I. Procházková, V. Nezval, K. Poláček, Z. Svěrák Umělecko-naučná a naučná literatura J. Skupa, J. Lada, A. Ladová, A. Zhoř, Z. Svěrák, J. Kainar, E. Frynta Hádanky Lidová slovesnost Dobrodružné příběhy E. Štorch, J. Shift, J. Verne, J. Seifert, K. May, O. Batlička, J. Tomeček, F. Běhounek Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, volná reprodukce přečteného i slyšeného, záznam, reprodukce hlavních myšlenek, interpretace, dramatizace, vytváření vlastních textů, výtvarný doprovod	MV – 2

Český jazyk – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Žák dle svých schopností: - odliší spisovný a nespisovný jazykový projev - seznámí se s ukázkami různých nářečí - používá samostatně slovníky pro určení významu slova	Jazyková výchova Útvary národního jazyka Nářečí, obecná čeština Jazykové příručky	MKV – 1-5

▪ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	▪ využívá znalosti o podstatných jménech konkrétních, abstraktních v projevech ústních i písemných ▪ vyhledává obtížnější tvary slov v jazykových příručkách ▪ nepoužívá nadbytečně zájmena ukazovací ve svém projevu ▪ rozezná slovesné rody ▪ obohacuje slovní zásobu o výstižná slovesa ▪ určí spolehlivě neohebné slovní druhy a dokáže je charakterizovat	Tvarosloví Slovní druhy - prohlubování učiva, mluvnické významy a tvary slov Obtížné slovesné tvary	OSV – 1-11
▪ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	▪ dokáže správně rozlišit vlastní jména a napsat je správně ▪ pochopí věcný význam slova, umí používat k tomuto účelu slovník ▪ rozšiřuje svou slovní zásobu o odborné názvy ▪ používá v mluveném i písemném projevu synonymní vyjádření ▪ prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích při komunikaci	Pravopis Psaní velkých písmen ve jménech vlastních i/i, y/y Význam slov Slovo, věcný význam, sousloví a rčení Slova jednoznačná a mnohoznačná Synonyma Odborné názvy Slovní zásoba a tvoření slov Způsoby jejího obohacování Odvozování Skládání slov a zkracování Zkratky a zkratková slova	VDO – 2 VEGS –1
▪ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	▪ rozlišuje větu jednočlennou a dvojčlennou ▪ orientuje se ve stavbě věty jednoduché ▪ rozlišuje rozvíjející větné členy a správně je určuje	Skladba Věta jednočlenná a dvojčlenná Druhy jednočlenných vět Větné ekvivalenty Přísudek slovesný, jmenný a jmenný se sponou Vedlejší věta přísudková Podmět vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný Vedlejší věta podmětová Shoda přísudku s podmětem Předmět Vedlejší věta předmětová	OSV – 1,2,3,5,8,9,10,11
▪ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	▪ ovládá pravopis lexikální, tvaroslovný a skladební ▪ ovládá interpunkci ve větě jednoduché a v souvětí ▪ odliší větu vedlejší od věty hlavní ▪ pozná druhy vedlejších vět	Příslovečné určení – druhy Vedlejší věty příslovečné Přívlastek shodný a neshodný, postupně rozvíjející, několikanásobný Vedlejší věta přívlastková Přívlastek volný a těsný Věta hlavní a vedlejší Jednoduchá souvětí	MKV – 1-5

odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- vyjádří ústně či písemně své zážitky v různých situacích - formuluje hlavní myšlenky textu - obohacuje si slovní zásobu - používá jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci - vyjadřuje se souvisle a plynule - dbá na přednes, hlasitost a výslovnost	Komunikační a slohová výchova Vypravování ústní i písemné ze života dětí, rodiny a školy Osnova Kompozice - úvod, zápleтка, vyvrcholení, rozuzlení, závěr Jazykové prostředky - výstižná dějová slovesa, změna času, přímá řeč, krátké věty, hovorová čeština, zosobnění Mluvený projev – zásady dorozumívání, komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace, zásady kultivovaného projevu, technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paraligvalní, komunikační žánry, připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez, referát, diskuse	OSV – 1-11 VDO – 1
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- pracuje s odborným textem, najde hlavní myšlenku - vyjadřuje se jednoznačně, srozumitelně - uvědomuje si posloupnost děje	Popis uměleckých děl Líčení Popis výrobků a pracovního postupu - práce v domácnosti, návody, recepty	EV – 2-4
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- rozpozná hlavní vnější znaky osoby - pojmenuje kladné a záporné povahové rysy - vyjádří nejdůležitější vlastnosti popisované osoby - sestaví svůj životopis - seznámí se se strukturovaným životopisem - podá informaci stručně a zřetelně - nastylizuje srozumitelně a věcně pozvánku - rozvíjí kultivovaný písemný projev - najde podstatu v textu	Charakteristika Popis osoby Charakteristika	OSV – 1-11
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- vyjadřuje se souvisle, plynule - dbá na přednes, hlasitost, výslovnost	Životopis Žádost Pozvánka Výtah	MV – 1-4
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- pracuje s literárním textem - osvojí si základní literární pojmy - rozumí literárním pojmům - přihadí text k příslušnému literárnímu žánru - seznamuje se se základními básnickými jazykovými prostředky - vyhledá básnické prostředky v textu - recituje báseň dle vlastního výběru - formuluje vlastní názor na literární dílo	Literární výchova Poezie J. Kainar, J. Suchý, R. Křest'an, E. Frynta, J. Viiding, J. Neruda, J. Seifert, V. Hálek, S. K. Neumann, F. Halas Básně lyrické, epické, lyricko-epické Básnické obrazy Povídky Způsoby interpretace literárních i jiných děl O. Pavel, J. Tomeček, J. Žák, B. Němcová, K. Čapek Povídky historické, humorné a současné	MV – 1-5

		Kroniky a letopisy Kronika česká, Kosmas, E. Petiška, F. Halas, Karel IV.	
rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- uvede druhy divadelních her, jejich náměty - rozliší dialog a monolog - vysvětlí pojem epilog a prolog	Balady a romance V. Hálek, J. Neruda, P. Bezruč, J. Wolker, V. Nezval Drama L. Smoljak, Z. Svěrák, B. Šimková	VEGS – 2
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- prostřednictvím cestopisů poznává nové země, vychází ze svých zážitků z cestování - charakterizuje epigram	Cestopisy K. Čapek, M. Holub, M. Ivanov, F. Nepil, J. Suchý Aforismy, epigramy, anekdoty J. Žáček, K. H. Borovský, J. Neruda, J. Smetanová, R. Křesťan Román Ch. Dickens, K. Čapek, J. Suchý, A. Dumas, J. Skácel, A. Jirásek, J. Vrchlický, M. Zapletal, J. Dědková, K. Barta	MV – 1-6
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- reprodukuje přečtený text - vyhledává podstatné situace v ději - samostatnou četbou obohacuje vlastní jazykovou kulturu - seznamuje se s hlavními představiteli české a světové literatury - uvede příklad spisovatelů jednotlivých žánrů	Písňová tvorba Píseň lidová a umělá J. Nohavica, I. Mládek, K. Kryl, J. Suchý, B. Okudžava	OSV – 1-11 EV – 4

Český jazyk – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Žák dle svých schopností: - zvládá pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické - orientuje se ve stavbě věty jednoduché a souvětí	Jazyková výchova Opakování všech základních pravopisných jevů Opakování základních a rozvíjejících větných členů a vedlejších vět	OSV – 2-10 VDO – 1
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- rozlišuje různé druhy souvětí - pozná větu hlavní a vedlejší - využívá znalosti o významovém poměru mezi souřadně spojenými hlavními větami při komunikaci - užívá větné členy ve větách	Skladba Základní větné členy Vyjádření podmětu a přísudku různými slovními druhy Věta dvojčlenná a jednočlenná Větný ekvivalent Rozvíjející větné členy Několikanásobné větné členy Významový poměr v několikanásobném větném členu Věta jednoduchá Souvětí podřadné Druhy vedlejších vět (i přísudková a doplňková) Souřadně spojené věty vedlejší Tvoření vět Souvětí souřadné	

		Významový poměr mezi větami hlavními	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- osvojí si pravopis všech typů vlastních jmen - zdokonaluje se ve skloňování a pravopise - všech slovních druhů - využívá neohebných slovních druhů ve stylistických cvičeních - rozumí slovům cizího původu a umí je nahradit slovy domácími - pracuje s různými typy slovníků a jazykových příruček	Tvarosloví Nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen Skloňování obecných jmen přejatých Skloňování cizích vlastních jmen Skloňování zájmena týž, tentýž Slovesný vid Slovesa dokonavá a nedokonavá Tvoření slovesných tvarů z kmene přítomného a minulého Přehled slovesných vzorů a výcvik v užívání spisovných tvarů Využití různých slovesných tvarů Pravopis koncovek jmen a sloves	VEGS – 1-3 OSV – 1-11
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech	- zná způsoby obohacování slovní zásoby a využívá je - dbá na kultivovaný mluvený i písemný projev - chápe význam synonym, antonym i homonym - pracuje samostatně se slovníky spisovné češtiny pro určení významu slova - aplikuje získané znalosti ve stylistických cvičeních	Obecné výklady o českém jazyce Útvary českého jazyka a jazyková kultura Čeština jako jeden ze slovanských jazyků Nauka o slovní zásobě Slovní zásoba Způsoby obohacování slovní zásoby Tvoření slov odvozováním, skládáním a zkracováním Zápor a jeho užití ve větě Synonyma, homonyma, antonyma Slova přejatá – jejich výslovnost a pravopis Souhrnné opakování – tvarosloví, skladba, tvoření a význam slov	OSV – 1,5,7 MV – 1,6 Aj – odlišná tvorba vzniku slov
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text a dodržováním pravidel mezivětného navazování	- odliší charakteristiku od popisu - rozvíjí schopnost využití vhodných jazykových prostředků - odliší podstatné znaky od méně důležitých - využívá poznatků z vlastní četby	Komunikační a slohová výchova Charakteristika osoby - vnější, vnitřní Hlavní jazykové prostředky popisu Charakteristika literární postavy	OSV – 1-11 MV – 1-6
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- používá vhodné jazykové prostředky pro výklad, popis a ostatní stylistické útvary - odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu apod. - posiluje vztah k přírodě, k domovu, k místu, které dobře zná - pracuje s výtahem	Subjektivně zabarvený popis Naslouchání praktické – výchova k empatii, podnět k jednání Naslouchání věcné – soustředěné, aktivní Naslouchání kritické – objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové a mimojazykové prostředky Naslouchání zážitkové Popis přírody (oblíbené místo) Jazykové prostředky - obrazná pojmenování, přirovnání, personifikace, slova citově zabarvená Výtah , osnova, výpisek, citát	EV – 2-4

odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- podá výklad jednoduchého problému - vyjádří svůj postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky - využívá aktuálních témat z ekologie, problematiky životního prostředí - formuluje přesně a výstižně své myšlenky	Výklad Odborné názvy (termíny) Přesné a jednoznačné pojmenování Odstavce - přehlednost textu Úvaha	VEGS – 1-3 OSV – 1-11
rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- vyjádří své myšlenky a názory - objasní svůj názor, vhodně argumentuje	Člověk ve společnosti Mluvní cvičení	VEGS – 1-3
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- pracuje s literárním textem - rozumí významu a smyslu literárního textu - porovnává témata naší a cizí literatury v daném historickém období - vytvoří si vlastní názor na přečtené texty - hodnotí přečtené umělecké dílo - seznamuje se s nejvýznamnějšími odkazy literatury této doby	Literární výchova Literární druhy a žánry v průběhu staletí – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času Hlavní vývojová období národní a světové literatury Představitelé Nejstarší literární památky Život Konstantinův Hospodine pomiluj ny Kosmova Kronika česká Česky psaná literatura Svatý Václave O selské kněžně Boženě Středověká literatura M. Jan Hus Dva listy mistra Jana Husa Píseň o vítězství u Domažlic Literatura období humanismu a renesance Václav Hájek z Libočan Mikuláš Dačický z Heslova J.A Komenský	VDO – 2 D – humanismus, renesance
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- charakterizuje dobu vzniku textů s pomocí poznatků z ostatních předmětů - rozumí pojmům v textu - hledá poučení v textu - formuluje hlavní myšlenky textu - posuzuje výběr jazykových prostředků	Česká barokní literatura Adam Michna z Otradovic Lidová a pololidová slovesnost Česká literatura období národního obrození J. Dobrovský, V. K. Klicpera, J. Kollár, F. L. Čelakovský, J. K. Tyl, K. H. Mácha, K. J. Erben, K. H. Borovský, B. Němcová	OSV – 1-11 VEGS – 3
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- uvědomuje si myšlenku slovanské vzájemnosti - rozpozná básnické prostředky - charakterizuje hlavního hrdinu	Česká literatura druhé poloviny 19 stol. Generace Májovců J. Neruda, V. Hálek, J. Arbes, A. Hejduk, K. Světlá, E. Krásnohorská, Ladislav Stroupežnický Ručovci a Lumírovci J. V. Sládek, S. Čech, J. Vrchlický Česká realistická próza A. Jirásek, K. V. Rais, A. Mrštík, V. Mrštík, T. Nováková	OSV – 1,2,3,4,6,7,9,10,11 MKV – 1-5 MV – 1,5

uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	srovná náměty cizí literatury s tématy literatury české té doby	Ze světové literatury Li Po, Tu Fu, Francois Violin, W. Shakespeare, Miguel de Cervantes y Saavedra, Molier, John Keats, Georgie Gordon Byron, Walter Scott, J. W. Goethe, F. Schiller, H. Heine, A. S. Puškám, Stendhal, Honoré de Balzac, V. Hugo, N. V. Gogol, I. S. Turgeněv, A. P. Čechov, L. N. Tolstoj, CH. Dickens, H. Ch. Andersen, Edgar Allan Poe, W. Whitman, Mark Twain, O. Wilde	MV – 1-5 EV – 3,4
---	---	--	------------------------------------

Český jazyk – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	Žák dle svých schopností: - má přehled o slovanských a světových jazycích - odliší spisovný a nespisovný jazykový projev (nářečí, obecnou češtinu) - ovládá základní pravopisné jevy	Jazyková výchova Národní jazyk Obecné výklady o jazyce – čeština, jazyk národní, jazyk mateřský Slovanské jazyky – především slovenština a jiné jazyky menšinové Vývoj českého jazyka – rozvrstvení, spisovné a nespisovné útvary a prostředky, jazyk a komunikace, jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky Útvary českého jazyka	VEGS – 1-3
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- tvoří souvětí dle grafů - dokáže správným způsobem použít interpunkci ve větě hlavní i vedlejší - mění větu hlavní ve větu vedlejší v souvětí - využívá různé slovní druhy vhodné jako spojovací výrazy ve větě jednoduché a v souvětí - rozlišuje věty dvočlenné a jednočlenné - orientuje se ve složitějších souvětích - chápe vztah souřadnosti mezi jednotlivými větnými členy - chápe obsahovou souvislost mezi hlavními větami	Skladba Věta jednoduchá Věta jednočlenná a dvočlenná Větný ekvivalent Přístavek Větné členy holé, rozvitě a souřadně spojené Funkce vět a větných ekvivalentů Samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa Souvětí podřadné Souvětí podřadné s více větami Souvětí souřadné Souvětí souřadné s více větami Vsuvka Složitě souvětí	OSV – 1-2
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	- dbá na grafické odlišení vět a přímé řeči - zvládá problematiku interpunkce u vedlejších vět souřadně spojených	Čárka v souvětí podřadném Čárka v souvětí souřadném	EV – 2,4

správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- zvládá skloňování obecných jmen přejatých cizích jmen vlastních podle vzorů - určuje druhy zájmen a číslovek v textu - chápe spodobu znělosti - utvrdí si znalosti v rozborové stránce slova a věty - rozezná samohlásky souhlásky, správně je rozdělí - pozná slova nespisovná a vyloučí je z odborného projevu - rozdělí slovo na jednotlivé části a pojmenuje je - rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná, použije je v mluveném i psaném projevu - charakterizuje synonyma, homonyma, antonyma	Tvarosloví Slovní druhy Jména – druhy a tvary Skloňování obecných jmen přejatých Skloňování cizích jmen vlastních Slovesa a jejich tvary Přechodníky Pravopis koncovek jmen a sloves Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech Zvuková stránka jazyka Hláskosloví Spisovná výslovnost – zásady, modulace souvislé řeči, přízvuk slovní a větný, intonace a členění (pauzy, frázování) Zvuková stránka věty Tvoření slov Stavba slova a související pravopis Skupiny souhlásek Skupiny bě, bje, vě, vje, pě, mě, mně Význam slova Slova jednoznačná a mnohoznačná Synonyma, antonyma, homonyma Odborné názvy	MV – 7
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- vyjádří ústně či písemně své zážitky, názory - oživuje vypravování výstižnými slovesy a jinými jazykovými prostředky - projevuje vztah k přírodě a k místu, kde žije - využívá slova citově zabarvená - obohacuje svůj projev o základní umělecké prostředky - rozvíjí svou osobnost po stránce estetické - logicky uvažuje nad zadanými tématy - formuluje vlastní názor na aktuální problémy	Komunikační a slohová výchova Vypravování Vypravování v běžné komunikaci Vypravování v umělecké oblasti Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech Vlastní tvořivé psaní Komunikační žánry – výpisek, žádost, úřední i soukromý dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha	OSV – 2,4,10,11 VDO – 1
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- samostatně a kriticky myslí - zdokonaluje se v kultivovaném písemném projevu - vyjadřuje se jednoznačně, výstižně a přesně - vyhledá a uspořádá ukázky stylů - vyjádří hlavní myšlenky textu - reprodukuje přečtený text	Popis a charakteristika Popis předmětu Popis děje Popis pracovního postupu Úvaha Témata pro samostatné projevy Využití citátů a přísloví Úřední dopis a tiskopisy Stížnost Zápis z jednání Reportáž	MKV – 1,2

v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	- vyjadřuje se kultivovaně jak v písemném, tak v ústním projevu - přednese své názory na určité problémy - hodnotí navrhovaná řešení - sděluje svá stanoviska - naslouchá	Proslov Proslov dle vlastního výběru Využití odborné literatury, aktuálního tisku a internetu Diskuse	MV – 1-6
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- vyhledává a uspořádá ukázky stylů - vyjadřuje hlavní myšlenky textu - reprodukuje přečtený text - vyjadřuje se kultivovaně jak v písemném, tak ústním projevu	Publicistické útvary Zpráva Úvodník Reportáž Komentář Oznámení Inzerát Výklad a výtah	OSV – 1-11
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- najde hlavní myšlenky textu a zaznamená je - samostatně a kriticky myslí - v psaném projevu využívá znalostí gramatických jevů, interpunkce, umí vhodně používat cizí slova a rozumí jejich významu - logicky argumentuje - zdokonaluje svůj ústní i písemný projev - tříbí komunikační dovednosti	Souhrnné poučení o slohu Shrnutí slohových postupů Mluvní cvičení Výrazný přednes Prvky dramatizace	OSV – 2,3,5,10 VEGS – 1-3 MKV – 1-5
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- chápe literaturu jako významného pomocníka při získávání životních hodnot - formuluje názory na diskutované problémy - sleduje jazyk děl a uměleckých prostředků v daných historických etapách - na základě četby rozvíjí emocionální a estetické vnímání	Literární výchova Počátek 20. století Základy literární teorie a historie Struktura literárního díla – námět, téma, hrdina, kompozice Jazyk literárního díla – obrazná pojmenování, zvukové prostředky a poezie (rým, rytmus, volný verš) Literatura umělecká a věcná – populárně-naučná, faktu, publicistické žánry Nové umělecké proudy J. S. Machar, A. Sova, O. Březina, F. Hlaváček, P. Bezruč, V. Dyk, F. Gellner, K. Toman 1. světová válka F. Šrámek, S. K. Neumann, J. Hořejší, J. Hora, J. Wolker, K. Biebel 20.-30. léta V. Nezval, V. Vančura, J. Seifert, F. Halas, V. Závada, J. Hašek, Voskovec – Werich	MV – 1-6

▪ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	▪ sleduje souvislou linii příběhu, prostředí i dobu, do které bylo dílo zasazeno ▪ posuzuje výběr jazykových prostředků v literatuře	Nástup fašismu a 2. světová válka K. Čapek, J. Čapek, I. Olbracht, M. Majerová, J. Mahen, M. Pujmanová, K. Poláček, E. Bass, E. Vachek, J. Durych, B. Rynek, J. Zahradníček, J. Orten, I. Blatný	MV – 1-5
▪ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	▪ charakterizuje literární postavu ▪ konfrontuje literární dílo s historickou skutečností ▪ orientuje se ve struktuře literárního textu ▪ má přehled o představitelích literatury tohoto období	Svět po roce 1945 V. Holan, J. Tomeček, O. Mikulášek, F. Kožík, F. Hrubín, B. Hrabal, J. Drda 60. léta – uvolnění a emigrace J. Kainar, L. Aškenazy, M. Holub, J. Skácel, J. Škvorecký, J. Otčenášek, K. Šiktanc, L. Vaculík, M. Kundera, E. Kantůrková, P. Kohout, I. Klíma, Z. Salivarová, J. Suchý Semafor	MV – 1-5 D – základní orientace v aktuálních historických obdobích
▪ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	▪ charakterizuje jednotlivé literární žánry ▪ vybírá si hodnotnou četbu ▪ srovnává literární dílo s historickou skutečností	90. léta V. Havel, V. Hrabě, K. Sidon, R. Křest'an, M. Černík, J. Žáček, J. Dědeček, R. John, I. Procházková, I. Pekárková, M. Viewegh	OSV – 1,2,3,5,6,7,8,10,11
▪ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	▪ má přehled o významných představitelích české a světové literatury ▪ formuluje názory na diskutované problémy ▪ chápe literaturu jako významného pomocníka při získávání životních hodnot	Světová literatura Baudelaire, Rimbaud, Verlaine, Apollinaire, Morgenstern, Tzara, Rilke, Majakovskij, Feuchtwanger, Remarque, Mačko, Franková, Solženicyn, Sain Exupéry, Salinger, Vysockij, Lennon, Hemingway, G. B. Shaw, MacDonaldová, A. Christie, Bradbury, S. Lem, R. Fulghum	VDO – 2 VEGS – 3

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

1. ročník	Žák dle svých schopností: KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost
2. ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost
3. ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

	ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně JAZYKOVÁ VÝCHOVA: ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménec ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlá - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky LITERÁRNÍ VÝCHOVA: ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu
4. ročník	JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

	ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik -určuje samohlásky a souhlásky -seřadí slova podle abecedy -správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě -správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p-- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo -tvoří otázky a odpovídá na ně LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p, čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p, určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše -rozlišuje pohádkové prostředí od reálného -ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu
5. ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně JAZYKOVÁ VÝCHOVA

	ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu
6. ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví dle předem připravené osnovy; s vodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma JAZKOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov; zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem LITERÁRNÍ VÝCHOVA: ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury a má pozitivní vztah k literatuře
7. ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

	ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti ; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví dle předem připravené osnovy; s vodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma JAZYKOVÁ VÝCHOVA: ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov; zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury a má pozitivní vztah k literatuře
8. ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti ; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví dle předem připravené osnovy; s vodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma JAZYKOVÁ VÝCHOVA: ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov; zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem LITERÁRNÍ VÝCHOVA: ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury a má pozitivní vztah k literatuře
9. ročník	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví dle předem připravené osnovy; s vodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma JAZYKOVÁ VÝCHOVA: ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

	ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov; zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem LITERÁRNÍ VÝCHOVA: ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury a má pozitivní vztah k literatuře
--	--

5.1.2 Anglický jazyk - Aj

Charakteristika vzdělávacího oboru

Cizí jazyky přispívají k objevování a chápání skutečnosti. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, pomáhá jednotlivcům v osobním životě, v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů a souvisejícího učiva v rámci tematických okruhů a průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka v 1., 2., 3., 4. a 5. ročníku tvoří úvod do cizojazyčného vyučování. Jde především o probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby a zvládnutí vztahu mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou.

V 6. a 7. ročníku jde již více o osvojování anglického jazyka jako prostředku dorozumívání. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, přičemž čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně významu a pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání a prostředku historického i kulturního vývoje.

V 8. a 9. ročníku se výuka soustřeďuje na komplexní rozvoj řečových dovedností. Na rozvoj čtení s porozuměním a písemné vyjadřování se klade ještě větší důraz, než v předchozích ročnících, také na rozvoj pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Anglický jazyk je vyučován od 1. až do 9. ročníku, od 3. třídy v tříhodinových týdenních dotacích. Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou ve 2 skupinách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

V etapě základního vzdělávání ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk za klíčové považujeme následující kompetence:

Kompetence k učení:

- pochopit důležitost komunikace v angličtině pro další studium a praktický život
- vyhledávat a třídit informace
- posoudit vlastní pokrok, kriticky zhodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů:

- vnímat problémové situace ve škole i mimo ni
- nebát se mluvit anglicky
- umět si nalézt informace z různých pramenů (internet, časopisy, literatura aj.

Kompetence komunikativní:

- formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory přiměřeně svým schopnostem
- rozumět promluvám druhých lidí
- zapojit se do diskuse

Kompetence sociální a personální:

- poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- podílet se na utváření příjemné atmosféry

Kompetence občanské:

- vcítit se do situací ostatních lidí
- respektovat zvyky v anglicky mluvících zemích
- srovnávat život v anglicky mluvících zemích se životem v České republice

Kompetence pracovní:

- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- využívat znalostí a zkušeností při výuce anglického jazyka v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucí povolání, na svoji budoucnost

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Anglický jazyk – 1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ▪ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Žák dle svých schopností: ▪ rozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a jsou podány s vysvětlením českého významu, a reaguje na ně verbálně ▪ zopakuje slova, se kterými se v průběhu výuky setkal ▪ rozumí obsahu mluvených jednoduchých vět ▪ přiřadí mluvenou podobu téhož slova s vizuální podobou	Slovní zásoba: Abeceda pozdrav, představení se tělo a obličej barvy oblečení čísla 1-5 rodina dny a období dům jídlo	OSV – 1-11
Anglický jazyk – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ▪ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou	Žák dle svých schopností: ▪ s pomocí učitele rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ▪ zopakuje a použije slova, a s pomocí učitele zopakuje a použije slovní spojení, se kterým se v průběhu výuky setkal ▪ s pomocí učitele rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s	Slovní zásoba: číslo 1-10 ve městě zaměstnání doprava ve škole sport zvířata Gramatika: Otázka Is it a ...? Krátká odpověď Yes/No na otázku fráze mám, nemám rád	OSV-1-11 OSV –1-11

výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	pečlivou výslovností, pokud má vizuální podobu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova a s pomocí učitele přiřadí mluvenou a psanou podobu slovního spojení - píše slova na základě vizuální předlohy	i like..., I don't like fráze I'm wearing tázací zájmeno where, how, why člen určitý the předložky místa sloveso být	
---	--	---	--

Anglický jazyk – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu	Žák dle svých schopností: - fonetiku interpretuje podle vzoru vyučujícího, podle nahrávek rodilých mluvčích - používá slovník učebnice	Slovní zásoba: příroda Jídlo Hmyz Oblečení Hračky Pláž Svátky Gramatika: Množné číslo Sloveso být Sloveso mít There is/ there are We like/ we don't like They're in /on I'm wearing Přivlastňovací zájmena	OSV - 1- 11
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- reprodukuje pokyny, věty - představí, vyjádří souhlas a nesouhlas - reaguje na pokyny	Jednotlivá sdělení: oslovení, pozdrav, představování, poděkování, omluva, blahopřání... Jednoduché básničky a písničky Základní výslovnostní návyky	OSV- 1- 11
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- aplikuje transkripci, chápe rozdíl grafické a mluvené podoby slov - používá slovník s výslovností	Zvuková a grafická podoba jazyka Fonetické znaky (pasivně) Gramatické struktury: členy, množné číslo, základní struktura anglické věty, zájmena, sloveso být Pravopis slov	OSV- 1- 11
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- dokáže reagovat na konverzaci dvou osob - klade základní otázky - vyjádří domněnku - vytvoří jednoduchou otázku	Základní vztahy: existencionální, prostorové, kvalitativní, kvantitativní Slovní zásoba a tvoření slov Synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	OSV - 1- 11

▪ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	▪ zvládá slovní zásobu uvedenou ve slovníku učebnice ▪ používá abecedu ▪ speluje jména, případně jiná slova	Slovní zásoba a tvoření slov Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	VEGS - 1- 3
---	---	--	-------------

Anglický jazyk – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Žák dle svých schopností: ▪ poslouchá s porozuměním běžné pokyny a souvislý projev vyučujícího, poslouchá reprodukováný projev ▪ vyjádří souhlas a nesouhlas	Slovní zásoba: Barvy Měsíce Čísla 1-20 Oblečení Můj pokoj Divoká zvířata Kempování Gramatika: otázky Is it a/an...? Yes, it is./No, it isn't. What is he doing? Where is...? Has it got...? Yes, it has. No it hasn't. Do you like...?Yes, I do. No, I don't.	OSV - 1- 11
▪ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	▪ využívá četby k získání nových informací ▪ jinak formuluje hlavní myšlenky ▪ používá dvojazyčný slovník ▪ používá volný překlad nebo jinou formou vyjádří obsah například kresbou	Slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	VEGS - 1- 3
▪ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ interpretuje podle vzoru nahrávek rodilých mluvčích, podle vzoru vyučujícího ▪ běžně používá slovník učebnice ▪ aplikuje slovní zásobu ▪ vybírá základní informace	Čtení s porozuměním Slovní zásoba a tvoření slov Transkripce, fonetické znaky Vázání slov ve větě Zvuková a grafická podoba jazyka	OSV - 1- 11
▪ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	▪ dovede se orientovat v textu ▪ používá slovník učebnice ▪ pracuje s dvojazyčným slovníkem ▪ zformuluje odpověď ▪ odhaduje pracuje se slovníkem ▪ používá anglickou abecedu	Význam slov v kontextu Pořadí slov ve větě Slovní zásoba a tvoření slov Práce se slovníkem	OSV - 1- 11
▪ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblastí svých zájmů a každodenního života	▪ prakticky aplikuje gramatické poznatky ▪ používá gramatický přehled učebnice ▪ uplatňuje získané poznatky ze slovní zásoby	Psaní Adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV - 1- 11

▪ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ formuluje otázky ▪ odpovídá na otázky ▪ volně překládá obsah textu ▪ vyjádří domněnku	Mluvení Základní gramatické struktury a typy vět Aktivní používání slovní zásoby Fonetické znaky (pasivně) Základní výslovnostní návyky	OSV - 1- 11
▪ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	▪ jinak formuluje hlavní myšlenky ▪ využívá zvládnutou slovní zásobu	Věta jednoduchá Pořádek slov ve větě Tvar sloves v čase prostém Shoda podmětu s přísudkem v čase prostém Otázka a zápor slovesa být Přítomný čas prostý a průběhový	VEGS - 1- 3
▪ zapojí se do jednoduchých rozhovorů	▪ reprodukuje naučené fráze ▪ používá zvládnutou slovní zásobu a aplikuje ji dle potřebných situací ▪ pochopí rozdíl konverzace dospělých a dětí	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích: pozdrav, poděkování, představování	OSV - 1- 11

Anglický jazyk – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Žák dle svých schopností: ▪ poslouchá s porozuměním běžné pokyny a souvislý projev vyučujícího, poslouchá reprodukováný projev ▪ interpretuje obsah slyšeného	Slovní zásoba: Čísla 1-100 Vzhled Doma Ve městě Aktivity Můj den Gramatika: Can/can't množné číslo Is there..? Yes, there is. No, there isn't. Do you like ..ing? Yes I do. No, I don't. What time do you...? Přítomný prostý čas	OSV - 1- 11
▪ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	▪ využívá četby k získání nových informací ▪ jinak formuluje hlavní myšlenky ▪ používá dvojjazyčný slovník ▪ používá volný překlad ▪ vyjádří domněnku	Slovní zásoba a tvoření slov: synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	VEGS - 1- 3
▪ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ fonetiku interpretuje podle vzoru nahrávek rodilých mluvčích, podle vzoru vyučujícího ▪ běžně používá slovník učebnice ▪ aplikuje slovní zásobu s fonetickým přepisem ▪ využívá slovní zásobu pro porozumění text	Čtení s porozuměním Slovní zásoba a tvoření slov Transkripce, fonetické znaky Vázání slov ve větě	OSV - 1- 11

vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- orientuje se v textu - používá slovník učebnice - vybírání základní informace - zformuluje odpověď - orientuje se ve slovníku - používá abecedu českou a anglickou	Význam slov v kontextu Pořadí slov ve větě Česká a anglická abeceda Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV - 1- 11
napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- prakticky aplikuje gramatické poznatky - používá gramatický přehled učebnice	Psaní Adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost	OSV - 1- 11
vyplní osobní údaje do formuláře	uplatňuje získané poznatky	Osobní údaje	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- zformuluje odpověď - používá slovní zásobu	Mluvení Základní gramatické struktury a typy vět, věta jednoduchá, pořádek slov ve větě Zvuková a grafická podoba jazyka Slovní zásoba	OSV - 1- 11
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- aplikuje zvládnutou slovní zásobu - vyjadřuje vlastními slovy obsah a smysl textu	Tvoření vět Gramatická pravidla: členy, množné číslo, přítomný čas prostý – utvoření otázky a záporu, předložky časové a místní, přítomný čas průběhový Fonetické znaky (pasivně) Základní výslovnostní návyky	VEGS - 1- 3
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- reprodukuje naučené fráze - používá slovní zásobu - aplikuje slovní zásobu dle potřebných situací pochopí rozdíl mezi konverzací dětí a dospělých	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích: pozdrav, poděkování, představování	

Anglický jazyk – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozumí obsahu jednoduché a zřetelné vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Žák dle svých schopností: - dodržuje pravidla výslovnosti - upevňuje správné výslovnostní návyky - poslouchá s porozuměním učitele, monology i dialogy rodilých mluvčích ze záznamu	Slovní zásoba: Škola Aktivity Rodina Popis osob Předložky místa Obchod Veliká čísla Přídavná jména	OSV - 1- 11

		Svátky Aktivita Oblečení Jídlo Vaření Gramatika: Řadové číslovky Frekvenční příslovce Přítomný prostý čas Přítomný průběhový čas There is / there are/somey/any Přivlastňovací zájmena Druhý a třetí stupeň přídavných jmen Příslovce Minulý čas	
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- navazuje na 1. etapu (1. stupeň) - jinak formuluje hlavní myšlenky - používá volný překlad - vyjádří domněnku	Slovní zásoba Realie	OSV - 1- 11
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	sdělí základní informace či hlavní myšlenky	Čtení s porozuměním Elementární znalosti o tvoření slov Technika volného překladu Logický odhad výrazů Zvuková a grafická podoba jazyka	VEGS - 1- 3
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	používá česko-anglický a anglicko-český slovník případně další typy slovníků	Učebnicové texty Doplnkový materiál: časopisy, počítačové programy Práce se slovníkem	OSV - 1- 1
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- vyjádří vlastní myšlenky ve formě - krátkého dopisu či jiného sdělení	Mluvení Dopis, odpověď na dopis, pozdrav, osobní informace, přání k narozeninám Probíraná témata Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti Slovní a větný přízvuk Intonace	OSV - 1- 11
vypráví jednoduchý příběh či událost, popisuje osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- reprodukuje hlavní myšlenky - recituje zpaměti	Jednoduché sdělení Básničky, říkadla Písničky Písemný projev Využití gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru	OSV - 1- 11
zeptá se na základní informace a adekvátně	pohotově se vyjadřuje v běžných situacích	Prosba, poděkování, omluva Jednoduché dialogy	

reaguje v běžných formálních i neformálních situacích			
▪ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	▪ uplatňuje získané poznatky	Osobní údaje	
▪ reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ využívá mluvnické učivo ze skladby a tvarosloví ▪ pohotově se vyjadřuje v běžných situacích	Prosba, poděkování, omluva Jednoduché dialogy	OSV - 1- 11

Anglický jazyk – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla výslovnosti ▪ upevňuje správné výslovnostní návyky poslouchá s porozuměním učitele, monology i dialogy rodilých mluvčích ze záznamu	Slovní zásoba: Popis lidí Škola a školní předměty Počasí Jídlo a pití Počítač a technika Místa ve městě Předložky s místem Frázová slovesa Gramatika: Minulý prostý čas Pravidelná nepravidelná slovesa Data Množné číslo Počítatelné/ nepočítatelné Some/any how much? How many? Budoucí čas will/going to As...as Stupňování přídavných jmen Should / shouldn't Must / mustn't Have to / don't have to	OSV - 1- 11
▪ rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	▪ navazuje na předchozí ročník ▪ jinak formuluje hlavní myšlenky ▪ používá volný překlad ▪ vyjádří domněnku	Slovní zásoba Reálie Svátky	OSV - 1- 11
▪ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ sdělí základní informace či hlavní myšlenky	Čtení s porozuměním Znalosti o tvoření slov Technika volného překladu Logický odhad výrazů	VEGS - 1-3

▪ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	▪ používá česko-anglický a anglicko-český slovník, případně další typy slovníků	Učebnicové texty Doplňkový materiál: časopisy, počítačové programy, novinové články, knihy Zvuková a grafická podoba jazyka Práce se slovníkem	
▪ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	▪ využívá mluvnické učivo ze skladby a tvarosloví	Mluvení Skladba: slovosled anglické věty, otázky Podstatná jména: počítatelná a nepočítatelná, členy Zájmena: přivlastňovací Slovesa: přítomný čas prostý a průběhový, Předložky Přídavná jména Příslovce	OSV - 1- 11
▪ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	▪ produkuje hlavní myšlenky ▪ recituje zpaměti	Jednoduché sdělení Básničky Písničky Písemný projev Srozumitelná výslovnost Slovní a větný přízvuk Intonace	OSV - 1- 11
▪ vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	▪ reprodukuje hlavní myšlenky ▪ recituje zpaměti	Jednoduché sdělení Básničky Písničky Písemný projev	OSV - 1- 11
▪ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ vyjádří vlastní myšlenky ve formě krátkého dopisu či jiného sdělení	Psaní Dopis, odpověď na dopis, pozdrav, osobní informace, přání k narozeninám, pozdravy a představování se, popis osoby, popis zvířete Probíraná témata	OSV - 1- 11
▪ reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ reaguje v dialogických situacích každodenního života přiměřeně svým schopnostem	Jednoduché otázky a odpovědi Pravopis slov	VEGS - 1- 3
▪ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	▪ uplatňuje osobní poznatky	Osobní údaje	

Anglický jazyk – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla výslovnosti ▪ upevňuje správné výslovnostní návyky	Slovní zásoba: Životní období Pohybová slovesa Vztahy Pocity Nemoc a zdraví Already, for, yet, since Idioms	OSV - 1- 11

		Vesmír Vzdálenost a rychlost Both/either/neither/ none Gramatika: Předpřítomný čas Minulý prostý čas vs. předpřítomný Can/could/ will be able to Have to/ had to Zájmena A few/ a little Druhý a třetí stupeň přídavných jmen	
vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- jinak formuluje hlavní myšlenky - používá volný překlad - vyjádří domněnku - pohotově se vyjadřuje v běžných situacích	Slovní zásoba Nové tematické okruhy: společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí Svátky Gramatické jevy potřebné k realizaci komunikačního záměru: minulý čas prostý a průběhový, vyjádření budoucnosti s použitím „will“ a přítomného času průběhového, předpřítomný čas, modální slovesa	VEGS - 1- 3
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- reaguje v dialogických situacích každodenního života přiměřeně svým schopnostem - uplatňuje své vědomosti	Otázky a odpovědi v běžných situacích: Kdo? Kde? Kam? Kdy? Jaký? Který? Jak? Kolik? Srozumitelná výslovnost Slovní a větný přízvuk Intonace	
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	poslouchá s porozuměním učitele, monology i dialogy rodilých mluvčích ze záznamu	Poslech s porozuměním Základní slovní zásoba Učebnicové texty Doplňkový materiál: časopisy, počítačové programy, novinové články Zvuková a grafická podoba jazyka	OSV - 1- 11
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- sdělí základní informace či hlavní myšlenky - používá česko-anglický a anglicko-český slovník, případně další typy slovníků	Znalosti o tvoření slov Technika volného překladu Logický odhad výrazů Prvky fonologického systému jazyka Práce se slovníkem	VEGS - 1- 3
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjádří vlastní myšlenky ve formě krátkého dopisu či jiného sdělení	Psaní Produktivní řečové dovednosti Dopis, popis budoucnosti, film, volný čas, story Probíraná téma	OSV - 1- 11
reaguje na jednoduché písemné sdělení	využívá mluvnické učivo ze skladby a tvarosloví	Frázová slovesa, minulý čas, budoucí čas, modální slovesa Číslovky (velké) Too/ enough	OSV - 1- 11

		Přídavná jména: stupňování Příslovce Should	
▪ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	▪ uplatňuje osobní poznatky	Osobní údaje Pravopis slov	
▪ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ reprodukuje hlavní myšlenky ▪ recituje z paměti	Čtení s porozuměním Jednoduché sdělení Písně	OSV - 1- 11
▪ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	▪ reaguje v dialogických situacích každodenního života přiměřeně svým schopnostem ▪ uplatňuje své vědomosti	Učebnicové texty Doplňkový materiál: časopisy, počítačové programy, novinové články, knihy Zvuková a grafická podoba jazyka Práce se slovníkem	

Anglický jazyk – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla výslovnosti ▪ upevňuje správné výslovnostní návyky ▪ čte s porozuměním	Slovní zásoba: Frázová slovesa Vztahy Přídavná jménna pro popis míst Frázová slovesa Budovy Cestování Nakupování Fashion Gramatika: Přítomný čas pro vyjádření budoucnosti Podmínkové věty Modální slovesa Svolení: can/could/be allowed to Moc: can/could/may/might Druhý kondicionál Pasiv Nepřímá řeč	OSV - 1- 11
▪ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ poslouchá s porozuměním učitele, monology i dialogy rodilých mluvčích ze záznamu	Poslech s porozuměním Základní slovní zásoba Zvuková a grafická podoba jazyka Prvky fonologického systému jazyka	OSV - 1- 11
▪ rozumí informacím v jednoduchých poslechových	▪ sdělí základní informace či hlavní myšlenky	Znalosti o tvoření slov Technika volného překladu Logický odhad výrazů	VEGS - 1- 3

textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně			
▪ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ používá česko-anglický a anglicko-český slovník, případně další typy slovníků	Čtení s porozuměním Učebnicové texty Práce se slovníkem	OSV - 1- 11
▪ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	▪ reaguje v dialogických situacích každodenního života přiměřeně svým schopnostem ▪ uplatňuje své vědomosti	Doplňkový materiál: časopisy, počítačové programy, novinové články, literatura Probíraná témata	OSV - 1- 11
▪ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ využije mluvnické učivo ze skladby a tvarosloví	Psaní Slovesa- předpřítomný čas, minulý čas, modální slovesa, frázová slovesa So do I / Nor do I Might Přídavná jména Učivo z předchozích ročníků	OSV -1- 11
▪ reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ reprodukuje hlavní myšlenky ▪ využívá mluvnické učivo ze skladby a tvarosloví	Jednoduché sdělení Story Prosba, poděkování, omluva, nakupování, blahopřání, žádost o pomoc, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program Jednoduché dialogy adekvátní k věku žáků	OSV - 1- 11
▪ vyžádá jednoduchou informaci	▪ pohotově se vyjadřuje v běžných situacích ▪ uplatňuje osobní poznatky	Osobní údaje Pravopis slov	OSV- 1- 11

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
1. ročník	Žák dle svých schopností: Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
2. ročník	Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Pozdraví a poděkuje Sdělí své jméno a věk Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka
3. ročník	Žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení z tematických okruhů – školní předměty, rodina, hračky, zvířata, jídlo, Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Sdělí své jméno a věk Dokáže napočítat do 10 Dokáže přiřadit názvy barev

4. ročník	Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Tematické okruhy: jídlo, přídavná jména, zvířata, oblečení, orientace v prostoru, části těla, místa ve městě, určování času, tvary Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Sdělí své jméno a věk Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností Dokáže napočítat do 12
5. ročník	Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Tematické okruhy: rodina, volný čas, školní předměty, režim dne, sporty, dny v týdnu, měsíce, nábytek, předložky místa) Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Sdělí své jméno a věk Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Rozpozná psanou a zvukovou podobu čísel do 100 Dokáže rozpoznat množné číslo
6. ročník	Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Tematické okruhy: měsíce a roční období, zvířata, jídlo, v restauraci, počasí, zeměpisné názvy, příslovce, rozměry, film
7. ročník	Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby
8. ročník	Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby
9. ročník	Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

5.1.3 Německý jazyk - Nj

Charakteristika vzdělávacího oboru

Výuka předmětu německého jazyka přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují zkušenosti zprostředkované mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa a tím napomáhá snižovat jazykové bariéry. Umožňuje žákům poznávat život lidí a kulturní tradice v německy mluvících zemích., umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje tak mezinárodní porozumění a tolerance.

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Vede žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, k pochopení jazyka jako nástroje vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Německý jazyk je vyučován v 7. až 9. ročníku v dvouhodinových týdenních dotacích. Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou s výjimkou žáků s IVP a žáků cizinců, kteří v odůvodněných případech budou prohlubovat anglický jazyk.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí, např. skupinové vyučování, dialogy - výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení:

- Žáci vybírají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- Žáci propojují získané poznatky do širších celků
- Žáci poznávají smysl a cíl učení
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informac

Kompetence k řešení problémů:

- Žáci jsou schopni pochopit problém
- Žáci umí vyhledat vhodné informace
- učitel klade vhodné otázky
- učitel umožní přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní:

- Žáci komunikují na odpovídající úrovni
- Žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- učitel vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích....

Kompetence sociální a personální:

- Žáci spolupracují ve skupině
- Žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Žáci jsou schopni sebekontroly
- učitel hodnotí žáky způsobem, který umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské:

- Žáci respektují názory ostatních
- Žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- učitel vede žáky k diskusi
- učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní:

- Žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Německý jazyk – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Žák dle svých schopností: ▪ osvojí si slovní zásobu a používá ji v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů ▪ používá slovník učebnice ▪ osvojí si základní výslovnostní návyky ▪ klade základní otázky ▪ vytvoří jednoduchou větu ▪ ovládá základní gramatické struktury a typy vět	Mluvnice Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Osobní zájmena Slovesa včetně „haben“ a „können, se změnou kmenové souhlásky a s odlučitelnými předponami Otázky a odpovědi: začínající W..., ano/ne, s časovými údaji Předložky in, aus Akuzativ Členy Čas Slovosled ve větě	OSV – 1-11 VEGS – 1,3
▪ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	▪ rozlišuje fonetické znaky ▪ reaguje na pokyny ▪ pracuje se slovníkem	Tématické okruhy Škola, volný čas, zvířata, kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny) reálie zemí příslušných jazykových oblastí	OSV – 8
▪ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	▪ vnímá rozdíl mezi grafickou a mluvenou podobou slov ▪ aktivně pracuje s nabytou slovní zásobou jednotlivých témat ▪ zjišťuje zajímavosti a reálie zemí příslušných jazykových oblastí	Slovní zásoba V komunikačních situacích probíraných tématických okruhů Práce se slovníkem	Čj – druhy vět
▪ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	▪ uplatňuje získané poznatky	Zvuková a grafická podoba jazyka Fonetické znaky (pasivně) Základní výslovnostní návyky Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV – 1-11 VDO – 1 MKV – 1,2,4,5

Německý jazyk – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	Žák dle svých schopností: - osvojí si slovní zásobu a používá ji v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů - používá slovník učebnice - osvojí si základní výslovnostní návyky - klade základní otázky - vytvoří jednoduchou větu - ovládá základní gramatické struktury a typy vět dle učiva	Mluvnice Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Přivlastňovací zájmena v 1. pádě Přivlastňování pomocí –s Podstatná jména – povolání Tvary sloves Slovosled ve větě Předložky se 3. pádem (místo) Způsobové sloveso müssen Rozkazovací způsob Větný rámec Nulový člen Neurčitý podmět man Zápor s nicht nebo kein Časové předložky im, am, um Způsobové sloveso wollen	OSV – 1-11 VEGS – 1 MKV – 1,2 MV – 6,7
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- rozlišuje fonetické znaky - reaguje na pokyny - pracuje se slovníkem	Tématické okruhy Domov, rodina, jídlo, nákupy, povolání, realie zemí příslušných jazykových oblastí	OSV – 1-11 Z – realie cizích zemí Vz – denní režim
rozumí slovům jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- vnímá rozdíl mezi grafickou a mluvenou podobou slov - aktivně pracuje s nabytou slovní zásobou jednotlivých témat - zjišťuje zajímavosti a realie zemí příslušných jazykových oblastí	Slovní zásoba V komunikačních situacích probíraných tématických okruhů Práce se slovníkem	Čj – druhy vět
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	uplatňuje získané poznatky	Zvuková a grafická podoba jazyka Fonetické znaky (pasivně) Základní výslovnostní návyky Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV – 1-11 VDO – 1,2

Německý jazyk – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Žák dle svých schopností: - osvojí si slovní zásobu a používá ji v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů - používá slovník učebnice	Mluvnice Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Tvary množného čísla	OSV – 1-11 MKV – 1,2,5 MV – 2,3,7

volného času a podobné otázky pokládá	- osvojí si základní výslovnostní návyky - klade základní otázky - vytvoří jednoduchou větu - ovládá základní gramatické struktury a typy vět dle učiva	Zájmena ve 4. pádu Souřadná souvětí Préteritum sein a haben Časové údaje v minulosti Předložky se 3. pádem Perfektum – větný rámec Příčestí minulé – časování pravidelné a s pomocným slovesem	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- rozlišuje fonetické znaky - reaguje na pokyny - pracuje se slovníkem	Tematické okruhy Lidské tělo, zdraví, oblékání, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce), realie zemí příslušných jazykových oblastí	EV – 4 VDO – 1,2 Ikt – mapy, plánování trasy Př – lidské tělo Vv – umělecké slohy VEGS – 1,2
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- vnímá rozdíl mezi grafickou a mluvenou podobou slov - aktivně pracuje s nabytou slovní zásobou jednotlivých témat - zjišťuje zajímavosti a realie zemí příslušných jazykových oblastí	Slovní zásoba V komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Práce se slovníkem	OSV – 1-11 Čj – druhy vět
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	uplatňuje získané poznatky	Zvuková a grafická podoba jazyka Fonetické znaky (pasivně) Základní výslovnostní návyky Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	MKV – 1,2

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
7. ročník	-je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka -rozumí jednoduchým pokynům učitele -pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas -rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
8. ročník	-rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování -rozumí jednoduchým pokynům učitele -sdělí své jméno a věk -rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
9. ročník	-rozumí jednoduchým pokynům učitele -rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) -reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Poslech s porozuměním

-je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

-rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

-rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu); rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

-rozumí jednoduchým pokynům učitele

Mluvení

- pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- sdělí své jméno a věk

Čtení s porozuměním

- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Psaní

- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

5.1.4 Anglická konverzace – Ak

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět Anglická konverzace úzce navazuje na výuku Anglického jazyka, která probíhá na základních školách od 3. ročníku. Je realizován od 7. ročníku, takže žáci zde uplatňují již nabyté znalosti a dovednosti, prohlubují je a osvojují si nové, tak aby byli schopni efektivní komunikace v rámci integrované Evropy a světa. Schopnost komunikace žáků v angličtině snižuje jazykové bariéry, pomáhá jim v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění.

Obsahem vzdělávacího programu je naplňování očekávaných výstupů a souvisejícího učiva v rámci tematických a průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Probíraná témata jsou orientována na každodenní život, situace a reálie, se kterými se žáci běžně setkávají.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího programu

Předmět je vyučován od 7. do 9. ročníku. Časová dotace předmětu je jedna hodina týdně v každém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při realizaci daného vzdělávacího oboru se žáci učí v cizím jazyce vyjádřit své názory, pocity, poskytnout informace o sobě, získat informace o lidech a věcech, které je obklopují a orientovat se v situacích každodenního života.

Ve vyučovacím předmětu Anglická konverzace jsou důležité tyto kompetence:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost komunikace v angličtině pro další studium a praktický život
- vyhledávat a třídit informace

Kompetence k řešení problémů

- umět si nalézt informace z různých zdrojů (internet, časopisy, noviny, knihy..)
- nebát se mluvit anglicky
- vnímat problémové situace ve škole i mimo ni

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory přiměřeně svým schopnostem
- získávat potřebné informace
- rozumět promluvám druhých lidí

Kompetence sociální a personální

- poskytnout radu, informaci, pomoc nebo o ně požádat

Kompetence občanské

- srovnávat život v anglicky mluvících zemích se životem v České republice
- respektovat zvyky v anglicky mluvících zemích
- vcítit se do situace ostatních lidí

Kompetence pracovní

- využívat znalostí anglického jazyka v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucí povolání
- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Anglická konverzace – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ vyslovuje foneticky správně	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla správné výslovnosti ▪ upevňuje správné výslovnostní návyky	Receptivní řečové dovednosti Rodina, tělo, oblečení, bydlení, nakupování, škola, volný čas, doprava, cestování	MKV – 4
▪ mluví plynule a gramaticky správně v tématech spjatých s každodenním životem	▪ sděluje informace a vyjadřuje názory ▪ pomocí jednoduchých vět i souvětí ▪ při dodržování gramatických pravidel ▪ používá správné gramatické vazby, fráze a idiomy	Slovní zásoba Slovosled anglické věty Gramatické vazby a fráze	OSV – 7,8

▪ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, diskutuje o problémech souvisejících s tematickými okruhy	▪ reaguje v dialogických situacích každodenního života přiměřeně svým schopnostem ▪ uplatňuje své vědomosti	Podání základních informací o sobě Jednoduché otázky a odpovědi	OSV – 9
▪ vyžádá si informace	▪ plynule a pohotově se vyjadřuje v běžných situacích	Dialogy zaměřené na probíraná témata Prosba, poděkování, omluva, vyžádání si informace, nakupování	OSV – 3, 6
▪ sestaví ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy	▪ vyjádří vlastní myšlenky formou ústního nebo písemného sdělení	Produktivní řečové schopnosti Osobní informace Pozdravy, představování se, popis osoby, popis domu V obchodě, ve škole, denní aktivity, koníčky, sport, doprava, cestování	OSV – 5,7,10 Čj – slohové dovednosti
▪ rozumí obsahu textů v učebnici i autentických materiálech, v textech vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	▪ vyhledává v textu informace ▪ jinak formuluje hlavní myšlenky ▪ používá volný překlad ▪ vyjadřuje domněnku	Slovní zásoba Autentický materiál	MKV – 2 VDO – 1,2 MV – 6
▪ odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	▪ sdělí základní informace či myšlenky, názory na nový slovní výraz	Technika volného překladu Logický odhad výrazů	D – reálie Anglie
▪ rozumí jednoduché zřetelně vyslované promluvě a konverzaci	▪ poslouchá s porozuměním učitele, monology i dialogy rodilých mluvčích ze záznamu	Větné tempo a intonace	OSV – 1,8
▪ stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	▪ reprodukuje hlavní myšlenky ▪ reprodukuje obsah textu z paměti	Nová slovní zásoba Gramatické vazby, fráze	
▪ používá dvojazyčný slovník, vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	▪ používá česko-anglický a anglicko-český slovník, popřípadě i další typy slovníků	Učebnicové texty Doplňkové materiály - časopisy, noviny, počítačové programy	Čj – slovní druhy, tvoření slov a gramatika

Anglická konverzace – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ vyslovuje foneticky správně	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla správné výslovnosti ▪ upevňuje správné výslovnostní návyky	Receptivní řečové dovednosti Rodina, tělo, oblečení, bydlení, nakupování, škola, volný čas, doprava, cestování	
▪ mluví plynule a gramaticky správně o tématech spjatých s každodenním životem	▪ sděluje informace a vyjadřuje názory pomocí jednoduchých vět i souvětí ▪ dodržuje gramatická pravidla ▪ používá správné gramatické vazby a fráze	Slovní zásoba Slovosled anglické věty Gramatické vazby a fráze	OSV – 7,8

▪ odpovídajícím způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, diskutuje o problémech souvisejících s tematickými okruhy	▪ reaguje v dialogických situacích každodenního života přiměřeně svým schopnostem ▪ uplatňuje své vědomosti	Podání základních informací o sobě Složitější otázky a odpovědi Otázky a odpovědi v běžných situacích: Kdo? Kde? Kam? Kdy? Jaký? Jak? Kolik?	OSV – 9
▪ vyžádá si informace	▪ plynule a pohotově se vyjadřuje v běžných situacích	Dialogy zaměřené na probíraná témata Prosba, poděkování, omluva, vyžádání si informace, nakupování	OSV – 3,6 MKV - 4
▪ sestaví ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy	▪ vyjádří vlastní myšlenky formou ústního nebo písemného sdělení	Produktivní řečové schopnosti Osobní informace, pozdravy, představování se, popis osoby, popis domu, v obchodě, ve škole, denní aktivity, škola, koníčky, sport, doprava, cestování	OSV – 5,6,7,10 Čj – slohové dovednosti
▪ gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a krátké texty	▪ správně používá znalostí ze skladby a tvarosloví, gramatické vazby a slovosled	Frázová slovesa Minulé časy Předpřítomný čas	Čj – gramatika
▪ rozumí obsahu textů v učebnici i autentických materiálech, v textech vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	▪ vyhledává v textu informace ▪ jinak formuluje hlavní myšlenky ▪ používá volný překlad ▪ vyjadřuje domněnku	Modální slovesa Mediační informace o Anglii	MKV – I2 VDO – 1,2 D – realie Anglie
▪ odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	▪ sdělí základní informace či myšlenky	Znalost tvoření slov Technika volného překladu Logický odhad výrazů	
▪ rozumí složitější a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	▪ poslouchá s porozuměním učitele, monology i dialogy rodilých mluvčích ze záznamu	Nová slovní zásoba Větné tempo a intonace	OSV – 1,8
▪ reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	▪ reprodukuje hlavní myšlenky ▪ reprodukuje obsah textu z paměti	Gramatické vazby Fráze	
▪ používá dvojazyčný slovník, vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	▪ používá česko-anglický a anglicko-český slovník, popřípadě i další typy slovníků	Učebnicové texty Doplňkové materiály - časopisy, noviny, počítačové programy	MV – 1 Čj – slovní druhy, tvoření slov a gramatika

Anglická konverzace – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ vyslovuje foneticky správně	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla správné výslovnosti ▪ upevňuje správné výslovnostní návyky	Receptivní řečové dovednosti Rodina, tělo, oblečení, bydlení, nakupování, škola, volný čas, doprava, cestování	

mluví plynule a gramaticky správně o tématech spjatých s každodenním životem	- sděluje informace a vyjadřuje názory pomocí jednoduchých vět i souvětí - dodržuje gramatická pravidla - používá správně gramatické vazby, fráze a idiomy	Slovní zásoba Slovosled anglické věty Gramatické vazby a fráze Rodina, tělo, oblečení, bydlení, nakupování, škola, volný čas, doprava, cestován	OSV – 8,10
odpovídajícím způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, diskutuje o problémech souvisejících s tematickými okruhy	- reaguje v dialogických situacích každodenního života přiměřeně svým schopnostem - uplatňuje své vědomosti	Podání základních informací o sobě Složitější otázky a odpovědi Otázky a odpovědi v běžných situacích: Kdo? Kde? Kam? Kdy? Jaký? Jak? Kolik?	OSV – 9
vyžádá si informace	plynule a pohotově se vyjadřuje v běžných situacích	Prosba, poděkování, omluva, vyžádání si informace, nakupování Dialogy zaměřené na probíraná témata	OSV – 3,6 Čj – komunikační schopnosti
sestaví ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy	vyjádří vlastní myšlenky formou ústního nebo písemného sdělení	Produktivní řečové schopnosti Osobní informace Pozdravy, představování se, popis osoby, popis domu, v obchodě, ve škole, denní aktivity, koníčky, sport, doprava, cestování	OSV – 5,7,10 Čj – slohové dovednosti
gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a krátké texty	správně využívá znalostí ze skladby a tvarosloví, gramatické vazby a slovosled	Frázová slovesa Minulé časy Předpřítomný čas Modální slovesa	Čj- gramatika
rozumí obsahu textů v učebnici i autentických materiálech, v textech vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	- vyhledává v textu informace - jinak formuluje hlavní myšlenky - používá volný překlad - vyjadřuje domněnku	Reálie Anglie	MKV – 2 VDO – 1,2 D – reálie Anglie
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	sdělí základní informace či myšlenky	Znalost tvoření slov Technika volného překladu Logický odhad výrazů	
rozumí složitější a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci	poslouchá s porozuměním učitele, monology i dialogy rodilých mluvčích ze záznamu	Nová slovní zásoba Větné tempo a intonace	
reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	- reprodukuje hlavní myšlenky - reprodukuje obsah textu z paměti	Gramatické vazby Fráze	OSV – 1,8
používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	používá česko-anglický a anglicko-český slovník, popřípadě i další typy slovníků.	Učebnicové texty Doplňkové materiály - časopisy, noviny, počítačové programy	Čj – slovní druhy, tvoření slov a gramatika

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika - M

Charakteristika vzdělávacího oboru

Tento vyučovací obor je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky. Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, logického a kritického usuzování. Předmět Matematika je úzce spjat s ostatními předměty. Během školního roku se střídají tematické celky aritmetiky a geometrie dle uvážení vyučujícího.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve vyučovacích hodinách tj. 45 min. V 1., 6. a 7. ročníku je zařazen čtyřikrát týdně a ve 2.-5. a v 8.-9. ročníku je zařazen pětkrát týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce v tomto vzdělávacím oboru se snažíme o získání těchto kompetencí:

Kompetence k učení:

- žák si osvojí základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváří si zásoby matematických nástrojů
- využívá prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů:

- žák provádí rozbor problémů a plánů řešení, odhaduje výsledky
- učí se zvolit správný postup řešení slovních úloh

Kompetence komunikativní:

- žák vytváří hypotézy, zdůvodňuje matematické postupy

Kompetence sociální a personální:

- učí se věcně argumentovat a schopnosti sebekontroly při práci ve skupině

Kompetence pracovní:

- žák si zdokonaluje grafický projev
- je veden k efektivitě při organizaci vlastní práce i při náročnosti výpočetních postupů

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Matematika –1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Žák dle svých schopností: ▪ spočítá prvky daného konkrétního souboru do 20-ti (včetně) ▪ používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací ▪ vyjmenuje a zapíše číselnou řadu 0 – 100 po celých desítkách ▪ řeší slovní úlohy s čísly v oboru do 20-ti bez přechodu desítky	Číslo a početní operace Číselná řada Obor přirozených čísel Součet čísel (bez přechodu desítky) Rozdíl čísel (bez přechodu desítky) Číselná řada po celých desítkách v oboru 0 - 100	OSV – 1,3 Hv – lidové písně
▪ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá vztah rovnosti a nerovnosti	▪ porovnává čísla a soubory prvků s počtem prvků do 20-ti ▪ přečte a zapíše čísla 0 - 20	Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa Čtení a psaní čísel Porovnávání čísel Znaménka $>$, $<$, $=$, $+$, $-$	OSV – 2,4
▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	▪ sčítá a odčítá čísla v oboru 0 – 10, v oboru 10 – 20 bez přechodu desítky ▪ sčítá a odčítá po celých desítkách v oboru 0 - 100	Sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 bez přechodu desítky Sčítání a odčítání v oboru 0 – 100 po celých desítkách	Čj – čtení s porozuměním
▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	▪ vytváří konkrétní soubor s daným počtem prvků do 20-ti	Řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání	Pč – práce s modelinou
▪ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	▪ orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, před, za) ▪ rozeznává geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, krychle, kvádr, koule, válec	Geometrie v rovině a v prostoru Základní útvary v rovině – přímá, křivá a lomená čára, čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník, Základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, koule, válec	OSV – 8 Pr – orientace v prostoru (dojít bezpečně do školy, orientace ve škole a blízkém okolí) Vv – kresba obrazců

Matematika – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Žák dle svých schopností: - sčítá a odčítá v oboru do 20-ti s přechodem přes desítku - spočítá prvky daného konkrétního souboru do 100 (včetně) - vytváří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti, apod.) s daným počtem prvků do 100 - násobí a dělí v oboru násobek 0, 1, 2, 3, 4, 5	Číslo a početní operace Číselná řada Součet a rozdíl čísel v oboru 0 - 100 Sčítání a odčítání s přechodem základu desítky Násobilky 0, 1, 2, 3, 4, 5	OSV -1-10 Pr,Vv – ovoce a zelenina
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- porovnává čísla do 100 a vztahy mezi nimi zapíše pomocí symbolů - zaokrouhluje na celé desítky	Čtení a zápis čísel Názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů Automatizace násobek Zaokrouhlování na 10	OSV – 1-10 Čj – čtení číslic
užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	orientuje se na číselné ose	Číselná osa	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	násobí a dělí v oboru násobek 2, 3, 4, 5	Závorky Sčítání a odčítání v oboru do 100 s přechodem základu desítky	OSV – 1-10
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru do 100 - řeší slovní úlohy s užitím vztahů o n-více (méně) v oboru do 100	Slovní úlohy Zápis	
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- orientuje se v čase - převádí jednoduché převody jednotek času	Závislosti, vztahy a práce s daty Den – 24 hodin Hodina – 60 minut Minuta – 60 sekund	Pr – orientace v čase
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- čte údaje na hodinkách včetně digitálních - sleduje jednoduché závislosti na čase např. změna teploty během dne, příchod a odchod ze školy	Čtení údajů na hodinkách Jednoduché závislosti na čase	OSV – 1-10
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich realizaci	- poznává geometrická tělesa v praxi - vymodeluje tělesa (kvádr, krychle) - kreslí křivé a rovné čáry	Geometrie v rovině a v prostoru Úsečka Rýsování úseček Označení bodů a úseček	Vv – prvky vizuálně obrazného vyjádření, linie, tvary
porovnává velikosti tvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- měří délku úsečky na centimetry - odhaduje délku úsečky na centimetry a decimetry	Délka úsečky Porovnávání úseček Shodnost úseček Jednotky délky: centimetr, decimetr, metr	

▪ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	▪ poznává geometrická tělesa ▪ modeluje tělesa	Užití různých stavebnic ke stavbám podle obrázků Modelování těles	Pč – modelování těles
--	---	--	------------------------------

Matematika – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Žák dle svých schopností: ▪ vytváří konkrétní soubor (penězi, milimetrovým papírem apod.) s daným počtem prvků do 1 000 ▪ automaticky užívá spoje všech násobílek ▪ zaokrouhluje na stovky a desítky	Číslo a početní operace Číselná řada Zaokrouhlování čísel na stovky, desítky Rozklad čísel v desítkové soustavě Násobilky 6, 7, 8, 9 Dělení v oboru těchto násobílek Násobení deseti	OSV –1 Pr – obchod
▪ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	▪ čte a píše trojčiferná čísla ▪ čte a sestavuje tabulky násobků	Zápis čísel Písemné algoritmy sčítání a odčítání Odhad a kontrola výsledku Čtení a zápis trojčiferných čísel Dělení se zbytkem	OSV –1-11 Čj – čtení s porozuměním, orientace v textu
▪ užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	▪ zakresluje obraz daného čísla na číselné ose ▪ porovnává čísla do 1 000	Číselná osa Porovnávání čísel Znázornění čísel pomocí číselné osy	
▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	▪ násobí pamětně dvojčiferné číslo jednociferným v jednoduchých případech	Počítání po stovkách, desítkách a jednotkách Odhad a kontrola výsledků Pamětné sčítání a odčítání	OSV –4,6
▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	▪ řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojčiferných čísel, sčítání a odčítání na vztahy o n – více (méně) ▪ provádí předběžný odhad výsledku řešení ▪ řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n – krát více, n – krát méně	Pamětné násobení a dělení Písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledku záměnou sčítanců Písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním Řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání Řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony	OSV –8
▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života	▪ chápe a popíše různé jednotkové závislosti z praktického života (např. délky, teploty, objemu apod.)	Závislosti, vztahy a práce s daty Jednotky délky, teploty, objemu apod. v závislosti na realitě života	Pr – vzdálenost, počasí apod.
▪ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	▪ užívá tabulkové zápisy v praxi (např. ceny zboží, vzdálenosti apod.)	Číselné souvislosti	

rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	- označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky na milimetr - seznámí se s konstrukcí trojúhelníku, čtverce, obdélníku a kružnice	Geometrie v rovině a v prostoru Přímka, polopřímka, rovnoběžky, různoběžky Vzájemná poloha dvou přímek Průsečík dvou různoběžek Čtvercová síť Rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, kružnice Strana rovinného obrazce Hrana tělesa	Vv – grafika, uspořádání objektů do celku
porovnává velikosti tvarů, měří a odhaduje délky úseček	- měří délku úsečky s přesností na milimetry - převádí jednotky délky s užitím měnitele 1 000, 100, 10 - provádí odhad délky, vzdálenosti	Měření úseček a délek stran rovinných obrazců s přesností na milimetr Odhady délek úseček a různých vzdáleností Rýsování úseček dané délky Jednotky délky: milimetr, centimetr, decimetr, kilometr Netradiční jednotky délky: míle, palec, loket Výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran	Pr – měření a odhady v přírodě
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- určuje obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran - k modelaci souměrných rovinných tvarů využívá různých předmětů (pastelky, špejle apod.)	Modelace Hry se stavebnicí nebo s různými předměty	Pč – stavebnice

Matematika – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Žák dle svých schopností: - počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících - porovnává čísla do 1 000 000 a řeší příslušné nerovnice - rozkládá čísla v desítkové soustavě - názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku	Číslo a početní operace Obor přirozených čísel Zápis v desítkové soustavě, číselná osa Násobilka Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	OSV – 1,10 Př – jednotky délky, času a měny
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- písemně sčítá a odčítá - písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem	Písemné algoritmy početních operací Posloupnost přirozených čísel Porovnávání čísel do milionu Vlastnosti sčítání a odčítání Vlastnosti násobení	Hv – zápis taktů
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky - rozkládá čísla v desítkové soustavě - čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose	Zaokrouhlování čísel Odhad výsledku Kontrola výpočtu Vymezení základních vlastností početních výkonů Užívání závorek	

▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	▪ řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy o n- více (méně), n- krát více (méně) ▪ řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony ▪ řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu ▪ sčítá zlomky se stejným jmenovatelem	Slovní úlohy	
▪ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	▪ celek rozdělí na stejné části ▪ pojmenuje celek i část ▪ vysvětlí na názorném příkladu vztah čitatele a jmenovatele ▪ čte zlomky ▪ znázorní zlomky v kulatém grafu („koláči“)	Zlomky Znázornění zlomků Kulatý graf „koláč“ Čítatel, jmenovatel a zlomková čára	Vv – grafické znázornění zlomků
▪ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	▪ převádí zlomky na společného jmenovatele ▪ porovná zlomky se společným základem ▪ odhaduje shodnost zlomků s různým základem ▪ sčítá a odčítá jednoduché zlomky se společným základem	Společný základ zlomků Převody zlomků na společný základ Sčítání a odčítání zlomků se společným jmenovatelem	
▪ vyhledává, sbírá a třídí data	▪ samostatně vyhledává souvislosti ▪ pátrá po vztazích reality a daných dat	Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti	OSV – 1,8
▪ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	▪ čte a sestavuje jednoduché tabulky ▪ orientuje se v jízdním řádu	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	VI – orientace na mapě, práce s mapou, časová přímka, řazení letopočtů
▪ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	▪ řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obvodu ▪ sestrojí trojúhelník, čtverec, obdélník a kružnici	Geometrie v rovině a v prostoru Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník Základní rovinné útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec Obvod a obsah obrazce	Vv – reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly
▪ sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	▪ sestrojí kolmici (pomocí trojúhelníku s ryskou) k dané přímce	Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody	Vv – uspořádání objektů do celku
▪ sestrojí rovnoběžky a kolmice	▪ vnímá vztahy mezi přímkami (směr)	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
▪ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	▪ zakreslí rovinný obrazec do čtvercové sítě ▪ vyčte délku jednotlivých stran obrazce ▪ určí obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě	Čtvercová síť jako prostředek k výpočtu obvodu rovinného obrazce	PČ – obrazce ve čtvercové síti

rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- najde v rovinném obrazci osu souměrnosti - zvládne techniku překládání papíru k určení osy souměrnosti - řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce - určí osu souměrnosti modelováním - nakreslí souměrný útvar	Osová souměrnost Osově souměrné útvary	Vv – zvětšování a zmenšování obrazu pomocí čtvercové sítě
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- řeší jednoduché praktické slovní úlohy - k řešení takových úloh využívá vlastních úvah nikoli matematických algoritmů - hledá souvislosti v praktickém životě	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce Prostorová představivost	OSV – 4,9,10

Matematika – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Žák dle svých schopností: - porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose - zapiše dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti	Číslo a početní operace Obor přirozených čísel Zápis v desítkové soustavě, číselná osa Násobilka Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	OSV – 10 Čj – čtení, psaní
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně odčítá dvě přirozená čísla - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem	Písemné algoritmy početních operací Zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem Desetinná čárka Desetina, setina	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností - pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech	Přirozená čísla do milionu Posloupnost přirozených čísel	OSV – 6,8
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- přečte desetinné číslo - orientuje se v rozdělení desetinného čísla před čárkou a za čárkou - vymezí vztah zlomku a desetinného čísla, vystihne jejich podobu - orientuje se na číselné ose	Desetinná čísla Desetinná čárka Desetina Vyznačení desetinných čísel na ose	VDO - 3
porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- vymezí pojem celá čísla - vyznačí celé číslo na číselné ose - orientuje se na číselné ose jak od nuly doprava, tak doleva - seznámí se se záporným číslem	Celá čísla Číselná osa vpravo i vlevo od nuly Teploměr, model Záporná čísla	VI – časová osa vývoje historie planety

▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	▪ řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly ▪ čte a zapisuje dané desetinné číslo řádu desetin a setin ▪ řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel	Řešení jednoduchých rovnic a nerovnic	VEGS – 1,2,3 VI – orientace na mapě, práce s mapou
▪ vyhledává, sbírá a třídí data	▪ doplňuje řady čísel ▪ doplňuje tabulky ▪ vyhledává mezi získanými daty souvislosti	Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády a mapy	Čj – vyhledávání v obsahu a v rejstříku
▪ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	▪ čte a sestavuje sloupkové diagramy ▪ sestavuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic	Grafikony Figurální diagramy	Pč – modelování těles
▪ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	▪ zvládá hygienické návyky při rýsování ▪ čistě narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník	Geometrie v rovině a v prostoru Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník Základní rovinné útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	OSV – 1,4,10
▪ sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	▪ vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce	Obvod a obsah obrazce Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody	
▪ sestrojí rovnoběžky a kolmice	▪ narýsuje rovnoběžky a kolmice ▪ hledá mezi nimi různé vztahy	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině Osově souměrné útvary	
▪ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	▪ převádí jednotky obsahu	Obsah a jeho jednotky	
▪ rozpozná a znázorní ▪ ve čtvercové síti jednoduché osobě souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	▪ najde v rovinném obrazci osu souměrnosti ▪ zvládne techniku překládání papíru k utčení osy souměrnosti ▪ řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce ▪ určí osu souměrnosti modelováním ▪ nakreslí souměrný útvar	Osová souměrnost Osově souměrné útvary	Vv – zvětšování a zmenšování obrazu pomocí čtvercové sítě
▪ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	▪ řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce ▪ řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrchu kvádrů a krychle ▪ při řešení se neopírá o standardní matematické postupy ▪ do řešení zapojuje životní zkušenosti	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy	OSV – 9,10

Matematika – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Žák dle svých schopností: - rozlišuje druhy čar - užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - převádí jednotky délky, hmotnosti, času - vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku	Geometrické útvary v rovině Rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh Převody jednotek Obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku	OSV – 1,4 VDO –1-4
načrtne a sestrojí rovinné útvary	- používá technické písmo k popisu geometrických útvarů - rýsuje lineární útvary	Základní pravidla rýsování Druhy čar Technické písmo	Vv – písmo
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem a desetinným číslem)	- čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí desetinné číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje des. čísla - provádí početní operace s des. čísly - vypočítá aritmetický průměr - převádí jednotky	Desetinná čísla Čtení a zápis v desítkové soustavě Zobrazení na číselné ose Porovnávání Početní operace Aritmetický průměr Převody jednotek	OSV – 2-4
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně používá kalkulaátor	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Zaokrouhlování Odhady	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- využívá pojem násobek, dělitel - používá znaky dělitelnosti - využívá pojem prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího - společného dělitele - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N	Dělitelnost přirozených čísel Násobek, dělitel, znaky dělitelnosti Prvočíslo Číslo složené Společný násobek Společný dělitel	OSV – 5-8 F, Z – řešení početních úloh

▪ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	▪ narýsuje a změří daný úhel ▪ graficky přenese úhel a sestrojí jeho osu ▪ rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů ▪ chápe pojem mnohoúhelník ▪ sestrojí pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	Úhel a jeho velikost Pojem, rýsování a přenášení úhlu Osa úhlu Jednotky velikosti úhlu Měření velikosti úhlu Ostrý, tupý, pravý a přímý úhel Vrcholové a vedlejší úhly Mnohoúhelníky: pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník Konstrukce, obvod	F – lom světla, těžiště Z – azimut, světové strany, zeměpisná poloha, úhel hloubkový, výškový, zorný Tv - úhel odrazu, vrhu Vv – perspektiva
▪ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	▪ provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) ▪ pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, umí využít jejich vlastností	Početní operace s velikostmi úhlů	Vv – výtvarné umění, architektura Př – souměrnost v přírodě (květ, krystal aj.) Pč – osově souměrné výrobky
▪ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	▪ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ▪ v osově souměrnosti ▪ pozná útvary osově souměrné a shodné útvary	Osová souměrnost Shodné útvary Osově souměrné útvary	
▪ odhaduje a vypočítá obsah základních rovinných útvarů	▪ převádí jednotky obsahu ▪ vypočítá obsah čtverce a obdélníku ▪ využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců	Obsah čtverce a obdélníku Jednotky obsahu Obsah čtverce a obdélníku Obsah složitějších obrazců s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku	
▪ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	▪ charakterizuje jednotlivá tělesa: kvádr, krychle	Prostorové útvary Kvádr Krychle	Vv – znázorňování staveb F – duté míry
▪ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	▪ načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání ▪ vypočítá povrch krychle, kvádru ▪ užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí ▪ odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru	Povrch a objem krychle a kvádru Zobrazování těles Povrch krychle, kvádru Jednotky objemu Objem krychle, kvádru	F – těžiště
▪ načrtne a sestrojí síť základních těles	▪ načrtne a narýsuje síť a z ní vymodeluje těleso	Síť krychle a kvádru	

▪ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	▪ určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastností ▪ pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly aj.) ▪ sestrojí těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku ▪ sestrojí trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou	Trojúhelník Pojem, druhy Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku Těžnice, střední příčky, výšky Kružnice opsaná, vepsaná	
▪ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	▪ řeší úlohy z učebnic, pracovních sešitů a sbírek	Nestandardní aplikační úlohy Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie	OSV – 2,10
▪ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	▪ z reálného života samostatně vyvozuje úlohu k řešení ▪ převádí reálné životní situace do situací matematických	Logické a netradiční geometrické úlohy	

Matematika – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)	Žák dle svých schopností: ▪ chápe zlomek jako část celku ▪ upravuje zlomky rozšiřováním a krácením ▪ používá pojem smíšené číslo ▪ porovnává a uspořádává zlomky ▪ počítá se zlomky	Zlomky Zlomek, desetinné číslo Rozšiřování a krácení Porovnávání Zobrazení na číselné ose Smíšené číslo Početní operace Slovní úlohy	OSV –1-3 VDO – 1-2
▪ provádí početní operace v oboru celých čísel	▪ rozlišuje kladná a záporná čísla ▪ zobrazí kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose ▪ chápe pojem opačné číslo ▪ určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam ▪ provádí početní operace s celými čísly ▪ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nich ▪ využívá matematický aparát v oboru celých čísel	Celá čísla Čtení a zápis čísla Zobrazení na číselné ose Opačné číslo Absolutní hodnota Početní operace	F – teplota dlužné částky, hotovost

provádí početní operace v oboru racionálních čísel	- rozumí pojmu racionální číslo - chápe, že je možné jedno racionální číslo vyjádřit nekonečně mnoha zlomky - zapiše zlomek desetinným nebo periodickým číslem - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky	Racionální čísla Čtení a zápis zlomku Vztah mezi zlomky a desetinnými čísly Zobrazení na číselné ose Převrácený zlomek Smíšené číslo Složený zlomek	F,Z – numerické výpočty, čísla kolem nás: denní tisk, internet, statistika
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor	- provádí početní operace s racionálními čísly - řeší slovní úlohy s využitím racionálních čísel	Početní operace	Ikt – technika potřebná k matematickým výpočtům
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů	- vyjádří poměr mezi danými hodnotami - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru - pracuje s měřítky map a plánů - využívá pojem úměra - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	Poměr Přímá a nepřímá úměrnost Pojem Zvětšení a zmenšení v daném poměru Rozdělení dané hodnoty v daném poměru Měřítka Úměra Přímá a nepřímá úměrnost Trojčlenka	Z – práce s mapou, Pč – využití poměru v reálném životě (vaření, míchání barev, spotřeba materiálu, benzínu, zakázky, počet dělníků aj.) Pč – technický výkres Vv – trojčlenka Ch – směsi F – závislost veličin, pohyb
řeší aplikační úlohy na procenta	- chápe pojem 1% - užívá základní pojmy procentového počtu - vyjádří část celku pomocí procent - řeší slovní úlohy - chápe pojem promile - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Procenta Pojem Základ, procentová část, počet procent Promile Slovní úlohy	EV –3,4 Vo – význam procent v praktickém životě (úroky, slevy, promile alkoholu) Ikt – grafy v Excelu
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	- určí shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků sss, sus, usu	Shodnost, středová souměrnost Shodnost geometrických útvarů Shodnost trojúhelníků	Vv – souměrnost a nesouměrnost Př – souměrnost v přírodě
načrtne a sestrojí obraz rovin. útvaru ve střed. a os. souměrnosti, určí střed. a os. souměrný útvar	- sestrojí trojúhelník dle sss, sus, usu - sestrojí obraz v osové a středové souměrnosti - určí osu a střed souměrnosti - užívá osovou a středovou souměrnost v praxi - dbá na kvalitu a přesnost rýsování	Konstrukce trojúhelníků: sss, sus, usu Útvar středově souměrný Řešení úloh z praxe	Vv – architektura

▪ načrtne a sestrojí rovinné útvary	▪ charakterizuje pojem rovnoběžníku ▪ rozlišuje různé typy rovnoběžníků ▪ sestrojí rovnoběžník ▪ rozpozná a pojmenuje lichoběžník ▪ využívá vlastnosti lichoběžníku ▪ sestrojí lichoběžník	Rovnoběžníky Pojem Vlastnosti Rozdělení Konstrukce Lichoběžník Pojem Konstrukce	OSV - 7-9
▪ odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovinných útvarů	▪ odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku ▪ odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku ▪ vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	Obvod a obsah rovnoběžníku Obsah trojúhelníku Obvod a obsah lichoběžníku	F – skládání sil, těžiště, hmotný bod
▪ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	▪ řeší úlohy z praxe	Úlohy z běžné praxe s využitím vlastností rovinných útvarů	
▪ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary	▪ rozezná a pojmenuje hranol	Prostorové útvary Hranol	Pč – výroba modelů těles
▪ načrtne a sestrojí síť	▪ načrtne a narýsuje síť a z ní vymodeluje těleso	Síť hranolu	
▪ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	▪ načrtne a sestrojí obraz hranolu ve volném rovnoběžném promítání	Zobrazování těles Hranol	
▪ odhaduje a vypočítává objem a povrch těles	▪ odhaduje a vypočítá povrch hranolu ▪ užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí ▪ odhaduje a vypočítá objem hranolu	Povrch a objem hranolu Povrch hranolu Jednotky objemu Objem hranolu	OSV – 1
▪ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	▪ s využitím dosavadních znalostí o rovinných a prostorových tělesech řeší jednoduché životní situace týkající se tohoto oboru	Tvary a tělesa v praxi	
▪ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	▪ řeší úlohy z učebnic, pracovních sešitů a sbírek	Nestandardní aplikační úlohy Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie	OSV – 7-9
▪ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	▪ z reálného života samostatně vyvodí úlohu k řešení ▪ převádí reálné životní situace do situací matematických	Logické a netradiční geometrické úlohy	OSV – 10,11

Matematika – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Žák dle svých schopností: - určí druhou mocninu a odmocninu - vypočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo - rozliší odvěsny a přepony - seznámí se s odvozením vzorce Pythagorovy věty - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - využívá poznatky ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - zapiše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo - provádí početní operace s mocninami - s přirozeným mocnitelem	Druhá mocnina Odmocnina Pojem Čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin Určení druhých mocnin a odmocnin Pojem reálného čísla Pythagorova věta Pojem Výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku Užití Pythagorovy věty Mocniny s přirozeným mocnitelem Čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem Zápis čísla pomocí mocnin deseti Početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	OSV – 1-3 VDO – 1,2 F – volný pád
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	s využitím dosavadních znalostí o celých a racionálních číslech řeší jednoduché životní situace týkající se tohoto oboru	Číslo celé a racionální v praxi	OSV – 4 F – vztahy mezi veličinami, řešení fyzikálních úloh, využívání vzorců z chemie, fyziky a geometrie
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení, chápe její význam - matematizuje jednoduché reálné situace - vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností - řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou) - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení	Lineární rovnice Rovnost Lineární rovnice Slovní úlohy	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad	- určí hodnotu výrazu - zapiše slovní text výrazem - provádí početní operace s výrazem - vytýká a užívá vzorce ke zjednodušení výrazů	Výrazy Číselný výraz Hodnota výrazu Proměnná Výraz s proměnnou Celistvý výraz	OSV – 10,11

mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním		Mnohočlen	
▪ načrtne a sestrojí rovinné útvary	▪ určí vzájemnou polohu přímky a kružnice ▪ určí vzájemnou polohu dvou kružnic	Kruh Kružnice Vzájemná poloha přímky a kružnice Vzájemná poloha dvou kružnic Délka kružnice	
▪ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	▪ vypočítává obvod a obsah kruhu	Obsah kruhu	
▪ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary	▪ rozezná a pojmenuje válec	Prostorové útvary Válec	
▪ načrtne a sestrojí síť	▪ načrtne a narýsuje síť a z ní vymodeluje těleso	Síť válce	PČ – výroba modelů těles
▪ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	▪ načrtne a sestrojí obraz válce ve volném rovnoběžném promítání	Zobrazování těles Válec	
▪ odhaduje a vypočítává objem a povrch těles	▪ odhaduje a vypočítá povrch válce ▪ užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí odhaduje a vypočítá objem válce	Povrch a objem válce Povrch válce Jednotky objemu Objem válce	
▪ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	▪ s využitím dosavadních znalostí o rovinných a ▪ prostorových tělesech řeší jednoduché životní situace týkající se tohoto oboru	Tvary a tělesa v praxi	OSV – 11 PČ – objem a povrch nádrže, bazénu, praktické měření objemů, výroba modelů těles
▪ využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	▪ sestrojí jednoduché konstrukce ▪ rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti ▪ využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice,...) v konstrukčních úlohách	Konstrukční úlohy Množiny všech bodů dané vlastnosti Základní konstrukční úlohy Thaletova kružnice	D – Thales
▪ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	▪ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy ▪ zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek	Základy statistiky Základní statistické pojmy Základní charakteristiky statistického souboru	EV – stav ovzduší
▪ porovnává soubory dat	▪ vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách	Diagramy	Z – složení obyvatel, průmysl, diagramy v atlase
▪ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	▪ řeší úlohy z učebnic, pracovních sešitů a sbírek	Nestandardní aplikační úlohy Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie	OSV –6

řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- z reálného života samostatně vyvodí úlohu k řešení - převádí reálné životní situace do situací matematických	Logické a netradiční geometrické úlohy	
--	---	--	--

Matematika – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Žák dle svých schopností: - rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - provádí početní operace s lomenými výrazy	Lomený výraz Úpravy výrazů pomocí vzorců Rozklad výrazů na součin Pojem lomený výraz Početní operace s lomenými výrazy	OSV – 1-3 VDO –1,2
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic	Rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustavy rovnic Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	VDO -1,2,4
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- zakreslí bod v PSS - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce	Funkce Pravouhlá soustava souřadnic Grafy	EV – spotřeba benzínu, porodnost, teplota
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- užívá funkční vztahy při řešení úloh - chápe pojem funkce	Pojem funkce Úlohy z praxe	D – René Descartes
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	rozlišuje lineární, kvadratickou funkci a nepřímou úměrnost	Funkce lineární, kvadratická, nepřímá úměrnost	Vo – vývojové křivky: růst a pokles (ceny, zisky), čtení z grafu, jízdní řády
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- chápe pojmy inflace, jednoduché a složené úrokování, úrok, daň a využívá je při řešení úloh - řeší úlohy z praxe	Finanční matematika Základní pojmy finanční matematiky	MV – 7 Pč – plat, srážky, úroky, mince, bankovky, platební karty
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- rozliší shodné a podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	Podobnost Věty o podobnosti trojúhelníků Redukční úhel Goniometrické funkce	Z – mapa, skutečnost
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- užívá goniometrické funkce k řešení úloh z praxe - užívá tabulky	Užití goniometrických funkcí k řešení úloh z praxe	Pč – technický výkres

▪ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary	▪ rozezná a pojmenuje kužel, jehlan a kouli	Prostorové útvary Kužel Jehlan Koule	Z – Zeměkoule
▪ načrtne a sestrojí síť	▪ načrtne a narýsuje síť a z ní vymodeluje tělesa	Síť kuželu, jehlanu a koule	Pč – výroba modelů těles
▪ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	▪ načrtne a sestrojí obraz kuželu, jehlanu a koule ve volném rovnoběžném promítání	Zobrazování těles Kužel Jehlan Koule	OSV – 7-10
▪ odhaduje a vypočítává objem a povrch těles	▪ odhaduje a vypočítá povrch kuželu, jehlanu a koule ▪ užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí ▪ odhaduje a vypočítá objem kuželu, jehlanu a koule	Povrch a objem kuželu, jehlanu a koule Povrch kuželu, jehlanu a koule Jednotky objemu Objem kuželu, jehlanu a koule	Pč – spotřeba materiálu, stavebnictví
▪ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	▪ s využitím dosavadních znalostí o rovinných a prostorových tělesech řeší jednoduché životní situace týkající se tohoto oboru	Tvary a tělesa v praxi	OSV – 5 Pč – objem a povrch nádrže, bazénu, praktické měření objemů, výroba modelů těles
▪ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	▪ řeší úlohy z učebnic, pracovních sešitů a sbírek	Nestandardní aplikační úlohy Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie	OSV – 6-9
▪ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	▪ z reálného života samostatně vyvodí úlohu k řešení ▪ převádí reálné životní situace do situací matematických	Logické a netradiční geometrické úlohy	OSV – 10,11

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

1. ročník	Žák dle svých schopností: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20 ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
------------------	---

	-zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu -uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02p používá pravítko
2. ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20 ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02p používá pravítko
3. ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20 M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulaátor ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

	- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi - M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu - M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02p používá pravítko M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech
4. ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla -používá kalkulačtor ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce -určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích -provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času -uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru -pozná základní tělesa

	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech
5. ročník	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20 M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02p používá pravítko M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech
6. ročník	ČÍSLO A PROMĚNNÁ:

	M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícečíslná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
7. ročník	ČÍSLO A PROMĚNNÁ: M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
8. ročník	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce M-9-3-11p sestrojí síť základních těles M-9-3-12p načrtne základní tělesa M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
9. ročník	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzhledem k zaměření našeho školního vzdělávacího programu na informační a komunikační technologii jsme umístili výuku tohoto vzdělávacího oboru pomocí disponibilních hodin již do 2. ročníku. Výuka tedy bude probíhat vždy 1 hod týdně od 2. do 9. ročníku. Ve 3. a 4. ročníku bude probíhat výuka společně s výtvarnou výchovou tak, že 1 hodina informační a komunikační technologie a jedna hodina výtvarné výchovy bude rozdělena vždy do 2 let. Učivo vybrané do těchto ročníků se úzce prolíná, a proto jsme zvolili tuto kombinaci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

U žáků rozvíjíme pomocí informatiky kompetence k učení tím, že:

- vedeme žáky k osvojování pojmů, znaků a symbolů při práci na PC
- osvětluje jim používané termíny
- učíme je využívat naučené metody prací s výukovými programy

sociálně personální tím, že:

- vedeme žáky k upevňování sociálního chování a k sebeovládání při práci v týmu
- učíme je schopnosti umět se i podřídit a zároveň pomoci svým spolužákům
- uvědomí si svůj přínos pro tým, kterým ovlivňuje kvalitu práce všech

komunikační tým, že:

- žáky vedeme k porozumění obsahu sdělení
- učíme je vést dialog na dané téma
- prezentují svou práci, obhájí ji a vyjádří své názory

pracovní tým, že:

- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce
- dbáme na to, aby si žák uvědomoval, že PC je vlastně elektrický spotřebič
- pracují samostatně podle návodu
- hodnotí své práce, posiluje schopnost srovnání s prací ostatních

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Informatika – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ▪ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Žák dle svých schopností : ▪ pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží ▪ edituje digitální text, vytvoří obrázek ▪ přehraje zvuk či video ▪ uloží svoji práci do souboru, otevře soubor ▪ používá krok zpět, zoom ▪ řeší úkol použitím schránky ▪ dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Základy práce s počítačem Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku	OSV – 1-5 Čj, M, Pr, Aj – výukové programy
▪ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ▪ propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí ▪ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	▪ pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech ▪ doplní posloupnost prvků ▪ umístí data správně do tabulky ▪ doplní prvky v tabulce ▪ v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplnování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	MV – 1-3 Čj – orientace v seznámech, rejstřících aj.

Informatika – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Žák dle svých schopností : - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálními zařízeními	Základy práce s počítačem Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku	OSV – 1-5 Čj, M, Pr, Aj – výukové programy
- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplnování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	MV – 1-3 Čj – orientace v seznamech, rejstřících aj.
- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu	- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	MV - 1 OSV – 1-5 Čj, M, Pře, VI, Aj – výukové programy Hv – poslech hudby

Informatika – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ▪ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ▪ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žák dle svých schopností: ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy ▪ v programu najde a opraví chyby ▪ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ▪ vytvoří a použije nový blok ▪ upraví program pro obdobný problém	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur	OSV – 1,5
▪ v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy	OSV – 5,9 MV – 6,7
▪ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ▪ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ▪ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy ▪ v programu najde a opraví chyby ▪ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ▪ rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ▪ vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ▪ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ▪ rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit ▪ cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt	MV – 1,6,7
▪ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ▪ vyčte informace z daného modelu	▪ pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ▪ pomocí obrázku znázorní jev ▪ pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	OSV – 7,8 MKV – 1,2

▪ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ▪ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ▪ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav ▪ v programu najde a opraví chyby ▪ používá události ke spuštění činnosti postav ▪ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ▪ upraví program pro obdobný problém ▪ ovládá více postav pomocí zpráv	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt	OSV – 7,8 MKV – 1,2
---	---	---	--

Informatika – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Žák dle svých schopností: ▪ rozpozná zakódované informace kolem sebe ▪ zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady ▪ zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ▪ zakóduje v obrázku barvy více způsoby ▪ zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ▪ zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ▪ ke kódování využívá i binární čísla	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	OSV – 1-11
▪ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ▪ sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	▪ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ▪ odpoví na otázky na základě dat v tabulce ▪ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce ▪ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ▪ navrhne tabulku pro záznam dat ▪ propojí data z více tabulek či grafů	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	OSV – 8 VDO – 1,2 MV – 1-4

vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	OSV – 8 VDO – 1,2 MV – 1-4
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu emailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role apřístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	OSV – 8 VDO – 1,2 MV – 1-4

Informatika – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	Žák dle svých schopností: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	Zpracování a využití informací Vytvoření programu Opakování Podprogramy	OSV – 1-11

▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ▪ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	▪ diskutuje různé programy pro řešení problému ▪ vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní		
▪ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ▪ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	▪ vysvětlí známé modely jevů, situací, činností ▪ v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku ▪ pomocí ohodnocených grafů řeší problémy ▪ pomocí orientovaných grafů řeší problémy ▪ vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	MV – 3,6
▪ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ▪ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ▪ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ▪ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ▪ používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna ▪ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ▪ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ▪ diskutuje různé programy pro řešení problému ▪ vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní ▪ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	MV – 1-4

▪ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu			
---	--	--	--

Informatika – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ Očekávané výstupy RVP ▪ Žákyně/žák: ▪ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ▪ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ▪ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žák dle svých schopností: ▪ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ▪ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ▪ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ▪ používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ▪ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ▪ používá souřadnice pro programování postav ▪ používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ▪ vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu ▪ diskutuje různé programy pro řešení problému ▪ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Zpracování a využití informací Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	OSV – 1-5
▪ vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat ▪ nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou	▪ při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky ▪ používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ▪ řeší problémy výpočtem s daty ▪ připíše do tabulky dat nový záznam ▪ seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	OSV – 5,9 MV – 6,7

otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	- používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat		
--	---	--	--

Informatika – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: - Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žák dle svých schopností: - řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Zpracování a využití informací Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	OSV - 1-5
- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní	Hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa	OSV – 8 MV – 1-4

do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ▪ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ▪ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	▪ na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti ▪ vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu ▪ diskutuje o cílech a metodách hackerů ▪ vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ▪ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
3. ročník	Žák dle svých schopností: DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními Technologiemi DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví
4. ročník	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními Technologiemi DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví
5. ročník	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb,

	navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
6. ročník	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti I-9-1-02p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci da
7. ročník	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal
8. ročník	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal
9. ročník	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka - Pr

Charakteristika vzdělávacího oboru

Prvouka uvádí žáka do prostředí školy a řádu školního života a pomáhá mu překlenout období, kterým je pro ně zahájení pravidelné školní docházky. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních i režimových návyků a dává podněty k rozvoji schopností účelně organizovat čas práce, zábavy a odpočinku podle vlastních potřeb i oprávněných nároků jiných. Zahrnuje informace týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a ochrany. Klade důraz na utváření přímých zkušeností žáků např. v dopravní výchově. Seznamuje je se základními právy a povinnostmi a se světem financí. Pomáhá nastavit pojem „zdraví“ jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života a zároveň důležitou hodnotu, která je potřeba chránit. Předkládá nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, včetně situací ohrožení, za své chování, jednání a rozhodování a za plnění zadaných úkolů. Učí pravidla první pomoci.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Tento vzdělávací obor je aplikován do 1. až 3. ročníku a je dotován vždy 2 hodinami týdně. Výuka probíhá běžnou formou, tj. vyučovací hodinou (45 min).

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Osvojování učiva prvouky je založeno především na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání, osvojování potřebných dovedností a utváření vztahu k okolnímu světu. Základem je pozorování, pojmenovávání a porovnávání skutečnosti, její zachycení a hodnocení ve vlastních výtvorech a názorech, sledování životních situací, jejich „napodobování“ a rozvíjení v modelových hrách (scénkách), výměna zkušeností a zážitků. Žáci si ověřují své poznatky a dovednosti v praxi. Výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávají žáci různými způsoby, tj. výtvarně i písemně.

Kompetence k učení

Žák:

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a posuzuje, vyvozuje poučení a závěry
- vyhledává a třídí dostupné informace, využívá je při hodinách prvouky
- využívá vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promyslí a naplánuje způsob řešení problému a využívá k tomu vlastní úsudky a zkušenosti
- získané vědomosti využívá k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- orientuje se v problematice peněz a cen
- spravuje osobní rozpočet

Kompetence komunikativní

Žák:

- vyjadřuje se výstižně a souvisle
- rozumí různým typům záznamů, obrazových materiálů a komunikačních prostředků
- při komunikaci prostřednictvím elektronických médií dbá na bezpečnost

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině, učí se týmové práci
- upevňuje mezilidské vztahy, pomáhá slabším, oceňuje zkušenosti druhých
- vytváří pozitivní představu o sobě, pracuje tak, aby zvyšoval své sebevědomí

Kompetence občanské

Žák:

- pozná pravidla společenského chování, uvědomuje si svá práva a povinnosti
- chrání zdraví své i svých spolužáků, v případě potřeby zajistí pomoc dospělé osoby
- buduje si tolerantní a ohleduplný vztah k lidem i přírodě
- vnímá podstatu zdraví a příčiny jeho ohrožení a předchází jim
- dodržuje preventivní pravidla

Kompetence pracovní

Žák:

- svědomitě plní své povinnosti

- zná a dodržuje pravidla bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Prvouka – 1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Žák dle svých schopností: ▪ orientuje se ve škole a nejbližším okolí, pozná prostory školy ▪ orientuje se v okolí svého bydliště ▪ pojmenuje nejdůležitější části obce, ▪ zná dopravní prostředky v obci ▪ popíše místní krajinu	Místo, kde žijeme Škola: vstup do školy, nové vztahy, základní činnosti ve škole, prostory školy, školní režim, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště Obec(město): název obce (města) a jejích částí, označení obce (města), centrum, dopravní značky Okolní krajina: krajina v okolí obce (města)	OSV – 1,2,3,8,9,11
▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	▪ vysvětlí příbuzenské vztahy ▪ zná adresu a telefon	Lidé kolem nás Rodina a vztahy v rodině Život v rodině, komunikace, principy demokracie Pravidla slušného chování	OSV – 6,7,8,9
▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	▪ orientuje se v čase a určuje čas podle kalendáře ▪ pojmenuje názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled ▪ charakterizuje měsíce a roční období	Lidé a čas Základní orientace v čase a časový řád Den: části dne, činnosti v průběhu dne, dny v týdnu, pracovní dny, svátky, měsíce, roční období	M – pojmy před, za, hned před, hned za, první, poslední apod. Vv, Pč – výroba kalendáře
▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	▪ pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ sleduje pravidelně počasí, průběžně ho zaznamenává do kalendáře přírody ▪ pozoruje a popisuje život rostlin ▪ sleduje a objasňuje práce na zahradě a v parku ▪ vypěstuje nenáročnou rostlinu ▪ popisuje a určuje známá zvířata podle typických znaků, obrazů a modelů ▪ vhodně zachází s drobnými domácími zvířaty	Rozmanitost přírody Příroda: život, jeho různé podoby a formy, příroda v jednotlivých ročních obdobích Život v přírodě: rostliny – znaky jejich života, význam rostlin pro člověka – okrasné a užitkové, péče o rostliny v přírodě a v domácnosti, živočišná říše – znaky života živočichů, domácí živočichové, živočichové ve volné přírodě	EV – 2,4

▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	▪ určuje jednotlivé části těla, které je vidět podle skutečnosti nebo modelu ▪ pozoruje lidi, nalézá rozdíly a podobnosti mezi nimi (věk, pohlavím, pohlaví, barva pleti, barva vlasů a očí atp.) ▪ sleduje péči zvířecích rodičů o svá mláďata ▪ zhodnotí role jednotlivých členů rodiny a jejich vztahy ▪ zná význam zdravého denního režimu, základních hygienických návyků, vliv stravy a pitného režimu pro zdraví ▪ rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí, umí měřit teplotu ▪ pozná a pojmenuje nejběžnější jedovaté rostliny a houby ▪ v modelových situacích si osvojí způsoby běžného chování při různých činnostech	Člověk a jeho zdraví Lidské tělo: stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, řeč, myšlení Péče o zdraví: zdraví a nemoc, běžné nemoci a jejich obvyklé příznaky, ochrana proti nemocem, očkování, chování nemocného doma, u lékaře, v nemocnici Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim Návykové látky a zdraví: přírodní látky, jejich prospěšnost, škodlivost, běžné léky, vitaminy, zásady jejich užívání, riziko užívání léků bez doporučení lékaře a vědomí rodičů Osobní bezpečí: bezpečné chování při různých činnostech – při práci, sportu, zábavě Ochrana za mimořádných situací Situace hromadného ohrožení	OSV – 2,3,4,6,7,8 MV – 5 EV – 4
--	--	--	---

Prvouka – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne ▪ vhodně se chová k učiteli a spolužákům ▪ ví, že ve škole a jejím okolí jsou místa, kde může dojít k úrazům, zvládne řešit problémovou situaci a předchází jim ▪ zná adresu svého bydliště ▪ popíše význam důležitých dopravních značek ▪ pamatuje si telefonní čísla tísňového volání, umí je použít	Místo kde žijeme Škola: vztahy ve škole, prostory ve škole a jejich funkce, školní režim a řád, odpočinkové návyky, chodec v silničním provozu Domov: prostředí domova, orientace v okolí bydliště Obec (město): poloha obce (města) v krajině, význačné orientační body v obci (městě), dopravní značky, dopravní síť (minulost a současnost města), významná místa, důležitá telefonní čísla	OSV –1,2,3,4,6 VDO – 1
▪ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	▪ zná zeměpisné dominanty v místní krajině ▪ chápe vliv zásahů a činností člověka na životní prostředí	Okolní krajina: povrch a tvárnost krajiny, osídlení, doprava, lidské zásady v přírodě, ochrana přírody	EV – 3,4

▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	▪ orientuje se v profesi svých rodičů ▪ vhodně se chová k různým členům rodiny ▪ rozlišuje různá povolání a uvědomuje si jejich význam	Lidé kolem nás Rodina: postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání Příbuzenské vztahy v rodině: podobnosti vzhledu, řád rodinného života, významné události v rodině Pracovní činnosti lidí, různá povolání Pracovní režim, doba práce a odpočinku Volný čas a jeho využití, vhodně a nevhodně strávený volný čas	OSV – 8,9 VDO – 1,2,4
▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	▪ určuje čas podle hodin a kalendáře ▪ sleduje významná data rodiny, školy, státu ▪ pozná výhody pravidelnosti v denním režimu a možnosti řídit se časem ▪ chápe časové posloupnosti známých událostí, vlastních zážitků, pohádek, jiných příběhů apod.	Lidé a čas Orientace v čase a časový řád Určování času Čas jako fyzikální veličina Dějiny jako časový sled událostí Kalendář Letopočet Generace Denní režim Roční období	MKV- 1,2,3,4,5 Vv, Pč – výroba hodin
▪ rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	▪ porovnává proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích ▪ vysvětlí rozdíl mezi živou a neživou přírodou ▪ rozliší zástupce jednotlivých rostlin a živočichů ▪ popíše a určí některé rostliny a známá zvířata podle jejich charakteristických znaků ▪ vysvětlí význam chráněných území, zoologických zahrad a botanických zahrad ▪ sleduje vlastní projevy, dovednosti a vlastnosti, rozpozná a pozná rozdíly	Rozmanitost přírody Příroda: proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období, neživá příroda, přírodniny Život v přírodě: známé a snadno dostupné druhy rostlin, stavba těla a jeho částí u některých druhů rostlin, funkce jednotlivých částí rostlin, základní skupiny živočichů, stavba těla vybraných živočichů, funkce jednotlivých částí těla, chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů	EV – 4 Čj – popis a jiná mluvní cvičení

rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- osvojuje si způsoby přátelského chování ve třídě i mimo školu - určí základní části lidského těla - dodržuje zásady podávání léků - pravidelně provádí základní hygienické návyky a pečuje o svůj zevnějšek v průběhu denního režimu - chápe škodlivé vlivy sladkých, tučných aj. pokrmů a jejich nadměrné konzumace - sestaví seznam potravin a nápojů prospívajících a neprospívajících zdraví - bezpečně zachází s běžnými čistícími prostředky, zná rizika chemických látek a jejich používání bez dozoru dospělých - vysvětlí škodlivé účinky návykových látek	Člověk a jeho zdraví Lidské tělo: lidská postava, stavba těla a jeho částí, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Partnerství, rodičovství: vztahy mezi lidmi, partnerství, láska Sexuální výchova: tělesný vzhled – mužský a ženský pól v přírodě, základní anatomické odlišnosti mužského a ženského těla, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví, zdravý životní styl: základní pravidla pro užívání léků, nebezpečí nevhodného užívání léků, zdravotnická zařízení v nejbližším okolí a jejich činnost, zdravý denní režim – práce, odpočinek, pohyb, stravování, spánek, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim a jeho význam pro zdraví Návykové látky a zdraví: chemické prostředky užívané v domácnosti a správná manipulace s nimi, tabák, alkohol, káva, drogy a jejich účinky na zdraví	EV -3,4
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- uvědomuje si existenci lidí, kteří jsou schopni záměrně ublížit - v modelových situacích nacvičí vhodné chování při snaze neznámého člověka o navázání kontaktu a rozhodné odmítnutí různých návrhů a lákání cizími osobami	Osobní bezpečí: bezpečné chování doma, na ulici, v dopravním prostředku, výtahu atd., nebezpečí zneužití mladšího a slabšího Zastrašování, týrání, šikánování Ochrana za mimořádných situací Situace hromadného ohrožení	MV – 5

Prvouka – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Žák dle svých schopností: - neohrožuje zdraví své ani svých spolužáků - dojde bezpečně a nejkratší cestou do školy a zpět a popíše ji - prohlubuje použití dopravních předpisů a jízdu na kole na dopravním hřišti - zná nejdůležitější telefonní spojení na rodiče - orientuje se v obci - pojmenuje dopravní prostředky v obci (městě) a cestuje jimi	Místo kde žijeme Škola: vztahy mezi spolužáky, šikana, školní řády, prostředí pro práci a odpočinek ve škole, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace Dopravní výchova – cyklista Domov: vztahy v místě bydliště Obec (město): komunikační síť obce (města), obecní úřad, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní a společenský život obce (města), historická a památná místa	OSV – 1,8,9

určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- určí světové strany podle buzoly - zná význam barev na mapě a rozmístění světových stran na mapě	Okolní krajina: orientace v krajině podle přírodních ukazů, buzoly, kompasu, určování světových stran Ochrana krajiny, vliv krajiny na život lidí vliv zásahů člověka na krajinu a životní prostředí Chráněné krajinné oblasti	EV – 1 M – přirozená čísla
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	- vhodně se chová v různých situacích a uplatňuje základní pravidla slušného chování - snaží se řešit spory nenásilným způsobem, nevynucuje si své požadavky, respektuje odlišné názory a zájmy jiných, jejich soukromí apod.	Lidé kolem nás Člověk - společenský tvor, potřeba vzájemné pomoci, dorozumění, poznávání jiných Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	OSV – 2,3,4,6,7,8,9,10,11
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	- používá kalendář a sleduje data narození členů rodiny i jiných událostí - dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu a jejich vhodnou délku	Lidé a čas Rytmus života – fáze života od narození do stáří Pravidelně opakované činnosti lidí – práce, odpočinek, spánek, strava aj. Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, svátky a významné dny Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	OSV – 2,3,4,6,7,11 Čj – vyprávění a jiné mluvní cvičení
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- vysvětlí základní význam vody, vzduchu, ohně, nerostů, hornin, půdy pro život člověka - provede jednoduchý pokus podle návodu - provádí elementární pokusy s různými látkami při použití jednoduchých měřících přístrojů a dodržuje zásady bezpečnosti - sleduje čistotu ovzduší a smogové zamoření, různé přírodní jevy, děje a zákonitosti	Rozmanitost přírody Příroda: voda - její výskyt, vlastnosti, formy, čistota a úprava vody, ochrana vodních zdrojů, vzduch – jeho vlastnosti, proudění, čistota a ochrana ovzduší, oheň - jeho vlastnosti, ochrana před požáry, popálením, ochrana před bleskem, nejznámější nerosty a horniny, půda - její vznik a význam, vlastnosti, využívání a ochrana půdy Vztah člověka a přírody Základní vlastnosti předmětů: skupenství, tvar, rozměr, hmotnost, teplota, struktura, barva, lesk, vůně apod.	EV – 2,3,4
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- orientuje se v zástupcích jednotlivých rostlin a živočichů i z různých oblastí podle jejich typických znaků - vysvětlí rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami a mezi savci, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem apod.	Život v přírodě Význam rostlin a živočichů pro člověka Třídění rostlin a živočichů Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva Význam zeleně pro život na Zemi	EV – 3,4 Vv – kresba námětů z přírody

reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- definuje nejdůležitější vnitřní orgány a soustavy a jejich funkci - orientuje se v etapách průběhu lidského života, v lidských potřebách a životních projevech - přiměřeně se chová u stolu, ve školní jídelně, v restauraci i při stravování v přírodě - nakoupí základní potraviny - rozlišuje čerstvé, staré – zkažené potraviny, s prošlou záruční lhůtou - chápe zdravotní rizika návykových látek, jejich užívání a experimentování s nimi - zná úlohu policie a její význam při ochraně lidí a majetku - vnímá nevhodnost brutálních filmů	Člověk a jeho zdraví Lidské tělo: stavba těla, vnitřní ústrojí a orgány, jejich funkce, smysly, průběh (etapy) lidského života Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy Vznik a vývoj jedince, sexuální chování mezi lidmi, sexuální zneužívání, zásady bezpečného chování na veřejně přístupných místech Péče o zdraví – zdravý životní styl, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, uložení materiálu pro první pomoc v domácnosti a ve škole, přivolání pomoci dospělého Osobní, duševní a intimní hygiena Rodinný stůl a stolování – výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy a pitný režim Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, značení nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví Služby odborné pomoci – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Ochrana za mimořádných situací Situace hromadného ohrožení	OSV – 2,3 MKV – 1,2,3,4,5 MV – 5
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

1. ročník	Žák dle svých schopností: MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
-------------------------	---

	LIDÉ A ČAS ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti ROZMANITOST PŘÍRODY ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
2. ročník	MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti LIDÉ A ČAS ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti ROZMANITOST PŘÍRODY ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

	ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
3.ročník	MÍSTO, KDE ŽIJEME: ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do škol ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky LIDÉ KOLEM NÁS: ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnost ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdaj LIDÉ A ČAS: ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště ROZMANITOST PŘÍRODY: ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

	ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ: ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
--	---

5.4.2 Vlastivěda - VI

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vlastivěda přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti, s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu a televize a ze zájmových oblastí. Formuje u žáků vědomí k příslušnosti k vlastnímu národu, pěstuje správnou hodnotovou orientaci a rozvíjí zájem žáků o poznávání života. Zahnuje informace týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a ochrany. Seznamuje je se základními právy a povinnostmi a se světem financí. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vlastivěda je aplikována do 4. a 5. ročníku. Dotace ve 4. ročníku je 1 hodina týdně, která je doplněna ještě 1 disponibilní hodinou týdně, tedy celkem 2 hodiny týdně. V 5. ročníku činí dotace 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá formou běžné vyučovací hodiny, tj. 45 min.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka Vlastivědy je naplňována prostřednictvím pozorování a pojmenovávání jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí. Žáci jsou vedeni k osvojování poznatků činností, aby uměli vyjadřovat své myšlenky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty druhých. Důležité je samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet, návštěva knihovny, muzea), od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí (společné návštěvy památek, výstav). Výuku vhodně doplňují obrazy, mapy a plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, výstavy, exkurze, školní výlety.

Ve vlastivědě se věnujeme jazykovému vyjadřování, procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti aj. Učíme se ochráně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce. Snažíme se vyvolat zájem žáků o minulost a kulturní bohatství regionu i celé země.

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace z odborné literatury a internetu a využívá je při výuce
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí a propojuje poznatky do širších souvislostí
- má pozitivní vztah k učení, plánuje, jak by mohl své učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby jejich řešení
- prakticky ověřuje správnost řešení problémů, osvědčené postupy aplikuje při řešení podobných problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim a vhodně reaguje
- komunikační prostředky tvořivě využívá ke svému rozvoji

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině, učí se týmové práci
- upevňuje mezilidské vztahy, pomáhá slabším, oceňuje zkušenosti druhých
- vytváří pozitivní představu o sobě, pracuje tak, aby zvyšoval své sebevědomí

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jich
- chrání a oceňuje kulturní i historické tradice
- chová se zodpovědně v krizových situacích, dle svých možností poskytne pomoc

Kompetence pracovní

Žák:

- svědomitě plní své povinnosti
- zná a dodržuje pravidla bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Vlastivěda – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Žák dle svých schopností: - konkretizuje pojmy území, poloha, místní krajina, místní oblast, územní správní celek - vyjádří svými slovy územně správní pojmy: obec, okres, region - popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje	Místo, kde žijeme Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, Obec ve vyšším územním správním celku, místní oblast, okres, region Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, Zeměpisná poloha a přírodní tvářnost místní krajiny a regionu (povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, využití půdy), seznámení s mapou místní oblasti Významné obce a města, společenské, hospodářské a technické objekty v místní krajině, dopravní síť, cestovní ruch Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	OSV- 1,2,3,4 EV – 2,3,4
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	- s pomocí vhodných map charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky místní krajiny a místní oblasti - rozlišuje s porozuměním pojmy vlast, cizina - orientuje se na vlastivědné mapě ČR - vyhledá jednotlivé oblasti - vyjádří jejich polohu a charakterizuje významné a typické přírodní prvky	Naše vlast Domov, vlast, národ, národní hrdost, vlastenectví, cizina Soužití národů a národností v jedné zemi, rovnocennost národů a národností, nejdůležitější národnostní menšiny v České republice Poloha ČR v Evropě, přírodní podmínky území, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo Významná města, zemědělská, průmyslová, rekreační a kulturní střediska, chráněné oblasti, významné památky a památná místa Současný stav životního prostředí v ČR	OSV – 6,7,10 EV –3
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- pozná, vyjmenuje a popíše státní symboly ČR - používá a vysvětlí základní státoprávní pojmy – stát, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie - uveče jméno prezidenta a premiéra	Významné osobnosti politického života ČR Česká státnost Státní symboly	VDO – 2
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole,	- orientuje se ve vztazích mezi lidmi a chápe základní práva a povinnosti jednotlivce - na modelových situacích si osvojuje projevy respektu, úcty, vzájemného	Lidé kolem nás Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie Mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie.	VDO – 2,4 VEGS –1 OSV – 6,7 VEGS – 3 VDO - 1

mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	porozumění, vcítění se do problémů druhých		MKV – 1,2
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- charakterizuje svými slovy způsob života starých národů - uvede rozdíl mezi životem různých časových období - vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností	Souvislosti mezi minulostí, současností a budoucností	OSV –8,9
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	- jmenuje první státní útvary na našem území - zhodnotí hospodářský a kulturní rozvoj v různých časových obdobích Českého státu - popíše způsob života jednotlivých vrstev obyvatelstva - jmenuje významné osobnosti dané doby - a nastíní způsob života lidí v této době - vysvětlí základní principy různých vládnoucích zřízení	Lidé a čas Nejstarší osídlení naší vlasti, způsob života Slovanů, staré pověsti a historická skutečnost První státní útvary na našem území – Velká Morava, český přemyslovský stát, počátky křesťanství, Cyril a Metoděj, svatý Václav, počátky českého království Český stát za Karla IV., hospodářský rozkvět, rozvoj vzdělanosti, a kultury, způsob života lidí České země a způsob života v době husitství a v době Jiřího z Poděbrad České země a způsob života v období habsburské monarchie, nejvýznamnější události a osobnosti	VEGS – 3

Vlastivěda – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlišťích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	Žák dle svých schopností: - má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě - určí a lokalizuje sousední státy na mapách - orientuje se na mapách střední Evropy a Evropy - vyjmenuje a vyhledá na mapách významné evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu - stručně posoudí přírodní tvářnost, hospodářskou a společenskou vyspělost sousedních států České republiky	Místo, kde žijeme Česká republika, Evropa, svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování Sousední státy ČR, jejich poloha, přírodní podmínky, hospodářská a společenská vyspělost Oblasti cestovního ruchu na území sousedních států ČR, vzájemné vztahy mezi ČR a jejími sousedy ČR na mapě Evropy, významné evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu, EU ČR na mapě světa, orientační seznámení s polohou světadílů a oceánů na zemi	OSV – 1,2,3,4 VEGS –1,2 EV – 2,3

▪ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života v naší vlasti i v jiných zemích	▪ charakterizuje zvláštnosti osídlení krajiny, uvede významná města, místa a stavby regionu ▪ posoudí stav životního prostředí regionu ▪ uvede příklady poškozování ochrany a tvorby životního prostředí ▪ jmenuje příklady chráněných území přírody	Náš region Náš region v minulosti, místní pověsti, významné události a jejich místa, významní předkové regionu Životní prostředí regionu a místní krajiny, důležité údaje o jeho narušení, ochraně a tvorbě Regionální zvláštnosti, regionální tradice, lidová tvorba	VDO –2 MKV - 1
▪ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	▪ chápe význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování	Lidé kolem nás Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví a duševních hodnot	VDO – 2,4 OSV –3,11
▪ orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	▪ orientuje se v různých formách vlastnictví ▪ uvědomuje si rozdíly ve vlastnictví ▪ má správný vztah ke svým věcem i majetku ostatních ▪ orientuje se ve své státní měně	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
▪ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	▪ uvede rozdíl mezi životem různých časových období ▪ vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností ▪ posoudí změny způsobu života v novověku ▪ vyloží význam vědy a techniky pro rozvoj výroby	Souvislosti mezi minulostí, současností a budoucností První světová válka, vznik Československé republiky, nástin hospodářského, politického, společenského a kulturního života, významné osobnosti Druhá světová válka, zánik ČSR, české země v období nacistické okupace, obnovení republiky	MKV – 1,2,4 OSV – 8,9
▪ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých památek	▪ charakterizuje svými slovy změny způsobu života v průběhu dějin ▪ navštíví skanzen, knihovnu, muzeum nebo galerii ▪ dokáže ve sbírkách knihovny, muzea nebo galerie vyhledat určité informace, kterými ověří nebo doloží historická fakta ▪ uvědomuje si náročnost a důležitost péče o kulturní památky státu	Lidé a čas Dějiny jako časový sled událostí Kalendáře Letopočet Generace Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Péče o památky Lidé a obory zkoumající minulost	EV – 4 MV –7

srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- poznává rozdíly etnických a kulturních skupin - srovnává projevy kultury v evropském a globálním kontextu	Péče o památky Lidé a obory zkoumající minulost	MKV –1,3,4 VEGS – 1
---	--	--	--------------------------------------

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

4.ročník	Žák dle svých schopností: MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů LIDÉ A ČAS ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách, uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji, vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště
5. ročník	MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

	ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů LIDÉ A ČAS ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště
--	--

5.4.3 Přírodověda - Pře

Charakteristika vzdělávacího oboru

Přírodověda je předmět, který se opírá o vybrané poznatky z různých přírodovědných odborů a je svým pojetím zaměřena na to, aby žáci získávali takové vědomosti a dovednosti a rozvíjeli se ty jejich schopnosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém člověk pracuje a žije. Zahnuje informace týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a ochrany. Klade důraz na utváření přímých zkušeností žáků např. v dopravní výchově. Pomáhá nastavit pojem „zdraví“ jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života a zároveň důležitou hodnotu, která je potřeba chránit. Předkládá nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, včetně situací ohrožení, za své chování, jednání a rozhodování a za plnění zadaných úkolů. Učí pravidla první pomoci.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Přírodověda je aplikována do 4. a 5. ročníku. Ve 4. ročníku je dotována 2 hodinami týdně. Dotace v 5. ročníku je 1 hodina týdně, která je doplněna ještě 1 disponibilní hodinou týdně, tedy celkem 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v běžné vyučovací hodině, tj. 45 min.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sami sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Učí se poznávat, že Země a život na ní tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí a jsou v rovnováze a jakékoli narušení může být pro další život rozhodující. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a nejrůznější projekty.

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí dostupné informace, využívá je v hodinách přírodovědy
- posoudí vlastní pokrok a určí překážky bránící učení
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a posuzuje, vyvozuje poučení a závěry

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby jejich řešení
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech, naplňuje způsob řešení
- je zodpovědný za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině, učí se týmové práci
- upevňuje mezilidské vztahy, pomáhá slabším, oceňuje zkušenosti druhých
- vytváří pozitivní představu o sobě, pracuje tak, aby zvyšoval své sebevědomí

Kompetence občanské

Žák:

- chová se zodpovědně v krizových situacích, dle svých možností poskytne pomoc
- buduje si tolerantní a ohleduplný vztah k lidem i přírodě
- zná pravidla, jak udržovat dobré životní prostředí a chránit přírodu

Kompetence pracovní

Žák:

- svědomitě plní své povinnosti
- zná a dodržuje pravidla bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Přírodověda – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	Žák podle svých schopností: ▪ rozliší vybrané jedovaté a jedlé houby, kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy, jedovaté rostliny, léčivky a běžné plevele ▪ cíleně pozoruje přírodniny ▪ uvede rozdíly mezi výživou zelených rostlin a hub ▪ rozliší základní části rostlin (kořen, stonek, list), uvede jejich funkce a příklady přizpůsobení částí rostlin prostředí ▪ hovoří samostatně o přípravě živočichů i rostlin na zimu ▪ popíše změny v přírodě, ke kterým dochází během roku ▪ pozoruje život rostlin a živočichů, vede si záznamy a vyvozuje závěry ▪ rozlišuje základní ekosystémy a uvádí jejich charakteristiku	Rozmanitost přírody Živá příroda Rozmanitost rostlin, hub a živočichů – znaky života, životní potřeby a projevy, stavba těla, průběh a způsob života, životní podmínky, přizpůsobování změnám prostředí, závislost výskytu na podmínkách prostředí, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů Rostlina kulturní a planá Bylina jednoletá, dvouletá a vytrvalá Dřeviny – keře, stromy jehličnaté a listnaté Rostliny jedovaté, užitkové a léčivé Plevele Druh a odrůda, poznávání rostlin a hub v naší přírodě Příprava živočichů na zimu Živočichové a rostliny v zimě a na jaře Přírodní společenstva a vliv člověka na ně, jejich význam v přírodě a pro člověka – zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství Neživá příroda Látky a jejich vlastnosti – třídění, změny a skupenství, vlastnosti, porovnávání, měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Magnet, magnetická síla	OSV – 1,2,3,4 EV – 1,2,3,4

		Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda – hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Změny neživé přírody. Vzájemná závislost organismů a neživé přírody v přírodních souvislostech	
▪ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	▪ změří hmotnost tělesa na vahách (g, kg), objem odměrným válcem (ml, l), teplotu teploměrem (C), čas hodinkami a stopkami ▪ využívá kompas a magnety v praxi ▪ pozná vybrané nerosty a horniny a vysvětlí příčiny jejich zvětrávání, vznik půdy ▪ vysvětlí vztahy živých organismů a neživé přírody (získávání potravy, úkryty, ochrana před nepřáteli aj.)	Pokusy – záznamy, vyhodnocení Srovnávání výsledků pokusů s realitou	OSV – 10 EV – 3,4 Čj – diagramy, tabulky aj.
▪ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	▪ chrání své zdraví dodržováním základních hygienických zásad, některých zdravotních preventivních opatření a uplatňováním zdravého způsobu života ▪ poskytne základní péči nemocnému členu rodiny ▪ dbá o pravidelnou tělesnou i intimní hygienu a uvědomuje si zdravotní důsledky jejich zanedbávání nebo nesprávného provádění ▪ uvede základní složky potravin a orientuje se v jejich významu pro organismus ▪ zná souvislosti mezi vysokou spotřebou tučných, sladkých i slaných pokrmů a civilizačními chorobami ▪ uvědomuje si rozdíly stravovacích zvyklostí v rodině a doporučovanými zásadami zdravé výživy	Člověk a jeho zdraví Zdraví, osobní hygiena, režim dne, první pomoc Zdraví a jeho ochrana – vlastní a lékařská péče (preventivní, léčebná) Nemoci a jejich příznaky – přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) Imunitní systém Očkování, karanténa, izolace Osobní, intimní a duševní hygiena dívek a chlapců v období dospívání – prostředky a kosmetické přípravky Hygiena odívání Výživa a zdraví – základní živiny a jejich význam v organismu (bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny a nerostné látky) Zásady zdravého životního stylu, vliv na stravování člověka, současné směry správné výživy, pitný režim	OSV – 4,8

rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- orientuje se v základech lidské reprodukce - popíše vývoj jedince, jeho dovednosti a způsob obživy - chápe pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	Etapy vývoje lidského jedince Rodina – funkce a vývoj, výchovné vlivy, rodinné role, náhradní rodinná péče Vztahy mezi lidmi – kamarádství, láska, manželství, rodičovství, příbuzenství Komunikace v rodině i mezi lidmi Konflikty v mezilidských vztazích	OSV – 3,6,7,11
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- chápe význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování v rodině - orientuje se ve vztazích mezi lidmi a chápe, že přátelství je založeno na důvěře, pomoci, společných zájmech a umění odpouštět	Plánování a denní režim Brutalita a jiné formy násilí v médiích Reklamní vlivy	OSV – 2,3,4,11 MV – 1,2
rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- respektuje skutečnost, že léky proti bolesti, na spaní, na uklidnění a léky předepsané jiné osobě nesmí užívat bez doporučení lékaře a vědomí rodičů - ví o škodlivých látkách a jejich vlivu na zdraví - rozpozná možná nebezpečí ohrožující zdraví a ví, že dítě má právo na své bezpečí a nikdo mu nesmí ubližovat ani ho týrat - chová se účelně v případě ohrožení - uvědomuje si, že někteří lidé využívají různé triky, aby přiměli děti k určitému chování	Prevence zneužívání návykových látek Preference pozitivních životních cílů Legální a nelegální návykové látky a rizika jejich zneužívání – ochrana dítěte Osobní bezpečí – výběr kamarádů, bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky v různém prostředí Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená Postup v případě ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén Požáry – příčiny a prevence vzniku, ochrana a evakuace Integrovaný záchranný systém	OSV –8,9

Přírodověda – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Žák dle svých schopností: - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi a popíše postavení Země ve vesmíru - uvádí důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus - ukáže pohyb Země a jeho důsledky na globusu	Rozmanitost přírody Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období Slunce a jeho planety, postavení Země Pohyb Země kolem Slunce, otáčení Země kolem osy Střídání ročních období, střídání dne a noci Model Země – globus Slunce jako zdroj světla a tepla – základních podmínek života	OSV – 1,3 EV – 2,3,4 M – osová souměrnost

zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- rozpozná příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa - zná některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám - ví o negativních důsledcích přenašeni organismů člověkem do jiných oblastí	Nerostné suroviny: nerudní suroviny, rudy, paliva Půda Rozmanitost podmínek života na Zemi Základní oblasti Země: studené, mírné, teplé a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Podnebí, počasí Rozmanitost přírody v Evropě a ve světě Botanické a zoologické zahrady	EV –3,4 MV -1
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- užívá třídění organismů na skupiny podle diakritických znaků - rozlišuje rostliny na výtrusné a semenné (byliny a dřeviny) - rozlišuje živočichy na bezobratlé a obratlovce - svá určení zdůvodní	Třídění organismů Principy třídění přírodnin a jeho význam pro poznávání přírody Třídění živočichů podle jejich příbuznosti, podobnosti a prostředí	EV –1,3,4 VEGS - 2
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- vhodně naplňuje svůj denní režim - uplatňuje zásady zdravé výživy, dostatek odpočinku, optimální délky spánku, přiměřeného množství tělesného pohybu apod. - poskytuje první pomoc u lehčích poranění a ovládá základní obvazovou techniku - zhodnotí reklamu z hlediska výživy - podporující zdraví - zkontroluje při nákupu a skladování potravin datum výroby, záruční lhůtu, neporušenost obalů - dodržuje základní pravidla chování při stolování	Člověk a jeho zdraví Lidské tělo Zdraví, osobní hygiena, režim dne, první pomoc Pracovní den žáka a jednotlivých členů rodiny, střídání práce a odpočinku, hygiena práce, pracovní prostředí Osobní, intimní a duševní hygiena Pohybový režim žáka Masmédia, videotechnika a PC v denním režimu žáka Tělesné a smyslové postižení jedinci ve společnosti Úrazy dětí, zásady při poskytování první pomoci, základy obvazové techniky Výživa a zdraví Reklama x správná výživa Nabídka rychlého občerstvení x preferování potravin vhodných pro zdravý životní styl Výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy a pitný režim Rodinný stůl, kultura stolování	OSV – 6,7,8 EV – 4 MV –1,2,3
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- uvědomuje si, že zneužívání látek ohrožuje zdraví - dokáže čelit tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek a ovládá některé způsoby odmítání - vyhledá adresy a telefonní čísla odborných služeb	Prevence zneužívání návykových látek Preference pozitivních životních cílů Odmítání návykových látek Centra odborné pomoci (linky důvěry, pedagogicko – psychologické poradny)	VDO – 2
uplatňuje základní dovednosti a návyky související	ví o nebezpečných místech ve svém okolí a svým chováním umí předcházet možným nebezpečím	Ochrana za mimořádných situací Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, bezpečné chování v rizikovém prostředí,	OSV – 4,6,9,10,11

s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	používá adresy a telefonní čísla odborných institucí poskytujících pomoc v nesnázích a kontaktuje se s nimi v případě potřeby	předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Situace hromadného ohrožení	
---	---	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

4. ročník	Žák dle svých schopností: ROZMANITOST PŘÍRODY ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
5. ročník	ROZMANITOST PŘÍRODY ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

	ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
--	--

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis - D

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. stol., kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Dějepis je zařazen do 6. až 9. ročníku a je dotován vždy 2 vyučovacími hodinami týdně, tj. 2 krát 45 min.

Výchovné a vzdělávací strategie

V etapě základního vzdělávání ve vyučovacím předmětu Dějepis za klíčové považujeme následující kompetence:

Kompetence k učení:

- žák umí vyhledat zdroj informací o minulosti, orientuje se na časové ose a v historické mapě, rozliší rok, století, tisíciletí
- žák vysvětlí smysl historického zkoumání

Kompetence k řešení problémů:

- žák dokáže vyhledávat informace a využívat je k řešení daných problémů

Kompetence komunikativní:

- žák rozezná příčiny a záminky válek
- žák prokazuje orientaci v základních událostech národních dějin

Kompetence sociální a personální

- žák pochopí život lidí, jejich materiální i duchovní hodnoty v určité historické etapě
- žák zná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních civilizací
- žák pochopí podstatu demokracie i význam křesťanství

Kompetence občanské

- žák rozezná znaky jednotlivých kulturních stylů, přiřadí jejich představitele a uvede příklady kulturních památek
- žák se orientuje v politických proudech, politických stranách, chápe význam ústavy i občanská práva

Kompetence pracovní

- žák se v základních obrysech orientuje v problémech současného světa – věda, technika
-

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Dějepis – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	Žák dle svých schopností: - stručně charakterizuje současný vědecký názor na vznik světa a člověka - utváří si pozitivní hodnotový systém opřený o historickou znalost - rozvíjí zájem o současnost a minulost vlastního národa	Úvod do historie Minulost, dějiny, dějepis a historie Stvoření světa	OSV – 1,2,3,4
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	vysvětlí cíl a způsob poznávání historie, poslání a hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven, galerií	Historické prameny: muzea, archívy, galerie	Čj – báje, pověsti, mýty
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- orientuje se v historickém čase - rozliší staletí a tisíciletí	Orientace v historickém čase Časová osa, kalendář a letopočet Periodizace dějin	
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní	- charakterizuje paleolit, neolit a období kovů - stručně popíše pravěké osídlení Evropy a našich zemí	Pravěk Lovci a sběrači v době kamenné První lidé	OSV – 7,11 CH – chemické značky a vlastnosti používaných kovů Z – přírodní podmínky
objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- objasní přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace - uvede obecné znaky a specifické zvláštnosti jejich hospodářského, společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje	Vznik zemědělství Zpracovatelé kovů Pravěk v českých zemích	VEGS –1,2,3
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	objasní vliv přírodních poměrů na rozvoj společnosti	Přírodní podmínky a rozvoj zemědělství ve starověku Předpoklady vzniku států Mezopotámie Egypt Indie Čína	MKV – 2 Vv – umění orientálních států Z – orientace na mapě

▪ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	▪ charakterizuje přínos řecké a helénistické kultury pro rozvoj evropské civilizace ▪ charakterizuje dílo a odkaz významných osobností ▪ vysvětlí historickou úlohu a význam Alexandra Makedonského	Starověk - Řecko	OSV – 1,2,3,4 Z – orientace
▪ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	▪ vysvětlí podstatu a význam křesťanství ▪ objasní vliv římské kultury na evropskou civilizaci	Starověk – Řím	VDO – 1,2 MKV – 4 Vo – druhy a význam náboženství
▪ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	▪ popíše přírodní poměry a objasní jejich vliv na vývoj římské společnosti	Kultura ve starověkém Římě	OSV – 8

Dějepis – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	▪ Žák dle svých schopností: ▪ popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše a způsob života „barbarských kmenů“ ▪ popíše strukturu středověké společnosti, hospodářství a způsob života jednotlivých vrstev	Raný středověk Společnost	VEGS – 1,2,3 Vv – stavební slohy, ikony, fresky, mozaiky
▪ objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	▪ charakterizuje 1. státní útvary na našem území ▪ charakterizuje vývoj v jednotlivých částech Evropy	První státní útvary na našem území	MKV – 5 Čj – ukázky jazyka doby
▪ ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	▪ vysvětlí změny ve způsobu života ve městech ▪ na konkrétních příkladech charakterizuje gotickou kulturu ▪ vysvětlí náboženské problémy, které vyústily v husitské hnutí	Vrcholný a pozdní středověk Společnost Venkov a město	OSV – 7,8
▪ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	▪ zhodnotí význam Husovi osobnosti	Doba husitská	VDO – 4

vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	- objasní postavení a úlohu církve ve středověké společnosti - porovná rozlohu našich zemí v jednotlivých etapách středověku	Doba poděbradská a Jagellonci	MKV – 1
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- popíše hlavní objevné cesty a vysvětlí jejich význam - objasní hospodářské a kulturní změny v Evropě	Zámořské objevy a jejich důsledky	EV – 3,4 Z – práce s mapou
vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce	- uvede nejvýznamnější představitele renesanční kultury - ukáže na mapě rozlohu Svaté říše římské	Reformace Důsledky reformace Renesance	Vv – umění představitelů renesance
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- objasní důvody, které vedly ke vzniku třicetileté války - vyvodí důsledky války	Třicetiletá válka Předpoklady, příčiny a záminka Důsledky třicetileté války	Vv – barokní umění v architektuře
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	uvede nejvýznamnější představitele umění této doby	Významné kulturní památky – baroko, rokoko, klasicismus	MKV – 1,3 VEGS – 2

Dějepis – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Žák dle svých schopností: - objasní vliv osvětenství na hospodářský, společenský a kulturní vývoj našich zemí a celé Evropy - srovná způsob života a formy vlády zemí Evropy - charakterizuje vznik demokracie a kořeny rasismu na příkladu USA	Nové typy monarchií Občanská revoluce Válka za nezávislost v USA	VEGS – 1,2,3 VDO – 1,2,3,4 Z – orientace na mapě
objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	- porovná vývoj v jednotlivých částech Evropy - objasní vliv osobnosti Napoleona I. na vývoj Evropy - popíše situaci ve Francii	Francouzská revoluce Napoleonské války a jejich důsledky České země – Marie Terezie a Josef II.	OSV – 1,2,3,4,5 F – vynálezy a vynálezci v období průmyslové revoluce

vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	- popíše rozvoj průmyslové výroby a její vliv na společnost - charakterizuje vývoj v našich zemích a v Evropě v 50. letech 19. stol. - charakterizuje hlavní změny koncem 19. a začátkem 20. stol. v oblasti hospodářské, společenské, kulturní a v mezinárodních vztazích	Technický a vědecký pokrok Národní obrození v Českých zemích Sjednocovací procesy Revoluce 1848	OSV – 6,7,8,9 VEGS – 2
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	- vysvětlí rozpory mezi jednotlivými státy a hlavní důvody, které vedly k vypuknutí první světové války - objasní postavení českých zemí v Rakousku – Uhersku a hlavní cíle české politiky	Rakousko – Uherské vyrovnání 1. světová válka a její příčiny Důsledky světového konfliktu	MKV – 1-5 OSV – 6-9 Čj – souvislosti s dobou v literatuře 1. světové války
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- zhodnotí situaci v jednotlivých státech - na základě získaných vědomostí popíše vztahy mezi velmocemi	Velmoci na konci 19. století: Německo, Francie, Velká Británie, USA, Japonsko	

Dějepis – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Žák dle svých schopností: - objasní pojmy rasismus, antisemitismus, holocaust - porovná pojmy fašismus a komunismus - dokáže vysvětlit význam Mnichovské dohody v historii - objasní příčiny vypuknutí války - popíše průběh 2. světové války - charakterizuje složitost životních podmínek lidí	Druhá světová válka Zločiny proti lidskosti	OSV – 8,9 Čj – 2. světová válka v literatuře OSV – 1-11
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	charakterizuje vývoj v Československu v kontextu s evropským a světovým vývojem v letech 1938 – 1944	Československo za 2. světové války Protektorát Čechy a Morava Domácí odboj Zahraniční odboj	VDO – 1-4 Vo – morální hodnoty člověka

▪ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	▪ dokáže porovnat průběh 1. a 2. světové války ▪ dovede využívat poznatky z jiných předmětů a popíše rozvoj vědy, techniky vzdělanosti a umění ▪ objasní vývoj v Československu v období totalitní vlády a po pádu komunistického režimu ▪ vysvětlí odlišné představy o poválečném uspořádání světa a Evropy ▪ popíše situaci po válce na našem území vysvětlí nastolení totalitní moci v Československu ▪ charakterizuje na příkladech studenou válku	Poválečné uspořádání světa	OSV – 8 MKV – 1-5 MV – 1,2,5 EV – 2,3,4
▪ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	▪ popíše rozdělení světa na západ a východ ▪ pochopí rozdíly života v západním a východním bloku	Studená válka Evropská integrace	MV – 1,2,5
▪ posoudí postavení rozvojových zemí	▪ pochopí v globálu důvody životní úrovně v rozvojových zemích ▪ popíše důvody závislosti rozvojových zemí na zemích kapitalistických	Rozvojové země a jejich závislost Dekolonizace	VDO – 2,4
▪ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	▪ pochopí nutnost hospodářské i vojenské spolupráce států pro udržení míru ▪ pochopí hlavní zásady nové ekonomiky	Kapitalistická společnost Rozpad východního bloku a jeho přerod	VEGS – 2,3
▪ prokáže základní orientaci v problémech současného světa	▪ využívá poznatky z jiných předmětů a popíše rozvoj vědy, techniky, vzdělanosti a umění ▪ charakterizuje základní globální problémy lidstva a dokáže uvažovat o možnostech o jejich řešení	Globální problémy lidstva Terorismus Enviromentální problémy Hospodářská krize	MKV – 1-5
▪ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	▪ porozumí pojmu demokracie ▪ učí se v ní žít	Demokracie Evropská unie	VDO – 2,4 MKV – 5

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6. ročník	Žák dle svých schopností: POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI - rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí – podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY - uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států - popíše život v době nejstarších civilizací
7. ročník	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA - uvede první státní útvary na našem území

	– uvede základní informace z období počátků českého státu – popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti – charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí - rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské - uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY - popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu – uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
8. ročník	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI - uvede základní historické události v naší zemi v 19. století - vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století - rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap MODERNÍ DOBA - uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války - uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky
9. ročník	ROZDĚLENÍ A INTEGROVÁNÍ SE SVĚT - popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě - chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

5.5.2 Výchova k občanství - Vo

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací oblast Člověk a společnost vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Z toho plynou cíle tohoto vzdělávacího oboru. Výchova k občanství formuje získané dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Zaměřuje se na orientaci žáků v sociální realitě, otvírá cestu k sebepoznání, poznávání osobnosti druhých lidí, pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v různých životních situacích. Seznamuje žáky se vztahy v rodině, v širších společenstvích, v hospodářském životě, s činností politických stran a institucí, s možným zapojením jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování, jednání a jejich důsledky.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Výchova k občanství je zařazen do 6. až 9. ročníku a je dotován vždy 1 vyučovací hodinou týdně, tj. 45 min.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchova k občanství rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, smysl jednotlivce pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě. Důležitým tématem je prevence rasistických, xenofobií a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv. Vhodnými metodami a postupy je žákům vštěpována rovnost mužů a žen a úcta k přírodním i kulturním památkám. Žáci se naučí rozpoznávat a formulovat společenské problémy minulosti i současnosti, orientovat se v oblasti financí, nalézt řešení a vyvodit závěry, které aplikují v reálných životních situacích.

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace na základě jejich pochopení
- chápe obecně užívané termíny, znaky a symboly
- navrhuje rozmanité způsoby řešení
- kombinuje a dosazuje získané informace do celku
- snaží se o aktivní hodnocení své práce

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- diskutuje o problémových situacích, jejich příčinách i řešeních
- hledá vlastní stanovisko k řešení problémů
- odhaduje své možnosti
- myslí kriticky

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky logicky
- aktivně komunikuje při skupinové práci i při řešení samostatných úkolů
- využívá různé formy komunikace, verbální i nonverbální
- užívá správného názvosloví
- ochotně přijímá kritiku své práce

Kompetence sociální a personální

Žák:

- učí se týmové spolupráci
- chápe pojem tolerance
- pomáhá slabším členům skupiny při pochopení problému
- využívá všechny dosažené zkušenosti své i cizí

Kompetence občanské

Žák:

- chápe druhého
- diskutuje o různých názorech
- hovoří o lidských hodnotách, o daném společenském žebříčku hodnot
- udržuje pravidla pro kvalitní životní prostředí
- vnímá psychické a fyzické násilí, útlak nebo šikanu

Kompetence pracovní

Žák:

- volí vhodný pracovní postup
- pracuje s odbornou literaturou
- svědomitě vykonává zadanou práci

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Výchova k občanství – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Žák dle svých schopností: ▪ vyjmenuje symboly našeho státu a zná jejich původ ▪ orientuje se v kalendáři, zná letopočty ▪ vysvětlí původ a způsoby dodržování svátků – uvádí příklady pořekadel a přísloví	Člověk ve společnosti Rok v jeho proměnách a slavnostech Kalendář, letopočty Svátky Příslloví a pořekadla	MKV – 2 VDO – 1 VEGS – 1 Z – planeta Země D – historie symbolů

▪ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	▪ vysvětlí pojem domova z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti ▪ uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a okolí	Domov Pojem domov Prostředí domova Bydliště a jeho okolí Vlast	D – historické hledisko, domov
▪ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	▪ vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny pro zdravý vývoj dítěte ▪ vzájemně si pomáhá a důvěřuje ▪ rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení ▪ popíše do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje ▪ rozhodne, jak vhodně naložit se svým kapesným a uspořenými penězi	Rodina Postavení jedince v rodině Role členů rodiny Funkce a vývoj rodiny Vztahy v rodině Rodinné problémy Úplná a neúplná rodina Náhradní péče Hospodaření rodiny	OSV –1-5 Vz – funkce rodiny

Výchova k občanství – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Žák dle svých schopností: ▪ vysvětlí pojem národa z hlediska své příslušnosti k českému národu a českému státu ▪ určí významné historické mezníky v dějinách národa ▪ určí zajímavá a památná místa českého státu ▪ uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ ▪ určí význačná díla z oblasti kultury ▪ uvede příklady typických zvyklostí a tradic	Člověk ve společnosti Národ Kořeny národa Historie národa Národní bohatství: přírodní krásy, kulturní bohatství významné osobnosti a jejich dílo, zvyky a tradice	VDO –2 VEGS – 2 D – naše historie Čj – cizí jazyky
▪ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti	▪ interpretuje odbornou definici rasismu, xenofobie a extremismu ▪ vyhledá konkrétní negativa v takovém chování ▪ posoudí, proč takové chování různým společností vadí	Zásady lidského soužití Morálka a mravnost Svoboda a vzájemná závislost Pravidla chování	MKV -3 VDO -4 Čj – slovník cizích slov

▪ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	▪ na příkladech vyloží pojem vlastenectví a odliší projevy vlasteneckých pocitů od projevů nacionalismu ▪ vysvětlí význam symbolů našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají ▪ uvede příklady památných míst obce a regionů ▪ vysvětlí k jakým událostem či osobnostem se vážou ▪ chová se šetrně ke kulturním památkám přírodních objektů	Vlast Pojem vlast Národní a státní symboly Státní svátky Hlavní město Naše obec, region, kraj Zajímavá a památná místa Ochrana kulturních památek a přírodních objektů	EV – 4 D – historická hlediska Př, Z – oblastní souvislosti
▪ zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	▪ porovnává různé podoby a projevy kultury: odívání, bydlení, cestování, chování lidí ▪ projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti ▪ vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí ▪ orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí ▪ charakterizuje prostředky masové komunikace ▪ posoudí vliv masmédií na utváření masové kultury na veřejné mínění	Kultura Rozmanitost kultury Podoby a projevy kultury Hodnoty a tradice Masová kultura, masmédia Prostředky masové komunikace, vliv masmédií na utváření masové kultury a veřejného mínění a na chování lidí	OSV –1 MKV – 4
▪ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	▪ uvědomí si potřebu vzájemné spolupráce mezi zeměmi, zajímá se o dění ve světě ▪ chrání svůj život a zdraví v případě všeobecného ohrožení	Svět kolem nás EU, OSN, NATO Ochrana obyvatel za mimořádných situací	OSV – 8 VEGS – 2 MV – 2,3,4
▪ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	▪ vysvětlí slovo „vlastnictví“ ▪ rozezná různé formy vlastnictví ▪ uvede příklady vlastnictví z okolního života ▪ objasní pojem „duševní vlastnictví“ ▪ klasifikuje jeho zásady ▪ ve svém jednání se snaží tyto zásady dodržovat	Člověk, stát a hospodářství Majetek, vlastnictví Formy vlastnictví Ochrana majetku Osobnost člověka Volní vlastnosti	EV – 3 MKV – 2 OSV –4 Př – volní vlastnosti jedince
▪ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti,	▪ vysvětlí zásady hospodárnosti ▪ uvědomuje si, že majetek neznamená vždy jen peníze ▪ popíše příklady hmotného majetku ▪ objasní rozdíly chápání svého a svěřeného majetku	Hospodaření s penězi Rozpočet domácnosti Rozpočet státu Typy rozpočtu a jejich odlišnosti Význam daní Hospodaření s jiným majetkem	M – rozpočet

objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	▪ předpokládá riziko v oblasti manipulace s penězi a hledá jinou cestu pro dosažení cíle ▪ neriskuje		
▪ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	▪ vyjmenuje základní funkce banky ▪ vysvětlí pojem aktivní a pasivní operace banky ▪ uvědomuje si důležitost pojištění v konkrétních situacích ▪ rozlišuje produkty finančního trhu pro získávání různých prostředků	Banky a jejich služby Aktivní a pasivní operace Úročení Pojištění Produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	OSV –1 M – aktivní a pasivní operace
▪ vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	▪ popíše činnost a strukturu banky ▪ orientuje se v základní nabídce jejích služeb	Peníze Funkce a podoby peněz Formy placení	Pč – různá měna D, Z – platidlo
▪ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	▪ definuje pojem investice a uvádí konkrétní příklady investování ▪ vysvětlí rozdíl mezi leasingem a splátkovým prodejem ▪ uvědomuje si důležitost nakládání s volnými prostředky	Úspory Investice Úvěry Splátkový prodej Leasing	OSV – 3 M – výpočet leasingu/úvěru
▪ rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	▪ vysvětlí, odkud má stát peníze ▪ má představu o státním rozpočtu a o sférách, které dotuje stát svými výdaji ▪ orientuje se v základní nabídce státních dávek a příspěvků ▪ klasifikuje okolnosti, za kterých občan získává možnost odběru těchto dávek a příspěvků	Produkty státní finanční pomoci: dávky, příspěvky Zdravotní pojištění Sociální pojištění	VDO - 1 M – státní rozpočet
▪ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	▪ vysvětlí pojem: nabídka a poptávka ▪ popíše vlastními slovy fungování trhu ▪ uvede nejčastější formy podnikání	Principy tržního hospodářství Nabídka, poptávka, trh Podstata fungování trhu Tvorba ceny Inflace Nejčastější právní formy podnikání	OSV – 6,7

Výchova k občanství – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozlišuje nejčastější typy a formy státu na příkladech porovnává jejich znaky	Žák dle svých schopností: na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii x demokracii a diktaturu	Člověk, stát a právo Právní základy státu Znaky státu Typy a formy státu Státní občanství ČR	VDO – 2 D – formy státu
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každého občana	vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů	Složky státní moci, jejich orgány a instituce Obrana státu	VEGS –3 VDO – 4
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- charakterizuje a porovnává složky státní moci - vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Státní správa a samospráva Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	OSV – 10
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	- objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou ovlivňovat život občanů - stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR	Volby a volební systém Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu Význam politického pluralismu Význam a formy voleb do zastupitelstva	VEGS – 3 VDO –3
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	- respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva	Právo a spravedlnost Základní lidská práva Práva dítěte Úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech	OSV -7 D – lidská práva v různých společenstvích
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	- vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu - uvede příklady činností důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) - orientuje se ve významných dokumentech v nichž se publikují právní předpisy	Právní řád ČR Význam funkce právního řádu Orgány právní ochrany občanů Právní norma Předpis publikování právních předpisů Základní práva spotřebitele	OSV –4-6

rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestních činů	- rozlišuje protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postizitelnosti občanů - uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobod)	Protiprávní jednání Pojem protiprávního jednání trestní postizitelnosti Postihy protiprávního jednání Korupce	OSV –11
diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- vysvětlí důvody vedoucí ke korupčnímu jednání - uvědomuje si postihy korupčního jednání	Příčiny a důsledky korupčního jednání	
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin a uvede jejich příklady	- uvede příklady práv a povinností, které vyplývají z důležitých právních vztahů (vlastnictví předmětů, pracovní poměr, manželství) - na příkladech posoudí podmínky vzniku reklamačního nároku, dokáže reklamovat vadné zboží	Poškození lidských práv Diskriminace	OSV – 8 VEGS – 1 MV –4
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	- objasní uplatnění lidských práv v reálném světě - vysvětlí pojmy: vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Člověk a řád Problémy v oblasti lidských práv Význam právních vztahů Důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající	MKV –1 Čj – práce se slovníky
uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	- objasní důvod právních úkonů v reálném světě - sestaví jednoduchou smlouvu o např. koupi, opravě, pronájmu aj. - vysvětlí pojem občanskoprávní vztah - uvědomuje si postihy za nedodržení podmínek smlouvy	Styk s úřady	Čj – sestavení jednoduché smlouvy

Výchova k občanství – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- Žák dle svých schopností: - respektuje odlišné zájmy lidí i způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám - rozpozná projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí k jakým důsledkům může vést	Člověk ve společnosti Lidská setkání Podobnost a odlišnost lidí Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	VEGS – 3 MKV – 2,3,4 VDO – 2
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s různými lidmi řeší nenásilným způsobem	- uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty - přijímá přátelství jiných lidí a sám přátelství poskytuje - uvědomí si význam přátelství v životě člověka, uplatňuje vhodné způsoby řešení neshod	Problémy lidské nesnášenlivosti Vztahy mezi lidmi: osobní a neosobní vztahy, přátelství, party, skupiny, láska Mezilidská komunikace a její projevy Lidská solidarita Pomoc člověku v nouzi Potřební lidé ve společnosti	OSV – 3

objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	- počopí význam pojmu osobnost z psychologického a sociologického hlediska - počopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností - počopí, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti, a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné	Člověk jako jedinec Člověk jako osobnost	OSV – 6-8
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	- seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egocentrismus, altruismus, egoismus - je schopen sebepoznání, poznání jiných lidí	Podobnost a odlišnost lidí Projevy chování Rozdíly v prožívání, myšlení a jednání Osobní kompetence	Př – lidský mozek a myšlení Vz – rodinné vztahy
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	- vyjmenuje možné záporné charakterové vlastnosti u člověka - odhalí zápornou charakterovou vlastnost u sebe samotného i u druhých osob - hledá a odstraňuje důsledky takových vlastností - vhodně koriguje sebevědomí	Charakter Charakterové vlastnosti Svědomí Sebepoznání, sebevědomí, sebehodnocení, sebekritika	OSV –4,11
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	- posiluje své volní jednání - získá základní představy o znacích emocí a dostává tak návod k vlastnímu sebepoznání	Vůle Volní vlastnosti City a emoce: protikladnost, smíšenost, podmíněnost, nakažlivost emocí, hloubka citů	Př – mozková centra pro různé činnosti Tv – vůle
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	- klasifikuje současné globální problémy lidstva - vyhledává informace v médiích - zaujímá stanovisko - vyjmenuje možné důsledky	Globální problémy současnosti	
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- na konkrétních příkladech uvede změny související se vstupem ČR do EU - popíše základní lidská práva lidí v EU - zhodnotí význam vstupu ČR do EU - vlastními slovy vyjádří podstatu vzniku EU - vystihne výhody pro ČR související se vstupem do EU	Evropská integrace Evropská unie a ČR: podstata, význam, výhody Integrační proces v Evropě Význam evropské integrace	VEGS –3 VDO –4

▪ objasní souvislost globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	▪ vysvětlí rozdíl globálního a lokálního problému ▪ navrhne řešení takových problémů ▪ vymyslí způsob řešení konkrétního globálního problému na lokální úrovni	Globální x lokální problémy lidstva Řešení globálního problému na lokální úrovni: v obci, v regionu Příklady, příčiny a možné důsledky pro spoluobčany	VEGS – 3 EV – 3
---	--	--	----------------------------------

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6.ročník	Žák dle svých schopností: ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO: VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občan
7.ročník	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI: VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ: VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany
8.ročník	ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO: VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu

	VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
9.ročník	ČLOVĚK JAKO JEDINEC: VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT: VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika - F

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika v RVP ZV. Cílem výuky vyučovacího předmětu Fyzika je osvojení základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, rozvíjení přirozené touhy po poznání světa, ve kterém žijeme. Předmět směřuje k poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí. Vede žáka k získávání a využívání osvojených poznatků a dovedností při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů jak v přírodě, denním životě, tak v technické oblasti. Rozvíjí experimentální stránku dovedností, vyvozovat z nich závěry a směřuje k vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování. Učí žáky osvojovat si základní fyzikální pojmy a odbornou terminologii.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

V 6., 7. a 8. ročníku je Fyzika dotována 2 vyučovacími hodinami týdně, v 9. ročníku pouze 1 vyučovací hodinou týdně. Výuka probíhá ve specializované učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obor Fyzika rozvíjí tyto klíčové kompetence žáků:

K řešení problémů tím, že

- rozvíjíme schopnosti žáka získávat informace a hledat nejvhodnější způsob řešení technických problémů,
- hledáme společně s žáky odpovědi na otázky o způsobu a příčinách přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku.

K učení tým, že

- učíme žáky porovnávat a zobecňovat nové poznatky a vlastní zkušenosti a využívat je v praktickém životě,
- učíme žáky porozumět vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí a životním prostředím.

Občanské tým, že

- vedeme žáky k osvojování dovedností předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví nebo majetek a ke schopnosti poskytnout první pomoc při zasažení elektrickým proudem,
- se snažíme, aby se žák svým chováním dokázal podílet na ochraně životního prostředí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Fyzika – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	▪ Žák dle svých schopností: ▪ rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plyné ▪ nalezne společné vlastnosti kapalin, plynů a pevných látek ▪ uvede příklady využití vlastností látek ▪ popíše alespoň jeden jev, kterým se nepřímo přesvědčujeme, že částice, z nichž jsou složeny látky jsou v neustálém pohybu ▪ vysvětlí některé rozdílné vlastnosti pevných, kapalných plyných látek pomocí rozdílu v jejich čisticové stavbě	Vlastnosti látek a těles Tělesa a látky Vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek Částicová stavba látek	OSV -1-5
▪ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působící na těleso, jejich velikost, směry a výslednici	▪ změří sílu (např. tahovou sílu ruky, gravitační sílu Země) ▪ experimentem prokáže vzájemné přitahování a odpuzování elektrovaných těles a tento jev vysvětlí ▪ experimentálně určí póly tyčového magnetu ▪ znázorní průběh indukčních čar magnetického pole tyčového magnetu ▪ popíše magnetické pole Země a uvede příklad jeho využití	Síla Gravitační síla Měření síly Elektrické vlastnosti látek Magnetické vlastnosti látek	OSV – 2,3,4 M – měření
▪ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	▪ změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem, objem tělesa odměrným válcem a hmotnost na vahách ▪ vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny	Měření fyzikálních veličin Měření délky Měření objemu Měření hmotnosti	M – převody jednotek
▪ využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	▪ určí hustotu látky a měřením hmotnosti a objemu ▪ zjistí hustotu látky v tabulkách ▪ vypočítá hmotnost tělesa z jeho objemu a látky, ze které je těleso ▪ odhadne a změří dobu trvání děje	Měření času	

	▪ převádí údaje o čase v různých jednotkách		
▪ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	▪ uvede příklady změny délky nebo objemu tělesa při změně teploty ▪ vysvětlí princip měření teploty teploměrem ▪ určí rozdíl teplot z naměřených hodnot ▪ změří změny teploty s časem a zaznamená je tabulkou a grafem	Měření teploty	
▪ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	▪ sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu ▪ správně používá schematické značky a zakreslí schéma elektrického obvodu ▪ určí a pokusem ověří podmínky vedení proudu obvodem ▪ experimentem rozhodne, zda je látka vodič nebo izolant ▪ uvede příklady spotřebičů, které využívají tepelné účinky elektrického proudu ▪ objasní, popř. pokusem ukáže nebezpečí vzniku zkratu a možnost ochrany před ním pomocí tavné pojistky ▪ pokusem prokáže existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem a na příkladech z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech ▪ porovná vlastnosti permanentních magnetů a elektromagnetů ▪ zapojí spotřebiče (žárovky) seriově a paralelně, uvede příklady zapojení v praxi ▪ experimentem porovná proud v různých částech jednoduchého a rozvětveného obvodu ▪ dodržuje pravidla bezpečnosti práce s elektrickým zařízením a k jejich objasnění využívá poznatky o vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech ▪ objasní vznik blesku a zásady ochrany před jeho účinky ▪ vysvětlí, jak postupovat při poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem a umí tento postup použít	Elektrický obvod Elektrický proud Vodiče el. proudu Elektrické izolanty Tepelné účinky elektrického proudu Magnetické pole elektrického proudu Rozvětvený elektrický obvod Bezpečné chování při práci s elektrickým přístroji a zařízeními	EV – 3,4 Čj – popis

Fyzika – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	▪ Žák dle svých schopností: ▪ rozhodne, zda se těleso vzhledem k jinému tělesu pohybuje, nebo je v klidu vůči jinému tělesu ▪ určí trajektorii konkrétního pohybu tělesa s rozhodne, zda je pohyb přímočarý nebo křivočarý ▪ rozliší pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný	Pohyb tělesa Klid a pohyb tělesa Popis pohybu: trajektorie, dráha, čas Druhy pohybu Pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný Rychlost rovnoměrného pohybu	OSV – 1-5 M – řešení úlohy o pohybu, vztah přímé úměrnosti

využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- určí rychlost rovnoměrného pohybu - má představu o jednotkách rychlosti a odhadne velikost běžných pohybů (chůze, auta) - velikost rychlosti v dané jednotce vyjádří jinou jednotkou rychlosti - vypočte dráhu rovnoměrného pohybu - z grafu dráhy určí rychlost rovnoměrného pohybu a zjistí, kdy bylo těleso v daném místě, nebo kde bylo v daném čase - vypočítá průměrnou rychlost pohybu z daných údajů - změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost	Dráha rovnoměrného pohybu Průměrná rychlost	
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působící na těleso, jejich velikost, směry a výslednici	v konkrétní situaci rozhodne, která dvě tělesa na sebe vzájemně působí silou a jaký je účinek vzájemného působení	Síla Skládání sil Vzájemné působení těles Síla a její měření	EV – 2
rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	- změří velikost síly siloměrem - znázorní sílu graficky - určí gravitační sílu, jakou Země působí na těleso určité hmotnosti - prokáže experimentem účinky elektrického, magnetického a gravitačního pole určí výslednici sil působících v jedné přímce - rozhodne, zda jsou dvě síly v rovnováze - odhadne polohu těžiště - experimentem určí těžiště tělesa - rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní, nebo nestabilní	Gravitační, elektrická a magnetická síla Gravitační, magnetické a elektrické pole Vztah $F_g = mg$ Znázornění síly Skládání sil stejného a opačného směru Rovnováha sil Těžiště tělesa	
problémů rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	- rozhodne, zda je páka otáčivá kolem pevné osy v rovnovážné poloze - experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby páka dostala do rovnovážné polohy - uvede příklady použití páky v praxi (osu otáčení působící síly a jejich ramena a objasní výhodnost použití páky v daném případě - určí podmínku rovnováhy na kladce pevné a volné - uvede příklady využití kladek v praxi a ukáže jejich výhody - předpoví, jak se změní deformační účinky síly při změně velikosti síly nebo obsahu plochy, na kterou působí - porovná tlaky vyvolané různými silami - určí tlak vyvolaný silou působící kolmo na určitou plochu navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak - v jednoduchém případě změří třecí sílu - porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch - uvede příklady působení klidové třecí síly - objasní působení klidové třecí síly při chůzi člověka nebo při jízdě auta	Otáčivé účinky síly Rovnováhy sil na páce Moment síly ($M = Fa$) Užití páky Deformační účinky síly Tlaková síla Tlak $p = F/S$ Tření Tření, třecí síla Měření třecí síly Třecí síly v praxi	OSV – 5

	▪ rozhodne, zda v dané situaci je tření užitečné nebo škodlivé a navrhne vhodný způsob jeho zvětšení nebo zmenšení ▪ předvede pokus nebo popíše jev, který ukazuje, že při stlačení kapaliny nebo plynu vzroste tlak ve všech místech stejně ▪ vysvětlí na příkladu z praxe princip hydraulických zařízení ▪ porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny, tlaky ve stejné hloubce dvou různých kapalin ▪ použije vztah $p = h \rho g$ při řešení konkrétních problémů ▪ objasní některé jevy, které souvisejí s hydrostatickým tlakem (např. sifon, vodoznak, stavba hrází) ▪ určí pokusem i výpočtem velikost vztakové síly působící na těleso v kapalině ($V = V_{\text{pkg}}$) ▪ znázorní síly a jejich výslednici působící na těleso ponořené do kapaliny		
▪ využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	▪ předpoví, zda se bude těleso v kapalině bude potápět, vznášet či plovat; uvede příklady využití v praxi ▪ pokusem prokáže existenci atmosférického tlaku vzduchu a vysvětlí příčiny jeho existence ▪ porovná atmosférický tlak v různých výškách, popíše způsob měření atmosférického tlaku (Torricelliho pokus, tlakoměr, barograf)	Mechanické vlastnosti kapalin Přenos tlaku v kapalině: Pascaslův zákon Hydraulická zařízení Hydrostatický tlak	OSV – 1-5
▪ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	▪ rozliší zdroj světla a osvětlené těleso ▪ rozhodne, zda dané prostředí je čiré, průhledné, průsvitné či neprůhledné ▪ uvede rychlost světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích ▪ objasní, proč na Zemi pozorujeme fáze Měsíce ▪ vysvětlí vznik stínu, zatmění Slunce a Měsíce ▪ využívá zákon odrazu světla na rozhraní dvou prostředí k řešení problémů a úloh ke geometrické konstrukci obrazu rovinným zrcadlem ▪ pokusem rozhodne, které zrcadlo je duté a které vypuklé ▪ uvede příklady využití kulových zrcadel	Světelné jevy Zdroje světla Rychlost světla ve vakuu a různých prostředích Přímočaré šíření světla Měsíční fáze Zatmění Slunce a Měsíce Zákon odrazu světla Zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem	Př – střídání dne a noci
▪ rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	▪ na příkladech ukáže, kdy dochází k lomu světla ke kolmici, a kdy k lomu od kolmice	Lom světla	

Fyzika – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	- určí výkon z práce a času - v jednoduchých případech odhadne práci nebo výkon, např. při sportu různý - porovná velikost dvou různých prací nebo výkonů, např. na stavbě - při rovnoměrném pohybu tělesa určí výkon použitím vztahu $P = Fv$	Výkon Účinnost	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- rozhodne, zda tepelná výměna (např. vytápění místnosti ústředním topením) probíhá vedením, prouděním nebo zářením, uvede příklady, jak ji lze v případě potřeby zlepšit, nebo naopak omezit - porovná látky podle jejich tepelné vodivosti, uvede příklady jejich využití, např. navrhne zlepšení tepelné izolace domu nebo bytu - objasní tepelnou výměnu prouděním při vaření na plotýnce nebo při chlazení potravin v chladničkách - na příkladech z denního života ukáže, jak lze účelně zvětšovat nebo zmenšovat tepelnou výměnu vedením a zářením, např. volbou oblečení podle ročního období - uvede příklady změn skupenství (tání, tuhnutí, vypařování, varu, kondenzace, sublimace a desublimace) z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje - z Tabulek nalezne teploty tání látek a rozhodne, v jakém skupenství je těleso z dané látky při určité teplotě, popř. předpoví, k jaké skupenské změně při dané teplotě tělesa dojde - pokusem ukáže změnu skupenství určité látky a prokáže uvolnění nebo pohlcení skupenského tepla - vysvětlí tání a tuhnutí krystalické látky na základě uspořádání a rychlosti pohybu částic látky - nalezne v Tabulkách měrné skupenské teplo dané látky a vysvětlí jeho význam - popíše pokus, který prokazuje zvětšení objemu vody při mrznutí - objasní jev anomálie vody a uvede příklady jeho negativních důsledků (např. praskání potrubí nebo zdiva) - navrhne a pokusem ověří, jak lze zvětšit nebo zmenšit rychlost vypařování kapalin, uvede praktické využití - předpoví, jak se změní teplota varu při zvětšení nebo zmenšení tlaku nad vroucí kapalinou, uvede praktické využití tohoto jevu - na konkrétních příkladech objasní, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu	Určení tepla přijatého nebo odevzdaného při tepelné výměně (bez změny skupenství) Tepelná výměna prouděním Tepelné záření Využití energie slunečního záření Změny skupenství látek Tání Tuhnutí Vypařování Var Kapalnění Pístové spalovací motory	

	- vysvětlí vznik, mlhy, jinovatky a oblaků - popíše součásti spalovacích motorů a vysvětlí rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem		
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- rozhodne, zda se budou dvě elektricky nabitá tělesa přitahovat, či odpuzovat - vysvětlí elektrování těles vzájemným třením a princip uzemnění nabitého tělesa - ukáže pokusem a vysvětlí, proč se k zelektrovanému tělesu přitahují nenabitá tělesa z izolantu (polarizaci izolantu) i nenabitá vodivá tělesa (elektrostatická indukce) - pokusem prokáže existenci elektrického pole v okolí nabitého tělesa, znázorní siločáry elektrického pole, např. kruhové nabitě destičky nebo mezi dvěma nesouhlasně nabitými deskami	Elektrický náboj Elektrické pole Elektrování těles třením Elektrický náboj Vodič a izolant v elektrickém poli Siločáry elektrického pole	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích a elektrolytech (jednoduchý model) - vysvětlí, proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud - rozhodne, zda v daném obvodu jsou splněny podmínky vzniku elektrického proudu a ověří jejich splnění pokusem	Elektrický proud Elektrický proud v kovech a vodných roztocích solí a kyselin	
změří elektrický proud a napětí	- změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu - změří elektrické napětí voltmetrem mezi dvěma místy obvodu (např. mezi svorkami žárovky) - určí výsledné napětí zdroje při zapojení několika článků za sebou	Měření elektrického proudu Měření elektrického napětí Zdroje elektrického napětí	
problémů využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- předpoví změnu proudu v kovovém vodiči při změně napětí mezi jeho konci - předpoví změnu proudu v obvodu, když se při stálém napětí zvětší nebo zmenší odpor rezistoru zapojeného do obvodu - vypočte jednu z veličin proud, napětí, odpor pro kovový vodič (spotřebič) jestliže zná zbývající dvě (aplikace Ohmova zákona), popř. výsledek ověří pokusem - pokusem určí závislost proudu procházejícího daným spotřebičem na napětí mezi svorkami spotřebiče a vyjádří výsledek graficky - porovná odpor dvou kovových drátů, které se liší jen průřezem, nebo jen délkou, nebo jen materiálem	Ohmův zákon Elektrický odpor Závislost odporu na vlastnostech vodiče	

▪ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	▪ rozpozná, podle reálného zapojení i podle schématu zapojení dvou spotřebičů za sebou a vedle sebe, určí výsledné napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů ▪ předpoví, jak se změní proud v obvodu, když zapojíme dva spotřebiče místo seriově paralelně nebo naopak ▪ rozhodne, jak je vhodné zapojit elektrické spotřebiče v domácnosti a uvede výhody své volby ▪ použije reostat k regulaci proudu, nebo jako dělič napětí v obvodu ▪ určí elektrickou práci vykonanou za určitou dobu pro daný proud a napětí nebo určí elektrickou práci z elektrického příkonu spotřebiče a doby průchodu elektrického proudu ▪ vyjádří elektrickou práci uvedenou ve Ws nebo kWh a joulech ▪ určí výkon elektrického proudu I ve vodiči mezi jehož konci je napětí U ▪ z údajů o příkonech na štítcích elektrických spotřebičů určí, jaký je odpor spotřebičů po jejich připojení ke zdroji o uvedeném napětí	Výsledný odpor vodičů zapojených za sebou a vedle sebe Regulace hodnoty proudu reostatem Reostat jako dělič napětí Elektrická práce Elektrická energie Výkon elektrického proudu	
▪ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	▪ určí ve svém okolí, popř. u některých hudebních nástrojů, co je zdrojem zvuku ▪ vysvětlí, proč nezbytnou podmínkou šíření zvuku je látkové prostředí ▪ uvede příklady, že rychlost zvuku závisí na prostředí v němž se zvuk šíří	Zvukové jevy Zdroje zvuku Šíření zvuku prostředím Rychlost šíření zvuku	OSV – 5
▪ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	▪ na příkladech vnímání blesku a hromu porovná rychlost šíření zvuku ve vzduchu s rychlostí šíření světla ve vakuu ▪ pokusem dokáže, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet ▪ popíše, jak přijímáme zvuk uchem	Ucho jako přijímač zvuku	Př – lidské ucho, sluchová ústrojí u různých živočichů, ultrazvuk

Fyzika – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	▪ Žák dle svých schopností: ▪ prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem a na příkladech z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech ▪ předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívkce a ukáže, na čem závisí jeho hodnota a směr ▪ vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru ▪ uvede příklady použití elektromotoru v praxi	Co už víme o magnetickém poli Magnetické pole cívky s elektrickým proudem Elektromagnet Působení magnetického pole na cívku s elektrickým proudem Elektromagnetická indukce Elektromotor	OSV –1-5

využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- objasní vznik střídavého proudu při otáčení cívky v magnetickém poli nebo při otáčení magnetu v okolí cívky - z konkrétního grafu časového průběhu střídavého proudu (nebo napětí) určí periodu střídavého proudu (napětí), kmitočet střídavého proudu (napětí) - objasní princip činnosti alternátoru a popíše, jaké v něm probíhají přeměny energie - zvolí vhodné měřidlo a změří střídavý proud a napětí - určí transformační poměr transformátoru, uvede příklady použití transformace dolů a transformace nahoru	Střídavý proud Vznik střídavého proudu Alternátor Měření střídavého proudu a napětí Transformátory	OSV –1-5
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalině a v plynu - s využitím poznatků z chemie popíše vznik iontů v elektrolytu - objasní mechanismus vedení elektrického proudu v kovech (usměrněný pohyb volných elektronů), v elektrolytech (usměrněný pohyb volných iontů), v plynech (usměrněný pohyb volných iontů a elektronů) a v polovodičích (usměrněný pohyb volných elektronů a děr) - na konkrétních případech vysvětlí princip elektrolytického pokovování předmětů - pokusem prokáže, že lidské tělo vede elektrický proud a objasní důsledek této skutečnosti pro pravidla bezpečnosti při zacházení s elektrickými zařízeními - předvede a objasní vznik elektrické jiskry při elektrování - popíše podstatu blesku a objasní způsob ochrany před bleskem - vysvětlí vznik elektrického oblouku a uvede příklady jeho využití v praxi - uvede příklady vedení elektrického proudu ve zředěných plynech - pokusem ukáže, jak se mění odpor termistoru při jeho zahřívání a odpor fotorezistoru při osvětlení a uvede příklady využití těchto jevů	Co už víme o vedení elektrického proudu Elektrické vodiče a izolanty Elektrický proud v kovových vodičích Elektrický proud v kapalinách Elektrický proud v plynech	Ch – galvanické články a elektrolýza - akumulátory
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními	Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními Elektrické spotřebiče v domácnosti Ochrana před úrazem elektrickým proudem	

využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- pro vlnění dané vlnové délky určí kmitočet - popíše základní druhy elektromagnetických vln podle - vlnové délky a uvede příklady jejich použití - uvede velikost rychlosti světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla např. ve vodě - vysvětlí, proč televizní vlny pronikají špatně přes překážky a dlouhovlnné radiové vlny snadno - uvede příklady využití mikrovln v denním životě - zdůvodní, proč je nebezpečné přílišné opalování na Slunci i v soláriu	Elektromagnetické záření Elektromagnetické vlny a záření Vlnová délka a kmitočet Zdroje záření	OSV – 5
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	- vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru - uvede příklady použití elektromotoru v praxi - objasní vznik střídavého proudu - změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu - změří elektrické napětí voltmetrem mezi dvěma místy obvodu (např. mezi svorkami žárovky) - určí výsledné napětí zdroje při zapojení několika článků za sebou	Měření elektrického proudu Měření elektrického napětí	
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- ukáže na pokusu a uvede příklad ze své zkušenosti s odrazem a lomem světla - v konkrétních případech předpoví, zda nastane lom od kolmice nebo ke kolmici. - uvede příklad úplného odrazu světla a objasní, kdy může nastat - rozliší pokusem spojnou a rozptylnou čočku - najde pokusem ohnisko spojky - zobrazí předmět spojkou - určí, jaký obraz vznikne při použití rozptylky - vysvětlí a ukáže použití spojky jako lupy - vysvětlí funkci čočky v lidském oku - popíše vady oka a jejich korekci čočkami - uvede příklady použití dalekohledu a mikroskopu	Co už víme o světle Odraz světla Zobrazení rovinnými, kulovými zrcadly Lom světla Čočky Optické vlastnosti oka Lupa, mikroskop, dalekohledy	Př – stavba oka, pozorování lupou M – geometrické znázornění vzniku obrazu
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- popíše základní stavební částice atomu - popíše složení jádra atomu - na příkladu objasní, co rozumíme izotopem daného prvku - popíše, jakou látku nazýváme nuklidem - uvede tři základní druhy radioaktivního záření, objasní jejich podstatu a porovná jejich vlastnosti - uvede a objasní příklady využití radionuklidů - popíše řetězovou jadernou reakci	Jaderná energie Atom Atomová jádra Izotopy a nuklidy Radioaktivita Využití jaderného záření Řetězová jaderná reakce	EV – 2,3,4 Ch – částicové složení látek
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- vysvětlí k jakým přeměnám energie dochází v jaderné elektrárně - uvede současné možnosti likvidace vyhořelého jaderného paliva - popíše možnost ochrany před jaderným zářením	Jaderný reaktor Jaderná energetika	EV – 2,3,4

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - očekávané výstupy ze všech tematických celků	- popíše, z čeho se skládá sluneční soustava - pomocí Internetu a Tabulek umí porovnat vzdálenost planet od Slunce, jejich hmotnost, počet měsíců a fyzikální vlastnosti	Země a vesmír Sluneční soustava naše Galaxie	Z – země jako vesmírné těleso
	- pozoruje a popisuje jevy kolem sebe, hledá jejich souvislosti a odhaluje jejich příčiny - provádí fyzikální pokusy, navrhuje pokusy jako cestu k řešení konkrétních problémů nebo k ověření navrženého řešení - umí měřit délku, hmotnost, objem, teplotu, čas, elektrický proud a elektrické napětí - z naměřených hodnot určí další veličiny (např. hustotu, průměrnou rychlost, práci, výkon, elektrický odpor) - z výsledků měření objeví závislost dvou veličin - v Tabulkách a na Internetu nalezne informace o jednotkách Mezinárodní soustavy SI	Čemu jste se ve fyzice naučili Vlastnosti látek a jejich částicové složení Měření fyzikálních veličin Pohyb Síla Mechanické vlastnosti kapalin a plynů Tepelné jevy Elektrické a magnetické jevy Elektromagnetické záření zvukové jevy Energie a její přeměny Země a vesmír	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
6. ročník	Žák dle svých schopností: LÁTKY A TĚLESA F-9-1-01p změní v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas
7. ročník	POHYB TĚLES; SÍLY F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
8. ročník	ENERGIE F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

9. ročník	ZVUKOVÉ DĚJE F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka VESMÍR F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru
-----------	---

5.6.2 Chemie - Ch

Charakteristika vzdělávacího oboru

Tento vzdělávací obor je založen na pozorování, porovnávání, měření a experimentování. Přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od názorného poznání k poznání reflektujícímu prvky vědy. Učí žáky přesnému vyjadřování, logickému myšlení, vyslovování hypotéz a jejich kritickému zhodnocení. Výuka je zaměřena především na osvojování poznatků a jejich využití při řešení problémů a úloh, při objasňování podstaty přírodních jevů, které se vyskytují v každodenním životě i v technické praxi. Informace získané v tomto oboru jsou pro žáka pouze částí z uceleného systému přírody, což ho motivuje k zájmu o další vzdělávání v souvisejících oborech (Fyzika, Přírodopis a Zeměpis).

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Chemie se vyučuje v 8. a 9. ročníku a je dotována vždy 2 hodinami týdně. Výuka probíhá ve specializované učebně upravené k možné realizaci jednoduchých chemických pokusů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Smysl celé vzdělávací oblasti Člověk a příroda je založen na pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Proto nejdůležitější strategií je vytváření předpokladů k otevřenému a kritickému myšlení, jenž podporuje alternativní názory. Do hodin Chemie jsou zařazovány motivační a problémové úkoly a úlohy, čímž jsou žáci vedeni k samostatnosti při doplňování svých poznatků. Zároveň se učí využívat dostupné zdroje informací a informační technologie. V hodinách laboratorních prací žáci získané naměřené údaje třídí, hodnotí a dále zpracovávají. Osvojují si také bezpečnost práce

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a využití vyvozených závěrů v praxi,
- učíme vyhledávat a třídit informace, dále je pak efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- učíme žáky pracovat s chemickým jazykem (znaky, symboly, značky, vzorce atd.),
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, které kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k nacházení řešení chemických problémů, k dovednosti hledání různých variant řešení,
- používáme osvojené postupy na řešení podobných nebo nových situací,
- učíme pracovat s chybou.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu,
- dbáme na používání odborné terminologie,
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů,
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování,
- učíme je využívat různé tabulky, schémata, encyklopedie, internet atd.,
- učíme žáky vyslovovat v diskusích své názory, vhodně reagovat na názory druhých.

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce,
- podílíme se společně na tvorbě pravidel práce v týmu,
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem,
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých,
- uplatňujeme individuální přístup k žákům.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci,
- vedeme je k provádění jednoduchých pokusů, k dovednosti rozplánování celé laboratorní práce,
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti,
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Chemie – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- rozlišuje vlastnosti látek pozorováním - klasifikuje barvu, lesk, zápach, skupenství - klasifikuje teplota tání a varu, hustotu, rozpustnost, hořlavost, elektrickou a tepelnou vodivost	Vlastnosti látek: hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	OSV – 1-3 MV – 6,7 Př – chemické látky v atmosféře
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- pojmenuje nejčastěji používané sklo a pomůcky v laboratoři - pracuje bezpečně s vybranými látkami - uvede příklady nebezpečných běžně dostupných látek - seznámí se ze způsobem označení těchto látek (R-věty, S-věty)	Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky - H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	VDO – 1-4
- rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami - rozpozná přeměny skupenství látek	rozpozná chemické a fyzikální přeměny látek při pokusech i u běžně známých dějů		
rozlišuje směsi a chemické látky	- rozlišuje směsi a chemické látky - rozliší typy různorodých směsí	Směsy- různorodé, stejnorodé roztoky	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- vypočítá složení roztoků a připraví je v laboratoři i v běžném životě - správně používá pojmy koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku Koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	- vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace - prakticky provede filtraci a destilaci - uvede příklady využití v praxi	Oddělování složek ze směsí stejnorodých a různorodých: usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	OSV – 5
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	- rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek - uvede příklady výskytu a využití - uvede způsoby získávání pitné vody - objasní princip vodárny	Voda- destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody Vzduch- složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	EV –1-4

▪ pozná směsi a chemické látky	▪ rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek ▪ uvede příklady výskytu a využití ▪ uvede způsoby získávání pitné vody ▪ objasní princip vodárny	Voda- destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody Vzduch- složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	OSV -1, 3, 5, 9, 10 EV - 1- 4
▪ rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě	▪ rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek ▪ uvede příklady výskytu a využití ▪ uvede způsoby získávání pitné vody ▪ objasní princip vodárny	Voda- destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody Vzduch- složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	OSV -1-10 EV - 1-4
▪ Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	▪ rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek ▪ uvede příklady výskytu a využití ▪ uvede způsoby získávání pitné vody ▪ objasní princip vodárny	Voda- destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody Vzduch- složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	OSV -1-10 EV -1-4
▪ používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	▪ vysvětlí pojem protonové číslo a užívá jej k označení složení a struktury atomu ▪ vysvětlí pojmy atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony ▪ používá pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina ve správných souvislostech ▪ zapíše jednoduché schéma vzniku chemické vazby	Částicové složení látek -molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	OSV -1-10 EV -1-4
▪ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti ▪ uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny ▪ rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti	▪ používá vybrané názvy a značky chemických prvků čte chemické zápisy (vzorce, značky) ▪ rozliší chemické zápisy prvků a sloučenin ▪ orientuje se v periodické soustavě ▪ rozliší kovy, polokovy, nekovy ▪ uvede vlastnosti a použití vybraných kovů (alkalické, železo, hliník, měď, zinek, stříbro, zlato, hořčík, rtuť) ▪ uvede vlastnosti a použití významných nekovů (halogeny, síra, uhlík, fosfor) ▪ uvede způsob přípravy, výroby, vlastnosti a použití vodíku	Prvky - názvy a značky vybraných prvků vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě, protonové číslo chemické sloučeniny- chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	OSV -1-10 EV -1-4
▪ rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	▪ vysvětlí pojem: chemické reakce, chemické rovnice, reaktanty, produkty, chemický rozklad, slučování ▪ upraví zápis chemického děje na chemickou rovnici ▪ rozliší chemický rozklad a slučování ▪ uvede využití významných slitin v praxi ▪ objasní pojmy anion, kation, iontová sloučenina, (např. NaCl) ▪ zapíše schéma vzniku iontů ▪ vysvětlí umístění prvků v periodické soustavě, objasní periodický zákon ▪ vyhledá hodnoty elektronegativity v tabulkách	Chemické reakce zákon zachování hmotnosti chemické rovnice látkové množství molární hmotnost	OSV -1-10 EV -1-4

pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí	- určí typ vazby v jednoduchých sloučeninách - vysvětlí pojem: chemické reakce, chemické rovnice, reaktanty, produkty, chemický rozklad, slučování - upraví zápis chemického děje na chemickou rovnici - rozliší chemický rozklad a slučování - uvede využití významných slitin v praxi - objasní pojmy anion, kation, iontová sloučenina, (např. NaCl) - zapiše schéma vzniku iontů - vysvětlí umístění prvků v periodické soustavě, objasní periodický zákon - vyhledá hodnoty elektronegativity v tabulkách - určí typ vazby v jednoduchých sloučeninách	Chemické reakce zákon zachování hmotnosti chemické rovnice látkové množství molární hmotnost	OSV -1-10 EV -1-4
porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- používá oxidační čísla k psaní a čtení vzorců dvouprvkových sloučenin - popíše vznik, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných dvouprvkových sloučenin (SO₂, NO, NO₂, CO, CO₂, CaO, Fe₂O₃, SiO₂, Al₂O₃, ZnS, PbS, NaCl, KCl)	Anorganické sloučeniny oxidy- názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy- kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	OSV -1-10 EV -1-4
popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí	- vysvětlí způsob ředění kyselin - vyjmenuje zásady první pomoci při zasažení pokožky roztokem silné kyseliny nebo hydroxidu - zapiše vzorce, popíše vlastnosti a použití uvedených hydroxidů a kyselin - zapiše chemickými rovnicemi způsob výroby kyseliny chlorovodíkové a sírové - zapiše disociaci uvedených kyselin a hydroxidů - vysvětlí pojem vodíkový kation a hydroxidový anion - rozliší pojmy amoniak a hydroxid amonný - zapiše rovnici vzniku amoniaku, vznik a rozklad hydroxidu amonného	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	OSV -1-10 EV -1-4
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi, poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	- vysvětlí pojem indikátor a uvede příklady (fenolftalein, lakmus) - změří pH roztoků používaných v běžném životě pomocí univerzálního indikátorového papírku - uvede příklady použití v praktickém životě - sleduje průběh neutralizace vybraných hydroxidů a kyselin a zapiše chemickou rovnici, objasní obecný princip neutralizace - uvede příklady využití neutralizace v běžném životě	Kyselost a zásaditost vodných roztoků, Indikátory Neutralizace	OSV -1-10 EV -1-4

Chemie – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- uvede faktory ovlivňující průběh chemické reakce (koncentrace, teplota, velikost povrchu pevných reaktantů, katalyzátory) - aplikuje zákon zachování hmotnosti	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí- teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie - vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy	- vysvětlí pojmy hoření, oxidace, hořlaviny, teplota vznícení - vyjmenuje příklady fosilních a vyráběných paliv, porovná jejich výhřevnost s použitím grafu - vysvětlí využití uhlí jako paliva a suroviny, uvede využití produktů v běžném životě a průmyslu - uvede základní frakce destilace ropy a jejich využití - zhodnotí spalování přírodních a vyráběných paliv z hlediska péče o životní prostředí - uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	Paliva- ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	EV – 2 F – teplo Z – ložiska uhlí Př – vznik uhlí
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- vysvětlí princip hašení - uvede běžně používané hasící prostředky - dokáže poskytnout první pomoc při popáleninách	Hořlaviny- význam tříd nebezpečnosti	OSV – 5,10
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- objasní vlastnosti uhlíku v organických sloučeninách – čtyřvaznost, typy řetězců, typy vazeb, typy vzorců - vysvětlí princip názvosloví uhlovodíků - charakterizuje areny, vysvětlí pojem benzenové jádro - uvede příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	Uhlovodíky- příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	Př – organické látky-stavební jednotky organismů, hubení škodlivého hmyzu M – geometrické tvary
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	Deriváty uhlovodíků- příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	OSV – 1-11 Z – textilní průmysl v ČR Vko – alkoholismus
uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě	zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	Přírodní látky- zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	- využije poznatky o chemii a výrobcích s ohledem na své zdraví a ochranu životního prostředí - aplikuje školní poznatky v praktickém životě	Chemie a společnost Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin Chemický průmysl v ČR- výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, korozie	EV –1-4

▪ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka ▪ zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	▪ chemický průmysl v ČR- výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze ▪ průmyslová hnojiva ▪ tepelně zpracovávané materiály- cement, vápno, sádra, keramika ▪ plasty a syntetická vlákna- vlastnosti, použití, likvidace ▪ detergenty, pesticidy a insekticidy ▪ hořlaviny- význam tříd nebezpečnosti ▪ léčiva a návykové látky	Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály- cement, vápno, sádra, keramika Plasty a syntetická vlákna- vlastnosti, použití, likvidace Detergenty, pesticidy a insekticidy Hořlaviny- význam tříd nebezpečnosti Léčiva a návykové látky	Př – hnojení půdy Z – průmysl v ČR Vko – drogová závislost
--	--	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
8. ročník	Žák dle svých schopností: rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami, rozpozná přeměny skupenství látek pozná směsi a chemické látky rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem
9. ročník	zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

5.6.3 Přírodopis - Př

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Přírodopis se snaží se o podchycení a rozvíjení zájmu žáků o přírodu a přírodniny. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování, které má vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku. Učí aplikovat přírodovědné poznatky

v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích. Seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. až 8. ročníku je dotován 2 vyučovacími hodinami týdně, v 9. ročníku pouze 1 vyučovací hodinou týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce jsou využívány různé formy a metody práce, jsou zařazovány podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Žáci tedy pracují frontálně s demonstračními pomůckami i skupinově. Chodí na krátkodobé vycházky zaměřené na pozorování a zabývají se krátkodobými projekty na dané téma.

Vzdělávací obor Přírodopis rozvíjí:

Kompetence k učení tím, že

- učitel zadává samostatnou práci, doporučuje další studijní zdroje a tím vede žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- vedeme žáky k kritickému hodnocení věrohodnosti jednotlivých informačních zdrojů
- učitel vlastním zaujetím pro studium přírody pomáhá vytvářet vztah žáků k vědě a poznávání.

Kompetence k řešení problémů tím, že

- při výuce žákům umožňuje samostatně hledat a nacházet novými přístupy nová řešení a závěry pouhým pozorováním svého okolí

Kompetence komunikativní tím, že

- dovoluje otevřenou komunikaci o biologických souvislostech
- pro ucelení vědomostí nutí využívat všechny dostupné komunikační technologie (tisk, televizi, internet)

Kompetence sociální a personální tím, že

- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe

Kompetence občanské tím, že

- učitel je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem

Kompetence pracovní tým, že

- umožňuje pracovat v rámci výuky s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých i neživých organismů
- dlouhodobějšími projekty žáky připravuje na soustavný celoživotní pracovní proces

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Přírodopis – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	▪ Žák dle svých schopností: ▪ pochopí vznik a vývoj Země ▪ osvojí si teorie vzniku planety Země ▪ naučí se princip fotosyntézy a vznik kyslíku	Vznik a vývoj Země jako celku Vznik a vývoj Země Vznik a vývoj atmosféry	Z – Země a lidé, zemský povrch a podnebí, ovzduší, počasí, vodstvo
▪ uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	▪ popíše skleníkové jevy	Podnebí Pocasí	OSV – 1-5
▪ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	▪ popíše vznik Země, chemickou a biologickou evoluci ▪ osvojí si základní fyziologické děje v buňce	Organické a anorganické látky Vznik a projevy života Výživa Dýchání Růst Rozmnožování Vývin Reakce na podněty Názory na vznik života Projevy života	EV – 4
▪ rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	▪ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Vzájemné vztahy organismů v přírodě Vzájemné vztahy mezi organismy Vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím Populace Společenstva Přirozené a umělé ekosystémy Rovnováha v ekosystému Rozmanitost	VEGS – 1
▪ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	▪ objasní základní podstatu potravních řetězců ▪ pochopí konzumenty I., II. a III. řádu	Potravni řetězec	MKV – 5

vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	- počepí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním - osvojí si princip mitózy a miózy	Dědičnost a proměnlivost organismů Podstata dědičnosti Přenos dědičných informací Gen Křížení	EV – 4 EV – 2,3
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- počepí rozdíl mezi bakterií a virem - vymezí nebezpečí virových a bakteriálních onemocnění - rozliší nemoci způsobené viry a bakteriemi - osvojí si prevenci virových a bakteriálních onemocnění	Viry Výskyt Význam, zástupci Praktické využití Bakterie Výskyt Význam, zástupci Praktické využití	EV – 1-4
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - určí nejedovatější houbu - popíše účinky jedovatých hub na lidský organismus	Zásady sběru, konzumace První pomoc při otravě houbami	PČ – první pomoc při otravě houbami
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	- charakterizuje danou skupinu organismů - třídí organismy do skupin podle klíčů - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení daného prostředí - počepí tvorbu názvosloví - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - počepí vývojové zdokonalení stavby těla - rozlišuje vodní a suchozemské druhy - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce	Systematické skupiny Význam a zásady třídění organismů Stavba těla a funkce jednotlivých částí Vývoj, rozšíření a význam Vývin, vybraní zástupci Systém, zařazení do systému Prvoci Žahavce Ploštěnci Hlísti Měkkýši Plži Mlži Hlavonožci Kroužkovci Mnohoštětinatci Klasovci Pijavice Členovci: Pavoukovci, Hmyz Pavoukovi – klepítkatci Pavouci, Sekáči, Štíři, Roztoči, Korýši, Žabronožky, Lupenonožci, Klanonožci, Rakovci Mnohonožky, Stonožky, Chvostoskoci Hmyz Proměna dokonalá a nedokonalá N – Jepice, Vážky, Švábi, Kudlanky, Škvoři, Rovnokřídli, Strašilky, Stejnokřídli, Ploštěnce	Vv – grafika – pavučina

		D – Síťokřídílí, Chrostíci, Motýli, Dvoukřídílí, Blechy, Blanokřídílí, Brouci Ostnokožci Hvězdice, Hadice, Ježovky, Sumýši	
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- pochopí nebezpečí jedovatých a jinak nebezpečných druhů živočichů pro člověka - naučí se obraně před roztoči, endoparazity a hmyzem - zhodnotí pozitivní a negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu	Ochrana osobního bezpečí při pohybu ve volné přírodě	EV – 1-4 Ch – insekticidy

Přírodopis – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	- Žák dle svých schopností: - vysvětlí význam a zásady třídění organismů - vymezí jednotlivé taxonomické jednotky - pochopí vznik a vývoj Země	Třídění organismů	OSV – 1-5
porovná základní vnitřní a vnější stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- porovná vnější a vnitřní stavbu strunatců a nižších živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci a ontogenetický vývoj jednotlivých orgánů - rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí	Systematické skupiny Význam a zásady třídění organismů Stavba těla a funkce jednotlivých částí/Vývoj, rozšíření a význam Významní zástupci Systém, zařazení do systému	VEGS – 1 EV – 1-4 D – rybníkářství v Čechách
rozdlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- objasní význam mihulí pro určení čistoty vod - vysvětlí význam žraloka v potravním řetězci - pochopí vznik a význam elektrických výbojů u rejnoka - pozná vybrané zástupce ryb - rozdlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - vymezí zástupce tažných a přezimujících ptáků	Strunatci: podkmen obratlovci Kruhoústí Paryby Ryby Obojživelníci Plazi Ptáci Charakteristika, zástupci, význam	EV – 3-4 Z – cesty ptáků
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	popíše možnosti přizpůsobení prostředí	Přizpůsobení prostředí	

▪ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	▪ vysvětlí vývoj rostlin ▪ rozliší nižší a vyšší rostlinu ▪ vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod)	Vývoj rostlin Přechod rostlin na souš Stavba rostlinného těla Kořen, stonek, listy, květ, plod, semeno	EV – 2-4
▪ odvodí na základě porovnání uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	▪ určí jednotlivé části rostlin, jejich modifikace ▪ pochopí funkci jednotlivých pletiv	Rostlinná pletiva	OSV – 10 VEGS - 1
▪ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	▪ zná příklady výtrusných rostlin ▪ vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kaprad'orosty ▪ vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě ▪ vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami ▪ podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin ▪ pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin ▪ vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklad ▪ rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin ▪ vymezí významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je rozřadit	Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mehorosty Kaprad'orosty Plavuně, Přesličky, Kaprad'orosty Nahosemenné rostliny Primitivní nahosemenné Jehličnany Krytosemenné rostliny Jednoděložné Dvouděložné	EV – 1,2 VEGS – 1,2 EV – 3,4 Čj – vyhledávání v rejstřících
▪ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	▪ vyjmenuje základní rostlinné fyziologické procesy ▪ popíše jednotlivé základní fyziologické procesy ▪ najde souvislosti mezi těmito procesy a pěstováním rostlin	Fyziologie rostlin Základní principy fotosyntézy Dýchání Růst Rozmnožování	F – tlaky uvnitř rostlin Ch – cytrátový cyklus, dýchání
▪ aplikuje praktické metody poznávání přírody	▪ vymezí význam lesa a způsoby jeho ochrany ▪ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí ▪ chová se v přírodě optimálně ▪ pomocí klíče určuje rostliny	Ekosystém louky Ekosystém lesa Vycházka do přírody	EV – 1-4

Přírodopis – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- Žák dle svých schopností: - popíše vnější a vnitřní stavbu těla živočichů - vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - určí základní znaky savců - porovná savce a člověka - rozlišuje jednotlivé třídy a řády savců - pozná a zařadí savce do systému, objasní způsob života jednotlivých skupin savců	Savci Vznik a původ Základní znaky savců Orgánové soustavy Přehled savců, systém Savci různých ekosystémů	OSV – 1-5 VEGS – 1
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	- pochopí rozšíření jednotlivých skupin živočichů na planetě Zemi - určí zoogeografickou oblast ČR - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty	Rozšíření zvířat na Zemi Zoogeografické oblasti	Z – geografické rozdělení Země
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- vysvětlí význam domestikace pro člověka - popíše rozdíl mezi domácím a hospodářským zvířetem - dokáže vysvětlit rozdíl mezi chováním sociálním, komfortním, rozmnožovacím a obranným	Domestikace Zvířata domácí Zvířata hospodářská Etologie Typy chování	OSV – 6-9
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů (populace, společenstva, ekosystémy) - objasní na příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystémů	Ekologie NP, CHKO, PP, PR Památný strom Základní ekologické pojmy	MKV – 5 EV – 1 MV – 5
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	- vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismů - objasní rozdíl mezi tělní a pohlavní buňkou	Biologie člověka Základy genetiky	EV – 2
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- zařadí člověka do systému živočišné říše - charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu - orientuje se ve vývoji člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí po stáří - uvede charakteristické změny v jednotlivých etapách života	Vývoj člověka Období lidského života od narození po smrt Změny fyzické i psychické	MKV – 1-5 D – vývoj člověka

▪ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	▪ vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus ▪ vymezí stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla ▪ zvládne vyjmenovat orgánové soustavy lidského těla a jejich základní funkce ▪ vymezí význam soustav tvořících oporu těla a umožňujících pohyb ▪ pojmenuje základní kosti a svaly ▪ vysvětlí, jak tělo získává energii ▪ pojmenuje a popíše části dýchací soustavy ▪ vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži ▪ popíše složení krve a funkci jednotlivých částí krve ▪ vymezí soustavu srdce a druhy cév ▪ vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy ▪ popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy ▪ vymezí význam a stavbu kůže a jejích vlastností ▪ vymezí stavbu nervové soustavy a její základní části (neuron, axon, dendrit, synapse) ▪ popíše činnost nervové soustavy ▪ popíše části mozku a jejich funkci ▪ vysvětlí reflexní oblouk a původ reflexů ▪ vymezí stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí, jejich propojení s nervovou soustavou ▪ pochopí význam kůže a jejích receptorů ▪ rozlišuje nejdůležitější hormony lidského těla, místo vzniku a jejich vliv na řízení lidského organismu ▪ popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy	Buňky, tkáně, orgány Soustava opěrná a svalová Energie Trávicí soustava Dýchací soustava Tělní tekutiny Oběhová soustava Soustava vylučovací Soustava kožní Nervová soustava Smyslové orgány Žlázy s vnitřní sekrecí Rozmnožování Pohlavní soustava	VEGS – 1,2 EV – 1-4 MKV – 1-5 Tv – význam posilování, udržování kondice Ch – aerobní procesy, oxidace, F – zákon zachování energie, přeměna energie Ch – cukry, tuky, bílkoviny, oxidy a spalování
▪ objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří a léčby	▪ vysvětlí způsob oplození ▪ pochopí jak fyzický tak psychický vývoj jedince	Ontogeneze člověka	VEGS – 1
▪ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní	▪ pochopí příčiny onemocnění pohybové, trávicí, dýchací, oběhové, vylučovací, kožní, nervové a pohlavní soustavy ▪ seznámí se s prevencí	Člověk a zdraví Choroby Prevence Epidemie	Vz – sexualita, pohlavně přenosné choroby Vz – nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus

význam zdravého způsobu života	- vymezí vliv vnějšího prostředí a životního stylu na zdraví člověka - vyjmenuje návykové látky a popíše jejich nebezpečí		
--------------------------------	--	--	--

Přírodopis – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák:	- Žák dle svých schopností: - vysvětlí teorii vzniku Země	Země – vznik a stavba	OSV – 1-5 Z – planeta Země – stavba
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	- rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) - rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - vymezí význam některých důležitých nerostů (руды) - pomocí atlasů a školních sbírek určí nerosty a umí je zařadit do skupiny	Petrologie – horniny Vlastnosti, vznik, využití Horniny vyvřelé Horniny usazené Horniny přeměněné Mineralogie Nerost, hornina, krystal Ložiska Třídění nerostů Vlastnosti chemické a fyzikální	VEGS – 1,2 EV - 2 D – využívání hornin jako stavebního kamene v minulosti F,Ch – terminologie, rozpustnost Ch – chemické vzorce, značky prvků
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických jevů - popíše druhy zvětrávání - popíše vlivy erozí ve svém okolí (skalní města) - vysvětlí pojem glaciální relikt	Geologické děje vnitřní Magmatismus Zemětřesení Geologické děje vnější Zvětrávání Eroze Činnost ledovců	MKV – 5 Z – vznik pohoří, pohoří v ČR a na světě
rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy	Ekologie Základní ekologické pojmy Typy krajiny Funkce krajiny Tvorba krajiny a reliéfu Ochrana ovzduší Ochrana půd	EV – 1-4 VEGS – 1-3

uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry - pochopí princip a význam třídění odpadů a jejich další zpracování - osvojí si možnosti zamezení úniku skleníkových plynů do atmosféry	Člověk a životní prostředí Vliv člověka na životní prostředí Podnebí a počasí ve vztahu k životu Význam vody a teploty prostředí pro život Ochrana a využití přírodních zdrojů Význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život Vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	EV – 1-4 VEGS – 1-3 Ch – nebezpečné chemické látky pro životní prostředí
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	- vymezí pojem gen, křížení a genové inženýrství - pochopí genetiku jako moderní disciplínu - vysvětlí genové inženýrství a jeho rizika	Dědičnost – genetika Aplikovaná genetika	EV – 1-4 Ch – nukleové kyseliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6. ročník	Žák dle svých schopností: pochopí vznik a vývoj Země osvojí si teorie vzniku planety Země naučí se princip fotosyntézy a vznik kyslíku osvojí si základní fyziologické děje v buňce vymezí základní projevy života, uvede jejich význam, vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam pochopí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním pochopí rozdíl mezi bakterií a virem vymezí nebezpečí virových a bakteriálních onemocnění rozliší nemoci způsobené viry a bakteriemi osvojí si prevenci virových a bakteriálních onemocnění charakterizuje danou skupinu organismů třídí organismy do skupin podle klíčů porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení daného prostředí pochopí tvorbu názvosloví rozlišuje vnitřní a vnější parazity podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce pochopí vývojové zdokonalení stavby těla rozlišuje vodní a suchozemské druhy rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce pochopí nebezpečí jedovatých a jinak nebezpečných druhů živočichů pro člověka naučí se obraně před roztoči, endoparazity a hmyzem
------------------	---

	zhodnotí pozitivní a negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu vysvětlí vývoj rostlin rozliší nižší a vyšší rostlinu vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) zná příklady výtrusných rostlin vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapradňorosty pochopí vznik a vývoj Země osvojí si teorie vzniku planety Země naučí se princip fotosyntézy a vznik kyslíku osvojí si základní fyziologické děje v buňce
7. ročník	vymezí základní projevy života, uvede jejich význam, vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam pochopí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním pochopí rozdíl mezi bakterií a virem vymezí nebezpečí virových a bakteriálních onemocnění rozliší nemoci způsobené viry a bakteriemi osvojí si prevenci virových a bakteriálních onemocnění charakterizuje danou skupinu organismů třídí organismy do skupin podle klíčů porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení daného prostředí pochopí tvorbu názvosloví rozlišuje vnitřní a vnější parazity podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce pochopí vývojové zdokonalení stavby těla rozlišuje vodní a suchozemské druhy rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce pochopí nebezpečí jedovatých a jinak nebezpečných druhů živočichů pro člověka naučí se obraně před roztoči, endoparazity a hmyzem zhodnotí pozitivní a negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu vysvětlí vývoj rostlin rozliší nižší a vyšší rostlinu vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) zná příklady výtrusných rostlin vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapradňorosty vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby, lišejníky – význam a výskyt
8. ročník	vysvětlí význam a zásady třídění organismů vymezí jednotlivé taxonomické jednotky pochopí vznik a vývoj Země

	rozliší nižší a vyšší rostlinu vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) porovná vnější a vnitřní stavbu strunatců a nižších živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci a ontogenetický vývoj jednotlivých orgánů rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí objasní význam mihulí pro určení čistoty vod vysvětlí význam žraloka v potravním řetězci pochopí vznik a význam elektrických výbojů u rejnoka pozná vybrané zástupce ryb rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby vymezí zástupce tažných a přezimujících ptáků popíše možnosti přizpůsobení prostředí zná příklady výtrusných rostlin vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapradorosty vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklad rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin vymezí významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztřídit vyjmenuje základní rostlinné fyziologické procesy popíše jednotlivé základní fyziologické procesy najde souvislosti mezi těmito procesy a pěstováním rostlin vymezí význam lesa a způsoby jeho ochrany odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí chová se v přírodě optimálně pomocí klíče určuje rostliny
9. ročník	vysvětlí teorii vzniku Země rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) rozliší prvky souměrnosti krystalu orientuje se ve stupnici tvrdosti podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty vymezí význam některých důležitých nerostů (rudy) pomocí atlasů a školních sbírek určí nerosty a umí je zařadit do skupiny rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických jevů popíše druhy zvětrávání popíše vlivy erozí ve svém okolí (skalní města) vysvětlí pojem glaciální relikt rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biot) rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí

	uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy sleduje aktuální stav životního prostředí chápe principy trvale udržitelného rozvoje rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie orientuje se v globálních problémech biosféry pochopí princip a význam třídění odpadů a jejich další zpracování osvojí si možnosti zamezení úniku skleníkových plynů do atmosféry vymezí pojem gen, křížení a genové inženýrství pochopí genetiku jako moderní disciplínu vysvětlí genové inženýrství a jeho rizika využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu – pozorování lupou, mikroskopem, určování podle klíče, atlasu
--	---

5.6.4 Zeměpis - Z

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je v něm integrováno všech šest průřezových témat z RVP ZV. Tento vzdělávací obor je úzce propojen s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda, tedy s Fyzikou, Chemií, Přírodopisem a dále s Dějepisem a Výchovou k občanství. Žáci se tak učí pracovat s více zdroji informací.

V poznatkové části získávají základní informace o Zemi jako vesmírném tělese, o znázorňování zemského povrchu, seznamují se s globusem a mapami. Seznamují se s přírodními, společenskými, hospodářskými, politickými a kulturními poměry jednotlivých oblastí naší republiky a do určité míry i ostatních oblastí světa. V učivu o světadílech a oceánech se seznámí i se současnými globálními problémy lidstva. Získají i poznatky o krajině a životním prostředí, učí se pracovat s mapami a plány, pracují i se statistickými údaji a učí se získávat a třídit i informace z jiných zdrojů. Poznání je založeno na pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Seznámí se s příčinami různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, prostředí a majetku. Učí se komunikovat s lidmi a spolupracovat s žáky v týmu, hledat cestu k úspěšnému řešení problémů, obhajovat výsledky své práce, chápat pojmy demokracie a morálky. Žáci jsou vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělávání.

Předmět Zeměpis umožňuje žákům orientovat se v současném světě a problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Zeměpis se vyučuje v 6. a 7. ročníku vždy 2 vyučovací hodiny týdně a v 8. a 9. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět Zeměpis nabízí ve školní praxi uplatnění širokého spektra tradičních, méně tradičních i inovačních metod, forem, technik a postupů při výuce. Základem je použití tradičních pomůcek (glóbus, kompas, busola, nástěnné mapy, atlasy, videosnímky, animované počítačové sekvence) během frontální výuky. Dále se uplatňují kooperační formy výuky v odděleních, ve dvojicích či skupinách i různé individuální formy výuky. Mohou být uplatněny i netradiční formy práce – integrované (mezipředmětové) postupy, problémové pojetí výuky, debaty, plánovací hry, školní diskuse, schematické nákresy krajiny, volné asociace při řešení problémových úloh, školní zeměpisné projekty i terénní výuka. Během těchto činností se žáci učí pronikat do otázek týkajících se prostorového upořádání světa, rozšíření objektů a jevů a procesů (Proč je to tam? Jak to vzniklo? Jaké mají objekty znaky a vlastnosti? Jak fungují? Jaký mají vliv na okolí?) a zároveň na tyto otázky nacházet odpovědi.

Žáci se učí data a informace vyhledávat samostatně v tisku, na internetu, v odborných příručkách, encyklopediích či jiných zdrojích. Získaná data se učí vyhodnotit, zpracovat formou referátů či rešerší. Učí se propojovat získané vědomosti, hledat možná řešení a vyjadřovat vlastní názor. Didaktické techniky tohoto předmětu usilují o motivaci žáků k dalšímu učení a ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací. Žáci jsou vedeni k jasnému, zřetelnému a srozumitelnému vyjadřování svých vědomostí, názorů a postojů. Jsou vedeni i k utváření pozitivního vztahu ke společenskému a pracovnímu prostředí, k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu rozvojem kompetencí.

Kompetence k učení:

- třídí a vyvozuje obecně platné závěry zejména na základě informací získaných při práci s mapou
- aktivně a samostatně vyhledává aktuální informace a zapojuje se do výuky v hodinách zeměpisu
- využívá více možností řešení při zpracování úkolu a dochází různými cestami ke správnému řešení
- aktivně hodnotí svoji práci a učí se z vlastních chyb

Kompetence k řešení problémů:

- k řešení problémů využívá dříve získaných zkušeností nebo hledá nová řešení
- ověřuje správnost svých výsledků
- využívá svých předností při řešení zadaných problémů ve skupinové práci i při řešení samostatných úkolů

Kompetence komunikativní:

- aktivně komunikuje při skupinové práci a snaží se společně hledat řešení zadaných problémů
- užívá správného odborného názvosloví
- prezentuje výsledky své práce, aktivně odpovídá na otázky, je ochoten oponovat a přijmout kritiku své práce

Kompetence sociální a personální

- je schopen být odpovědný za práci celé skupiny a prosazovat ve skupině svůj názor
- chová se podle pravidel slušného chování
- pomáhá slabším členům skupiny při pochopení a zpracování zadaného úkolu
- respektuje názory druhých, dokáže se od nich poučit, aktivně argumentovat a obhajovat svůj názor

Kompetence občanské

- chrání zdraví své i svých spolužáků, v případě úrazu jim pomůže nebo zavolá dospělého
- zná pravidla, jak udržovat kvalitní životní prostředí, jak chránit přírodu

Kompetence pracovní

- svědomitě vykonává zadanou práci a hodnotí výsledky své práce i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru:

Zeměpis – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	▪ Žák dle svých schopností: ▪ zvládá přiměřeně organizaci práce s třídění materiálů při práci s učebnicí, atlasem, mapami a plány, zeměpisnými tabulkami ▪ vyhledává informace z jiných zdrojů – časopisy, encyklopedie, internet, statistické prameny	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Komunikační geografický a kartografický jazyk Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy Základní topografické útvary Důležité body, Výrazné liniové - čárové útvary Plošné tvary a jejich kombinace Hlavní kartografické produkty: plán, mapa Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky Statistická data a jejich grafické vyjádření Tabulky, Základní informační geografická média a zdroje dat	OSV – 1,5,8,9,10 MV – 1,2 Ikt – využití zdrojů z internetu, vyhledávání Čj – komunikativní výchova, řečové dovednosti M – práce s daty
▪ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	▪ rozeznává druhy map podle měřítka a obsahu ▪ chápe způsob znázornění výškopisu a polohopisu na mapách ▪ charakterizuje vysvětlivky - značkový klíč map a v souvislosti s tím s porozuměním pracuje s pojmy: výškopis, vrstevnice, výšková kóta, nadmořská výška, hloubnice, polohopis, smluvené značky	Základy geografické a kartografické topografie Glóbus, měřítka glóbusu Mapy, podstata a měřítka map Plány a jejich měřítka Obsah map, znázorňování polohopisu a výškopisu na mapách	MV – 1,3,5 Ikt – využití zdrojů z internetu, vyhledávání, zpracování a využití informací M – převody jednotek – měřítka map a plánů

prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	- posoudí postavení Země ve vesmíru, tvar a rozměry Země - objasní důsledky pohybů Země kolem zemské osy a kolem Slunce pro život na Zemi, pro střídání dne a noci a střídání ročních období - v činnostech prokazuje porozumění pojmům: glóbus, měřítko glóbu, poledníky, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžky, zeměpisná síť, zemský rovník, nadhlavník, obratníky, polární kruhy, letní slunovrat, zimní slunovrat, jarní rovnodennost, podzimní rovnodennost, polární den, polární noc, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka, zeměpisná šířka, časová pásma, smluvený čas, datová mez - vysvětluje délku dnů a nocí na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce a pravidelné střídání ročních období v mírných podnebných pásmech	Planeta Země Zeměkoule Země ve vesmíru Pohyby Země Činnosti s mapami ve školním atlase Hvězdná obloha Planeta Země Sluneční soustava Měsíc: přirozená družice Země Roční období Časová pásma Kalendáře	EV –3,4 F – hvězdy, měsíční fáze, zatmění Slunce a Měsíce Př – vznik a stavba Země Vo – smluvní čas, globalizace F – sluneční soustava, hvězdy, pohyby těles, gravitační síla D – nejstarší civilizace, středověké představy o vesmíru
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	- vysvětluje s porozuměním pojem geografická (krajinná) sféra jako soubor všech krajín na zemském povrchu tvořený přírodou a lidskou společností a výsledky její činnosti - určuje jednotlivé složky přírodní sféry - orientuje se v objektech, jevech a procesech v litosféře, v rozložení prvků litosféry: objasňuje s porozuměním stavbu zemského tělesa, dna oceánů, proces zemětřesení a sopečné činnosti, vznik pohoří, proces zvětrávání, činnost větru a působení povrchové tekoucí vody, ledovců a ledu na utváření zemského povrchu - orientuje se v objektech, jevech a procesech v atmosféře a v rozmístění prvků atmosféry, pracuje s porozuměním s pojmy: počasí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, tlak vzduchu, proudění vzduchu, podnebí, podnebné pásy na Zemi, vítr, pasáty, monzuny, ochrana ovzduší - orientuje se v objektech, jevech a procesech a rozložení prvků v hydrosféře, pracuje s porozuměním s pojmy: oceány a moře, pohyby mořské vody, voda na pevnině, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, prameny, bezodtoké oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - orientuje se v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků pedosféry, používá s porozuměním pojmy: složení půdy, půdní profil, humus, matečná hornina, typy a struktura půd, eroze a úbytek půd, význam a ochrana půd	Přírodní obraz Země Stavba zemského tělesa Litosféra Atmosféra Podnebí a podnebné pásy Hydrosféra Oceány a moře Vodstvo na pevnině Pedosféra Rozmístění půd Biosféra Systém přírodní sféry na planetární úrovni: geografické pásy, šířková pásma, výškové stupně Systém přírodní sféry na regionální úrovni: přírodní oblasti Tropické deštné lesy Savany Pouště polopouště Subtropické krajiny Stepi a lesostepi Lesy mírného pásu Tundry a polární krajiny	EV – 1,2,3,4 Př – vývoj zemské kůry, půdy F – atmosférický tlak, jeho měření, skupenství látek, teplota a její změna M – racionální čísla

	orientuje se v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků biosféry v geografických šířkových pásmech na Zemi, určuje, lokalizuje a s porozuměním charakterizuje tato pásma na mapách (tropické lesy, savany, pouště a polopouště, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundra a lesotundra)		
porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	- určuje a vyhledává na mapách podnebné pásy na Zemi: tropický pás, subtropické pásy, mírné pásy, polární pásy - objasňuje elementárním způsobem planetární oběh vzduchu v atmosféře, vytvořit si představu o vlivu teploty a tlaku vzduchu na proudění vzduchu z oblastí vyššího tlaku do oblastí nižšího tlaku vzduchu - vyhledává na mapách světové oceány, nejvýznamnější světová moře, řeky, jezera a největší přehradní nádrže, nejrozsáhlejší pevninské ledovce a bezodtokové oblasti - lokalizuje na mapách přibližný rozsah nejvýznamnějších půdních typů a charakterizuje jejich hospodářské využití - objasňuje uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých přírodních oblastech Země a vlivy člověka na přírodní prostředí	Vnitřní přírodní síly Zemětřesení a sopečná činnost Vnější činitelé Jak se mění povrch Země Počasí Mechanismus větrů v atmosféře Oběh vody na Zemi Ledovce Výškové stupně rostlinstva	EV – 1,2,3,4 Př – vnější a vnitřní geologické procesy, podnebí a počasí ve vztahu k životu, ochrana přírody a životního prostředí organismy a prostředí F – souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního	- zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi - objasní pojmy porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek - porovná očekávanou délku života vyspělých a méně rozvinutých zemí a vysvětlí příčiny rozdílů - argumentuje proti rasistickým názorům a teoriím - rozlišuje pojmy národ a národnost - zařazuje hlavní světové jazyky do jazykových skupin - rozliší vybrané formy písma (latinka, azbuka, obrázkové formy) - objasní pojmy: světová náboženství, monoteismus, polyteismus	Společenské prostředí Obyvatelstvo světa a jeho početní růst Rozmístění obyvatelstva na Zemi Rozmístění lidských ras, národů a jazyků Náboženství ve světě	EV – 1,2,3,4 MKV – 3,4 VEGS – 1,2 VDO – 4 Vo – člověk ve společnosti D – počátky lidské společnosti, křesťanství a středověká Evropa
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	- rozlišuje sídla podle velikosti a uvádí konkrétní příklady z místního regionu - vysvětlí pojem urbanizace	Venkovská sídla Městská sídla Proces urbanizace	EV – 1,3,4
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové	- uvádí kriteria pro porovnávání hospodářství a společenské vyspělosti zemí - posoudí význam zemědělství pro výživu lidstva - specifikuje jednotlivá podnebná pásma s pomocí reprezentativních pěstovaných zemědělských plodin	Hospodářské prostředí Světové hospodářství Světové zemědělství Pěstování zemědělských plodin Chov hospodářských zvířat	VEGS – 2 EV – 1,2,3,4 Vo – stát, hospodářství a právo, mezinárodní vztahy, globální svět Ch – chemie a společnost

surovinové a energetické zdroje	▪ lokalizuje v mapách hlavní oblasti chovu hospodářských zvířat ▪ lokalizuje dva hlavní pásy vhodné pro lesní hospodářství – severské jehličnaté lesy a jádra tropických lesů	Rybolov Lesní hospodářství	Př – základy ekologie, organismy a prostředí
▪ porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	▪ vysvětlí základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví ▪ vymezí v mapách hlavní oblasti těžby surovin a rozmístění průmyslové výroby ▪ rozlišuje dopravu podle funkce, charakteru komunikace a podle druhu dopravního prostředku ▪ rozlišuje výrobní a nevýrobní služby ▪ hodnotí a srovnává význam cestovního ruchu pro hospodářství jednotlivých zemí světa ▪ vymezí a lokalizuje v mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu	Světová průmyslová výroba Těžba nerostů Zpracování surovin Výroba a rozvod elektřiny a plynu Zpracovatelský průmysl Doprava a její význam v hospodářství Pozemní doprava: železniční, silniční, potrubní Vodní doprava: námořní a říční Letecká doprava Spoje Služby obyvatelstvu Cestovní ruch Rekreace	VEGS – 1,2,3 OSV – 6,7,8 Vo – kulturní život F – energie Ch – chemický průmysl, bezpečnost práce, mimořádné události
▪ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	▪ pojmenuje základní rozdíly mezi nezávislým (suverénním) státem, autonomním a závislým územím ▪ dokumentuje vývoj a rozpad koloniálních říší	Politická mapa současného světa Státy na Zemi Poloha, rozloha, lidnatost států Průběh a tvar státních hranic Státní zřízení Stupeň a rozvoj států	MV – 1,2,3,4,5
▪ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	▪ používá s porozuměním pojem krajinná sféra ve vztahu k celému zemskému povrchu (pevniny, oceány, moře), ve vztahu k přírodě (přírodní sféra) a ve vztahu k lidské společnosti (společenská a hospodářská sféra) ▪ rozlišuje vzhled a znaky přírodních a kulturních krajín	Krajina a životní prostředí Krajinná sféra Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Krajina jako určitá část krajinné sféry, místní krajina Přírodní a kulturní složky a prvky Přírodní, společenské a životní prostředí Krajinotvorní činitele a procesy Typy krajín – přírodní a kulturní	EV – 2,4
▪ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	▪ zvládá pohyb ve městě i v terénu ▪ zná zásady bezpečného chování v přírodě ▪ má základní znalosti jednání související s mimořádnými událostmi (požár, únik toxických látek, nebezpečí na horách, živelné pohromy – povodně, zemětřesení aj.)	Ochrana člověka za mimořádných situací při ohrožení zdraví a života	

Zeměpis – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	▪ Žák dle svých schopností: ▪ vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly ▪ určí jejich zeměpisnou polohu a porovná jejich rozlohu	Regiony světa Světadíly a makroregiony	VEGS – 1,2,3
▪ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	▪ charakterizuje polohu, rozlohu, členitost, pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Americe, Asii a v Rusku ▪ vyhledá na mapách a charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Ameriky, určí nejvýznamnější státy těchto oblastí ▪ určí, vyhledá na mapách a charakterizuje státy Severní Ameriky ▪ vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy Latinské Ameriky ▪ určí, vyhledá na mapách a charakterizuje kulturní a zeměpisné oblasti Asie, jejich nejvýznamnější státy, hlavní koncentrace obyvatelstva, hospodářské oblasti, určí a vyhledá hlavní a nejvýznamnější města ▪ určí, vyhledá na mapách a charakterizuje zeměpisné oblasti Ruska: evropskou oblast, asijskou oblast ▪ vyhledá na mapách a charakterizuje významné oblasti koncentrace obyvatelstva a hospodářských aktivit v Rusku, určí a vyhledá hlavní město a další významná ruská města ▪ určí a vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné a kulturní oblasti Evropy, hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství ▪ s pomocí mapy určí hranice Evropy ▪ vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje hospodářsky a politicky nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí Evropy, hlavní a největší města těchto států	Amerika Poloha, povrch, podnebí Vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo Obyvatelstvo Oblasti a státy Severní Amerika: USA, Kanada Střední Amerika: Mexiko, Karibská oblast Jižní Amerika: Brazílie a guyanská oblast, Laplatská oblast, Andská oblast Asie Poloha, povrch, podnebí Vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo Obyvatelstvo Oblasti: jihozápadní Asie, monzunová Asie (jižní, jihovýchodní a východní) a střední Asie Rusko Evropa Rozloha, hranice a členitost Poloha, povrch, podnebí Vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelstvo Oblasti a státy Střední Evropa Západní Evropa Jižní Evropa Jihovýchodní Evropa Východní Evropa	OSV – 1,2,3,4 VEGS – 1,2,2 EV – 1,2 Čj – jazykové oblasti Ameriky D – modernizace společnosti Vo – globální svět, kulturní oblasti a životní styl

▪ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	▪ porovná rozlohu Severní Ameriky a Jižní Ameriky s rozlohou ostatních světadílů ▪ uvede a vyhledá na mapách významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské a průmyslové oblasti Kanady a USA, hlavní města a nejvýznamnější města Kanady a USA ▪ vyhledá na mapách a charakterizuje významné oblasti koncentrace obyvatelstva, hlavní průmyslové a zemědělské oblasti, určí a vyhledá hlavní a největší města uvedených států ▪ posoudí aktuální demografickou, politickou a hospodářskou pozici Číny v Asii a ve světě ▪ v tematických mapách vyhledá informace týkající se přírodních, společenských i hospodářských poměrů Ameriky a Asie ▪ objasní aktuální politické a hospodářské postavení Ruska ve světě ▪ objasní aktuální politické a hospodářské rozdělení Evropy ▪ rozlišuje více zeměpisných podrobností o státech střední Evropy, zejména o sousedních státech České republiky ▪ vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v Evropě, posoudí přírodní a společenské činitele cestovního ruchu v těchto územích ▪ v tematických mapách vyhledá informace týkající se přírodních, společenských i hospodářských poměrů Evropy	Porovnávací kritéria pro světadíly a makroregiony světa	OSV – 1,2,8,9,10 VEGS – 1,2,3 MKV – 1,2,3,4 VDO – 1,2,3 D – nejstarší civilizace, objevy a dobývání, zámořské objevy
▪ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	▪ popíše základní etapy a události v historii osídlování Ameriky ▪ zdůvodní mimořádné hospodářské postavení Japonska v asijském regionu, charakterizuje hospodářský rozvoj nově industrializovaných zemí jižní a jihovýchodní Asie ▪ vyhledá v mapách státy Evropské unie ▪ vyhledá v mapách evropské členské státy NATO ▪ zhodnotí přehledně aktuální stav životního prostředí v jednotlivých zeměpisných oblastech Evropy a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí	Modelové regiony světa Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy Možnosti jejich řešení	EV – 1,2,3 MV – 1,2 EV – 3 Př – ochrana přírody a životní prostředí, využívání přírodních zdrojů v jednotlivých oblastech světa

Zeměpis – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	- Žák dle svých schopností: - vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly - určí jejich zeměpisnou polohu a porovná jejich rozlohu	Regiony světa Světadíly a makroregiony	VEGS – 1,2,3
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- charakterizuje polohu, rozlohu, členitost, pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Evropě - vyhledá na mapách a charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Evropy, určí nejvýznamnější státy těchto oblastí - určí a vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné a kulturní oblasti Evropy, hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství - s pomocí mapy určí hranice Evropy - vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje hospodářsky a politicky nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí Evropy, hlavní a největší města těchto států	Evropa Rozloha, hranice a členitost Poloha, povrch, podnebí Vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo Obyvatelstvo Oblasti a státy Střední Evropa Západní Evropa Jižní Evropa Jihovýchodní Evropa Východní Evropa	OSV – 1,2,3,4 VEGS – 1,2,3 EV – 1,2 Čj – jazykové oblasti Ameriky D – modernizace společnosti Vo – globální svět, kulturní oblasti a životní styl
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	- objasní aktuální politické a hospodářské rozdělení Evropy - rozlišuje více zeměpisných podrobností o státech střední Evropy, zejména o sousedních státech České republiky - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v Evropě, posoudí přírodní a společenské činitele cestovního ruchu v těchto územích - v tématických mapách vyhledá informace týkající se přírodních, společenských i hospodářských poměrů Evropy	Porovnávací kritéria pro světadíly a makroregiony světa	OSV – 5,6,7,8 VEGS – 1,2 MKV – 1,2,3,4,5 VDO – 3,4 D – nejstarší civilizace, objevy a dobývání, zámořské objevy
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- vyhledá v mapách státy Evropské unie - vyhledá v mapách evropské členské státy NATO - zhodnotí přehledně aktuální stav životního prostředí v jednotlivých zeměpisných oblastech Evropy a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí - zhodnotí přehledně aktuální stav životního prostředí v jednotlivých zeměpisných oblastech Evropy a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí	Modelové regiony světa Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy Možnosti jejich řešení	EV – 1, 2, 3, 4 MV – 1,2 Př – ochrana přírody a životní prostředí, využívání přírodních zdrojů v jednotlivých oblastech světa

Zeměpis – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	▪ Žák dle svých schopností: ▪ určí zeměpisnou polohu místního regionu ▪ specifikuje polohu, přírodní, sídelní a hospodářské poměry místní oblasti	Místní region Zeměpisná poloha Kritéria pro vymezení místního regionu	OSV – 10
▪ hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	▪ rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR – instituce státní správy (pověřené obce a obce s rozšířenou působností) a územní samosprávy (obce a vyšší územně samosprávné celky – kraje) ▪ komplexně srovnává jednotlivé regiony ČR podle vybraných kritérií – z hlediska přírodních podmínek, hospodářského potenciálu, životní úrovně, životního prostředí, zhodnotí společné znaky a specifické prvky jednotlivých oblastí ▪ vyjadřuje své názory na kvalitu jednotlivých regionů (bydlení, pracovní příležitosti, cestování, pobytové formy rekreace)	Regiony České republiky Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský kraj Karlovarský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj Vysočina Jihomoravský kraj Zlínský kraj Olomoucký kraj Moravskoslezský kraj Vztahy k okolním regionům	OSV – 1,2,3,4 Vo – 3
▪ hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	▪ určí geografickou polohu ČR a posoudí další aspekty polohy ▪ rozliší průběh státní hranice se sousedními státy ▪ porovná rozlohu ČR s ostatními státy Evropy ▪ s pomocí map nastíní hlavní evoluční změny a procesy probíhající na našem území od prvohor do dnešní doby ▪ vymezí na geologické mapě ČR oblast Českého masivu a Karpat, na fyzické mapě určí dvě základní geomorfologické jednotky: Českou vysočinu a Karpaty ▪ orientuje se ve fyzické mapě ČR: vyhledává hlavní pohoří a nížiny ▪ pojmenuje hlavní činitele, ovlivňující podnebí ČR ▪ zhodnotí oceánské a kontinentální vlivy podnebí na oblasti ČR ▪ objasní pojem teplotní inverze ▪ s pomocí atlasu určí teplé, mírně teplé a chladné oblasti ČR a vyjádří jejich znaky ▪ s pomocí atlasu zařadí území ČR k úmořím evropských moří ▪ vyhledá hlavní vodní toky v mapách ▪ rozliší vodstvo povrchové a podpovrchové ▪ rozlišuje mezi přírodními a umělými vodními nádržemi	Česká republika Poloha a rozloha Geologická stavba a povrch Geomorfologické členění povrchu Podnebí a počasí Vodstvo Rozmístění rostlinstva a živočišstva Ochrana přírody a životního prostředí	OSV – 5,8 VEGS – 1,2,3 EV – 1,2,3,4 MKV – 1,2,5 Př – nerosty, horniny, vnitřní a vnější geologické procesy, půdy, základy ekologie, organismy, ochrana přírody, chráněná území ČR D – historie rybníkářství

▪ lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	▪ s pomocí statistických údajů objasní hlavní trendy demografického vývoje, migrační trendy a příčiny těchto migrací v ČR ▪ zhodnotí rozmístění obyvatelstva v ČR v souvislosti s přírodními podmínkami a dalšími faktory ▪ pracuje se statistickými údaji: národnost, náboženství, zaměstnanost ▪ rozděluje sídla podle určitých kritérií, uvádí příklady sídel podle funkce ▪ člení hospodářství do jednotlivých sektorů: primér, sekundér, terciér, kvartér, nalézá souvislosti mezi sektory ▪ objasní ekonomické pojmy: ekonomicky aktivní obyvatelstvo, hrubý domácí produkt, národní produkt, přidaná hodnota ▪ zdůvodní existenci územních rozdílů v hospodářství ▪ rozlišuje nerostné suroviny podle jejich charakteru: rudy, nerudy a paliva a využití: chemické, sklářské, keramické, stavební aj., lokalizuje v mapách jejich naleziště, zejména paliv ▪ zhodnotí strukturu surovinové základny ▪ vysvětlí vztah mezi výskytem nerostných surovin a rozmístěním sídel a průmyslové výroby, uvede příklady ▪ zařazuje těžbu a energetiku, hutnictví, strojírenství, chemický průmysl a průmysl stavebních hmot do základního systému odvětvového členění průmyslové výroby, uvádí příklady ▪ objasní pojmy: obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje ▪ popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren z ekonomických i ekologických hledů	Obyvatelstvo Sídla Složky hospodářství Přírodní zdroje Nerostné suroviny Paliva Těžba a energetický průmysl Hutnický průmysl Strojírenský průmysl Chemický průmysl Průmysl stavebních hmot Ostatní zpracovatelský průmysl Zemědělství Potravinařský průmysl Doprava Cestovní ruch	OSV – 1,9 VDO – 1,2,3,4 VEGS – 1,2,3 EV – 3,4 MV – 1,2 D – nejstarší civilizace, industrializace a její důsledky, úloha strojů v dějinách F – energie Ch – chemie a společnost; bezpečnost práce; mimořádné události, havárie chemických provozů, únik nebezpečných látek Př – základy ekologie, vliv zemědělství na životní prostředí Ch – přínos chemie pro dopravu Vo – stát a hospodářství
▪ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	▪ pojmenuje základní rozdíly mezi nezávislým (suverénním) státem, autonomním a závislým územím ▪ dokumentuje vývoj a rozpad koloniálních říší ▪ vzájemně srovnává státy podle fyzickogeografických kritérií (rozloha, poloha, členitost pobřeží) a podle společenských a hospodářských kritérií (počet obyvatel, hustota zalidnění, státní zřízení, správní členění) za použití map a geografických tabulek	Politická mapa současného světa Státy na Zemi Poloha, rozloha, lidnatost států Průběh a tvar státních hranic Státní zřízení Stupeň a rozvoj států	MV – 1,2,3,4,5
▪ lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	▪ uvádí rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení (republika, konstituční a absolutistická monarchie) ▪ rozlišuje mezi unitárním a federativním státem ▪ pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti států světa	Ohniska neklidu v současném světě Nové státy na mapě světa Příčiny a důsledky politických, náboženských, hospodářských a kulturních rozporů	VDO – 3 VEGS – 1,2,3 OSV – 7 Vo – státní správa a samospráva, principy demokracie, lidská práva

	▪ uvádí příklady přežívajících totalitních režimů ve světě (znaky totalitního a demokratického vládnoucího systému) ▪ uvede názvy hlavních mezinárodních politických organizací ▪ pojmenuje a vyhledává v mapách lokality tradičních a aktuálních ozbrojených konfliktů ▪ objasní obecné příčiny ozbrojených konfliktů ▪ zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení konfliktů ▪ zdůvodní vznik velkého množství nových nezávislých států po roce 1990		
▪ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	▪ používá s porozuměním pojem krajinná sféra ve vztahu k celému zemskému povrchu (pevniny, oceány, moře), ve vztahu k přírodě (přírodní sféra) a ve vztahu k lidské společnosti (společenská a hospodářská sféra) ▪ rozlišuje vzhled a znaky přírodních a kulturních krajin ▪ uvádí a rozlišuje na konkrétních příkladech základní složky a prvky krajiny	Krajina a životní prostředí Krajinná sféra Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Krajinné složky, funkce a vzhled krajiny Krajina jako určitá část krajinné sféry, místní krajina Přírodní a kulturní složky a prvky Přírodní, společenské a životní prostředí Krajinotvorní činitelé a procesy Typy krajin – přírodní a kulturní	EV – 2,4
▪ uvádí příklady účasti a působení České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	▪ pojmenuje a vyhledá v mapách příklady národních kulturních památek a památek zapsaných v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO ▪ objasní základní pojmy zahraničního obchodu vývoz (export), dovoz (import), obrát, bilance, komodita ▪ pojmenuje hlavní exportované a importované druhy zboží v ČR ▪ rozlišuje výrobní a nevýrobní služby, služby státem placené, služby poskytované soukromým sektorem ▪ pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR, zhodnotí jejich zaměření	Zahraníční ochod Služby obyvatelstvu Členství ČR v mezinárodních organizacích	EV – 1,4 VEGS – 1,3 Vo – mezinárodní vztahy; globální svět; evropská integrace a spolupráce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
6. ročník	Žák dle svých schopností: GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu POLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
7. ročník	REGIONY SVĚTA Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
8. ročník	ČESKÁ REPUBLIKA Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavost
9. ročník	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, ozlíší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

5.7. Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova - Hv

Charakteristika vzdělávacího oboru

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Tyto vzájemně se propojující tvůrčí činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebních schopností. Žák je tak veden k uplatňování svého individuálního hlasového potenciálu, své individuální instrumentální dovednosti, své pohybové dovednosti a je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle individuálního zájmu a zaměření.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Na 1. i 2. stupni je vzdělávací obor Hudební výchova dotován jednou hodinou týdně. Jejím obsahem jsou 4 tematické okruhy: Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti.

Výuka probíhá formou běžné vyučovací hodiny, tj. 45min.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vedeme žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům v hudební oblasti a aby s nimi dovedli zacházet. Předložíme jim dostatečné množství hudebních prožitků a snažíme se, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě. Vedeme je k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali.

Poskytneme žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu hudebnímu projevu, rozvíjíme jejich tvořivost, učíme je vyjadřovat své myšlenky a dojmy.

Předvedeme dětem na příkladech z hudební výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování. Na základě respektování názorů každého žáka v nich budujeme sebedůvěru.

Vysvětlíme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví a objasníme jim základní pravidla pro grafický záznam hudby.

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům hudební oblasti a dovedli s nimi zacházet

- ukazuje žákům, že přehled v oblasti umění jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak, aby svůj názor byli schopni obhájit
- předkládá žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytuje dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vysvětluje žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat, může být přínosem
- poskytuje dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu

Kompetence sociální

Učitel:

- vysvětluje a buduje zásady chování na kulturních akcích
- předvádí dětem na příkladech z hudební výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- na základě respektování názorů každého žáka buduje v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské

Učitel:

- vysvětluje žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- buduje v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel:

- objasňuje žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Hudební výchova – 1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ zpívá	▪ Žák dle svých schopností: ▪ rozpozná předvedené správné dýchání od nesprávného ▪ zopakuje nácvik správného dýchání předvedeného učitelem ▪ vyzkouší si tvorbu hlavového tónu ▪ seznámí se se základy hlasové hygieny	Vokální činnosti Správné dýchání a výslovnost Rozšiřování hlasového rozsahu Rozvoj hlavového tónu Hlasová hygiena	OSV – 1,2 Pr – výchova ke zdraví Vv – ilustrace písní
▪ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	▪ rozlišuje rytmicizaci od melodizace ▪ deklamuje říkadla	Rytmicizace, melodizace Hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, hra na tělo)	OSV – 5 Čj – dramatizace říkadel
▪ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	▪ pojmenuje základní Orffovy nástroje ▪ používá základní Orffovy nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje – hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje (prodleva, dudácká kvinta)	OSV – 3,4,9
▪ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	▪ vyjádří pohybem emocionální zážitek z hudby ▪ reprodukuje pohyby při tanci či pohybových hrách	Hudebně pohybové činnosti Pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad ve 2/4 taktu Hra na tělo Pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby Orientace v prostoru	MKV – 1,2 Tv – cvičení s hudbou
▪ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	▪ vyjádří vlastními slovy některé kvality tónů ▪ upozorní na výraznou změnu v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti Kvality tónů – délka, síla, barva, výška	Vv – abstraktní vyjádření emocionálního prožitku z hudby
▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	▪ rozlišuje u instrumentální hudby hru na zobcovou flétnu, klavír, housle a elektrickou kytaru ▪ rozpozná vokální hudbu od hudby instrumentální ▪ vyjádří vlastními slovy znaky hudebního žánru ukolébavka	Hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry (hudba vážná, lidová, umělá) - ukolébavka	Čj – popis hudebního nástroje Vv – výtvarné ztvárnění hudebních nástrojů

Hudební výchova – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: zpívá	Žák dle svých schopností: - rozpozná předvedené správné dýchání od nesprávného - vyzkouší si měkce nasazovat tón - sleduje obrys melodie v notovém zápisu - zaznamená pomocí linky pohyb melodie - osvojí si základy hlasové hygieny	Vokální činnosti Správné dýchání a výslovnost Rozšiřování hlasového rozsahu Rozvoj hlavového tónu, měkké nasazení Záznam vokální hudby - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v dur, volný nástup 1. a 5. stupně v dur Hlasová hygiena	OSV – 1-10 Pr – výchova ke zdraví Vv – ilustrace písně
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- používá notu jako grafický znak pro tón - pracuje při rytizaci textů s čtvrtovými a osminovými hodnotami ve 2/4 a 3/4 taktu	Záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, houslový klíč Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu Intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	OSV – 1-10 Čj – dramatizace říkadel
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- pojmenuje základní Orffovy nástroje a vysvětlí způsob jejich použití - rozpozná rytmické nástroje od nástrojů melodických - reprodukuje jednoduché motivy pomocí jednoduchých Orffových nástrojů	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje – hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	OSV - 1-10
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- vyjádří pohybem a gesty emocionální zážitek z hudby - používá poskočný krok - používá držení rukou (v bok, vedle sebe, proti sobě)	Hudebně pohybové činnosti Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Pohybový doprovod znějící hudby – jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby Orientace v prostoru	MKV – 1,2 Tv – cvičení s hudbou
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- sluchem rozlišuje vlastnosti tónů - rozpozná výraznou změnu v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti Kvality tónů – délka, síla, barva, výška Hudební výrazové prostředky	OSV – 1-10 Vv – abstraktní vyjádření emocionálního prožitku z hudby
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	- rozlišuje u instrumentální hudby hru na bicí a dechové nástroje - rozpozná vokální hudbu od hudby instrumentální - vyjádří vlastními slovy odlišnosti mezi hudbou vokální a instrumentální - vlastními slovy popíše znaky pochodové hudby	Hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry (hudba vážná, lidová, umělá) – pochodová hudba Hudební nástroj	Čj – popis hudebního nástroje Vv – výtvarné ztvárnění hudebních nástrojů.

Hudební výchova – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: zpívá	Žák dle svých schopností: - uvede klady správného dýchání a zápory nesprávného dýchání - hospodárně dýchá, zřetelně vyslovuje při rytmicizaci říkadel i při zpěvu - měkce nasazuje tón - objasní a dodržuje zásady hlasové hygieny - zapiše rytmus jednoduché písně - rozpozná durový tónický trojzvuk a demonstruje ho na „opěrné“ písni (Ovčáci, čtveráci).	Vokální činnosti Správné dýchání a výslovnost Rozšiřování hlasového rozsahu Rozvoj hlavového tónu, měkké nasazení Záznam vokální hudby Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v dur, volný nástup 3. stupně v dur Hlasová hygiena Kánon	OSV -6-9 Pr – výchova ke zdraví Vv – ilustrace písní
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,	- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu písně - používá při rytmicizaci a melodizaci textů čtvrtkové, osminové a půlové hodnoty ve 2/4 a 3/4 taktu	Záznam vokální hudby – houslový klíč, notová osnova, taktová čára, nota (hodnoty not) Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu Hudební hry	OSV – 5-9 Čj – dramatizace textů
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- rozpozná a porovná základní rozdíly mezi rytmickými a melodickými nástroji - sám zvolí doprovodný nástroj - vyzkouší si hru dvoutaktových meziher při zpěvu spolužáků - používá souzvuk dvou tónů - aplikuje rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu s využitím čtvrtkových, osminových a půlových hodnot	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje – hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	OSV – 1-5
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- vyjádří pohybem, gesty emocionální zážitek z hudby - používá přísuvný krok - samostatně vybere správné držení rukou při jednoduchém lidovém tanci - používá dvoudobou chůzi a tanec v průpletu	Hudebně pohybové činnosti Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Pohybový doprovod znějící hudby – jednoduché lidové tance, rock a taneční doprovod Pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby Orientace v prostoru Pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad ve 3/4 taktu	MKV – 1-5 Tv – cvičení s hudbou
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- rozlišuje vlastnosti tónů - porovná vlastnosti tónů - rozpozná a vlastními slovy popíše výraznou změnu v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti Kvality tónů – délka, síla, barva, výška Hudební výrazové prostředky	Vv – abstraktní vyjádření emocionálního prožitku z hudby
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu	- rozliší hudbu určenou k slavnostním příležitostem od hudby populární - rozpozná vybrané hudební styly a žánry	Hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry	Čj – popis hudebního nástroje Vv – výtvarné ztvárnění hudebních nástrojů

vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	- vlastními slovy vyjádří pocit z poslechu znějící hudby - rozliší podle vzhledu i podle tónu nástroje strunné, dechové a bicí	Hudební nástroje	
--	---	------------------	--

Hudební výchova – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Žák dle svých schopností: - respektuje dané zásady správného pěveckého a mluveného projevu - interpretuje a dodržuje zásady hlasové hygieny objasní důvod dodržování pravidel hlasové hygieny	Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv) Rozšiřování hlasového rozsahu Intonace, vokální improvizace Hlasová hygiena Hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas aj. Hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď aj.)	OSV – 6-9 MV – 4 Čj – dramatizace písni Vv – ilustrace písni Př – výchova ke zdraví
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	orientuje se v jednoduchém notovém (grafickém) zápisu písni	Orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	OSV – 1-5
využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni	- používá doprovod dvěma tóny na nástroje melodické a doprovod na nástroje rytmické - rozlišuje melodii od doprovodu - sám zvolí doprovodný nástroj	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje, reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladiček s pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů aj.	OSV – 2 Čj – popis hudebního nástroje
rozpozná hudební formu jednoduché písni či skladby	- rozpozná dvojdílnost a trojdílnost v hudbě (a,b; a,b,a) a rondo - ocení skladatelský význam vybraných českých autorů - vlastními slovy vyjádří emocionální prožitek z poslouchané hudby	Poslechové činnosti Hudební formy (malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace) Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, populární aj.) Interpretace hudby	VEGS – 1-3 EV – 3-4 MKV – 1-5 VI – historická období
vytváří jednoduché přehry, mezhry a dohry	- používá hru dvoutaktových mezhry při zpěvu spolužáků - tvorí jednoduché přehry, mezhry, dohry	Instrumentální činnosti Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace	OSV – 5

rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	- rozliší melodii od doprovodu - odlišuje durový a mollový tónorod - rozpozná a upozorní na některé výrazové prostředky	Poslechové činnosti Kvality tónu – délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	Čj – mluvní cvičení: vyjádření prožitku z hudby Vv – abstraktní vyjádření emocionálního zážitku z hudby
ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- taktuje na dvě a tři doby - vyjádří pohybem, gesty emocionální zážitek z hudby - používá při jednoduchém lidovém tanci kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu (např. sousedská) - realizuje hrou na tělo předvětí – závětí a celou periodu	Hudebně pohybové činnosti Taktování na dvě a tři doby Pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý a třídobý takt Taneční hry se zpěvem Jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách	OSV – 10 MKV – 1-5 Tv – cvičení s hudbou

Hudební výchova – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Žák dle svých schopností: - respektuje a dodržuje dané zásady správného pěveckého a mluvního projevu a objasní důvod, proč tyto zásady dodržovat - interpretuje a dodržuje zásady hlasové hygieny objasní důvod dodržování pravidel hlasové hygieny	Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv) Rozšiřování hlasového rozsahu Intonace, vokální improvizace Hlasová hygiena Hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas aj. Hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď aj.)	OSV – 6-9 MV – 4 Čj – dramatizace písni Vv – ilustrace písni Př – výchova ke zdraví
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- orientuje se v jednoduchém notovém (grafickém) zápisu písni - vypracuje notový záznam „svých“ melodií - používá notový zápis jako oporu při realizaci písni	Orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	OSV – 1-5

využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- používá doprovod písní tónikou a dominantou - realizuje hru jednoduchých lidových písní na melodické a rytmické nástroje - sám zvolí doprovodný nástroj a odůvodní jeho výběr	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček s pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů aj.	OSV – 2 Čj – popis hudebního nástroje
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- rozpozná základní hudební formy - pojmenuje vybrané skladby a přiřadí je k autorům - ocení skladatelský význam vybraných českých a světových autorů - chápe základní společenské funkce hudby - vlastními slovy vyjádří emocionální prožitek z poslouchané hudby - vyjadřuje vlastní postoj k poslouchané hudbě - hodnotí kvalitu poslouchané hudby	Poslechové činnosti Hudební formy (malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace) Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, populární aj.) Interpretace hudby	VEGS – 1-3 EV – 3,4 MKV – 1-4 VI – historická období
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry	- používá hru dvoutaktových meziher při zpěvu - při hudební improvizaci tvoří a používá jednoduché přede hry, mezihry a dohry	Instrumentální činnosti Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace	OSV – 5
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- rozliší hudbu polyfonní a monofonní - vyjádří vlastními slovy rozdílnost mezi hudebními tělesy (lidová kapela, symfonický orchestr, velký jazzový orchestr, rocková kapela) - rozpozná a vlastními slovy popíše některé hudební výrazové prostředky - vyjadřuje vlastní postoj k poslouchané hudbě	Poslechové činnosti Kvality tónu – délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	Čj – mluvní cvičení: vyjádření prožitku z hudby Vv – abstraktní vyjádření emocionálního zážitku z hudby
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- taktuje na čtyři doby - vyjádří pohybem, gesty i pantomimou emocionální zážitek z hudby - používá pohybové prvky „jazzového“ společenského tance (např. charleston)	Hudebně pohybové činnosti Taktování na čtyři doby Pohybový doprovod znějící hudby – čtyřdobý takt Taneční hry se zpěvem Jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách	MKV –1-5 Tv – cvičení s hudbou

Hudební výchova – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- Žák dle svých schopností: - využívá a posiluje správné pěvecké návyky - dle svých fyzických dispozic a věkových zvláštností - snaží se o kultivaci svého projevu - rozvíjí hudební sluch, rytmické, tonální i harmonické cítění	Vokální činnosti Správné pěvecké návyky: dýchání, nasazení a tvorba tónu, dynamika a hlasová hygiena Slovní a hudební rytmus Reflexe vokálního projevu Jednohlas, kánon	OSV – 1-5 MV – 4
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- orientuje se v základních hudebních pojmech - pěstuje hudební představivost a paměť - uplatňuje svůj zpěv v sólovém a sborovém projevu	Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie Reprodukce notového záznamu Náprava hlasové nedostatečnosti Hudební nauka – F klíč, noty, pomlky, stupnice C-dur	MKV – 1-5 EV – 3-4
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- hraje na hudební nástroje a využívá je k hudební reprodukci a produkci - používá hudební značky v praxi - rozvíjí rytmické cítění - tvoří vlastní rytmické doprovody	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře Vyjádření hudebních i nehmotných představ pomocí hudebních nástrojů Hra na tělo jako rytmický doprovod	OSV – 5,9
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- přiřadí značkám hudební teorie jejich praktický význam a aplikuje jej při produkci a reprodukci - zdůvodní rozčlenění jednotlivých skladeb ke stylu a žánru	Vyjádření hudebního zápisu s uplatněním představ o tempu, dynamice Uplatnění individuální instrumentální dovednosti v souborové hře	MV –1
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- ztvární pohybem poslouchané skladby pomocí tance, gest i mimiky - prohlubuje tvořivost a hudební paměť - hudebně pohybovými hrami upevňuje rytmické cítění	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby: taktování, taneční kroky Pohybová reakce na změny v proudu znějící hudby: tempo, dynamika, rytmus, metrum	MKV – 1,3,4 OSV – 1,2,3,10

▪ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudební výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	▪ aktivně vnímá znějící hudbu ▪ poslechovými hrami procvičuje sluchové vnímání ▪ rozvíjí hudební sluch, tonální, harmonické a rytmické citění	Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby – slovní charakteristika v rovinách: jaká je to hudba a proč taková je Sémantické prvky a jejich význam v hudební skladbě: zvukomalba, pohyb melodie	OSV – 1-5 Čj – rozvoj slovní zásoby
▪ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	▪ kombinuje projevy hudební i nehudební a odvodí vzájemné vztahy mezi nimi ▪ vyhledává v naučné a odborné literatuře díla výtvarná a literární a navrhuje vztah s hudebními díly ▪ ilustruje přiměřeně svým schopnostem poslouchanou hudbu	Činitelé hudby Dějiny hudby – počátky, chorál, románské a raně gotické období (13. století) Hudební dílo a jeho autor Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními a nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi Inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost	OSV – 7,8 EV – 3,4 VEGS – 1-3

Hudební výchova – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	▪ Žák dle svých schopností: ▪ využívá a posiluje správné pěvecké návyky dle svých fyziologických dispozic a věkových zvláštností ▪ kultivuje svůj hudební projev ▪ využívá svých schopností k aktivnímu vnímání a reprodukci	Vokální činnosti Správné pěvecké návyky Dýchání Nasazení a tvorba tónu Dynamika a hlasová hygiena Slovní a hudební rytmus Reflexe vokálního projevu Jednohlas Kánon	OSV – 1-5 MV – 1,4
▪ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	▪ orientuje se v základních hudebních pojmech ▪ pěstuje hudební představivost a paměť ▪ uplatňuje svůj zpěv v sólovém a sborovém projevu ▪ aplikuje získané pěvecké návyky i v běžném mluvním projevu	Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie Reprodukce notového záznamu Náprava hlasové nedostatečnosti Hudební nauka – takt 2/4 a 3/4, taktování, rytmus, polka x valčík	OSV – 5,8 MKV – 1-5 EV – 3,4

reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- používá hudební nástroje osvojuje si základní techniky hr - zvládá reprodukci jednoduchých hudebních motivů - nástroje využívá k vyjádření vlastního hudebního prožitku - orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje - seznámí se s notovým materiálem skladeb různých stylových období - rozčlení notový zápis na základní hudební značky(jména a hodnoty not a pomlky) - sestaví z hudebních značek vlastní rytmický či melodický motiv	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře Vyjádření hudebních a nehmotných představ pomocí hudebních nástrojů Hra na tělo jako rytmický doprovod Vyjádření hudebního zápisu s uplatněním představ o tempu, dynamice Uplatnění individuálních instrumentálních dovedností v souborové hře	OSV – 1-5 MV – 1 Čj – rozvoj slovní zásoby
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- vnímá poslouchanou hudbu jako prostředek nonverbální komunikace - vyjádří pomocí gest, mimiky a tance vlastní sdělení - vyjádří pomocí gest, mimiky a tance hudební sdělení - hudebně pohybovými hrami upevňuje rytmické cítění - reaguje pohybem na změny v proudu znějící hudby	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby Taktování Taneční kroky Tempo Dynamika Rytmus Metrum	MKV – 1-5 D – proměny tance v průběhu historie Vv – malířství a hudební slohy
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- porovná skladbu klasické hudby a populární hudby a co nejpodrobněji vyjádří vlastními slovy rozdíly v hudební řeči - upevňuje tonální a harmonické cítění - aktivně vnímá znějící hudbu	Poslechové činnosti Dějiny hudby – Gotika, Renesance, Baroko (14. – 18. století) Interpretace znějící hudby Slovní charakteristika v rovinách jaká je to hudba a proč taková je Významné sémantické prvky a jejich význam v hudební skladbě Zvukomalba Pohyb melodie	OSV – 1-5 MV – 1-5 MKV – 4 Čj – rozvoj slovní zásoby

Hudební výchova – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- Žák dle svých schopností: - využívá a posiluje správné pěvecké návyky dle svých fyziologických dispozic a věkových zvláštností - kriticky kultivuje svůj hudební projev - využívá svých schopností k aktivnímu vnímání a reprodukci	Vokální činnosti Správné pěvecké návyky Dýchání Nasazení a tvorba tónu Dynamika a hlasová hygiena Slovní a hudební rytmus Reflexe vokálního projevu Jednohlas Kánon Jednoduchá polyfonie	OSV – 1-11 MV – 1-5
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- orientuje se v základních hudebních pojmech - pěstuje hudební představivost a paměť - uplatňuje svůj zpěv v sólovém a sborovém projevu - aplikuje získané pěvecké návyky i v běžném mluvním projevu - hlasovými cvičeními si osvojuje základy hlasové hygieny	Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie Reprodukce notového záznamu Náprava hlasové nedostatečnosti Hudební nauka – dynamika, tempo	MKV –1-5 EV – 1-4
reprodukuje na základě na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- používá hudební nástroje osvojuje si základní techniky hry - zvládá reprodukci jednoduchých hudebních motivů - nástrojů využívá k vyjádření vlastního hudebního prožitku - roztřídí jednotlivé nástroje do příslušných nástrojových skupin - orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře Vyjádření hudebních a nehmotných představ pomocí hudebních nástrojů Hra na tělo jako rytmický doprovod Vyjádření hudebního zápisu s uplatněním představ o tempu, dynamice Uplatnění individuálních instrumentálních dovedností v souborové hře	OSV - 6-10 MV – 1 Čj – rozvoj slovní zásoby
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- vnímá poslouchanou hudbu jako prostředek nonverbální komunikace - vyjádří pomocí gest, mimiky a tance vlastní sdělení - vyjádří pomocí gest, mimiky a tance hudební sdělení - hudebně pohybovými hrami upevňuje rytmické cítění - specifikuje vztah hudby a tance	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby Taktování Taneční kroky Reakce pohybem na změny v proudu znějící hudby Tempo Dynamika Rytmus Metrum	OSV – 1,5 MKV – 1-5 D – proměny tance v průběhu historie Vv – malířství a hudební slohy

orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- porovná skladbu klasické hudby a populární hudby a co nejpodrobněji vyjádří vlastními slovy rozdíly v hudební řeči - upevňuje tonální a harmonické citění - aktivně vnímá znějící hudbu - hrou na "hudebního kritika" posoudí sémantickou kvalitu skladebních principů poslouchaných skladeb	Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby Slovní charakteristika v rovinách jaká je to hudba a proč taková je Významné sémantické prvky a jejich význam v hudební skladbě Zvukomalba Pohyb melodie	OSV – 1-5 MV – 1-5 Čj – rozvoj slovní zásoby
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- malbou vyjádří svůj osobní hudební zážitek - spojením hudby a obrazu vytváří vlastní „klipy“ ke skladbám různých stylových období - kombinuje projevy hudební a nehudební a odvodí vzájemné vztahy mezi nimi	Hudební dílo a jeho autor Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními a nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi Inspirace Epigonství Kýč Módnost a modernost	OSV – 6-9 EV – 3-4
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- vyvodí principy rozčlenění předložených skladeb k poslechu a vlastními slovy formuluje jejich společné rysy - konfrontuje vlastní názor o hudebních stylech s obecně ustáleným pojetím	Dějiny hudby – Klasicismus, Romantismus (19. století) Orientace v hudebním prostoru a struktuře hudebního díla: forma, harmonie, rytmus, tonalita Hudební styly a žánry: chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	VDO – 1,2 VEGS – 2 MKV – 4

Hudební výchova – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- Žák dle svých schopností: - využívá a posiluje správné pěvecké návyky dle svých fyziologických dispozic a věkových zvláštností - kriticky kultivuje svůj hudební projev - využívá svých schopností k aktivnímu vnímání a reprodukci - vyzkouší si na základě osvojených pěveckých zkušeností pěvecké techniky "klasické" a populární hudby	Vokální činnosti Správné pěvecké návyky Dýchání Nasazení a tvorba tónu Dynamika a hlasová hygiena Slovní a hudební rytmus Reflexe vokálního projevu Jednohlas Kánon Jednoduchá polyfonie	OSV – 1-5 MV – 2

▪ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	▪ orientuje se v základních hudebních pojmech ▪ pěstuje hudební představivost a paměť ▪ uplatňuje svůj zpěv v sólovém a sborovém projevu ▪ aplikuje získané pěvecké návyky i v běžném mluvním projevu ▪ hlasovými cvičeními si osvojuje základy hlasové hygieny ▪ vhodnou transpozicí zvládne reprodukci písně ▪ pěveckými cvičeními zvětšuje svůj hlasový rozsah	Orientuje se v notovém (grafickém) záznamu melodie Reprodukce notového záznamu Náprava hlasové nedostatečnosti Hudební nauka – nástroje, orchestr	MKV – 1-5 EV – 3-4
▪ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	▪ používá hudební nástroje osvojuje si základní techniky hry ▪ zvládá reprodukci jednoduchých hudebních motivů ▪ nástrojů využívá k vyjádření vlastního hudebního prožitku ▪ rozřídí jednotlivé nástroje do příslušných nástrojových skupin ▪ podle možností školy si prakticky vyzkouší hru na různé hudební nástroje ▪ navštíví v rámci školní exkurze interaktivní výstavu hudebních nástrojů (např. Petr Nikl v MČH) ▪ orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje ▪ seznámí se s notovým materiálem skladeb různých stylových období ▪ rozčlení notový zápis na základní hudební značky(jména a hodnoty not a pomlky) ▪ sestaví z hudebních značek vlastní rytmický či melodický motiv, který se pokusí dle možností reprodukovat na hudebním nástroji	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře Vyjádření hudebních a nehupebních představ pomocí hudebních nástrojů Hra na tělo jako rytmický doprovod Vyjádření hudebního zápisu s uplatněním představ o tempu, dynamice Uplatnění individuálních instrumentálních dovedností v souborové hře	OSV – 1-5 MV – 1 Čj – rozvoj slovní zásoby

rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- vnímá poslouchanou hudbu jako prostředek nonverbální komunikace - vyjádří pomocí gest, mimiky a tance vlastní sdělení - vyjádří pomocí gest, mimiky a tance hudební sdělení - hudebně pohybovými hrami upevňuje rytmické cítění - specifikuje vztah hudby a tance - klasifikuje různé taneční styly	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby Taktování Taneční kroky Reakce pohybem na změny v proudu znějící hudby Tempo Dynamika Rytmus Metrum	MKV – 1-5 D – proměny tance v průběhu historie Vv – malířství a hudební slohy
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- porovná skladbu klasické hudby a populární hudby a co nejpodrobněji vyjádří vlastními slovy rozdíly v hudební řeči - upevňuje tonální a harmonické cítění - aktivně vnímá znějící hudbu - hrou na "hudebního kritika" posoudí sémantickou kvalitu skladebních principů poslouchaných skladeb	Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby Slovní charakteristika v rovinách jaká je to hudba a proč taková je Významné sémantické prvky a jejich význam v hudební skladbě Zvukomalba Pohyb melodie	OSV – 1-5 MV – 1,4 Čj – rozvoj slovní zásoby
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- malbou vyjádří svůj osobní hudební zážitek - spojením hudby a obrazu vytváří vlastní „klipy“ ke skladbám různých stylových období - kombinuje projevy hudební a nehudební a odvodí vzájemné vztahy mezi nimi	Hudební dílo a jeho autor Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními a nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi Inspirace Epigonství Kýč Módnost a modernost	OSV – 7,8 EV – 3,4
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- vyvodí principy rozčlenění předložených skladeb k poslechu a vlastními slovy formuluje jejich společné rysy - konfrontuje vlastní názor o hudebních stylech s obecně ustáleným pojetím - sluchovou analýzou zařadí poslechové skladby k slohové období	Dějiny hudby – 20. století a současnost Orientace v hudebním prostoru a struktuře hudebního díla Forma, harmonie, rytmus, tonalita Hudební styly a žánry Chápání funkcí hudebních stylů a žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	VDO – 1-4 VEGS – 1-3 MKV – 4

5.7.2 Výtvarná výchova - Vv

Charakteristika vzdělávacího oboru

Výtvarná výchova je výukou užívání a chápání dynamického modelu vytváření a interpretace výtvarného díla, možností poznávání skutečnosti jeho prostřednictvím a sdělování těchto možností ostatním. Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření nikoli jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Tvůrčími činnostmi rozumíme rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Na 1. stupni od 1. do 4. ročníku je Výtvarná výchova dotována vždy 1 vyučovací hodinou týdně, jen v 5. ročníku 2 vyučovacími hodinami týdně. Jedna vyučovací hodina Výtvarné výchovy je distribuována do Informatiky pro 3. a 4. ročník (viz. Vzdělávací obsah).

Na 2. stupni je Výtvarná výchova dotována 1 vyučovací hodinou týdně v 7. a 8. ročníku a 2 vyučovacími hodinami týdně v 6. a 9. ročníku.

Vyučovací hodina má 45 min, pouze když jsou v daném ročníku 2 vyučovací hodiny týdně, jsou v rozvrhu zařazeny za sebou. Mohou tak probíhat bez přestávky v 90 minutovém bloku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák:

- realizuje různé formy práce, pozoruje, experimentuje
- hodnotí svou práci, učí se z chyb

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- využívá při práci své zkušenosti a schopnosti
- hledá takové postupy, které mu umožňují co nejlepší splnění úkolu

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje své názory
- radí se o postupu při zadávání práce i během ní
- hodnotí svou práci, vyjadřuje se i k práci svých spolužáků

Kompetence sociální a personální

Žák:

- aktivně spolupracuje při skupinové práci
- respektuje názory ostatních

Kompetence občanské

Žák:

- chrání zdraví své, svých spolužáků i životní prostředí
- návštěvami výstav pěstuje vztah k výtvarnému umění a respekt ke kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně různé materiály, nástroje i výtvarné techniky
- dodržuje stanovená pravidla

Ve vztahu k obrazovým znakům se učí žák podle svých rozvíjejících se schopností chápat jednotlivé obrazové znaky v jejich systémovém začlenění v obrazové řeči, učí se chápat důvody a okolnosti jejich vzniku.

Ve vztahu k výtvarnému umění se učí žák především svobodně vyjadřovat vlastní zážitky a otevřeně komunikovat o společně sdílených obsazích. Tato svoboda znamená schopnost tvořivě experimentovat a tyto experimenty na různých úrovních reflektovat.

Ve vztahu k vlastnímu kompletnímu vzdělání se učí žák postupně vědomě odhalovat obrazové znaky jako jeden ze zdrojů vlastní aktivity vizuálního vnímání, citění, myšlení a hodnocení a učí se tuto aktivitu cíleně rozvíjet.

Ve vztahu k rozvíjení smyslové citlivosti žák rozvíjí schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomuje si vliv této zkušenosti na výběr vhodných prostředků.

Ve vztahu k uplatňování subjektivity si žák uvědomuje své vlastní zkušenosti při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Ve vztahu k ověřování komunikačních účinků žák utváří obsah vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace, uplatňuje výsledky vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl obrazových médií.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Výtvarná výchova – 1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Žák dle svých schopností: - poznává různé druhy linií a jejich výrazových možností - seznamuje se s kompozicí plochy s použitím libovolných prvků, např. geometrických - rozpozná a zkouší základní vlastnosti plastických materiálů (pevnost, tažnost, ohebnost) a vytváří objem modelováním - hraje si s barvou a poznává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti (barvy základní – husté, řídké, světlé a tmavé; barvy kontrastní) - vlastními slovy se vyjadřuje o zkušenostech, vjemech, zážitcích a představách	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality Kresba – tužka, dřívko, rudka, křída apod. Kombinované techniky – tiskátka, koláž, kombinace přírodních materiálů apod. Práce s různými druhy papírů – stříhání, trhání, mačkání apod. Plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály (modelovací hlína, modurit, těsto) Malba – temperové a krycí vodové barvy, pastel	OSV – 1-10 M – vytváření plošné a prostorové představivosti, rozdíl mezi čarou, geometrickým tvarem a tělesem M – práce s geometrickými tvary Pr – lisování a jiné práce s přírodninou Čj – popis pomůcek a jejich využití
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti a uplatňuje při tom v plošném prostorovém uspořádání linie, tvary, objekty a další prvky a jejich kombinace	- aplikuje své vlastní životní zkušenosti v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvarů, objemů, barev, objektů a dalších prvků a jejich kombinací - výtvarně dotváří přírodniny na základě svých představ - uspořádává prostorové útvary seskupováním a kombinováním přírodních materiálů	Uspořádání objektů do celků (na základě jejich výraznosti a velikosti) Práce s drobným materiálem: papír, textil, modelovací hmota, karton, špejle apod. Práce s krycí vodovou barvou, temperami apod. Druhy přírodnin: kaménky, kůra, plody apod. Materiál: papír, špejle, krabičky apod.	OSV – 1-10 Čj – rozvíjí schopnost mluvit o svých zkušenostech, vjemech, zážitcích a představách
vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	- sám zvolí své výtvarné vyjádření události a prožitku na základě vlastních pocitů - učí se organizovat vlastní výtvarnou práci - poznává rozdíly ve výtvarném pojetí dnešních a minulých umělců - pokouší se vyjádřit vizuálně vnímaný objekt vhodnými výtvarnými prostředky, zapojuje i jiné smysly - popíše danou lidovou tradici - uvede vztah dané práce k lidové tradici	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových Hračka, maňásek v životě dítěte, výtvarná hodnota, materiály, tvar, hračky současné a minulé Práce s drobným materiálem: papír, textil apod. Prvky lidových tradic ve vyrobených předmětech: Velikonoce, Vánoce	EV – 4 OSV -1-10 MKV – 1,2 Pr – velikonoce a vánoce v lidové tvořivosti, vede k uvědomování si druhů smyslů a smyslových ústrojí, různé práce s přírodninou

Výtvarná výchova – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Žák dle svých schopností: - aplikuje vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, podle vyprávění, četby, filmu, pozorování přírody a činnosti lidí, či vztahu postavy a prostředí - uvědomuje si důležitost hračky, loutky ve svém životě a rozezná hračky současné a minulé - seznamuje se s krajovými variantami lidových hraček - porovnává ilustrace známých malířů poznáváním různých vyjadřovacích prostředků	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Hračky, loutky, volná malba, ilustrace textů Kresba: uhl, rudka, tužka, dřívko, tuš, křída Malba: temperové a krycí vodové barvy, pastel Jednoduché grafické techniky Kombinované techniky: koláž, dotváření, frotáž Návštěva muzea s výstavou loutek a hraček, příp. výstava vlastních výrobků v prostorách školy Fotografie, pohledy, ukázky z lidové tvorby v knížce, film Umělecká výtvarná tvorba – ilustrace Ondřeje Sekory, Heleny Zmatlíkové, Adolfa Borna, Josefa Lady, Josefa Čapka apod.	OSV – 1-10 MKV – 1-2 Čj – vyhledávání v odborné literatuře
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- ověřuje si vedení linie v různých plastických materiálech – přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, křížení apod. - rytmicky si rozdělí plochu s využitím různých prvků ve 2 – 3 světlých a tmavých barvách - zvládá rytmické řazení různých přírodních prvků, jejich otisky do plastických materiálů a odlití v sádře; řazení různých tvarů vystřihovaných apod.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality – jejich jednoduché vztahy: podobnost, kontrast, rytmus Materiál: modelovací hlína, modurit, těsto, keramická hlína apod. Práce s drobným materiálem: papír, textil, přírodniny, sádra, drát, korek, provázek, špejle apod.	EV - 4 M – vytváření plošné a prostorové představivosti, rozdíl mezi čarou, geometrickým tvarem Pr – různé práce s přírodninou
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- seznamuje se s různými druhy výtvarného umění – malířstvím, sochařstvím prostřednictvím filmu, tiskovin, návštěvy galerií a výstav - aktivně pracuje s ilustracemi známých malířů, např. Josefa Lady, Josefa Čapka apod. - uvede možný vztah k lidové tradici	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich vnímání: vizuální Hledisko jejich motivace: fantazijní, založené na smyslovém vnímání Prvky lidových tradic ve vyrobených předmětech: Velikonoce, Vánoce	OSV – 1-10 MKV – 2 Pr – velikonoce a vánoce v lidové tvořivosti Čj – popis pomůcek v jejich využití

Výtvarná výchova – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Žák dle svých schopností: - rozezná různé druhy linií a jejich výrazových možností - ovládá zhušťování a zředňování čar, násobení linie při vyhledávání správného tvaru - aplikuje své pozorovací poznatky tvarů a funkcí věcí jako záměrných lidských útvarů - zvládá grafický záznam pohybu (kružnice, ovály, elipsy; svislé, vodorovné a šikmé čáry jako prostředky rozvoje kreslířského pohybu ruky)	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie, tvary, objemy, textury – jejich jednoduché vztahy: podobnost, kontrast, rytmus, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Kresba: uhel, rudka, tužka, dřívko, tuš, křída Jednoduché grafické techniky	OSV – 5 M – vytváření plošné a prostorové představivosti, rozdíl mezi čarou, geometrickým tvarem
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- vyjadřuje výtvarné vyprávění od popisu děje k charakteristice postav, jejich vztahů, ve vyjádření v prostoru - zorganizuje si vlastní výtvarnou práci	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	Čj – rozvíjí schopnost mluvit o svých zkušenostech, vjemech, zážitcích a představách, obhájit svůj nápad a tvorbu před ostatními
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy, aj.)	- aplikuje své znalosti z pozorování přírodních útvarů neživé a živé přírody na vycházkách - rozlišuje a hodnotí tvary, barvy, struktury: otiskování v barvě, frotáž, kresba, vrypy, dotváření a kombinace přírodních materiálů - výtvarně vyjadří formou hry základní přírodní zákonitosti na tvarově zajímavých rostlinách, stromech, apod. - ovládá základní technické dovednosti - užívá důležité pojmy, týkající se výtvarné formy, výtvarných technik a materiálů vyvozených na základě vlastních výtvarných činností	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Malba: temperové a krycí vodové barvy, pastel, voskový pastel Kombinované techniky: koláž, tiskátka, monotyp, frotáž, dotváření, vrypy, kombinace přírodních materiálů Plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály: modelovací hmota, modurit, těsto apod.	EV – 3,4 OSV – 1-11 Pr – různé práce s přírodninou, druhy rostlin a stromů

▪ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirací	▪ seznamuje se s různými druhy výtvarného umění – malířstvím, grafikou, sochařstvím, architekturou prostřednictvím vycházek s objevováním zajímavých staveb v okolí, výstav, galerií, apod. ▪ o svých zážitcích hovoří, výtvarně je ztvárňuje a uvědomuje si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa ▪ poznává některé aspekty kultury odívání a bydlení ▪ průběžně si rozvíjí smysl pro krásu ▪ přírody a vztah k životnímu prostředí ▪ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film Materiál: stavebnice, krabičky apod. Makety domů, stromů, obytných prostor, hřišť apod. Zakreslené návrhy obytných prostor Prvky lidových tradic ve vyrobených předmětech: Velikonoce, Vánoce	OSV – 1-5 MKV – 1-5 Pr – uvědomování si druhů smyslů a smyslových ústrojí Čj – vyhledávání v odborné literatuře
---	--	--	--

Výtvarná výchova – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ přivlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů	Žák dle svých schopností: ▪ výtvarně vyjadřuje kontrast přírodních forem a pozadí ▪ aplikuje základní kompoziční principy ▪ seznamuje se s vyjadřováním proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností (výtvarné vyjádření hlavy pohádkových postav) ▪ vytvoří expresivní volný výtvarný projev doplněný pozorováním skutečnosti ▪ rozvíjí si citlivý vztah k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz na základě experimentálních činností ▪ využívá výrazových možností linie, plochy, tvaru a struktury	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby Kresba: pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka apod. Malba: tempera, krycí barva, akvarel apod. Kombinované techniky Koláž Aplikované grafické techniky Textilní techniky Modelování Prostorové vytváření: hlína, sádra, dřevo, kamínky, textil, vlna, koudel apod. Různé druhy papíru: přehýbání, skládání, mačkání, stříhání, trhání, vyklápění, posouvání apod.	EV – 3,4 OSV – 1-11 Př – lidské tělo, druhy smyslů, různé práce s přírodninou M – vytváření plošné a prostorové představivosti, rozdíl mezi čarou, geometrickým tvarem a tělesem
▪ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	▪ vyjadřuje dějový celek se vztahem k prostředí ▪ používá redukovanou barevnou škálu ▪ využívá základní kompoziční zákonitosti ▪ vyjadřuje prostorové vztahy	Osobní postoj v komunikaci Rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů: rovnoběžné zobrazování, perspektivní jevy v uměleckých dílech Ověřování výtvarného výrazu vlastní činností	OSV – 1-11 VDO – 1,2 EV – 3,4

▪ nalézají vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	▪ řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše, umí zjednodušit prvky a jejich řazení v tvarové a barevné kompozici ▪ používá symetrická a asymetrická řešení ▪ seznamuje se s funkcí písma: sdělnou i výtvarnou a používá písmeno jako dekorativní prvek (psané, kreslené, stříhané) ▪ vytváří jednoduché prostorové objekty na základě hry a experimentování ▪ uplatňuje výtvarný výraz linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech, uplatňuje kontrast a vztah tvaru, ploch a barev v plošné kompozici	Prostředky pro vyjádření fantazie, představ a osobních zkušeností Jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření samostatně vytvořených a přejatých v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Kresba: pero, dřívko, štětec, tužka, uhlí, rudka apod. Různé druhy papírů: stříhání, trhání, posouvání Kombinované techniky Aplikované grafické techniky Malba: tempera, krycí barva apod.	MKV – 1-5 MV – 1-5 Čj – písmo M – písmo v geometrii (lomená čára apod.)
▪ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	▪ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Prvky lidových tradic ve vyrobených předmětech: Velikonoce, Vánoce	MKV – 1-5 Př, VI – Velikonoce a Vánoce v lidové tvořivosti

Výtvarná výchova – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje	Žák dle svých schopností: ▪ uplatňuje ve své výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky;	Proměny komunikačního obsahu Záměny tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění Kresba: pero, dřívko, štětec, tužka, uhlí, rudka apod. Malba: tempera, krycí barva, akvarel apod. Práce s různými grafickými materiály. Koláž – papír, textil apod. Mozaika – sádra, kamínky apod.	OSV – 1-11 VEGS – 1-3 Čj – vyhledávání v odborné literatuře, popis pomůcek a jejich využití
▪ nalézají a do komunikace zapojují obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořili, vybrali či upravili	▪ seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy ▪ poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě: figura, portrét, krajina, zátiší, v sochařství: socha, plastika, sousoší, busta, reliéf, ve volné grafice: základní druhy a techniky ▪ používá různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů: hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy ▪ používá běžné pojmy z nauky o barvě	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich vnímání: vizuální, haptické, statické, dynamické a fantazijní Kresba: pero, dřívko, štětec, tužka, uhlí, rudka apod. Malba: tempera, krycí barva, akvarel apod. Kombinované techniky Koláž Aplikované grafické techniky Textilní techniky Modelování Kašírování	OSV – 1,2 VDO – 1-4 MKV – 1-5 Př – lidské tělo, druhy smyslů, různé práce s přírodninou VI – historie slavných umělců

	- rozlišuje užitek, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi - projevuje smysl a cit pro prostorové formy, zobrazuje prostorové jevy a vztahy: hmota, tvar, struktura, světlo, barva	Prostorové vytváření: hlína, sádra, dřevo, kamínky, plasty, textil, vlna, koudel Různé druhy papírů: přehýbání, skládání, mačkání, stříhání, trhání, vyklápění, posouvání a další.	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- poznává výtvarné principy a možnosti některých materiálů prostřednictvím experimentu se zaměřením na užitou a dekorativní tvorbu v bytovém prostředí - vybírá vlastní materiály a výtvarně je zpracovává z hlediska účelu a estetické funkce - poznává druhy volného výtvarného umění - rozlišuje tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem: socha, plastika, sousoší, busta, relief - zajímá se o kulturu bydlení, o umění volné i užité - sleduje design a estetickou úroveň předmětů denní potřeby, současnou oděvní tvorbu (mládež a odívání) - seznamuje se s lidovým uměním a jeho dekorem (vztah tvaru, funkce a dekoru) - sleduje výtvarnou úpravu knih - konfrontuje výrazové prostředky jednotlivých umělců (ilustrace v dětských knížkách a učebnicích)	Typy vizuálně obrazných vyjádření Jejich rozlišení, výběr a uplatnění – objekty, skulptura, plastika, animovaný film, comics, elektronický obraz, reklama apod. Velikonoce, Vánoce – prvky lidové tvořivosti	MKV – 1-5 MV – 1-5 EV – 4 Čj – vyhledávání v odborné literatuře Př – různé práce s přírodinou VI – technický vývoj, lidová tvořivost

Výtvarná výchova – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	Žák dle svých schopností: správně používá pomůcky a materiál v různých výtvarných technikách	Lineární kompozice jednotlivých objektů Přírodní objekty: kontrast, rytmus, dynamické proměny Techniky: kresba prograssa, pastelky, malba – tempery, vodové barvy, práce s různými typy papíru a přírodním materiálem, kašírování, frotáž Využití počítačové techniky	OSV – 1 EV – 3,4 M – oblá, hranatá tělesa Př – vnímání přírodních struktur Hv – rytmus, kontrast

zaznamenává vizuální zkušenosti získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	vyjadřuje různými výrazovými prostředky konkrétní i abstraktní téma	Sport a člověk a výtvarné umění Stylizace pohybu člověka	OSV – 1-4 Tv – význam pohybu, upevňování volných vlastností Čj – stylizace
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- uplatňuje výrazové vlastnosti linie - experimentuje s různými druhy linie - orientuje se v prostorových a barevných vztazích	Nálada barev; barevné sny	OSV – 5 VDO – 1-4 Čj – rozvoj fantazie – literární díla, film, divadlo
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, sochařství, grafice, kresbě	Malířská, sochařská díla ve spojení s dějinami lidstva	OSV – 10 VEGS – 1-5 MV – 1 D – dějiny starého Egypta
uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru a nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- rozlišuje uživatelskou, technickou a estetickou stránku předmětů - chápe vzájemný vztah mezi nimi	Čím děti žijí - osobní prožitky, setkání s filmovými a literárními díly → výtvarná podoba prožitku	OSV – 1-11 MKV – 1-5 MV – 5 Čj – literární díla, umělecké citění → vyjádření osobních prožitků Vo – vztahy mezi lidmi

Výtvarná výchova – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vybírání, vytváří a pojmenovává prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Žák dle svých schopností: využívá k vizuálně obraznému vyjádření tvary, objemy, linie, kontrasty, struktury, rytmy	Pozorování zajímavých předmětů, přístrojů, mechanismů Prostorové práce – objekty Techniky: kresba – progressa, pastelky, uhlí, malba – tempery, vodové barvy, pastel – barevné křídly, práce s papírem, textílem a sádrou Využití počítačové techniky	OSV – 1-5 MKV – 1-5 F – funkčnost přístrojů, pomůcek M – tělesa; prostor
zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- uplatňuje své vlastní poznatky a zkušenosti z vizuálně obrazných vyjádření – film, tisk, televize, počítačová grafika, reklama - pracuje s vlastními kombinacemi a variacemi v tvorbě	Auta a současnost – kresba, koláže, perokresba, makety	OSV – 1-5 VEGS – 1-3 EV – 3,4 F – člověk a stroje Čj, D – historie a vývoj strojů ve vztahu k člověku; literární zpracování tématu Člověk a stroj

rozdílí působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, rovině subjektivního účinku	- uspořádá objekty do celků v ploše a prostoru - vyjádří vztahy, pohyb a proměny uvnitř i mezi objekty na ploše - symbolicky vyjadřuje zobrazený objekt - uvědomuje si své pocity, smyslové vnímání	Bratr strom – sbírka různých typů přírodních objektů; význam přírody pro člověka – vyjádření barevnou formou i pomocí symbolů (význam barev – nálady)	EV – 3,4 VEGS – 1-3 Př – příroda a člověk; význam ekologického pohledu na svět
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- rozvíjí smyslovou citlivost pomocí různých forem na základě vlastních zkušeností a pocitů; - poznává hlavní architektonické znaky doby románské, gotické, renesanční z hlediska figury	Člověk – lidské tělo ; Člověk – části lidského těla Člověk – hlava a její odlišnosti (proporce, jednotlivé části) Návštěva galerie výtvarného umění	MV – 1-5 Př – člověk, stavba těla, lidská hlava D – umění v jednotlivých obdobích, poznatky o proměnách lidské postavy

Výtvarná výchova – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Žák dle svých schopností: - tvorí obraz životního prostředí - výtvarně vyjadřuje svá stanoviska k životnímu prostředí i ke změnám, které ovlivňuje člověk - objasní barevnou nadsázku expresivní i symbolickou	Člověk mezi lidmi – vztahy postav na obraze; hledání a vyjádření vztahů mezi zobrazenými postavami Postava , výtvarné vyjádření pomocí skutečnosti i nadsázky Postava v pohybu Techniky: kresba - progressa, uhl, rudka, tužka, malba – tempery, vodové barvy, barvy na textil, perokresba, práce s papírem a přírodninami, malba na sklo a porcelán Využití počítačové techniky	MV – 1-5 EV – 2,3,4 MKV – 1-5 VEGS – 1-3 OSV – 1-5 Vo – vztahy mezi lidmi, vliv prostředí na člověka Čj – vztahy mezi literárními postavami; význam slova Př – stavba lidského těla Tv – pohyb
rozdílí působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	- seznamuje se s reálným i výtvarně nadsazeným pohledem na okolní prostředí - v dané kompozici uplatňuje význam čar, linií a barevných ploch - prezentuje a obhájí výsledky své tvorby	Perspektiva a okolní pohled na svět ; na základě pozorované skutečnosti nakreslí dům, případně ulici (dopravní prostředky), stanici metra	OSV – 1-5 EV – 2,3,4 Vo – prostředí ve kterém žije; vztah k okolí Čj – hledání vhodných výrazových prostředků k vyjádření pocitů a dojmů ze své tvorby

ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	- tvoří obraz životního prostředí pomocí linie, barvy a prostorové práce - vytváří a shrnuje své prožitky do osobního výtvarného projevu - prezentuje svou tvorbu	Bydlím, bydlíš, bydlíme – vztah k osobním věcem České a světové výtvarné umění 18. a 19. stol. – hlavní znaky Křik a ticho – použití barevné nadsázky, grafické znázornění, použití symbolů, použití písma	OSV – 6-9 VDO – 1-4 VEGS – 2 MKV – 1-5 EV – 2,3,4 MV – 2 D – vývoj předmětů osobní spotřeby ve vztahu k období vzniku (nábytek, architektura), umění 18.- 19. stol. Př – smysly člověka, vztah ke zdraví Vo – volní vlastnosti Hv – rytmus, vyjádření pocitů
---	---	---	---

Výtvarná výchova – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	- Žák dle svých schopností: - využívá znalostí o stavbě lidského těla ve výtvarném projevu - vytváří otisky částí lidského těla - využívá vhodných forem k vyjádření symboliky mezilidských vztahů - prezentuje a obhájí svá díla	Šaty dělají člověka – práce prostorová (manekýn, manekýnka) Stopy člověka – lidské dlaně, stopy chůze – práce s linií; otisky Techniky: kresba – progressa, uhel, rudka, tužka, paste – barevné křídly, perokresba, malba – tempery, vodové barvy, práce s papírem, dřevem, umělými hmotami, koláže, malba na textil a zeď Využití počítačové techniky	OSV – 1-5 VDO – 1,2 D – vývoj oblečení v různých etapách Př – lidská těla, vývoj člověka
uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru a nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- uplatňuje reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - uplatňuje vlastní fantazii při hledání vyjádření se výtvarnou zkratkou - používá veškerých dostupných technik k vyjádření svých představ	Živly – země, voda, oheň, vzduch, vítr Planeta Země; Vesmír – meteority, vesmírná technika, robot, kosmické lodě, vesmírná tělesa	VEGS – 1-3 EV – 1-4 Z – planeta Země, Vesmír F – vznik fyzikálních jevů Ch – vzduch, voda Př – člověk a příroda

▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	▪ uplatňuje své osobité vnímání obrazných vyjádření ▪ uvědomuje si působení obrazných vyjádření na vlastní smysly a city ▪ hledá nejúčinnější formu vlastního vyjádření vnímaných věcí	Portrét a jeho proměny – proměny portrétů, poskládaná hlava, barevné proměny Návštěva galerie – znaky a principy výtvarných směrů a proudů 20. století (kubismus, abstraktní umění, op-art, kinetické umění)	MV – 1-5 MKV – 1-5 VEGS – 1-5 VDO – 1-4 OSV – 1-11 D – portrét v jednotlivých obdobích Hv – význam hudební tvorby 20. století
▪ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	▪ vnímá okolní skutečnost uměleckou i mimouměleckou ▪ projevuje aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, k jeho tvorbě a ochraně ▪ poznává vybraná základní umělecká díla z národního i světového výtvarného umění ▪ orientuje se v oblasti výtvarné kultury	Přátelství a láska – symboly mezilidských vztahů, odznak přátelství, láska v umění a kýči Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace a kultury; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů	MKV – 1-5 MV – 1,2 Vo – vztahy mezi lidmi Vz – význam citového vztahu

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Výchova ke zdraví - Vz

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávání v tomto učebním oboru je zaměřeno především na chování podporující zdraví a vede žáka k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek a učí ho být za ně odpovědný. Žák si osvojí zásady zdravého životního stylu a je veden k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích při mimořádných událostech. Naučí se předcházet úrazům, aby tak chránil osobní bezpečí a odmítat návykové látky, seznámí se s protidrogovou prevencí. Získá orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování. Upevní si způsoby poskytování první pomoci.

Předmětem Výchova ke zdraví se prolínají všechna průřezová témata, především Osobnostní a sociální výchova, díky nimž si žák rozšiřuje a prohlubuje poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Naučí se jednat ve specifických rolích a situacích. Učí se rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční a politické reklamy, cenit zdraví a chápat vliv prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí. Respektuje svobodu lidské vůle, humanismus, morálku a kritické myšlení.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví se vyučuje v 7.-9. ročníku vždy jednu vyučovací hodinu tj. 45 min týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce jsou využívány různé formy a metody práce, jsou zařazovány podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Žáci tedy pracují frontálně, skupinově i samostatně. Individuální přístup je v tomto oboru zcela neefektivnější, neboť respektuje individuální dispozice jednotlivých žáků.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví rozvíjí:

Kompetence k učení

Žák:

- pozná zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot,
- pochopí zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů.

Kompetence komunikativní:

Žák:

- uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- se orientuje v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím aj.,
- chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností aj.

Kompetence občanské

Žák:

- pozná člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu jeho vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- ochraňuje zdraví a životy při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- se aktivně zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Výchova ke zdraví – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Žák dle svých schopností: ▪ uplatňuje ve svém denním režimu zásady zdravého stravování ▪ vymezí rizika spojená s poruchami příjmu potravy; ví, kde vyhledat odbornou pomoc ▪ posoudí přednosti a nedostatky některých alternativních výživových směrů	Zdravý způsob života a péče o zdraví Zásady zdravého stravování Pitný režim Vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví Poruchy příjmu potravy Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	EV – 2,3,4
▪ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	▪ pochopí význam osobní, intimní a duševní hygieny ▪ uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy	Tělesná a duševní hygiena Denní režim Zásady osobní, intimní a duševní hygieny Otužování Vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit Význam pohybu pro zdraví Pohybový režim	OSV – 1-5 MV – 1,2 EV- 2,3,4
▪ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	▪ zná typy stresů ▪ osvojí si základy řešení stresových situací v rodině, mezi vrstevníky a ve škole ▪ rozlišuje relaxační techniky a jejich praktické provádění ▪ rozezná příznaky stresové situace a umí jim předcházet ▪ osvojí si základní návyky péče o zdraví	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Stres a jeho vztah ke zdraví Kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV – 10,11 MKV – 1 EV – 3,4

posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	- vyjmenuje dětská krizová centra, linky důvěry, policie – adresy, telefony - chrání osobní bezpečí - rozpozná nevhodné chování	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Skryté stupně a formy individuálního násilí a zneužívání Šikana a jiné formy násilí Sexuální kriminalita Formy sexuálního zneužívání dětí Kriminalita mládeže Komunikace se službami odborné pomoci	OSV – 2,3,8
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	- vyjmenuje dětská krizová centra, linky důvěry, policie: adresy, telefony - osvojí si možnost pomoci lidem v postižených oblastech - vyjmenuje centra pomoci v krizových situacích - chrání osobní bezpečí	Bezpečné chování a komunikace Komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi Bezpečný pohyb v rizikovém prostředí Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Bezpečné prostředí ve škole Ochrana zdraví při různých činnostech Bezpečnost v dopravě Rizika silniční a železniční dopravy Vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity Postup v případě dopravní nehody – tísňová volání, zajištění bezpečnosti	MV – 5
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	- rozpozná a pochopí vliv manipulativní reklamy a učí se čelit jejímu vlivu - vymezí sekty a jejich vliv na člověka, umí vyjmenovat nejznámější sekty a jejich historii	Manipulativní reklama a informace Reklamní vlivy Působení sekt	MKV – 2
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	- pochopí význam rodiny v životě každého jedince a ve společnosti - vymezí postavení muže a ženy ve společnosti v historii - vymezí vliv rodiny na utváření osobnosti - rozpozná pozitivní a negativní vliv na kvalitu sociálního klimatu	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity Rodina Škola, vrstevnická skupina Obec, spolek	MKV – 1,2

Výchova ke zdraví – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Žák dle svých schopností: - charakterizuje mimořádné situace - vymezí integrovaný záchranný systém	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Bezpečnost v dopravě Rizika silniční a železniční dopravy Vztahy mezi účastníky silničního provozu Postup v případě dopravní nehody	VDO – 1-4 OSV - 9
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	- vymezí zásady ochrany člověka za mimořádných situací - vymezí zásady kolektivní ochrany obyvatelstva - vymezí potenciální nebezpečí - vymezí zásady chování po vyhlášení mimořádné situace - vymezí zásady chování po vyhlášení evakuace	Ochrana člověka za mimořádných událostí Klasifikace mimořádných událostí Varovný signál a jiné způsoby varování Základní úkony ochrany obyvatelstva Evakuace Činnost po mimořádné události Prevence vzniku mimořádných událostí	OSV – 8
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační a aktivně se proti nim brání - vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdravotní problémy - uplatňuje základní zásady pro užívání a ukládání léků	Hodnota a podpora zdraví Ochrana před přenosnými chorobami Základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence Respirační nákazy Nákazy přenosné potravou Nákazy získané v přírodě Nákazy přenosné krví a sexuálním kontaktem Nákazy přenosné bodnutím hmyzu Nákazy přenosné stykem se zvířaty	
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí	- rozlišuje mezi drobnými a závažnými poraněními - samostatně zvládá základy postupu první pomoci včetně obvazové techniky	Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů Základy první pomoci	OSV – 1-11
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	- uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu - vysvětlí souvislosti mezi zdravou a nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob	Zdravý způsob života a péče o zdraví Ochrana před chronickými nepřenosičnými chorobami a úrazy Prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění Preventivní a léčebná péče Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů - úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě aj. Základy první pomoci	MKV – 1-5

▪ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	▪ uplatňuje ve svém denním režimu zásady zdravého stravování ▪ posoudí přednosti a nedostatky některých alternativních výživových směrů ▪ rozlišuje mezi potravinami s vysokým a nízkým obsahem tuku, cukru a soli a rozhoduje se ve prospěch zdravých pokrmů ▪ zhodnotí rozpory v současném stravování dětí a dospívajících a v zásadách zdravé výživy ▪ charakterizuje základní složky potravy a dává je do souvislosti s růstem a správnou funkcí orgánů ▪ posoudí nabídku rychlého občerstvení, preferuje potraviny zdravé výživy	Hodnota a podpora zdraví Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci Složky zdraví a jejich interakce Základní lidské potřeby a jejich hierarchie Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence Působení na změnu kvality prostředí a chování jedince Odpovědnost jedince za zdraví Podpora zdravého životního stylu Programy podpory zdraví	OSV – 1-11 Př – biologie člověka PČ – příprava pokrmů
▪ uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	▪ osvojí si možnost boje proti návykovým látkám ▪ vymezí základní legální a nelegální návykové látky ▪ vyhledá odbornou pomoc ▪ uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem a drogami, argumentuje ve prospěch zdraví ▪ používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky ▪ orientuje se v zákonech omezujících kouření ▪ vysvětlí psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek ▪ vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu ▪ orientuje se v trestně právní problematice návykových látek ▪ v případě potřeby samostatně vyhledá specializovanou pomoc ▪ kriticky se vyjadřuje k projevům násilí	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Auto-destruktivní závislosti Psychická onemocnění Násilí mířené proti sobě samému Rizikové chování Alkohol Aktivní a pasivní kouření Zbraně Nebezpečné látky a předměty Nebezpečný internet Násilné chování Těžké životní situace a jejich zvládání Trestné činnosti Doping ve sportu	OSV – 1-11 EV – 1-4 Ch – chemické složení drog D – historie tabáku

Výchova ke zdraví – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Žák dle svých schopností: ▪ uvědomuje si svou vlastní identitu a osobnost ▪ porovnává vztah k sobě samému a k druhým lidem ▪ zkouší v praxi vlastní seberealizaci	Osobnostní a sociální rozvoj Sebezpoznání a sebepojetí Vztah k sobě samému Vztah k druhým lidem Zdravé a vyrovnané sebepojetí Utváření vědomí vlastní identity	OSV – 1-3 MKV – 2
▪ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	▪ pomocí her natrénuje sebereflexi a sebekontrolu ▪ zvládá sebekontrolu v problémových situacích ▪ stanoví si osobní cíle ▪ ovládá typy stresů a pochopí význam pozitivního stresu (eustresu) ▪ najde pomoc a řešení problému ▪ vymezí vliv stresu na utváření osobnosti ▪ ovládá základní techniky vyrovnání se se stresem ▪ zvládá krizové situace ▪ samostatně využívá relaxační techniky k regeneraci a k předcházení stresových situací	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování Cvičení sebereflexe Cvičení sebekontroly a sebeovládání Cvičení zvládání problémových situací Stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích Pomáhající a prosociální chování Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu Hledání pomoci při problémech	OSV – 4,7,8,9 MKV – 1,3
▪ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	▪ respektuje sebe i druhé osoby ▪ ovládá principy empatického chování a očekávaných výstupů z něj ▪ osvojí si principy chování, které napomáhá k utváření dobrých vztahů ▪ vymezí pravidla asertivního chování a umí je použít v praxi ▪ používá základní komunikační dovednosti ▪ uvědomuje si utváření hodnot vlastních i hodnot společnosti	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace Respektování sebe sama i druhých Přijímání názorů druhého Empatie Chování podporující dobré vztahy Aktivní naslouchání, dialog Efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích Dopad vlastního chování a jednání	MV – 1,5 MKV – 1,3 VDO – 1-4
▪ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	▪ rozliší komunikaci mezi kamarády ve škole, v rodině, v zaměstnání ▪ pochopí význam kamarádství a partnerství v životě každého jedince ▪ osvojí si základní dovednosti při řešení partnerských vztahů ▪ posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství	Změny v životě člověka a jejich reflexe Vztahy ve dvojici Kamarádství Přátelství Láska Partnerské vztahy Manželství Rodičovství Morální rozvoj	VEGS – 1-3

	▪ projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte ▪	Cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností Dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích Pomáhající a prosociální chování Prevence šikany	
▪ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	▪ uplatňuje odpovědné přístupy k sexualitě ▪ rozpozná problémy týkající se reprodukčního zdraví ▪ pojmenuje tělesné fyziologické a psychické změny dospívání ▪ vymezí práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce ▪	Dětsví Puberta Dospívání – tělesné, duševní a společenské změny Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Zdraví reprodukční soustavy Sexualita jako součást formování osobnosti Zdrženlivost Předčasná sexuální zkušenost Promiskuita Ochrana před chorobami přenosnými pohlavním stykem a krví	MV – 1,2,5
▪ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	▪ uvede argumenty pro odložení pohlavního života do doby plné zralosti a vysvětlí, proč organismus dospívající dívky není biologicky zralý pro těhotenství a porod ▪ orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců (homosexuální, bisexuální aj.) ▪ pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství a orientuje se v možnostech i ve vhodnosti jejich použití ▪ vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů ▪ pojmenuje nejčastější pohlavní choroby a vysvětlí, jak se před nimi chránit	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých Poruchy pohlavní identity	OSV – 6,7 Př – biologie člověka

5.8.2 Tělesná výchova - Tv

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na straně druhé k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti. V tomto vzdělávacím oboru je velice důležité motivační hodnocení žáka, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáka. Každý jedinec by se měl naučit zařadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Vzdělání je zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty a rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné i duševní zdraví.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a je dotován 2 vyučovacími hodinami týdně.

Na 1. stupni probíhá výuka s celou třídou v tělocvičně vybavené náčiním a nářadím. V teplejším období může probíhat i venku v blízkém parku nebo v ZŠ Strozziho, kde můžeme využívat celý tělovýchovný areál. Ve 3. a 4. ročníku je zařazeno na druhé pololetí plavání. Pro výuku na 2. stupni je každá třída rozdělena na dvě skupiny (chlapci a dívky), přičemž vyučovací hodina probíhá současně v obou skupinách. V zimních měsících žáci využívají 2 tělocvičny a od dubna do poloviny listopadu mají k dispozici opět zázemí ZŠ Strozziho.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem vzdělávacího oboru Tělesná výchova je naučit žáky angažovanému přístupu k druhým, zásadám slušnosti, tolerance a odpovědnému chování. Učitel se snaží o objasnění problematiky vlivu prostředí na zdraví vlastní i druhých lidí. Žák by měl být schopen zrealizovat obecné modely řešení problémů, zvládat rozhodovací situace a jednat ve specifických rolích.

K dosažení těchto cílů je třeba věnovat se v průběhu výuky kompetencím:

Kompetence k učení

- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit, plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- žáci si postupně osvojují tělovýchovné dovednosti
- žáci užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka a dodržují zásady bezpečnosti

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině a podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby žáci poskytnou pomoc nebo o ni požádají, vytvářejí si představu o osobním zdravotním oslabení a snaží se situaci řešit vhodným rehabilitačním programem
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch tím, že akceptuje osobní sportovní vybavenost a hodnotí pokrok

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních a aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- žáci rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Kompetence pracovní

- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim a ovládají základní postupy první pomoci
- učitel vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku a dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Tělesná výchova – 1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	▪ Žák dle svých schopností: ▪ akceptuje, že pohyb je vhodný pro zdraví a že by měl denně cvičit	Činnosti ovlivňující zdraví Hygiena a bezpečnost Význam pohybu pro zdraví	EV – 4 Pr – výchova ke zdraví
▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	▪ vymezí základní pravidla chování při tělesné výchově a sportu a řídí se jimi (za pomoci učitele) ▪ samostatně se převlékne do cvičebního úboru a umyje se ▪ seznámí se se zásadami správného sezení, držení těla ve stoje a dýchání ▪ uplatňuje správné držení těla ve všech polohách	Základní pravidla chování při Tělesné výchově a sportu Zásady bezpečnosti Správné držení těla Příprava organismu před pohybovou činností	OSV – 1-10

▪ Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině :usiluje o jejich zlepšení	▪ Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	EV- 4
▪ Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	▪ Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojený základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	Bezpečnost při pohybových činnostech- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru , bezpečnost v šatnách a umývárkách , bezpečná příprava a ukládání náradí , náčiní pomůcek , první pomoc v podmínkách TV	Pr- výchova ke zdraví
▪ Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	▪ Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Hygiena při TV-hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	EV- 4
▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	▪ respektuje různá cvičení s různými účinky ▪ pojmenuje základní gymnastické náčiní a náradí ▪ vymezí základní pojmy osvojovaných cviků ▪ volí vhodné náradí dle pokynů učitele ▪ pokouší se o kotoul vpřed a vzad, zvládá prosté skoky snožmo z trampolinky, zvládá základy gymnastického odrazu, umí naskočit na tyč, zkouší šplhat ▪ vyjádří jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybem ▪ reaguje pohybem na znějící hudbu ▪ zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem ▪ pojmenuje základní atletické disciplíny	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení Správné držení těla Základy gymnastiky - náradí a náčiní, akrobacie: nácvik odrazu z trampolinky, převaly stranou v lehu, stoj na lopatkách, cvičení na lavičkách, šplh Základy atletiky - běh: rychlý na 25m, motivovaný běh v terénu až do 10minut, běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků, skok z místa a z rozběhu, hod míčkem z místa a z rozběhu Turistika a pobyt v přírodě	OSV – 1-10 Hv – hudební styly a žánry Čj,Aj – cvičení podle říkanek a písní
▪ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	▪ vymezí některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo tělesnou výchovu ▪ zvládá základní způsoby házení	Základy sportovních a pohybových her Pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek Základní sportovní hry: vybíjená, kopaná (nácvik) Držení míče jednoruč, obouruč, přihrávky rukou a nohou	OSV – 1-10
▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	▪ reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele	Činnosti podporující pohybové učení Základní povely a signály: pozor, pohov, rozchod, nástup aj.	VDO – 1

Tělesná výchova – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	▪ Žák dle svých schopností: ▪ aplikuje aktivní denní cvičení a ▪ respektuje formuly pohyb = zdraví ▪ chápe, že různá cvičení mají různé účinky ▪ akceptuje své pohybové nedostatky	Činnosti ovlivňující zdraví Hygiena a bezpečnost Význam pohybu pro zdraví – délka a intenzita pohybu Preventivní význam zdravotně zaměřených činností	OSV – 1-10 EV – 4
▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	▪ ošetří drobná poranění a přivolá pomoc ▪ vymezí základní pravidla chování při tělesné výchově a sportu a řídí se jimi (za pomoci učitele) ▪ samostatně se převlékne do cvičebního úboru a umyje se ▪ seznámí se se zásadami správného sezení, držení těla ve stoje a dýchání ▪ uplatňuje správné držení těla ve všech polohách ▪ pravidelně zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení, chápe, že různá cvičení mají různé účinky	První pomoc Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná a kompenzační cvičení Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	OSV – 1-10 Pr – zdravotně
▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	▪ pracuje na svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele a rodičů je ovlivňuje ▪ projevuje samostatnost a vůli ke zlepšení svého výkonu ▪ zvládá kotouly, výskok do vzporu dřepmo, ručkování, chůzi na kladince s dopomocí ▪ naskočí na tyč, zkouší šplhat ▪ zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k odstranění vlastních chyb ▪ zvládá základní estetické držení těla ▪ zvládne 2-3 tanečky založené na taneční chůzi a běhu ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché taneční kroky a usiluje o jejich zlepšení ▪ zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem ▪ akceptuje běhy, skoky a hody a plavání jako nejvhodnější činnosti, které všestranně ovlivňují organismus žáka	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry Základy gymnastiky - akrobacie: výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolinky, ručkování ve svisu na hrazdě, chůze s plněním drobných úkolů na hrazdě, nácvik šplhu na tyči Rytmické a kondiční formy cvičení - chůze, běh, estetické držení těla, pohybový doprovod znějící hudby, přísunový krok, cval stranou, poskočný krok Základy atletiky - běh: rychlý na 20 - 60m, vytrvalostní, nácvik nízkého a polovysokého startu, skok do dálky z místa i z rozběhu (spojení rozběhu s odrazem), hod míčkem z místa a z rozběhu Turistika a pobyt v přírodě	VDO – 1 OSV – 1-10 Hv,Čj – cvičení na hudbu, text říkadel a písní

▪ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	▪ soutěží a jedná v duchu fair play ▪ pokouší se o organizaci jednoduché pohybové hry ▪ spolupracuje při jednotlivých týmových činnostech ▪ vymezí některé pohybové hry, k pohybové hře využije i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní ▪ vymezí základní pravidla osvojovaných her ▪ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele předcházet ▪ dodržuje zásady bezpečnosti při hrách	Základy sportovních a pohybových her Pohybové hry: soutěživé, bojové, kontaktní aj. Základní sportovní hry: vybíjená, kopaná Znalost zjednodušených pravidel Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti - na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou nebo nohou, základní přihrávky rukou i nohou Bezpečnost při hrách	OSV – 1-10 Pč – výroba cvičebního nářadí
▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	▪ reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele	Činnosti podporující pohybové učení Základní povely a signály: pozor, pohov, rozchod, nástup aj.	VDO - 1

Tělesná výchova – 3. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Žák dle svých schopností: ▪ zdůvodní důležitost rozcvičení ▪ ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu, rozvoji srdce, kostí, svalů a plic ▪ aplikuje aktivní denní cvičení a ▪ respektuje formuly pohyb = zdraví ▪ chápe, že různá cvičení mají různé účinky ▪ akceptuje své pohybové nedostatky	Činnosti ovlivňující zdraví Poznatky z Tělesné výchovy a sportu Hygiena a bezpečnost Příprava organismu před cvičením Význam pohybu pro zdraví	EV – 3,4 Pr – výchova ke zdraví, lidské tělo a jeho funkce
▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	▪ dodržuje zásady hygieny ▪ dbá na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru ▪ ošetří i větší poranění a přivolat lékaře ▪ uvědomuje si různé funkce pohybu a využívá je za pomoci učitele a rodičů v denním režimu ▪ aktivně se pohybuje ▪ zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k odstranění chyb ▪ vymezí zásady fair play chování a snaží se je uplatňovat	První pomoc Různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu: rozvoj zdatnosti, dovedností, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení, vyrovnavání oslabení Zdravotně zaměřené činnosti Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	OSV – 1,4 Pr – hygiena, první pomoc

▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	▪ vymezí několik základních cviků z každé osvojované oblasti a dovede je s pomocí učitele seřadit do ucelené sestavy ▪ umí kotoul vpřed a vzad ▪ přeskočí bednu s odrazem z trampolinky ▪ samostatně přejde kladinku ▪ pokouší se o stoj na rukou za pomoci učitele ▪ pokouší se o shyb stojmo ▪ šplhá s přírazem na tyč do přiměřené výšky podle individuálních předpokladů ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché tance ▪ umí přísunný krok, cval stranou, poskočný krok ▪ vyjmenuje a popíše několik lidových tanců ▪ snaží se samostatně o estetické držení těla ▪ používá základní osvojované pojmy ▪ zvládá techniku běhu, skoku a hodu ▪ změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách ▪ upraví doskočiště, připraví start běhu (čára, bloky) a vydá povely pro start	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Cvičení ve stoji spojném a rozkročném Cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo a skrčmo Cvičení v lehu na zádech Rozcvičky Základy gymnastiky - přeskok 2 - 4 dílů bedny odrazem z trampolinky, chůze po kladince bez dopomoci (lavičky), průpravná cvičení ke zvládnutí stoje na rukou, shyb stojmo na hrazdě, šplh s přírazem na tyči Rytmické a kondiční formy cvičení - základní tance založené na kroku poskočném a přísunném, lidové tance Základy atletiky - základní disciplíny, části běžecké dráhy a skokanských sektorů, pomůcky při měření výkonů, úprava doskočiště, běh střídavý s chůzí, běh přes drobné překážky v přírodě, rychlý běh do 60m, nízký start i z bloků, skok: z místa, přes motouz ve výši kolen, do dálky z rozběhu, hody míčkem z místa a z rozběhu, hod na cíl a na dálku, základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů Turistika a pobyt v přírodě	OSV – 2,3,4 EV – 3,4 VDO – 1 HV – lidové tance M – měření, tabulky, grafy
▪ spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích	▪ vymezí základní pojmy osvojovaných činností ▪ zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování ▪ zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je samostatně využívat ▪ zná minimálně 10-20 různých pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření ▪ samostatně vytváří pohybové hry, hledá arianty známých her	Sportovní a pohybové hry Základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním Základní organizace utkání: losování, zahájení, počítání skóre, ukončení Průpravné sportovní hry: minifotbal, minibasketbal Nácvik vedení míče driblinkem, nohou Pohyb s míčem a bez míče Chytání míče jednoruč a obouruč Střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku Pohybové hry se specifickým účinkem: vyrovnávací, relaxační, motivační Pohybové hry pro rozvoj představivosti Pohybové hry kontaktní (vzájemná energie) Variace her jednoho druhu	OSV – 8,9,10,11 MKV – 1,2 Čj – pohádky, vypravování, říkadla
▪ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	▪ samostatně provádí osobní hygienu ▪ snaží se překonat strach z vody ▪ potopí hlavu pod vodu, položí tělo na hladinu za pomoci plaveckých pomůcek ▪ naučí se základní pohyby jednoho plaveckého stylu na souši	Plavání – základní plavecká výuka Hygiena plavání Adaptace na vodní prostředí Základní plavecké dovednosti	OSV – 1-4 Tv – tělesné dovednosti otřebné k nácviku jednoho plaveckého stylu

	▪ dodržuje základní pravidla při pohybu ve vodě		
▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady prvky sebezáchrany a bezpečnosti	▪ seznámí se s pravidly koupání v bazénu i v přírodě ▪	Prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Hv – hygiena správného dýchání
▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	▪ při cvičení reaguje na pokyny k odstranění chyb ▪ reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele	Činnosti podporující pohybové učení Základní povely a signály: pozor, pohov, rozchod, nástup aj.	VDO – 2,4

Tělesná výchova – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Žák dle svých schopností ▪ zná základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se o zvyšování jejich úrovně s pomocí učitele, rodičů i samostatně vymezí nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví ▪ samostatně si zlepšuje úroveň své zdatnosti ▪ ví, že by se měl aktivně pohybovat minimálně 2 hod denně a snaží se o to částečně samostatně	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví - konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení Základní technika jednotlivých cviků Základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení: zrcadlo, spolužák, pocity aj. Příprava organismu Hygiena a bezpečnost	VDO – 1
▪ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	▪ samostatně vede rozcvičku ▪ prožívá cvičení a soustředí se na správné a přesné provedení pohybu	Zdravotně zaměřené činnosti - průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení Rozcvičky Význam soustředění Základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu	OSV – 2,3 Přa – režim dne
▪ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	▪ vysvětlí proč a jak škodí zdraví kouření, pití alkoholu a požívání drog ▪ dodržuje zásady vhodné životosprávy a aktivně se podílí na činnosti ovlivňující jeho zdraví ▪ ošetří větší poranění a přivola lékaře ▪ zná chování v přírodě a snaží se je (za pomoci učitele) naplňovat ▪ chová se k přírodě ohleduplně	Škodlivý vliv kouření, pití alkoholu a požívání drog První pomoc Ekologické chování při Tělesné výchově a sportu v přírodě	EV – 3,4 Přa – životospráva, zdravotní věda
▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	▪ umí stoj na rukou s dopomocí ▪ umí roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky ▪ pokouší se o slyb stojmo na hrazdě ▪ umí přejít bez dopomoci po kladince	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Základy gymnastiky - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou, stoj na rukou s dopomocí, oznožka přes kozu na šíř odrazem z můstku i trampolínky, krčka přes	OSV – 1-11 MKV – 1,2 Hv – taneční hudba

	▪ zvládá základní techniku běhu ▪ chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti a snaží se ho uvědoměle řadit do pohybového režimu ▪ zvládá základní techniku skoku do výšky a dálky ▪ zvládá techniku hodů	kozu na šíř odrazem z můstku i trampolínky, shyb stojmo na hrazdě, kladinka (lavičky) Pohybové hry Rytmičné a kondiční formy cvičení - základní taneční krok 2/4 a 3/4, základy cvičení s náčiním (šátek, míč, aj.) při hudebním doprovodu, názvy základních lidových a umělých tanců Průpravné úpoly Základy atletiky - běžecká abeceda, nízký i polovysoký start, běh na 60 m, běh v terénu až do 15 min, nácvik štafetového běhu, skok do dálky z rozběhu, odraz z břevna, skok do výšky (skrčný, střížný) z krátkého rozběhu, hod míčkem z rozběhu Základy sportovních her - utkání podle zjednodušených pravidel: minifotbal, minibasketbal, miniházená, pohyb s míčem a bez míče: zastavení, chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy, vedení míče driblinkem a nohou, střelba jednoruč a obouruč na koš Turistika a pobyt v přírodě	
▪ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	▪ samostatně provádí osobní hygienu ▪ snaží se překonat strach z vody ▪ potopí hlavu pod vodu, položí tělo na hladinu za pomoci plaveckých pomůcek ▪ rozvíjí základní plavecké dovednosti	Plavání – základní plavecká výuka Hygiena plavání Adaptace na vodní prostředí Základní plavecké dovednosti	OSV – 1-4 Tv – tělesné dovednosti ořebné k nácviku jednoho plaveckého stylu
▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	▪ naučí se základní pohyby jednoho plaveckého stylu a aplikuje ho ve vodě ▪ seznámí se s pravidly koupání v bazénu i v přírodě ▪ respektuje pravidla bezpečnosti ve vodě	Plavecká technika – jeden plavecký styl Prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Hv – nácvik správného dýchání
▪ jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	▪ zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a umí je využít v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel ▪ chápe základní role a hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkání, uplatňuje zásady fair play jednání ve hře	Činnosti podporující pohybové učení Základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním Variace her jednoho druhu Využití přírodního prostředí pro pohybové hry Zásady jednání a chování - fair play Kvalita úrovně pohybové dovednosti v souvislosti s pohlavím	OSV – 5

užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- zná názvy některých základních lidových a umělých tanců, umí pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní - reaguje na pokyny, smluvené povely a signály učitele - užívá základní tělocvičné názvosloví - pojmenuje užívané nářadí a náčiní	Komunikace - názvy tělocvičného nářadí a náčiní Základní tělocvičné názvosloví	VDO – 3,4 OSV – 1,4
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ – pohybové hry -s různým zaměřením : netradiční pohybové hry a aktivity : využití hraček a netradičního náčiní při cvičení- pohybová tvořivost	OSV - 5
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy	Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ- základy sportovních her : manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti , herní činnosti jednotlivce m spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	TV - tělesné dovednosti potřebné k nácviku pohybové činnosti
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- používá stopky, metr a jiné pomůcky pro měření dosažených výsledků - zapisuje samostatně do připravené tabulky - porovná a zhodnotí vlastní výsledky	Zaznamenávání výsledků – výsledkové listiny (tabulky) Porovnávání výsledků - grafy	EV – 3,4 M – tabulky, grafy, měření
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	- ví, kde je možné získat informace o sportu a Tělesné výchově - sleduje vybrané sportovní přenosy podle svého zájmu	Základní zdroje informací o Tělesné výchově a sportu	MV – 1-5 Čj – referát, čtení z novin

Tělesná výchova – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Žák dle svých schopností - zná základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se o zvyšování jejich úrovně s pomocí učitele, rodičů i samostatně vymezí nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví - samostatně si zlepšuje úroveň své zdatnosti - ví, že by se měl aktivně pohybovat minimálně 2 hod denně a snaží se o to částečně samostatně	Činnosti ovlivňující zdraví Význam sledování základních tělesných parametrů pro zdraví a pohybovou činnost Pohybový režim žáka Cvičení protahovací, napínací, silová, vytrvalostní, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, dechová, cvičení pro správné držení těla, vyrovnávací, psychomotorická motivační, tvořivá aj.	EV – 3,4 Přa – první pomoc

	prožívá cvičení a soustředí se na správné a přesné provedení pohybu		
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- tvořivě zachází s pohybovými dovednostmi a vytváří vlastní pohybové představy - zvládá techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele aj. - provede cvičení přesně a upraví nepřesnosti podle obrazu v zrcadle nebo pokynů učitele - ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému vývoji - zná svůj zdravotní stav - upozorní učitele na pro něj nevhodné cvičení nebo prostředí	Příprava organismu Zdravotně zaměřené činnosti - základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení: zrcadlo, spolužák, učitel, pocity aj. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	OSV - 2
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- ví, že by se měl aktivně pohybovat a snaží se o to - objasní důvod dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny, vyvodí obecné závěry - ošetří i větší poranění a přivolá lékaře - definuje pravidla první pomoci při úrazu v hodinách Tělesné výchovy - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením - dodržuje pravidla bezpečnosti ve známém i neznámém prostředí	Hygiena a bezpečnost - osobní hygiena při různých pohybových aktivitách, první pomoc při úrazu v hodinách Tv, bezpečný pohyb a chování i v méně známých prostorech	Přa – lidské tělo a hygiena
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	- tančí se žákem opačného pohlaví - zvládá techniku - zná nejméně 20 pohybových her - pro pohybovou hru si vytvoří vhodné náčiní - samostatně vytváří pohybové hry, hledá varianty známých her - umí kotouly, stoj na rukou, přeskoky přes nářadí odpovídající výšky - zhodnotí pohybový výkon svůj i svých spolužáků a koriguje je - šplhá dle svých individuálních předpokladů - poskytne základní pomoc a záchranu při cvičení - samostatně zlepšuje úroveň své zdatnosti	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Základy gymnastiky - akrobatické kombinace, cvičení na nářadí: hrazda, kladinka, kruhy, lavičky aj., přeskoky, šplh, Dopomoc Rytmické a kondiční formy cvičení – držení partnera při společenských tancích, valčík a polka Průpravné úpoly Základy atletiky – různé druhy běhů, skoků a hodů, atletická abeceda Základy sportovních a pohybových her - utkání podle zjednodušených pravidel: minifotbal, minibasketbal, miniházená, pohyb s míčem a bez míče: zastavení, chytání míče jednou a obou rukou, tlumení míče vnitřní	PČ – výroba náčiní

	▪ zvládá si osvojovat pohybové dovednosti vzhledem ke svým individuálním předpokladům	stranou nohy, vedení míče driblinkem a nohou, střelba jednoruč a obouruč na koš Turistika a pobyt v přírodě	
▪ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	▪ reaguje na pokyny k provedení pohybové činnosti ▪ srovnává svou pohybovou činnost se spolužáky ▪ neustále se snaží o zlepšení úrovně pohybové činnosti ▪ vyjmenuje klady a zápory pohybové činnosti spolužáka	Činnosti podporující pohybové učení Měření a posuzování pohybových dovedností Základní způsoby kontroly jednoduchých cvičení	OSV – 1,2,3 MKV – 1,2
▪ jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	▪ chápe základní role funkce v družstvu a dodržuje je v utkání ▪ uplatňuje zásady fair play ▪ dodržuje pravidla her a soutěží ▪ zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a umí je využít v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel	Základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním Variace her jednoho druhu Využití přírodního prostředí pro pohybové hry Zásady jednání a chování - fair play Kvalita úrovně pohybové dovednosti v souvislosti s pohlavím Pravidla zjednodušených pohybových činností Olympijské ideály	OSV – 1-11 VDO – 1-4 Přa – sexuální výchova, lidské tělo
▪ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	▪ zná názvy některých základních lidových a umělých tanců, umí pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní ▪ reaguje na pokyny, smluvené povely a signály učitele ▪ užívá základní tělocvičné názvosloví ▪ pojmenuje užívané nářadí a náčiní	Komunikace - názvy tělocvičného nářadí a náčiní Základní tělocvičné názvosloví	VDO – 1-5 OSV – 1-4
▪ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	▪ samostatně vytváří pohybové hry, hledá varianty známých her ▪ na pohybovou hru si vytvoří nové náčiní ▪ zorganizuje turnaj v minifotbalu, minibasketbalu apod. ▪ zorganizuje závody v atletice, gymnastice, tanci apod.	Organizace při Tv ve známém (běžném) prostoru tělocvičny Samostatná organizace žáka	OSV – 9 VDO – 1-3
▪ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	▪ používá stopky, metr a jiné pomůcky pro měření dosažených výsledků ▪ zapisuje samostatně do tabulky, kterou vytvoří ▪ porovná a zhodnotí výsledky vlastní i spolužáků	Měření a posuzování pohybových dovedností Zaznamenávání výsledků – výsledkové listiny (tabulky) Porovnávání výsledků - grafy	EV – 3-4 M – tabulky, grafy, měření
▪ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	▪ ví, kde je možné získat informace o sportu a Tělesné výchově ▪ sleduje vybrané sportovní přenosy podle svého zájmu	Základní zdroje informací o Tělesné výchově a sportu – televize, tisk, rozhlas, internet Olympiáda a jiné světové soutěže	MV – 5

Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ-Plavání : hygiena plavání , adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením	EV – 3,4
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou technikou, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ-Plavání- hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	OSV – 2,3

Tělesná výchova – 6. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Žák dle svých schopností: - změří tepovou frekvenci a využije údaj pro úpravu pohybové zátěže - předvídá možné nebezpečí úrazu - uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí	Činnosti ovlivňující zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	EV – 4
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné cvičební polohy	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Komunikace v Tělesné výchově Organizace prostoru a pohybových činností Pravidla osvojovaných pohybových činností Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých pohybových činnostech	MKV -2
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- chápe význam přípravy organismu před cvičením - připravuje a uklízí náradí a náčiní - předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví - plní zodpovědně pokyny učitele - dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - zvládá základní přetlaky a přetahy	Bezpečnost v Tělesné výchově a sportu Úpoly Přetlaky a přetahy	
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	zadáva povely v roli velitele družstva nebo třídy	Pořadová cvičení Zásady povelové techniky Základní postoje Obraty na místě Nástupové tvary Předávání hlášení	OSV –1-11

posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- chápe, že různá cvičení mají různé účinky - ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje - prožívá cvičení a soustředí se na správné a přesné provedení pohybu	Tělesná cvičení Průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací cvičení Příprava organismu pro různé pohybové činnosti	VDO – 1-2
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- dovede stoj na rukou bez výdrže, kotoul vpřed a vzad ve vazbách - předvede roznožku a skrčku přes kozu na šíř - předvede svis vznesmo a výmyk odrazem jednonož s dopomocí na hrazdě - dovede se komíhat ve svisu na kruzích - umí základní skoky na trampolínce - zvládá základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze na kladince - ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - zvládá základní estetické držení těla - ví, že cvičení s hudbou má relaxační účinky - roziší estetický a neestetický pohyb a naznačí jeho příčiny - zvládá polkový krok	Gymnastika Akrobacie Přeskok Hrazda Kruhy Trampolínka Kladinka Rytmiická gymnastika a kondiční cvičení Různé druhy pohybu s hudebním doprovodem Tanec, aerobní cvičení, vlastní pohybová improvizace na hudební doprovod Šplh na tyči, cvičení se švihadly, medicimbaly aj.	MV - 1-7 EV – 2 Hv – 2
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách - upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start - používá aktivně základní osvojované pojmy - uběhne 60 m, dívky 600 m (D) a hoši 1000 m (H) - předvede základní techniku hodu míčkem, skoku dalekého, nízkého startu, běhu a štafetového běhu - používá průpravná cvičení k osvojení základních atletických dovedností	Atletika Běh: sprint, vytrvalostní běh, štafetový běh Skok daleký Hod kriketovým míčkem	M – 3
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- připraví pro ostatní jednoduchou pohybovou hru - dodržuje pravidla v duchu fair play - zná základní pravidla bezpečnosti	Pohybové hry Různé zaměření pro osvojování různých způsobů lokomoce pro zdokonalování nových pohybových dovedností Pohybové hry soutěživé	
dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- uplatňuje základní pravidla sportovních her - vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - rozpozná základní pojmy označující používané náčiní a části hřiště	Sportovní hry Pravidla	OSV –1-11

rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- zvládá základní herní činnosti hry: Košíková, Kopaná, Vybíjená, Přehazovaná a Florbal - osvojí si pravidla těchto her	Košíková Kopaná Vybíjená Přehazovaná Florbal	
uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	- uvědomuje si své osobní zdravotní oslabení a naučí se ho akceptovat - udržuje cílevědomost a vytrvalost ve „zdravých“ mezích	Rozvoj osobních volných vlastností	OSV – 1-11

Tělesná výchova – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Žák dle svých schopností: - změří tepovou frekvenci a využije údaj pro úpravu pohybové zátěže - předvídá možné nebezpečí úrazu - uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - usiluje o zlepšení své pohybové zdatnosti - uplatňuje pravidla hygieny	Činnosti ovlivňující zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	EV – 4
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné cvičební polohy	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Komunikace v Tělesné výchově Organizace prostoru a pohybových činností Pravidla osvojovaných pohybových činností Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých pohybových činnostech	MKV – 2-3
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- chápe význam přípravy organismu před cvičením - připravuje a uklízí náradí a náčiní - předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví - plní zodpovědně pokyny učitele - dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - zvládá základní přetlaky a přetahy - ví, co je přetah, přetlak a úpolový odpor - uvědomuje si následky zneužití bojových umění	Bezpečnost v Tělesné výchově a sportu Úpoly Přetlaky Přetahy Úpolové odpory	MKV – 2-3
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	zadávat povely v roli velitele družstva nebo třídy	Pořadová cvičení Zásady povelové techniky Základní postoje Obraty na místě Nástupové tvary Předávání hlášení	OSV –1-11

posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- chápe, že různá cvičení mají různé účinky - ví o svých pohybových přednostech a nedostacích a s pomocí učitele je ovlivňuje - dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu	Tělesná cvičení Průpravná, koordináční, kompenzační, relaxační, vyrovnávací cvičení Příprava organismu pro různé pohybové činnosti	VDO -1-2
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- dovede stoj na rukou s dopomocí s výdrží 2 s, kotoul vpřed a vzad ve vazbách - předvede roznožku a skrčku přes kozu na šíř s oddáleným můstkem - předvede svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk odrazem jednožmo s dopomocí a přešvihy ve vzporu na hrazdě - dovede se komíhat a houpat ve svisu na kruzích - umí základní skoky s odrazem snožmo s přednožením a skrčením přednožmo na trampolínce - zvládá základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze a poskoky na kladince - ví, že cvičení s hudbou má relaxační a zdravotní účinky - zvládá základní aerobní cvičení s hudbou - rozliší estetický a neestetický pohyb a naznačí jeho příčiny - používá krátké a dlouhé švihadlo - zvládá polkový krok a nacvičí valčíkový krok	Gymnastika Akrobacie Přeskok Hrazda Kruhy Trampolínka Kladinka Rytmiická gymnastika a kondiční cvičení Různé druhy pohybu s hudebním doprovodem Tanec, aerobní cvičení, vlastní pohybová improvizace na hudební doprovod Cvičení se švihadly, medicimbaly aj.	MV – 7 EV – 3-4 Hv – 1
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- z osvojených cviků připraví krátké sestavy a zacvičí je - ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích - zvládá základní estetické držení těla - předvede šplh na tyči a trénuje šplh na laně - zvládá kondiční cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti - zná pojem kruhový trénink	Sestavy gymnastických prvků Kondiční cvičení Šplh na tyči, na laně	Př – 1

sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start - uběhne 60 m, dívky 600 m (D) a hoši 1000 m (H) ve zlepšeném osobním výkonu - zná význam běžecké abecedy - předvede základní techniku hodů míčkem, skoku dalekého, nízkého startu, běhu a štafetového běhu - používá průpravná cvičení k osvojení základních atletických dovedností	Atletika Běh: sprint, vytrvalostní běh, štafetový běh Skok daleký Hod kriketovým míčkem Běžecká abeceda	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách - používá aktivně základní osvojované pojmy - zná základní pravidla atletických soutěží	Grafy výkonnosti	M – 1
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- připraví pro ostatní jednoduchou pohybovou hru - dodržuje pravidla v duchu fair play - zná základní pravidla bezpečnosti a význam pohybových her při navazování mezilidské komunikace - ví, že hra přináší radost a zážitky	Pohybové hry Různé zaměření pro osvojování různých způsobů lokomoce pro zdokonalování nových pohybových dovedností Pohybové hry soutěživé	OSV – 1-11
dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje	- uplatňuje základní pravidla sportovních her - zná základní pojmy osvojovaných činností - vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - rozpozná základní pojmy označující používané náčiní a části hřiště - zvolí taktiku hry a dodržuje ji - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování	Sportovní hry Pravidla Výsledky utkání Rozhodování	OSV – 1-11

rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- zvládá základní herní činnosti hry: Košíková, Kopaná, Volejbal, Vybíjená, Přehazovaná a Florbal - osvojí si pravidla těchto her - v Košíkové zvládá: uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávku jednoruč a obouruč, střelbu, rozskok, krytí útočníka s míčem a bez míče a různé herní kombinace, zná základní herní systémy, tj. osobní obranný a útočný obranný systém - v Kopané zvládá: vhazování míče, výběr místa, střelbu z místa, střelbu po vedení míče, uvolňování a obcházení hráče, zpracování a odebrání míče, přihrávku a základní brankářské činnosti, tj. chytání, vyrážení, výkop a přihrávku - ve Volejbale zvládá: utkání na zmenšeném hřišti (2 – 3 hráči), úlohu nahrávače u sítě, odbití obouruč vrchem a spodem, přihrávku, nahrávku a podání spodem - ve Florbale zvládá: přihrávku a střelbu v utkání 4+0	Košíková Kopaná Volejbal Vybíjená Přehazovaná Florbal	
aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	- uvědomuje si své osobní zdravotní oslabení a naučí se ho akceptovat - udrží cílevědomost a vytrvalost ve „zdravých“ mezích - nezúčastňuje se sportovních činností, které by mohly zvětšit jeho zdravotní oslabení	Rozvoj osobních volných vlastností Zdravotní stav jedince	OSV – 1-11

Tělesná výchova – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Žák dle svých schopností: - změří tepovou frekvenci a využije údaj pro úpravu pohybové zátěže - předvidá možné nebezpečí úrazu - uplatňuje pravidle bezpečného chování ve sportovním prostředí - usiluje o zlepšení své pohybové zdatnosti - uplatňuje pravidla hygieny	Činnosti ovlivňující zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	EV – 2-3

▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	▪ uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech ▪ zaujímá správné cvičební polohy ▪ naučené dovednosti uplatňuje ve hře, v soutěži i v rekreačních činnostech	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Komunikace v Tělesné výchově Organizace prostoru a pohybových činností Pravidla osvojovaných pohybových činností Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých pohybových činnostech	MKV – 2-3
▪ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	▪ chápe význam přípravy organismu před cvičením ▪ připravuje a uklízí náradí a náčiní ▪ předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví ▪ plní zodpovědně pokyny učitele ▪ dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních ▪ zvládá základní přetlaky a přetahy ▪ ví, co je přetah, přetlak a úpolový odpor ▪ uvědomuje si následky zneužití bojových umění	Bezpečnost v Tělesné výchově a sportu Úpoly Přetlaky Přetahy Úpolové odpory	MKV – 2-3
▪ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	▪ zadává povely v roli velitele družstva nebo třídy	Pořadová cvičení Zásady povelové techniky Základní postoje Obraty na místě Nástupové tvary Předávání hlášení	OSV – 1-11
▪ posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	▪ chápe, že různá cvičení mají různé účinky ▪ ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje ▪ dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu	Tělesná cvičení Průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací cvičení Příprava organismu pro různé pohybové činnosti	VDO – 1-4
▪ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	▪ uvědomuje si, jak tělu škodí chemické látky ▪ ví, co je to doping ▪ vysvětlí, proč sportovci prochází dopingovou zkouškou ▪ sleduje počasí a biologickou hodnotu dne	Doping Počasí při sportu	EV – 2-3

▪ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	▪ dovede stoj na rukou s výdrží 2 s, kotoul vpřed a vzad ve vazbách, kotoul letmo a přemet stranou ▪ předvede roznožku a skrčku přes kozu našír a skrčku přes kozu nadél (H) s oddáleným můstkem ▪ předvede svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk odrazem jednož s dopomocí a přešvih únožmo do vzporu jízmo na hrazdě ▪ dovede se komíhat a houpat ve svisu na kruzích, nacvičuje svis vznesmo a střemhlav ▪ umí základní skoky s odrazem snožmo s přednožením a skrčením přednožmo a skok prostý s obratem na trampolínce ▪ zvládá základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze a poskoky na kladince ▪ ví, že cvičení s hudbou má relaxační a zdravotní účinky ▪ zvládá základní aerobní cvičení s hudbou ▪ umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny ▪ používá krátké a dlouhé švihadlo ▪ zvládá polkový krok a nacvičí valčíkový krok ▪ nacvičí další společenský nebo country tanec	Gymnastika Akrobacie Přeskok Hrazda Kruhy Trampolínka Kladinka Rytmická gymnastika a kondiční cvičení Různé druhy pohybu s hudebním doprovodem Tanec, aerobní cvičení, vlastní pohybová improvizace na hudební doprovod Cvičení se švihadly, medicimbaly aj.	MV – 4-7 EV – 2-4 Hv – 1
▪ samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	▪ z osvojených cviků připraví krátké sestavy a zacvičí je ▪ ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích ▪ zvládá základní estetické držení těla ▪ předvede šplh na tyči a na laně ▪ zvládá kondiční cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti ▪ zvládá kruhový trénink	Sestavy gymnastických prvků Kondiční cvičení Šplh na tyči, na laně	Př –1

sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start - uběhne 60 m, dívky 800 m (D) a hoši 1500 m (H) - zná význam běžecké abecedy - předvede základní techniku hodů míčkem, skoku dalekého, nízkého startu, běhu - při štafetovém běhu přebírá kolík bez zrakové kontroly - používá průpravná cvičení k osvojení základních atletických dovedností	Atletika Běh: sprint, vytrvalostní běh, štafetový běh Skok daleký Hod kriketovým míčkem Běžecká abeceda Vrh koulí	M – 1
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách - používá aktivně základní osvojované pojmy - zná základní pravidla atletických soutěží	Grafy výkonnosti	OSV – 1-11
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- připraví pro ostatní jednoduchou pohybovou hru - dodržuje pravidla v duchu fair play - zná základní pravidla bezpečnosti a význam pohybových her při navazování mezilidské komunikace - ví, že hra přináší radost a zážitky - uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů	Pohybové hry Různé zaměření pro osvojování různých způsobů lokomoce pro zdokonalování nových pohybových dovedností Pohybové hry soutěživé	OSV – 1-11
dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- uplatňuje základní pravidla sportovních her - zná základní pojmy osvojovaných činností - vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her - rozpozná základní pojmy označující používané náčiní a části hřiště - zvolí taktiku hry a dodržuje ji - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování	Sportovní hry Pravidla Výsledky utkání Rozhodování	

rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- zvládá základní herní činnosti hry: Košíková, Kopaná, Volejbal, Přehazovaná, Florbal a Hokejbal - osvojí si pravidla těchto her - v Košíkové zvládá: uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávku jednoruč a obouruč, střelbu, rozskok, krytí útočníka s míčem a bez míče, střelbu po dvojtaktu z místa a různé herní kombinace, zná základní herní systémy, tj. osobní obranný a útočný obranný systém - v Kopané zvládá: vhazování míče, výběr místa, střelbu z místa, střelbu po vedení míče, uvolňování a obcházení hráče, zpracování a odebírání míče, přihrávku, postupný útok, rychlý protiútok a základní brankářské činnosti, tj. chytání, vyražení, výkop a přihrávku - ve Volejbale zvládá: utkání na zmenšeném hřišti (2 – 3 hráči), úlohu nahrávače u sítě, odbití obouruč i jednoruč vrchem a spodem, přihrávku, nahrávku a podání spodem - ve Florbale zvládá: přihrávku a střelbu v utkání 4+0	Košíková Kopaná Volejbal Přehazovaná Florbal Hokejbal	OSV –1-11
---	---	--	-------------------------

Tělesná výchova – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Žák dle svých schopností: - změří tepovou frekvenci a využije údaj pro úpravu pohybové zátěže - předvídá možné nebezpečí úrazu - uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - usiluje o zlepšení své pohybové zdatnosti - uplatňuje pravidla hygieny	Činnosti ovlivňující zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	EV – 1-4
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné cvičební polohy - naučené dovednosti uplatňuje ve hře, v soutěži i v rekreačních činnostech	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Komunikace v Tělesné výchově Organizace prostoru a pohybových činností Pravidla osvojovaných pohybových činností Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých pohybových činnostech Turistika a pobyt v přírodě – zásady přežití v přírodě, orientace a ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody a tepla	MKV – 1-4

▪ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	▪ chápe význam přípravy organismu před cvičením ▪ připravuje a uklízí náradí a náčiní ▪ předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví ▪ plní zodpovědně pokyny učitele ▪ dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních ▪ zvládá základní přetlaky a přetahy ▪ ví, co je přetah, přetlak a úpolový odpor ▪ uvědomuje si následky zneužití bojových umění	Bezpečnost v Tělesné výchově a sportu Úpoly Přetlaky Přetahy Úpolové odpory	MKV – 1-5
▪ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	▪ zadává povely v roli velitele družstva nebo třídy	Pořadová cvičení Zásady povelové techniky Základní postoje Obraty na místě Nástupové tvary Předávání hlášení	OSV – 1-11
▪ posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	▪ chápe, že různá cvičení mají různé účinky ▪ ví o svých pohybových přednostech a nedostacích a s pomocí učitele je ovlivňuje ▪ dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu	Tělesná cvičení Průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací cvičení Příprava organismu pro různé pohybové činnosti	VDO – 1-4
▪ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	▪ dovede stoj na rukou, kotoul vpřed a vzad ve vazbách, kotoul letmo přes překážku, přemet stranou, obraty a rovnovážné postoje ▪ předvede roznožku (H přes bednu) a skrčku přes kozu přes kozu nadél (H přes bednu našíř) s oddáleným můstkem ▪ předvede svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk odrazem jednoho s dopomocí, přešvih únožmo do vzporu jízmo a podmet na hrazdě ▪ dovede se komíhat a houpat ve svisu na kruzích, předvede svis vznesmo a střemhlav ▪ umí skok prostý s obratem, roznožením a skrčením přednožmo přes překážku (H) na trampolínce ▪ zvládá základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze a poskoky na kladince ▪ ví, že cvičení s hudbou má relaxační a zdravotní účinky	Gymnastika Akrobacie Přeskok Hrazda Kruhy Trampolínka Kladinka Rytmiická gymnastika a kondiční cvičení Různé druhy pohybu s hudebním doprovodem Tanec, aerobní cvičení, vlastní pohybová improvizace na hudební doprovod Cvičení se švihadly, medicimbaly aj.	MV – 1 EV – 1 Hv – 1

	▪ zvládá základní aerobní cvičení s hudbou umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny ▪ používá krátké a dlouhé švihadlo ▪ zvládá polkový krok a nacvičí valčíkový krok ▪ nacvičí další společenský nebo country tanec		
▪ samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	▪ z osvojených cviků připraví krátké sestavy a zacvičí je ▪ ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích ▪ zvládá základní estetické držení těla ▪ předvede šplh na tyči a na laně ▪ zvládá kondiční cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti ▪ zvládá kruhový trénink	Sestavy gymnastických prvků Kondiční cvičení Šplh na tyči, na laně	Př – 1
▪ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	▪ upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start ▪ uběhne 60 m, dívky 800 m (D) a hoši 1500 m (H) ve zlepšeném čase ▪ zná význam běžecké abecedy ▪ předvede základní techniku hodů míčkem, skoku dalekého, nízkého startu, běhu a vrhu koulí ▪ při štafetovém běhu přebírá kolík bez zrakové kontroly ▪ používá průpravná cvičení k osvojení základních atletických dovedností	Atletika Běh: sprint, vytrvalostní běh, štafetový běh Skok daleký Hod kriketovým míčkem Běžecká abeceda Vrh koulí	
▪ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	▪ připraví pro ostatní jednoduchou pohybovou hru ▪ dodržuje pravidla v duchu fair play ▪ zná základní pravidla bezpečnosti a význam pohybových her při navazování mezilidské komunikace ▪ ví, že hra přináší radost a zážitky ▪ uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů	Pohybové hry Různé zaměření pro osvojování různých způsobů lokomoce pro zdokonalování nových pohybových dovedností Pohybové hry soutěživé	OSV –1-11
▪ dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	▪ uplatňuje základní pravidla sportovních her ▪ zná základní pojmy osvojovaných činností ▪ vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her ▪ rozpozná základní pojmy označující používané náčiní a části hřiště ▪ zvolí taktiku hry a dodržuje ji	Sportovní hry Pravidla Výsledky utkání Rozhodování	OSV – 1-11

	dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování		
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- zvládá základní herní činnosti hry: Košíková, Kopaná, Volejbal, Florbal a Hokejbal - osvojí si pravidla těchto her - v Košíkové zvládá: uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávku jednoruč a obouruč, střelbu, rozskok, krytí útočníka s míčem a bez míče, clonu, blok, střelbu po dvojaktu z místa a různé herní kombinace, zná základní herní systémy, tj. osobní obranný a útočný obranný systém - v Kopané zvládá: vhazování míče, výběr místa, střelbu z místa, střelbu po vedení míče, uvolňování a obcházení hráče, zpracování a odebrání míče, přihrávku, postupný útok, rychlý protiútok a základní brankářské činnosti, tj. chytání, vyražení, výkop a přihrávku - ve Volejbale zvládá: utkání na zmenšeném hřišti (2 – 3 hráči), úlohu nahrávače u sítě, odbití obouruč i jednoruč vrchem a spodem, přihrávku, nahrávku, podání spodem i vrchem, blok a smeč - ve Florbale zvládá: přihrávku a střelbu v utkání 4+0	Košíková Kopaná Volejbal Florbal Hokejbal	MV – 1-11
zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	- naučí se zdravotní cviky, které vyrovnávají osobní zdravotní oslabení - snaží se je používat pravidelně	Osobní důslednost Zdravotní cviky Vyrovnávání zdravotního oslabení	OSV – 1-11
organizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- snaží se aktivně zapojit do spolupráce s mladšími dětmi - vypomůže při sportovních školních akcích s organizací i s přípravou	Aktivní spolupráce s učiteli	OSV –1-11 MV – 1-7

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti - Pč

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obor Člověk a svět práce poskytuje žákům seznámení se s běžnými pracovními činnostmi a technologiemi a umožňuje jim osvojení si základních pracovních dovedností. Při praktických činnostech s různými materiály se učí plánovat, organizovat svou práci, spolupracovat ve skupině. Pak je žák lépe vybaven k autentickému a hlavně objektivnímu poznávání okolního světa. Velmi důležitá je i autoevaluace žáka. Tím se přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, k rozvoji jejich tvůrčích myšlenkových pochodů. Během výuky jsou žáci vedeni k zodpovědnosti, k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prvotním cílem vzdělávací oblasti je vytvořit pozitivní vztah k práci založený na odpovědnosti za kvalitu osobních pracovních výsledků. Zvládnutí těchto cílů přispívá k lepší seberealizaci a k rozvoji podnikatelského myšlení.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Tento vzdělávací obor je na 1. stupni dotován jednou hodinou týdně. Obsahuje 4 tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Výuka probíhá ve třídě, jen tematický okruh Příprava pokrmů je realizován ve specializované učebně – kuchyňce.

Na 2.stupni je tento obor dotován 1 hodinou týdně, přičemž z praktických důvodů probíhá výuka ve dvouhodinových blocích jedenkrát za čtrnáct dnů. Výuka tak může probíhat bez přestávky v 90 minutovém bloku. V 6. a 7. ročníku se střídá tematický okruh Práce s technickými materiály - Příprava pokrmů, v 8. ročníku Svět práce - Provoz a údržba domácnosti, v 9. ročníku Svět práce - Desing a konstruování. Tematické okruhy Práce s technickými materiály a Příprava pokrmů jsou realizovány ve specializovaných pracovnách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast je založena na tvůrčí a myšlenkové spoluúčasti žáků. Proto se snažíme o zajištění co nejlepších pracovních podmínek, aby žáci byli dostatečně motivováni. Žák si pak na základě praktických činností vytváří komplexnější pohled na svět i sám na sebe, uvědomuje si vzájemné souvislosti, cíleně pozoruje, objevuje kulturní hodnoty. Pracovní postupy vyžadují promýšlení a plánování způsobů řešení, při čemž je žák trénován ve vytrvalosti a shovívavosti při nezdarech. Tímto způsobem je veden k zodpovědnosti. Žák se učí formulovat své myšlenky, komunikovat a spolupracovat ve skupině, používat návody a navržené pracovní postupy. Osvojuje si návyky, které přispívají k utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby zvládne poskytnout pomoc druhému či o pomoc požádat. Na získaných znalostech a osvojených dovednostech zakládá své vlastní názory a orientuje se i v jednoduchých otázkách spojených s postavením zaměstnance a zaměstnavatele.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Pracovní činnosti – 1. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Žák dle svých schopností: Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	Práce s drobným materiálem Druhy drobného materiálu: papír, textil, přírodniny, karton, modelovací hmota, drát, korek, provázek, špejle aj. Vlastnosti drobného materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost	OSV – 1-10 Pr – lisování přírodnin
pracuje podle slovního návodu a předlohy	- zopakuje jednoduchý pracovní postup - dle předlohy napodobuje výsledný předmět z drobného materiálu - vytváří si návyk organizace a plánování práce	Jednoduché pracovní postupy organizované učitelem: ohýbání, stříhání, slepování, spojování, svazování, hnětení, trhání aj.	OSV – 1-10 MKV – 2
volí vhodné pracovní pomůcky	- pojmenuje základní pomůcky a nástroje - vysvětlí způsob jejich použití	Pomůcky, nástroje a náčiní pro práci s drobným materiálem	Čj – popis pomůcek a jejich využití
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- popíše stav pozorované přírodní oblasti - vlastními slovy vyjádří výsledky předchozích kroků pozorování - zaznamená výsledky do jednoduchého grafu - zhodnotí výsledný graf z hlediska ročních období	Pěstíelské práce Pozorování přírodních jevů: roční období, měsíce, počasí, rozmnožování fauny a flóry aj. Zaznamenání výsledků pozorování do jednoduchých grafů	EV – 2 Prv – základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, energie a přírodní zdroje
pečuje o nenáročné rostliny	provádí činnosti týkající se péče o nenáročné rostliny	Péče o nenáročné rostliny: zalévání, kypření, rosení, hnojení aj.	Pr – péče o nenáročné rostliny
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	seznámí se se základy bezpečnosti a hygieny práce	Základy bezpečnosti a hygieny práce	EV – 4

Pracovní činnosti – 2. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Žák dle svých schopností: - pojmenuje a popíše různé druhy materiálu - rozpozná a porovná základní vlastnosti materiálu - rozlišuje přírodní a technický materiál	Práce s drobným materiálem Druhy drobného materiálu: papír, textil, přírodniny, karton, modelovací hmota, drát, korek, provázek, špejle aj. Vlastnosti drobného materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost	EV – 2,4 Pr – lisování a jiné práce s přírodninou

▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ vyjádří vlastními slovy daný postup práce a orientuje se v něm ▪ dle předlohy napodobuje výsledný předmět z drobného materiálu ▪ vytváří si návyk organizace a plánování práce	Jednoduché pracovní postupy organizované učitelem: ohýbání, stříhání, slepování, spojování, svazování, hnětení, trhání aj.	OSV – 1-10 MKV – 2
▪ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	▪ odhadne a vysvětlí výběr pomůcky, nástroje nebo náčiní k dané práci na základě rozlišených vlastností materiálu	Pomůcky, nástroje a náčiní pro práci s drobným materiálem	OSV – 1-10
▪ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	▪ popíše a vysvětlí stav pozorované přírodní oblasti ▪ interpretuje výsledky předchozích kroků pozorování ▪ odhadne budoucí fáze změn v pozorované přírodní oblasti ▪ samostatně uspořádá a zaznamená výsledky do jednoduchého grafu ▪ analyzuje výsledný graf pozorované přírodní oblasti	Pěstitelské práce Pozorování přírodních jevů: roční období, měsíce, počasí, rozmnožování fauny a flóry aj. Zaznamenání výsledků pozorování do jednoduchých grafů Vyhodnocení výsledků pozorování	EV – 2,4 Pr – základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, energie a přírodní zdroje
▪ pečuje o nenáročné rostliny	▪ provádí činnosti týkající se péče o nenáročné rostliny ▪ pojmenuje a zdůvodní činnosti týkající se péče o nenáročné rostliny	Péče o nenáročné rostliny: zalévání, kypření, rosení, hnojení aj.	Pr – péče o nenáročné rostliny
▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	▪ osvojí si základy bezpečnosti a hygieny práce	Základy bezpečnosti a hygieny práce	

Pracovní činnosti – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních a netradičních materiálů	Žák dle svých schopností: ▪ rozlišuje různé druhy materiálu a jeho vlastnosti ▪ uvede vztahy mezi různými druhy materiálu ▪ navrhne využití základních vlastností daného materiálu	Práce s drobným materiálem Druhy drobného materiálu: papír, textil, přírodniny, karton, modelovací hmota, drát, korek, provázek, špejle aj. Vlastnosti drobného materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost	EV – 1-4 Pr – lisování a jiné práce s přírodninou
▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ jinak formuluje daný pracovní postup ▪ analyzuje postup a objasní pořadí daných kroků	Jednoduché pracovní postupy: ohýbání, stříhání, slepování, spojování, svazování, hnětení, trhání aj.	OSV – 1-5 MKV – 2
▪ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní	▪ vyjádří vlastními slovy daný výběr pomůcky nebo nástroje k práci	Pomůcky, nástroje a náčiní pro práci s drobným materiálem	OSV – 1-4 Čj – popis pomůcek a jejich využití

vzhledem k použitému materiálu			
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- popíše a vysvětlí stav pozorované přírodní oblasti - interpretuje výsledky předchozích kroků pozorování - odhadne budoucí fáze změn v pozorované přírodní oblasti - samostatně uspořádá a zaznamená výsledky do jednoduchého grafu - analyzuje výsledný graf pozorované přírodní oblasti - objasní důvod jednotlivých vývojových stádií	Pěstitelské práce Pozorování přírodních jevů: roční období, měsíce, počasí, rozmnožování fauny a flóry aj. Zaznamenání výsledků pozorování do jednoduchých grafů Vyhodnocení výsledků pozorování	EV – 1-4 Pr – základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, energie a přírodní zdroje
pečuje o nenáročné rostliny	- provádí činnosti týkající se péče o nenáročné rostliny - pojmenuje a zdůvodní činnosti týkající se péče o nenáročné rostliny	Péče o nenáročné rostliny: klíčení, sázení, setí, zalévání, kypření, rosení, hnojení aj.	Pr – péče o nenáročné rostliny Pr – klíčení semene
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	objasní a dodržuje základy bezpečnosti a hygieny práce	Základy bezpečnosti a hygieny práce	
- Konstrukční činnosti - Zvláda elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Zvláda elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice- plošné ,prostorové, konstrukční, sestava modelů Práce s návodem , předlohou , jednoduchým náčrtem. Práce s konstrukční stavebnicí umožňující uplatnit pohyblivé prvky	M - vytváření prostorové představivosti, rozdíl mezi geometrickým tvarem a tělesem
- Příprava pokrmů - Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Upraví stůl pro jednoduché stolování	Základní vybavení kuchyně Jednoduchá úprava stolu	MKV – 1-5
Chová se vhodně při stolování	Chová se vhodně při stolování	Jednoduchá úprava stolů Pravidla správného stolování	MKV – 1-5

Pracovní činnosti – 4. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Žák dle svých schopností: - definuje různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a vztahy mezi nimi - doplňuje i netradiční druhy materiálu a pojmenuje jeho vlastnosti - navrhne využití základních vlastností daného materiálu - sám zvolí a objasní pracovní postup, zorganizuje vlastní práci	Práce s drobným materiálem Druhy drobného materiálu: papír, textil, přírodniny, karton, modelovací hmota, drát, korek, provázek, špejle aj. Vlastnosti drobného materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost	EV – 3,4 OSV – 1-11 Př – lisování a jiné práce s přírodninou
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- popíše danou lidovou tradici - uvede vztah dané práce k lidové tradici	Prvky lidových tradic ve vyrobených předmětech: velikonoce, vánoce	MKV – 1-5 Př, VI – velikonoce a vánoce v lidové tvořivosti
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Vlastnosti materiálu- přírodniny,modelovací hmota,papír a kartón, textil, drát,fólie aj.	Př- lisování a jiné práce s přírodninou
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce: poskytne první pomoc při úrazu	Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce: poskytne první pomoc při úrazu	Jednoduché pracovní operace a postupy,organizace práce,lidové zvyky, tradice, řemesla.	M – vytváření prostorové představivosti, rozdíl mezi geometrickým tvarem a tělesem
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- manipuluje s částmi stavebnice - chápe a předvede systém spojování jednotlivých dílů - montuje jednoduché modely dle vlastní fantazie	Konstrukční činnosti Využití jednoduchých konstrukčních stavebnic: plošných a prostorových Vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků Práce s konstrukční stavebnicí umožňující uplatnit pohyblivé prvky	M – vytváření prostorové představivosti, rozdíl mezi geometrickým tvarem a tělesem
; provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž i demontáž	- samostatně kombinuje montážní postupy, aby dospěl k danému cíli - samostatně navrhne a zrealizuje demontážní postup	Montáž a demontáž	OSV – 1-4
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- analyzuje plán nebo náčrtek a slovně ho reprodukuje - zorganizuje vlastní pracovní postup - načrtne demontážní náčrtek jednoduchého modelu - posoudí a porovná kvalitu své práce s ostatními, uvede klady a zápory - vyvodí závěr a vyhodnotí nejlepší pracovní postup	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Kresba jednoduchých pracovních postupů montáže i demontáže	Čj – mluvní cvičení: popis plánu práce

provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- realizuje jednoduché pěstitelské činnosti - rozlišuje druhy rostlin z hlediska umístění a užitečnosti - samostatně naplánuje, zorganizuje a vyhodnotí pěstitelský pokus nebo pozorování - uspořádá a zaznamená výsledky do jednoduchého grafu - analyzuje výsledný graf pozorované přírodní oblasti a objasní důvod jednotlivých vývojových stádií	Pěstitelské práce Pozorování přírodních jevů: roční období, měsíce, počasí, rozmnožování flóry aj. Jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování: klíčivost, růst, rozmnožování Zaznamenání výsledků pozorování do jednoduchých grafů Vyhodnocení výsledků pozorování Druhy rostlin z hlediska umístění: pokojové a venkovní Druhy rostlin z hlediska užítu: okrasné, léčivky, koření, zelenina aj.	EV –1-4 Př – základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, energie a přírodní zdroje Př – půda a druhy rostlin z různých hledisek
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- respektuje dané zásady při pěstování rostlin - vyhledává pomoc v odborné literatuře	Práce s odbornou literaturou	MV – 5 Čj – vyhledávání v odborné literatuře
volí podle druhu činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- sám zvolí správnou pomůcku nebo nástroj k dané práci - rozhoduje o vhodnosti vybraných pracovních pomůcek a nástrojů	Pomůcky, nástroje a náčiní pro práci s drobným materiálem, pro pěstitelské činnosti	Čj – popis pomůcek a jejich využití
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- interpretuje a dodržuje základy bezpečnosti a hygieny práce, vyvodí obecné závěry - objasní důvod dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci - reprodukuje postup první pomoci při úrazu	Základy bezpečnosti a hygieny práce První pomoc při úrazu při práci s drobným materiálem a při konstrukčních i pěstitelských činnostech	Př – první pomoc

Pracovní činnosti – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Žák dle svých schopností: - definuje různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a vztahy mezi nimi - doplňuje i netradiční druhy materiálu a pojmenuje jeho vlastnosti - navrhne využití základních vlastností daného materiálu - na základě analýzy vlastností materiálu vymyslí a samostatně zorganizuje vlastní postup práce - porovná svůj postup s jinými a pokusí se obhájit správnost svého postupu - zhodnotí volbu svého postupu	Práce s drobným materiálem Druhy drobného materiálu: papír, textil, přírodniny, karton, modelovací hmota, drát, korek, provázek, špejle aj. Vlastnosti drobného materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost	EV – 1-4 OSV – 1-11 Př – lisování a jiné práce s přírodninou
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- interpretuje danou lidovou tradici - vysvětlí vztah dané práce k lidové tradici	Prvky lidových tradic ve vyrobených předmětech: velikonoce, vánoce	MKV – 1-5 Př, VI – velikonoce a vánoce v lidové tvořivosti

provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- realizuje jednoduché pěstitelské činnosti - rozlišuje druhy rostlin z hlediska umístění a užitečnosti - samostatně naplánuje, zorganizuje a vyhodnotí pěstitelský pokus nebo pozorování - uspořádá a zaznamená výsledky do jednoduchého grafu - analyzuje výsledný graf pozorované přírodní oblasti a objasní důvod jednotlivých vývojových stádií - zhodnotí podmínky pro pěstování rostlin - specifikuje podstatu negativního vlivu rostlin na člověka	Pěstitelské práce Pozorování přírodních jevů: roční období, měsíce, počasí, rozmnožování flóry aj. Jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování: klíčivost, růst, rozmnožování Zaznamenání výsledků pozorování do jednoduchých grafů Vyhodnocení výsledků pozorování Druhy rostlin z hlediska umístění: pokojové a venkovní Druhy rostlin z hlediska užitku: okrasné, léčivky, koření, zelenina aj. Negativní vliv rostlin na člověka: jedovaté rostliny, drogy, alergie	EV – 1-4 Př – základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, energie a přírodní zdroje Př – půda a druhy rostlin z různých hledisek
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- respektuje dané zásady při pěstování rostlin a objasní důvod jednotlivých kroků - vyhledává pomoc v odborné literatuře	Práce s odbornou literaturou	Čj – vyhledávání v odborné literatuře
volí podle druhu činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- samostatně vybere pomůcku, nástroj nebo náčiní a vysvětlí svůj výběr - naplánuje moment jejich využití - uspořádá pořadí jejich využití - zdůvodní výběr pomůcek, nástrojů a náčiní	Pomůcky, nástroje a náčiní pro práci s drobným materiálem a pro pěstitelské činnosti	MV – 5 Čj – popis pomůcek a jejich využití
připraví tabuli pro jednoduché stolování	- orientuje se v pravidlech přípravy jídelního stolu - pojmenuje základní pomůcky při stolování a objasní jejich funkci - zajistí zdobné prvky	Příprava pokrmů Příprava jídelního stolu: pomůcky při stolování Zdobné prvky: dekorace, květiny, svícny aj.	MKV – 1-5
chová se vhodně při stolování, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- registruje, používá a interpretuje pravidla kodexu chování při stolování - objasní jednotlivá pravidla	Kodex chování při stolování	OSV – 1-4 Čj – dramatizace návštěvy restaurace
orientuje se v základním vybavení kuchyně	- pojmenuje a objasní způsob použití základního vybavení kuchyně - popíše kuchyňské spotřebiče a vysvětlí jejich funkci - zhodnotí pomoc moderních spotřebičů - ilustruje historii vývoje kuchyňských spotřebičů	Nádobí Kuchyňské spotřebiče: historie, modernizace a význam	Čj – popis vybavení kuchyně VI – technický vývoj společnosti

připraví samostatně jednoduchý pokrm	- ovládá jednoduché činnosti k přípravě pokrmů - zorganizuje přípravu potravin - samostatně uspořádá jejich uskladnění do doby spotřeby - naplánuje samostatně i podle návodu pracovní postup a zrealizuje ho	Výběr, nákup a skladování potravin Základní činnosti při vaření: loupání, škrábání, mytí, krájení, sekání, strouhání aj. Recepty: orientace a historie	MKV – 1-4 VI – historie slavných kuchařů
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- interpretuje a dodržuje základy bezpečnosti a hygieny práce, vyvodí obecné závěry - objasní důvod dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci - posoudí a provede kritiku zvládnutí těchto pravidel - definuje pravidla první pomoci při úrazu při práci s drobným materiálem	Základy bezpečnosti a hygieny práce První pomoc při úrazu při práci s drobným materiálem, při pěstitelských činnostech	Př – první pomoc

Pracovní činnosti – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
- Žák: - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- Žák: - rozeznává základní druhy materiálů – dřevo, kov, plasty - určuje základní vlastnosti materiálů zvládá měření a orýsování	Práce s technickými materiály Práce se dřevem – měření, orýsování, jednoduché řezání, pilování a rašplování, broušení, vrtání, povrchová úprava Práce s kovem – měření a orýsování, stříhání, řezání, pilování, broušení, ohýbání, rovnání Práce s plasty – měření, orýsování, řezání, stříhání, pilování, broušení, vrtání	EV – 1 Př – dřeviny, význam lesa F – fyzikální vlastnosti látek M – měření, rýsování, početní operace
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	efektivně používá vhodné nástroje a nářadí pro ruční opracování	Pracovní nástroje a nářadí ke zpracování vybraných materiálů Materiály – dřevo, kov, plast	OSV – 10
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	za pomoci učitele stanoví pracovní postup při zhotovování jednoduchého výrobku	Zhotovení výrobku dle pracovního postupu	M – rýsování, kótování
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	čte jednoduchý technický náčrt	Zásady technického kreslení.	OSV – 1-4,6-11
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- chová se v souladu s řádem dílny a pravidly bezpečnosti při práci s nástroji a nářadím - neohrožuje své zdraví při používání barev a laků - poskytne první pomoc dle svých možností	Seznámení s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany První pomoc	EV – 3-4

používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- objasní důvod dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci - chová se v souladu s řádem pracovní kuchyně - bezpečně obsluhuje základní kuchyňský inventář a elektrické spotřebiče	Příprava pokrmů Zásady pro práci v kuchyni Základní vybavení kuchyně Hygienické požadavky Obsluha základních spotřebičů	OSV – 1-4 Čj – porozumění textu
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- porozumí textu, receptům - shrnuje a zaznamenává základní informace - třídí získané informace - ovládá jednoduché činnosti k přípravě pokrmů - zorganizuje přípravu potravin - naplňuje samostatně i podle návodu pracovní postup a zrealizuje ho - porovná svůj postup s jinými a pokusí se obhájit správnost svého postupu - zhodnotí volbu svého postupu	Základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Příprava studených pokrmů: chlebičky, pomazánky Sestavení jídelníčku, nákup a rozpočet Zásady zdravé výživy Vážení a měření surovin Ovocné saláty a koktejly Ovocné bowle Ovocné koláče, záviny	OSV – 1,5,8 MV – 5 F – fyzikální vlastnosti látek M – měření, početní operace
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	- naučí se základním zásadám stolování - osvojí si společenské chování u stolu - seznámí se s pravidly obsluhy u stolu	Stolování Jednoduché prostírání Slavnostní stolování	MKV – 1,3,4 Vv – estetické cítění
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- poskytne první pomoc, dle svých možností - dodržuje pravidla bezpečné práce v kuchyni a hygienické požadavky	Poučení o bezpečnosti a hygieně v kuchyni Bezpečnost práce	Př – první pomoc

Pracovní činnosti – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	Žák dle svých schopností: - rozeznává základní druhy materiálů – měkké a tvrdé dřevo, základní kovy, plasty - určuje základní vlastnosti materiálů - zvládá měření a rýsování	Práce s technickými materiály Práce se dřevem – měření, orýsování, jednoduché řezání, pilování a rašplování, broušení, vrtání, hoblování, dlabání, povrchová úprava Práce s kovem – měření a orýsování, stříhání, řezání, pilování, broušení, ohýbání, rovnání, vrtání, spojování Práce s plasty – měření, orýsování, řezání, stříhání, pilování, broušení, vrtání, tvarování teplem, lepení	EV –1 Př – dřeviny, význam lesa F – fyzikální vlastnosti látek M – měření, rýsování, početní operace
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	efektivně používá vhodné nástroje a nářadí pro ruční opracování	Zhotovení výrobku dle pracovního postupu	OSV – 5-10
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	navrhne pracovní postup při zhotovování jednoduchého výrobku	Pracovní postupy	M – rýsování, kótování, pravoúhlé promítání

užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	- čte jednoduchý technický výkres - v případě potřeby zvládne vytvořit technický náčrt jednoduchého výrobku	Zásady technického kreslení	OSV – 1,6,10 EV – 3,4 Př – první pomoc
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- chová se v souladu s řádem dílny a pravidly bezpečnosti při práci s nástroji a nářadím - neohrožuje své zdraví při používání barev a laků - poskytne první pomoc dle svých možností	Seznámení s pravidly bezpečnosti práce První pomoc	Vo – člověk a pracovní činnosti
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- chová se v souladu s řádem pracovní kuchyně - neohrožuje své zdraví při používání elektrického inventáře - vymezí základní vybavení kuchyně	Příprava pokrmů Hygienické požadavky Základní zařízení a vybavení kuchyně Zásady pro práci v kuchyni Obsluha základních spotřebičů	OSV – 1-4 MV – 5 F – fyzikální vlastnosti látek M – měření a početní operace
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- správně nakupuje jednotlivé potraviny - řídí se hygienickými požadavky pro skladování potravin - rozpozná záruční dobu (dobu doporučené spotřeby) - ovládá základní pojmy v oboru výživy a stravování - vysvětlí zásady pro sestavování jídelníčku a sestaví jídelníček v souladu se zásadami zdravé výživy - připravuje jednoduchý pokrm studené a teplé kuchyně - dodržuje technologické postupy pro jednotlivé tepelné úpravy z hlediska zásad zdravé výživy - orientuje se ve váhových a objemových jednotkách - vyhledává požadovaný recept v kuchařce a postupuje dle návodu přípravy pokrmu	Potraviny Hygienické požadavky pro skladování potravin Záruční doba Základní pojmy v oboru výživy a stravování Zásady pro sestavování jídelníčku Příprava pokrmů a nápojů – základní postupy Úprava pokrmů za studena Způsoby tepelné úpravy: druhy masa a uzenin Těstoviny Těstovinové saláty Zásady zdravé výživy Vážení a měření surovin	OSV – 8 Vv – estetické cítění MKV – 1-5
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	- zná a dodržuje základní pravidla stolování - předvede společenské chování při stolování - na příkladu ukáže správnou přípravu stolujících	Stolování Zásady společenského chování Jednoduché prostírání, skládání ubrousků Pravidla obsluhy stolujících Slavnostní stolování	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- dodržuje základy bezpečnosti a hygieny práce - poskytne první pomoc, dle svých možností - objasní důvod dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci	Poučení o bezpečnosti a hygieně v kuchyni Bezpečnost práce	Vv – estetické cítění Př – první pomoc

Pracovní činnosti – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Žák dle svých schopností: - vytvoří systém prvotních informací o technologiích a organizaci práce - uvědomuje si vztah člověka k technologiím a výrobním postupům, význam služeb	Svět práce Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovní prostředky, pracovní objekty, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce	VDO – 1-4 Vo – člověk a pracovní život
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	odhadne své uplatnění v souvislosti se svými zálibami, znalostmi a zdravotním stavem	Volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání, význam osobních zájmů a cílů, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	OSV – 2-4 Vz – rozvoj osobnosti
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	zhodnotí aktuální nabídku dalšího vzdělávání s ohledem na své potřeby	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	MV – 1-5 Vo – člověk a pracovní život, životní perspektivy
provádí jednoduché operace platebního styku a domácí účetnictví	- pojmenuje základní pojmy domácího účetnictví - porozumí pojmům – ekonomicky myslet - osvojí si pravidla správného hospodaření - rozpozná šetrný způsob s ohledem na životní prostředí	Provoz a údržba domácnosti Finance Pojmy: rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní styk, ekonomika domácnosti, údržba oděvů, úklid domácnosti, postupy, prostředky Dopad na životní prostředí Odpad a jeho ekologická likvidace	OSV – 9-10
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	- popíše jednotlivé pomocníky v domácnosti – jednotlivé spotřebiče - dokáže se orientovat v jednotlivých návodech správného užívání elektrických spotřebičů - vytváří si návyk k usnadnění prací v domácnosti - osvojí si možnosti s ohledem na ekologické užívání a likvidaci domácích spotřebičů	Spotřebiče v domácnosti Pracovní postupy Návody	OSV – 5,8 EV – 3,4 Čj – popis pomůcek a jejich využití

správně zachází s pomůckami, nástroji a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	- zopakuje si bezpečnostní pravidla při používání drobných domácích spotřebičů - osvojí si zásady šetření v domácnosti plynem, vodou, teplem, návazně přírody kolem nás - získá vědomosti o údržbě bytového zařízení a oděvů - zopakuje si zásady správného zacházení s potravinami – nákupem i skladováním - zopakuje si pravidla při dodržování bezpečnostních opatření (důležitost prevence)	Elektrotechnika v domácnosti Pojmy: elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika Funkce ovládání a užití Ochrana a údržba Bezpečnost a ekonomika provozu	EV – 2 F – opakování vědomostí o elektřině
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	- pojmenuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla - osvojí si doporučení pro zdravou výživu - seznámí se s poskytnutím první pomoci - poskytne první pomoc, včetně úrazů elektrickým proudem	Nebezpečí úrazu elektrickým proudem Bezpečnostní pravidla provozu elektrospotřebičů První pomoc při úrazu První pomoc při úrazu elektrickým proudem	OSV – 1-11 Př – opakování vědomostí z anatomie

Pracovní činnosti – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Žák dle svých schopností: - zmapuje možnosti pracovního uplatnění v místě bydliště - sestaví svůj strukturovaný životopis - vysvětlí funkce úřadu práce - rozliší pojmy zaměstnanec a zaměstnavatel	Zaměstnání – pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	OSV – 5,78,9 Čj – životopis D – rozvoj hospodářství 19.století M – finanční matematika, statistika
sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	rozlišuje základní elektrotechnické a elektronické součástky a jejich značky	Design a konstruování Sestavení funkčních modelů pomocí elektrotechnické a elektronické stavebnice	OSV – 1,10 F – elektrotechnika a elektronika
navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	posoudí výrobek z hlediska kvality, funkčnosti, náročnosti, z hlediska ekonomického, ekologického a estetického	Zhotovení jednoduchého užitného výrobku.	OSV – 5 M – technické kreslení Vv – estetické cítění
provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	používá návody k obsluze a údržbě	Zásady pro orientaci v technické dokumentaci výrobků	OSV – 2,4
dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	- respektuje dané zásady bezpečnosti práce - seznámí se s bezpečnostními předpisy - zvládne poskytnout první pomoc	Zásady bezpečnosti práce Bezpečnostní předpisy První pomoc	OSV – 3 Pr – první pomoc

5.10 Povinně volitelné předměty

5.10.1 Cvičení z matematiky – CvM

Charakteristika vzdělávacího oboru

Žáci si osvojují dovednost matematizovat reálnou situaci. Tento předmět rozvíjí jejich pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat. Současně jsou vedeni k aplikaci poznatků z matematiky do reálného života. Důležitým úkolem je i vést žáky k sebedůvěře, sebekontrolě a k vytváření závěrů, které vyplývají z pozorování.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Na druhém stupni bude tento povinně volitelný předmět dotován v sedmém, osmém a devátém ročníku jednou hodinou týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce v tomto předmětu žák získává tyto kompetence.

Kompetence k učení :

- žák si osvojí matematické pojmy a vztahy v širších souvislostech
- žák operuje se znaky a symboly
- žák při své práci využívá výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů :

- žák třídí informace
- žák využívá k řešení problému znalosti a dovednosti na základě pozorování
- žák ověřuje správnost výsledků v porovnání s praxí
- žák dokáže zdůvodnit svůj postup řešení

Kompetence komunikativní:

- žák si vytváří hypotézy, ověřuje jejich platnost
- žák dokáže prezentovat své myšlenky
- žák spolupracuje na řešení problému s ostatními

- žák využívá informační a komunikační technologie

Kompetence sociální a personální:

- žák se učí věcně argumentovat
- žák je při práci veden k sebekontrolé
- žák dokáže naslouchat názorům druhých a oceňuje jejich přínos k řešení problému

Kompetence občanské :

- žák si je vědom svých práv a povinností
- žák k výsledkům své práce přistupuje zodpovědně

Kompetence pracovní :

- žák při řešení úkolů využívá poznatků, které získal v jiných předmětech či v praktickém životě
- žák se snaží svou práci co nejvíce zefektivnit
- žák se orientuje v základních pojmech spojených s finanční sférou

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Cvičení z matematiky – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ užívá matematické symboly s dohodnutým významem	Žák dle svých schopností: ▪ rozlišuje znaky relací, početních výkonů a pomocné znaky	Abeceda matematiky Konstanty Proměnné Relace Početní výkony	OSV – 1,10
▪ umí sestavit jednoduchý výraz a určit jeho hodnotu	▪ provede předepsanou operaci ▪ dosazením za proměnnou určí hodnotu výrazu	Výrazy = slova matematiky	VDO –1
▪ odliší větu v matematice od gramatické věty	▪ určí pravdivost výroku	Výroky, výrokové formy a matematické věty	

▪ řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	▪ používá znaky dělitelnosti ▪ rozloží číslo na součin prvočísel ▪ užívá násobky a dělitele při řešení slovních úloh	Dělitelnost přirozených čísel	
▪ pracuje s pojmy a symboly množinové matematiky	▪ chápe vztahy mezi pojmy množina, prvek, podmnožina, rovnost, sjednocení a průnik množin	Množinový jazyk matematiky Co je množina, prvek, podmnožina. Znázornění množin a jejich vztahů. K čemu jsou dobré důkazy?	OSV –1-4
▪ využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh	▪ sestrojí osy základních geometrických útvarů ▪ charakterizuje jednoduché geometrické útvary množinovým pojetím	Konstrukční úlohy Základní útvary v rovině a jejich vlastnosti	
▪ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	▪ zvládá zaokrouhlování čísel a je schopen využití v praxi ▪ je schopen určité přesnosti při odhadu	Zaokrouhlování Aproximace čísel	
▪ osvojil si přehled číselných oborů	▪ rozlišuje čísla přirozená, racionální a reálná ▪ využívá vlastnosti reálných čísel	Přehled číselných oborů Čísla přirozená Čísla opačná Čísla celá Čísla racionální Čísla převrácená Čísla iracionální Početní výkony s reálnými čísly a jejich vlastnosti	
▪ řeší výpočtem situace vyjádřené poměrem	▪ vyjádří poměr mezi danými hodnotami ▪ zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru ▪ využívá trojčlenku při řešení úloh ▪ vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	Poměr Přímá a nepřímá úměrnost	

Cvičení z matematiky – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ umí popsat základní útvary v rovině a jejich vlastnosti	Žák dle svých schopností: ▪ označuje body a přímky, rozlišuje jejich polohu, chápe pojem polopřímky a opačné polopřímky, označí vnitřní bod polopřímky ▪ osvojí si pojem poloroviny, hraniční přímky a vnitřního bodu poloroviny ▪ rozlišuje vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, svazek přímek a dvojice vzájemně kolmých přímek	Body a přímky Vzájemná poloha bodu a přímek Dva a tři body v rovině Dvě přímky v rovině Úsečky a orientované úsečky Porovnávání úseček, součet, násobek úsečky Vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžných přímek	OSV – 1,10

	určí šířku rovinného pásu a jeho osu		
znázorňuje body a přímky	používá druhy čar dle jejich významu	Druhy čar a jejich použití Technické písmo Řecká abeceda Význam indexů u písmen	Vv – písmo D – kultura Řecka
si osvojil pojem úhlu	- chápe pojem úhlu konvexního a nekonvexního - rozlišuje úhly ostré, pravé, tupé - využívá vlastností úhlů vedlejších, vrcholových, souhlasných střídavých - porovnává úhly - zkonstruuje osu úhlu - sestrojí úhel dané velikosti - provádí výpočty s velikostmi úhlů	Úhly Znázorňování úhlů Druhy úhlů Konstrukce a porovnávání úhlů Rozdělení úhlů Výpočty a převody s velikostmi úhlů Oblouková míra	D – zámořské objevy Z – práce s mapou
provádí konstrukce základních rovinných útvarů	využívá svých poznatků při řešení složitější konstrukcí	Konstrukční úlohy	VDO – 1-4

Cvičení z matematiky – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozpozná základní útvary z oblasti	Žák dle svých schopností: - rozlišuje kruh a kružnici, oblouk kružnice, kruhovou úseč - používá vlastnosti Thaletovy kružnice - určí sečnu, tečnu a vnější přímku - vypočte obsah kruhu a délku kružnice - chápe pojem množina daných vlastností - využívá shodnosti a podobnosti při řešení konstrukčních úloh	Kružnice a kruh Základní pojmy Oblouk kružnice Úhly v kružnici Thaletova kružnice Kružnice a přímka Dvě kružnice a jejich poloha Množina všech bodů dané vlastností Shodnost Podobnost	OSV – přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu Vv – znázorňování těles v prostoru, portrét Z – mapa
vyjadřuje velikost rovinných i prostorových útvarů	má osvojeny jednotky délky, objemu a hmotnosti	Převody jednotek Velikost rovinných útvarů Měření rovinných útvarů Převody	VDO – 1-4 F – objem těles

		Význam předpon	
▪ rozlišuje mnohoúhelníky	▪ využívá vlastností jednotlivých typů mnohoúhelníků při jejich konstrukci ▪ určí jejich obvod a obsah	Mnohoúhelníky Mnohoúhelník konvexní a nekonvexní Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník, pětiúhelník, desetiúhelník Trojúhelníky Čtyřúhelníky	VDO – 8,9,10 Z – znázornění Zeměkoule
▪ umí popsat základní tělesa a jejich vlastnost	▪ při znázorňování a určování povrchu a objemu těles využívá jejich vlastnosti	Tělesa Hranoly Jehlan a kužel Koule Komolý jehlan a kužel	

5.10.2 Základy počítačové grafiky - Zpg

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Žák získá elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky, seznámí se s moderními informačními technologiemi a získá přehled ve světě informací. Vyučovací předmět podporuje u žáků kreativitu při práci s informacemi a jejich využití v dalším vzdělání i v praxi. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou efektivního rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího programu

Vzdělávací obor Základy počítačové grafiky je dotován 1 hodinou týdně v 7. – 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žák je veden k tomu, aby sbíral a třídil informace ze všech dostupných zdrojů a zpracoval vyhledané informace do požadované podoby. Při výuce se využívají výkladové hodiny s ukázkami (počítač, video, projektor), samostudium, řízený rozhovor, samostatná cvičení. Během výuky jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Základy počítačové grafiky – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ovládá základní standardní funkce grafického editoru a využívá vhodných aplikací	Žák dle svých schopností: - ovládá základní příkazy grafického editoru - uplatňuje základní estetická pravidla - zvládá jednoduché úpravy digitálních fotografií - využívá tištěných a digitálních dokumentů jako zdroje informací - sleduje věcnou správnost a přesnost mediálního sdělení	Počítačová grafika Základní pojmy počítačové grafiky Úvod do vektorové a rastrové grafiky Základy práce s rastrovým grafickým editorem: obal na CD, omalovánky Základy práce s vektorovým grafickým editorem: logo, návrh diplomu, seskupování objektů – CD letadlo Práce s digitálním fotoaparátem Práce se skenerem Základní úpravy fotografií a obrázků: červené oči, barevná korekce, otočení	OSV – 5 MV – 1-7 Vv – estetické cítění
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- ovládá program na tvorbu prezentací - zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě	Tvorba prezentací Základy práce s programem na tvorbu prezentací Prezentace na zvolené téma: pohádka, profil hudební skupiny Předvedení prezentace s komentářem	OSV – 2,3,5 MV – 5

Základy počítačové grafiky – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ovládá základní standardní funkce grafického editoru a využívá vhodných aplikací	Žák dle svých schopností: - ovládá základní příkazy grafického editoru - uplatňuje základní estetická pravidla - zvládá jednoduché úpravy digitálních fotografií - využívá tištěných a digitálních dokumentů jako zdroje informací - sleduje věcnou správnost a přesnost mediálního sdělení	Počítačová grafika Základní pojmy počítačové grafiky Úvod do vektorové a rastrové grafiky Základy práce s rastrovým grafickým editorem: školní časopis, pohlednice školy, dopravní značky Základy práce s vektorovým grafickým editorem: vizitka školy, „člověče, nezlob se“, erb Práce s digitálním fotoaparátem Práce se skenerem Základní úpravy fotografií a obrázků: retušování, barevné tónování	OSV – 5 MV – 1-7 Vv – estetické cítění
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- ovládá program na tvorbu prezentací - zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě	Tvorba prezentací Základy práce s programem na tvorbu prezentací Prezentace na zvolené téma: výlet Předvedení prezentace s komentářem	OSV – 2,3,5 MV – 5

Základy počítačové grafiky – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ovládá základní standardní funkce grafického editoru a využívá vhodných aplikací	Žák dle svých schopností: - ovládá základní příkazy grafického editoru - uplatňuje základní estetická pravidla - zvládá jednoduché úpravy digitálních fotografií - využívá tištěných a digitálních dokumentů jako zdroje informací - sleduje věcnou správnost a přesnost mediálního sdělení	Počítačová grafika Základní pojmy počítačové grafiky Úvod do vektorové a rastrové grafiky Základy práce s rastrovým grafickým editorem: vesmír + UFO, plakát Základy práce s vektorovým grafickým editorem: hlavičkový papír, leták, křížovka, vzorník geometrických těles Práce s digitálním fotoaparátem Práce se skenerem Základní úpravy fotografií a obrázků: koláž, popisky	OSV – 5 MV – 1-7 Vv – estetické cítění
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- ovládá program na tvorbu prezentací - zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě	Tvorba prezentací Základy práce s programem na tvorbu prezentací Prezentace na zvolené téma: naše třída, multimediální učebnice Předvedení prezentace s komentářem	OSV – 2,3,5 MV – 5

5.10.3 Literární výchova - Lv

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Literární výchova rozvíjí úroveň jazykové kultury, která patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Učí žáky řešit jednotlivé komunikační situace pomocí volných vlastností jedince. Vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího programu

Tento vzdělávací obor je dotován 1 hodinou týdně v 7. – 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žáci se snaží na základě přečteného nebo slyšeného textu analyzovat a kriticky posoudit jeho obsah. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Pomocí různých forem verbální i nonverbální komunikace žák rozvíjí všechny klíčové kompetence a získává tak základní předpoklady kvalitní komunikace jako jsou psychosomatické, herní a sociálně komunikační dovednosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Literární výchova – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Žák dle svých schopností: - zvládá pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické - prohlubuje si slovní zásobu - posuzuje výběr vhodných stylistických prostředků - charakterizuje pohádku a postihne její zákonitosti - pokusí se o vlastní tvorbu a následné vypravování	Pohádka Stavba pohádky Nadpřirozené prvky Dobro x zlo	OSV – 1-10 Čj – ukázky z děl českých a světových autorů
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- vnímá umělecký jazyk - rozpozná druhy veršů - rozliší báseň lyrickou a epickou - utvoří rým - při jednoduchém rozboru používá elementární literární pojmy - správně recituje	Poezie Druhy veršů Rým Lyrická x epická báseň Recitace	OSV – 1,2,3
rozlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji	- charakterizuje pověst - vysvětlí, co je základem pověsti - vychází z vlastní četby - seznámí se s pověstí svého města a okolí - interpretuje pověst	Pověst Historický základ pověsti	EV – 1-4
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, neverbálních i paralingválních prostředků řeči	- charakterizuje bajku - vysvětlí původ vzniku bajky - rozezná hlavní rysy bajky - interpretuje libovolnou bajku	Bajka Rysy bajky Morální podtext Interpretace	VEGS – 1-3 MKV – 1-5
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- rozlišuje východisko a jádro sdělení - posuzuje jazykové prostředky v textu - tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí	Povídka Stavba povídky Jazykové prostředky v textu Vlastní tvorba Prezentace vlastní tvorby	MKV – 1-5 Čj – vlastní četba, charakteristika hlavních i vedlejších postav
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- vysvětlí monolog, dialog, scénické poznámky - pokusí se vytvořit scénář podle pohádky - zahraje etudu na dané téma - použije mimiku	Divadelní hra Monolog, dialog Scénář Etuda na dané téma Nonverbální komunikace	VEGS – 1-3

využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou pro text přednese referát	- pojmenuje hlavní rysy své povahy - potlačuje své nedostatky a vyzdvihne své klady - rozpozná kladné rysy povahy svých spolužáků - využívá poznatků z vlastní četby a filmové tvorby - odliší podstatné znaky povahy od méně důležitých	Charakteristika Kladné a záporné vlastnosti Podstatné znaky	VDO – 1-4 MKV – 1-5
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- vymezí zákonitosti vypravování - použije rozmanitá dějová slovesa - utvoří osnovu a následně podle osnovy hovoří	Vypravování Osnova	EV – 1-4
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- ostatním sdělí své zážitky i názory - zdokonaluje se v kultivovaném mluveném projevu	Kultivace projevu	VEGS – 1-3
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- rozliší důležité a méně důležité zákonitosti - vyjadřuje se věcně a výstižně - chápe význam termínů a používá je	Popis Věcné a výstižné vyjadřování Termíny	VDO – 1-4
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- správně formuluje své potřeby - vymezí základní formy žádosti - formuluje svá přání kultivovaně a výstižně	Žádost Základní formy žádosti Formulace	OSV – 7,8
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- užívá jazykové prostředky pro danou komunikační situaci - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	Subjektivní a objektivní sdělení Jazykové prostředky	OSV – 7,8

Literární výchova – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Žák dle svých schopností: - charakterizuje legendu - seznámí se s významem slov 9. století - pokusí se vlastními slovy převyprávět úryvek legendy	Legenda Slovní zásoba 19. století	VEGS – 1-3 Čj – úryvky z Legendy o sv. Václavovi, Legendy o sv. Ludmile, z díla Život Konstantinův
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk	- seznámí se s životopisy našich předků - pracuje tvořivě s literárním textem podle svých schopností	Tvořivá práce s literárním textem	VDO – 1-5 VEGS – 1-3

literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla			
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- chápe důležitost lidové slovesnosti a její význam v době národního obrození - rozumí významu lidové slovesnosti pro dnešní podobu českého jazyka	Lidová slovesnost Význam pro dnešní dobu	Čj – ukázky z české lidové slovesnosti, říkadla, hádanky, písničky, rozpočítadla
rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- charakterizuje baladu - vyjmenuje hlavní autory balad - rozezná základní rysy balady sociální	Balada Charakteristika Sociální balada	Čj – ukázky z díla K. J. Erbena, L. Čelakovského, J. Wolkera, P. Bezruče
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- charakterizuje epigram - postihne hlavní rysy - chápe smysl epigramu v konkrétní politické situaci - vysvětlí, co je jinotaj a pochopí jeho funkci - pokusí se vymyslet náměty k epigramům	Epigram Charakteristika Jinotaj	VDO – 1-4 Čj – ukázky z díla K. H. Borovského
rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- charakterizuje fejeton - rozpozná hlavní myšlenku díla - řeší problém nastíněný v díle - vymyslí náměty pro fejeton současné doby	Fejeton Charakteristika Vlastní tvorba	MV – 1-5 Čj – ukázky z díla J. Nerudy, R. Křesťana Vo – práce s denním tiskem
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- charakterizuje libreto - vymezí autory libret - napíše příběh podle libreta a porovná s již hotovým dílem	Libreto Charakteristika	Čj – libreta E. Krásnohorské, K. Sabiny, J. Kvapila
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního i filmového představení	- charakterizuje dobrodružnou literaturu - vymyslí náměty pro nové knihy - vychází z vlastní četby - seznámí se s novými autory dobrodružné literatury	Dobrodružná literatura Charakteristika	Čj – ukázky z dobrodružných knih našich i zahraničních autorů
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- rozpozná hlavní rysy dívčí literatury - nachází odpovědi na své otázky - vychází z vlastní četby - rozpozná literaturu tzv. Červené knihovny - učí se vystihnout charakter hlavní postavy	Literatura pro dívky Charakteristika „Červená knihovna“	MKV – 1-5 Čj – ukázky ze starší i moderní, české i zahraniční literatury pro dívky
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- používá vhodné jazykové prostředky pro tento druh popisu - odlišuje prvky vypravování - posiluje vztah k domovu, k přírodě, k vlasti - uvědomí si svůj vztah k nějakému místu, kde je rád	Subjektivně zabarvený popis Jazykové prostředky	EV – 1-4

odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- používá odborné názvy a umí vysvětlit odborné termíny - podá výklad jednoduchého problému - vyjadřuje svůj názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky - využívá aktuálních témat ze života kolem sebe	Výklad Termíny	EV – 1-4
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- formuluje přesně důležitá fakta - vymezí základní záležitosti pozvánky - vytvoří pozvánku pro rodiče na významnou akci školy (vernisáž, sportovní utkání, besídka, karneval aj.)	Pozvánka Fakta	MV – 1-5 VV – seznámí se s výtvarnými technikami vhodnými pro vytvoření kvalitní pozvánky
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- sestaví svůj vlastní životopis - zjistí zajímavosti ze života svých rodičů, prarodičů... - pomocí různých informačních zdrojů vypíše klíčové události ze života slavné osobnosti (spisovatel, herec, sportovec, novinář, reportér, politik aj.)	Životopis Stavba životopisu Informační zdroje	OSV – 1,2

Literární výchova – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Žák dle svých schopností: - ústně vyjádří své zážitky - používá výrazy adekvátní danému slohovému útvaru - používá výstižná slovesa - zapojuje fantazii - převypráví obsah přečteného - zvládá vypravování podle osnovy a osnovu vytvoří	Vypravování Fantazie	MKV – 2, 5 Čj – ukázky z děl českých i zahraničních autorů
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- rozezná lyrickou a epickou prózu - upevní svůj vztah k přírodě, domovu, vlasti - rozvíjí svou osobnost po stránce estetické - formuluje vlastní názor na aktuální problémy - používá základní umělecké prostředky - pracuje se slovy citově zabarvenými	Subjektivně zabarvený popis Lyrická próza Epická próza Estetické vnímání Umělecké prostředky Slova citově zabarvená	VDO – 1-4 Čj – lyrická próza českých autorů

využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- logicky uvažuje nad zadanými tématy - přemýšlí o svém životě - adekvátně používá citáty i přísloví - kriticky myslí - formuluje vlastní názor na aktuální problémy	Úvaha	MKV – 1,5 VEGS – 1-3
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- volí verbální prostředky charakterizující proslov - pozná, k jaké příležitosti se proslov hodí - využívá řečnických otázek - navazuje kontakt s posluchačem - zřetelně a správně vyslovuje	Proslov Charakteristika Řečnické otázky Výslovnost	MKV – 1-5 OSV – 1-11
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	- správně pracuje s členěním, tempem i přízvuky - zdůrazní to, co zdůrazněno být má - kontroluje své chování a koordinaci pohybů doprovázejících projev	Mluvený projev	EV – 3,4
zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- vyjádří svůj názor na určitý problém - zhodnotí navrhovaná řešení - sdělí své stanovisko k navrhovanému řešení	Osobní stanovisko Řešení komunikační situace	MKV – 1-5
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- řídí diskusi - usměrní průběh diskuze - vyhýbá se výrazům nespisovným - vyjadřuje se věcně, stručně a jasně - chová se asertivně - hodnotí sebe sama	Diskuze Řízená diskuze Spisovná čeština	MV – 6-7 OSV – 1-11
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- používá adekvátní slovní zásobu - používá vhodné spisovné výrazy - slušně vystupuje - pohotově informuje o aktuálních otázkách	Zpravodajské útvary Zpráva Oznámení Inzerát Interview	VDO – 1-4 OSV – 1-11
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a tvořivé práci s textem nebo i vlastního tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- uvažuje o významných aktuálních společenských problémech současné doby - zaujímá postoj ke konkrétnímu problému současnosti nebo minulosti - informuje s dokumentární přesností o zajímavých místech nebo lidech	Publicistické útvary Úvodník Komentář Reportáž	MKV – 2 Čj – denní tisk, časopisy pro děti a mládež, ukázky z literatury českých autorů

▪ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	▪ najde aktuální témata ve společnosti a zpracuje je ve fejetonu	Fejeton	OSV – 2,3,4 MV – 1-5 Čj – využití odborné literatury, práce s internetem
▪ rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	▪ seznamuje se s rytmem básní ▪ recituje báseň ▪ porozumí veršům	Poezie Recitace	Čj – ukázky z básnické tvorby českých i světových autorů
▪ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	▪ charakterizuje divadelní hru ▪ sestaví dialog a pracuje se scénickými poznámkami	Drama Historická divadelní hra Drama s aktuální tematikou ze současnosti	Čj – dramatická tvorba českých i zahraničních autorů
▪ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	▪ přednese monolog ▪ vytvoří scénář podle libovolné povídky	Scénář	VDO – 1-4

5.10.4 Komunikační a jazykové dovednosti – Kj d

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Komunikační a jazykové dovednosti přináší žákům základní poznatky o psychosomatických, sociálně komunikačních a herních dovednostech. Seznámí je s důležitými fakty využití umění komunikace a pomáhá k získání kompetencí, které jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svou roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího programu

Předmět Komunikační a jazykové dovednosti je doplňující vzdělávací obor a je vyučován jako volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku s hodinovou týdenní dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vzdělávacím oboru Komunikační a jazyková výchova se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu.

Učitel vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti. Důležité je samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet). Výuka je vhodně doplněna testy, vědomostními soutěžemi, prací ve skupinách a navozováním situací ke správnému používání nabytých poznatků, vědomostí a praktických zkušeností. Žáci využívají k ověření znalostí komunikačních a jazykových dovedností praktických cvičení a testů, pomocí nichž poznávají sami sebe a dokáží hodnotit lidi kolem sebe. Konkrétní situace zvládají dle možností jednotlivce.

Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. Žáci dospívají k takovým prožitkům a poznatkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotovou orientaci a obohatit jejich duchovní život.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Komunikační a jazykové dovednosti – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy	Žák dle svých schopností: - lépe porozumí sobě i lidem - chápe význam slova komunikace - zná vývoj řeči v souvislosti s historií i s vývojem jedince - používá správná slova, chápe význam porozumění slovům - přesně formuluje to, co chce vyjádřit a logicky využívá jazyk - rozumí pojmu neverbální komunikace - beze slov vyjádří emoce, projeví zájem, vytváří dojem o tom, kdo jsme, ovlivňuje postoj komunikačního partnera, řídí chod vzájemného styku - vysvětlí slovo asertivita a chápe jeho význam - rozlišuje konkrétní příklady základních typů jednání - používá jednotlivé typy asertivity a jejich projevy ve slovním jednání	Komunikovat neznamená jen mluvit Historie řeči Sdělování pomocí slov Sdělování beze slov Asertivita jako strategie jednání	OSV – 1-11 VDO – 1,2,4 Čj – zásady dorozumívání Vo – pravidla chování

▪ zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání	▪ uvede klady a nedostatky své osoby i ostatních ▪ obhájí, argumentuje a prosadí svůj názor, popř. přijme argumenty ostatních ▪ pojmenuje a popíše charakteristické rysy jednotlivých typů osobnosti	Umění jednání s lidmi Osobní image Sebepoznání	MV –1-5
▪ rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav	▪ objasňuje a demonstruje zásady tvorby osobní image(kladné i záporné) ▪ popíše a objasní, co ovlivňuje strukturu osobnosti ▪ vyjádří vlastními slovy a vysvětlí pojmy: intuice, empatie, aspirace a kreativita	Lidská povaha Znalost lidí	Vo – podobnost a odlišnost lidí

Komunikační a jazykové dovednosti – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla	Žák dle svých schopností: ▪ vymezí základní prostředky komunikace ▪ objasní umění jednat s lidmi ▪ vysvětlí strukturu osobnosti ▪ definuje pojmy verbální a neverbální komunikace, pochopení ilustruje na příkladech ▪ zvládá četbu řeči těla ▪ rozpozná i umí použít verbální i neverbální prostředky komunikace silou ▪ vymezí druhy rozhovorů ▪ využije je pro získání informací i k vzájemnému ovlivňování dvou nebo více osob	Komunikace = spojení Struktura osobnosti Já a ti ostatní Vyjadřovací schopnosti Verbální komunikace Neverbální komunikace Komunikace silou Umění rozhovoru	OSV – 1-11 VDO – 1-4 Čj – komunikační žánry
▪ propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním sebe i druhých	▪ určí druhy distanční komunikace, které jsou zprostředkovávány za pomoci moderních technických prostředků ▪ definuje je, demonstruje jejich použití ▪ vymezí fáze vyjednávání, připraví se na ně včetně argumentů, zvládá ústupky a kompromis	Distanční komunikace Jednání Vyjednávání	MV – 1-7 Vo – prostředky masové komunikace, masmédia

Komunikační a jazykové dovednosti – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní témata a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou	Žák dle svých schopností: - vysvětlí kritéria úspěchu - určí cíl a způsob vyjednávání - určí skutečnosti podílející se na výsledku vyjednávání - chápe a zvládá roli oponenta i protihráče, umí argumentovat i účinně se bránit argumentům - zná a vysvětlí pojmy agresivní, pasivní, asertivní a taktické jednání, ví jak je použít - objasní sugesci jako součást komunikace - objasní účinnost sugestivního jednání a ví na čem závisí	Umění přesvědčit a vyjednat Vybavení vyjednače Fáze vyjednávání Faktory ovlivňující výsledek vyjednávání Překonání nesouhlasného stanoviska protihráče Zvládnutí vyhroceného konfliktu Reakce na kritiku Taktické jednání Sugestivní jednání	OSV – 1-11 VDO – 1-4 Čj – zásady kultivovaného projevu
rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	- vyjmenuje vlastnosti posuzované osoby, které jsme pro to stanovili - ví, na co se zaměřit a čeho si všímat - uvědomuje si, že základem je sebepoznání - prakticky zvládá předvést i pozorovat projevy klamných manévrů protihráče (znaky neverbální komunikace) - rozliší verbální aspekty neupřímného projevu	Praktické posuzování druhých osob Rozeznání pravdy a lži na základě verbálního i neverbálního projevu	MV – 1-7 Vo – konflikty v mezilidských vztazích, mezilidská komunikace

5.10.5 Psaní na klávesnici všemi deseti – Psvd

Charakteristika vzdělávacího oboru

Psaní všemi deseti přispívá ke schopnostem žáka základní úrovni informační gramotnosti. Tento vzdělávací obor pomáhá žákům získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky.

Výuka je vedena pomocí počítačového výukového programu Mount Blue, který vede žáky individuálně k zvládnutí psaní všemi deseti, která je důležitá pro obsluhu počítače. Jde o osvojení si prstokladu, zrychlení ovládání klávesnice a tedy i komunikace s PC. Zároveň k této výuce patří správný způsob sezení, držení rukou, správná poloha, psaní naslepo, technika stisku kláves, což významně přispívá k ochraně zdraví.

Klávesnice osobního počítače je příliš rozsáhlá na to, aby byla celá ovládána všemi deseti prsty najednou. Z tohoto důvodu je nezbytné ji rozdělit na tři dílčí klávesnice. Psaní znaků se v každé dílčí klávesnici provádí z jiné polohy prstů - tzv. základní polohy. Výhodu pro nácvik psaní všemi deseti mají lidé, kteří se někdy učili na některý klávesový hudební nástroj. Naopak problémy bude činit žákům, kteří se naučili ovládat klávesnici jen několika prsty a mají tento systém již „zažitý“, neboť návyk nutí člověka například dívat se na klávesnici atd. Ovládání všemi deseti prsty je vhodné jak pro praváky, tak i pro leváky. Většinou leváci píší lépe než praváci. Nesnáze při výuce mohou mít dyslektici.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího programu

Předmět psaní na klávesnici všemi deseti je doplňující vzdělávací obor a je vyučován jako volitelný předmět. Psaní na klávesnici všemi deseti je rozloženo do dvou po sobě následujících ročníků: 7. a 8. nebo 8. a 9.

Rozložení učiva bude velmi individuální s ohledem na případné problémy dyslektiků. Během prvního roku by měli žáci dojít v počítačovém programu do tábora č. 23. Bude však možná odchylka vzhledem k různé úrovni žáků a jejich schopnostem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka Pvd je naplňována prostřednictvím rozvoje klíčových kompetencí. Žáci jsou vedeni k osvojování činností, aby uměli ovládat psaní na klávesnici všemi deseti prsty jako je opis podle předlohy nebo psaní na diktát, psaní na zvolenou dobu, podrobné vyhodnocení napsaného textu s možností tisku nebo uložení do souboru a další.

Žáci využívají k ověření dovedností praktická cvičení a testy v programu, pomocí nichž poznávají úroveň svých zvládnutých kompetencí. Pracují individuálně v počítačové pracovně.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Psaní na klávesnici všemi deseti – 7. až 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tématické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje správné návyky u psaní: výška očí, sezení, poloha nohou a rukou ▪ hlídá si vzdálenost těla od monitoru	Postavení těla při psaní na klávesnici Hygienické návyky	OSV – 1-4
▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	▪ dodržuje pravidla uvedená ve vnitřním řádu školy, která se týkají pobytu v počítačových pracovnách	Pravidla bezpečnosti v počítačové pracovně	VDO – 1 OSV – 2,3,6

▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci s počítačem a na klávesnici	▪ pozná umístění písmen abecedy na klávesnici ▪ snaží se o zdokonalení a zrychlení prstokladu na klávesnici ▪ respektuje při psaní textu základní typografická pravidla ▪ napíše krátký text ▪ smaže text	j, f, mezerník, u, r, n, v, t, z, e, i, d, k, s, Backspace, l, o, a, h, c, čárka, b, m, Shift levý + pravý, tečka, p, y, á, í, ě, é, ř, ý, č, ů, Enter, š, ž, ú, g, délka písmene, 1, x, pomlčka, w, =, q, levá závorka, otazník, uvozovky, paragraf	OSV – 1,2,3,10
▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ zvládá správnou techniku psaní ▪ převádí mluvené slovo do psané podoby ▪ orientuje se v textu pro přepis	Souvislé psaní textu	OSV – 8 Čj – porozumění textu Ikt – plynulé psaní, orientace na klávesnici
▪ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	▪ získané dovednosti využívá v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů aj.		MV – 3,6,7 OSV – 1-11 VDO – 1-4
▪ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	▪ zvládá pracovat s textem ▪ podívá se na text náhledem ▪ pracuje s otevřeným oknem ▪ uloží nebo vytiskne text ▪ zná význam většiny kláves	Význam kláves Počítačové zkratky	
▪ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svými dosavadními zkušenostmi	▪ pomocí výkonů prezentuje své umělecké možnosti ▪ reaguje na práce ostatních žáků ▪ vyhledává klady a zápory ve své práci ▪ zaujme postoj k názorům učitele i spolužáků vzhledem ke zdokonalování sama sebe	Sebekritika a sebehodnocení vlastní práce	OSV – 1-4 MV – 1-5
▪ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	▪ své naučené dovednosti aplikuje do jiných programů či editorů	Aplikace dovedností	
▪ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	▪ učí se empatii, toleranci a kompromisu ▪ dodržuje zásady algoritmizace a formalizace	Práce na síti	VDO – 2 MV – 1-5 Vz – rozvoj osobnosti
▪ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	▪ registruje zákony o duševním vlastnictví ▪ dodržuje zákony netiky (nepsaných pravidel chování na síti a internetu)		

5.10.6 Cvičení z fyziky – CvF

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět Cvičení z fyziky prohlubuje a doplňuje poznatky z vyučovacího předmětu Fyzika, který je realizován v 6. až 9. ročníku. Cvičení z fyziky umožní žákům s hlubším zájmem o fyziku uplatnit svoje teoretické a praktické schopnosti při řešení úloh, rozšiřuje a prohlubuje učivo. Vede žáka k získávání a využívání osvojených poznatků a dovedností při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů jak v přírodě, denním životě, tak v technické oblasti. Rozvíjí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to v souvislosti s řešením praktických problémů.

Časové a organizační vymezení vzdělávacího programu

Vzdělávací obor Cvičení z fyziky je dotován 1 hodinou týdně v 7. – 9. ročníku. Předmět je vyučován ve specializované učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vzdělávacím oboru Cvičení z fyziky dáváme učivo fyziky do souvislosti s každodenní zkušeností žáků. Předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly, jejichž řešením žákům umožňujeme prohlubovat vlastní zkušenosti s fyzikálními jevy a umožňujeme jim poznávat fyzikální podstatu přírodních zákonitostí. Při řešení úkolů se žáci učí vyhledávat, zpracovávat, kriticky posuzovat fyzikální poznatky z několika různých zdrojů, a ty dávat do širších souvislostí s dalšími, především přírodovědnými poznatky o světě. Učí se řídit vlastní práci. Jsou zde zařazovány úlohy, při kterých žáci na základě svých vlastních zkušeností s fyzikálními jevy a logickým myšlením docházejí k fyzikální podstatě zkoumaných jevů, které souvisejí s probíraným učivem. Vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků a jejich spolupráci při řešení úloh, pro formulaci hypotéz, obhajobu názorů a vhodnou argumentaci. Vedeme žáky k tomu, že k vyřešení předloženého úkolu nedílně patří i srozumitelné a přesvědčivé sdělení výsledku jiným. Umožňujeme žákům využívat moderní komunikační a informační prostředky a technologie při zpracování výsledků fyzikálních pozorování a měření. Navozujeme podmínky pro diskusi a kritický přístup žáků k závěrům svým i k závěrům spolužáků; tím je učíme používat věcné argumenty pro obhajobu svého názoru a přijmout názor spolužáků, je-li podložen přesvědčivými důkazy. Rozvíjíme sebedůvěru žáků a vytváříme příležitosti pro uvědomování si sociálních rolí a vztahů žáků, např. organizováním skupinové práce. Diskutujeme s žáky o užitečnosti technických vynálezů, strojů a prací pro člověka.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Cvičení z fyziky – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Žák dle svých schopností: dodržuje pravidla bezpečné práce	Seznámení s pravidly bezpečnosti práce	OSV – 1
poskytne první pomoc při úrazu	poskytne první pomoc dle svých možností	První pomoc	Př – první pomoc
zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	pochopí význam a osvojí si způsob realizace protokolu	Laboratorní protokol	OSV – 8 Čj – sloh, formulace myšlenek
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	- změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem, hmotnost na vahách - vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny - vysvětlí princip měření teploty teploměrem - určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - změří změny teploty s časem a zaznamená je tabulkou a grafem - aplikuje podobnost trojúhelníků k určení výšky tělesa	Hmotnost, délka Teplota Výška tělesa	OSV – 1-11 M – převody jednotek, měření
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost - graficky znázorní pohyb	Pohyb tělesa Grafické znázornění pohybu	M – řešení úlohy o pohybu, vztah přímé úměrnosti
určí v konkrétní jednoduché situaci druhý sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- odhadne polohu těžiště - experimentem určí těžiště tělesa - rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní, nebo nestabilní	Těžiště nepravidelné plochy	
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	- ověří podmínku pro rovnovážnou polohu páky - prověří, jak se mění síla potřebná ke zvednutí závaží na kladce a kladkostroji - porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch	Rovnováha sil na páce Kladka Třecí síla	OSV – 5

▪ předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	▪ určí velikost vztlačové síly působící na těleso ▪ určí objem pevného tělesa užitím Archimédova zákona ▪ ověří podmínky plování těles	Vztlačková síla Archimédův zákon Hustota kapalin	
▪ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	▪ objasní, proč na Zemi pozorujeme fáze Měsíce ▪ vysvětlí vznik stínu, zatmění Slunce a Měsíce ▪ využívá zákon odrazu světla na rozhraní dvou prostředí k řešení problému a úloh ke geometrické konstrukci obrazu rovinným zrcadlem ▪ využije poznatky o přímočarém šíření světla ve vzduchu k sestavení dírkové komory ▪ využije poznatky o zraku k řešení optických klamů a spektrálnímu skládání barev	Měsíční fáze Rovinná zrcadla Dírková komora Optické klamy Složení spektrálních barev	EV – 2 Př – střídání dne a noci

Cvičení z fyziky – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: ▪ dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla bezpečné práce	Seznámení s pravidly bezpečnosti práce	OSV – 1
▪ poskytne první pomoc při úrazu	▪ poskytne první pomoc dle svých možností	První pomoc	Př – první pomoc
▪ zpracovává protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	▪ pochopí význam a osvojí si způsob realizace protokolu	Laboratorní protokol	OSV – 8 Čj – sloh, formulace myšlenek
▪ určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	▪ porovná práci při zvedání tělesa kladkou a jednoduchým kladkostrojem	Práce na kladce	OSV – 1-11
▪ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	▪ v jednoduchých případech odhadne výkon ▪ určí výkon z práce a času	Výkon	
▪ využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	▪ v jednoduchých případech určí změnu pohybové, resp. polohové energie tělesa z vykonané práce ▪ porovná pohybové energie těles pomocí rychlosti a hmotnosti těles	Přeměna pohybové a polohové energie	

	popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při pohybu v gravitačním poli Zem		
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	- popíše kalorimetr - v jednoduchých případech pokusem určí teplo odevzdané nebo přijaté při tepelné výměně - uvede příklady změn skupenství z praktického života - pokusem ukáže změnu skupenství určité látky a prokáže uvolnění nebo pohlcení skupenského tepla	Teplo Měrná tepelná kapacita kalorimetru Měrná tepelná kapacita pevné látky Tepelná účinnost Skupenské teplo tání	EV – 2 M – měření, odečet z osy
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích - vysvětlí, proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud	Vodiče a izolanty	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	rozhodne, zda v daném obvodu jsou splněny podmínky vzniku elektrického proudu a ověří jejich splnění		Pč – konstruktivní činnosti
využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	- předpoví změnu proudu v kovovém vodiči při změně napětí mezi jeho konci - předpoví změnu proudu v obvodu, když se při stálém napětí zvětší nebo zmenší odpor rezistoru zapojeného do obvodu - vypočte jednu z veličin proud, napětí, odpor pro kovový vodič (spotřebič) jestliže zná zbývající dvě (aplikace Ohmova zákona), výsledek ověří pokusem - pokusem určí závislost proudu procházejícího daným spotřebičem na napětí mezi svorkami spotřebiče a vyjádří výsledek graficky - porovná odpor dvou kovových drátů, které se liší jen průřezem, nebo jen délkou, nebo jen materiálem - rozpozná, podle reálného zapojení i podle schématu zapojení dvou spotřebičů za sebou a vedle sebe, určí výsledné napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů	Odpor tenkých vrstev tuhy Elektrický odpor rezistoru Ohmův zákon Řazení rezistorů Úlohy z praxe Měření spotřebované energie	OSV – 1,10

	▪ předpoví, jak se změní proud v obvodu, když zapojíme dva spotřebiče místo sériově paralelně nebo naopak		
▪ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	▪ porovná rychlost šíření zvuku ve vzduchu s rychlostí šíření světla ve vakuu ▪ vysvětlí, proč nezbytnou podmínkou šíření zvuku je látkové prostředí ▪ uvede příklady, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří	Rychlost zvuku	OSV – 5 Př – lidské ucho, sluchová ústrojí u různých živočichů

Cvičení z fyziky – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
▪ Žák: ▪ dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	▪ Žák dle svých schopností: ▪ dodržuje pravidla bezpečné práce	Seznámení s pravidly bezpečnosti práce	OSV – 1
▪ poskytne první pomoc při úrazu	▪ poskytne první pomoc dle svých možností	První pomoc	Př – první pomoc
▪ zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	▪ pochopí význam a osvojí si způsob realizace protokolu	Laboratorní protokol	OSV – 8 Čj – sloh, formulace myšlenek
▪ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	▪ vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru ▪ uvede příklady použití elektromotoru v praxi ▪ prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem a na příkladech z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech	Elektromotor Elektromagnet	OSV – 1-11
▪ rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	▪ určí transformační poměr transformátoru, uvede příklady použití transformace dolů a transformace nahoru	Transformátor	OSV – 1-11
▪ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	▪ uvede zdroje pro získání energie ▪ vysvětlí princip rozvodné elektrické sítě	Elektrárny a energie	EV – 2 Př – přírodní zdroje

▪ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	▪ objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích ▪ vysvětlí, proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud	Vodiče a izolanty	
▪ zapojí správně polovodičovou diodu	▪ zapojí polovodičovou diodu v propustném a závěrném směru ▪ uvede příklady využití usměrňujícího účinku polovodičové diody	Polovodičová dioda	Pč – konstruktivní činnosti
▪ využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	▪ uvede příklady využití mikrovln v denním životě ▪ popíše základní druhy elektromagnetických vln podle vlnové délky a uvede příklady jejich použití	Mikrovlny	
▪ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	▪ zobrazí předmět spojkou ▪ vysvětlí a ukáže použití spojky jako lupy ▪ uvede příklady použití dalekohledu a mikroskopu	Čočky Lupa Dalekohled	Př – stavba oka, pozorování lupou M – geometrické znázornění vzniku obrazu
▪ využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	▪ vysvětlí, k jakým přeměnám energie dochází v jaderné elektrárně ▪ uvede tři základní druhy radioaktivního záření, objasní jejich podstatu a porovná jejich vlastnosti ▪ popíše možnost ochrany před jaderným zářením	Jaderná energie	EV – 1-4 Ch – částicové složení látek
▪ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	▪ aplikuje podobnost trojúhelníků k určení výšky tělesa	Výška tělesa	M – převody jednotek, měření
▪ určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	▪ porovná práci při zvedání tělesa kladkou a jednoduchým kladkostrojem	Kladka	
▪ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	▪ změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost ▪ graficky znázorní pohyb	Pohyb tělesa	M – řešení úlohy o pohybu, vztah přímé úměrnosti
▪ určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	▪ v jednoduchých případech pokusem určí teplo odevzdané nebo přijaté při tepelné výměně	Teplo	

5.10.7 Přírodovědná praktika – Přípr

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět Přírodovědná praktika vede žáka k uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Rozvíjí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních přírodopisných pojmů
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat přírodopisné jevy
- k umění zacházet s mikroskopem, lupou, laboratorní soupravou atd.
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce
- získávání dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech v laboratoři

Časové a organizační vymezení vzdělávacího programu

Přírodovědná praktika jsou volitelným vyučovacím předmětem pro žáky 6.-9. ročníku. Jsou dotovány 1 hodinou týdně, z praktických důvodů se vyučují ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dnů. Přírodovědná praktika mohou být vyučovány v laboratoři, v kmenových třídách i v terénu.

Tento vzdělávací obor se prolíná a vzájemně doplňuje s výukou Přírodopisu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučovací předmět Přírodovědná praktika prolíná do všech kompetencí, kterých by měl žák dosáhnout v daném ročníku. Snahou učitele při tomto vzdělávacím oboru je:

při dosahování kompetencí k učení

- učí žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učí žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení
- podporuje používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- umožňuje žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učí žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment
- motivuje k učení – snaží se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení

při dosahování kompetencí k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učí žáky prakticky problémy řešit
- učí žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učí žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů
- rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- průběžně monitoruje, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

při dosahování kompetencí komunikativních

- vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učí žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- vede žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- podporuje kritiku a sebekritiku
- učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem
- připravuje žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

při dosahování kompetencí sociálních a personálních

- vede žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- minimalizuje používání frontální metody výuky, podporuje skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učí žáky pracovat v týmech, rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učí žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- průběžně monitoruje sociální vztahy ve třídě, skupině
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli)

Tento předmět se bude hodnotit formou odevzdaných laboratorních prací, referátů a aktivit žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Přírodovědná praktika – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Žák dle svých schopností: - dodržuje pravidla bezpečné práce - rozlíší a popíše základní laboratorní pomůcky	Seznámení s pravidly bezpečnosti práce (nepít, nejíst, nekouřit, ...) Laboratorní vybavení (laboratorní sklo, nástroje, lupy, mikroskop)	OSV – 1 Ch, F – pravidla bezpečnosti práce v laboratoři Ch, F – laboratorní vybavení
poskytne 1. pomoc při úrazu	poskytne první pomoc dle svých možností	První pomoc poskytování první pomoci: poruchy vědomí, poleptání kyselinou, hydroxidem, řezné rány, otravy, popáleniny	OSV – 1-11 Př – základy poskytnutí 1. pomoci
zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	- počopí význam a osvojí si způsob realizace protokolu - počopí význam a osvojí si způsob realizace protokolu s využitím PC	Laboratorní protokol (úvod, pomůcky, postup, závěr) Laboratorní protokol s využitím ICT	OSV – 8 Ch, F – laboratorní protokol Ikt – laboratorní protokol
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Bezpečnost při práci s biologickým materiálem	
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - pozoruje vybrané zástupce bezobratlých živočichů, specializuje se na novinky ve vývoji.	Anatomie a morfologie živočichů Anatomie bezobratlých živočichů (prvoci, žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, členovci, hmyz)	OSV - 1-11 EV – 1,2 Př – živočichové
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Stavba rostlinného těla Kořen, stonek, listy, květ, plod, semeno Anatomie a morfologie rostlin	OSV – 1-11 Př – rostliny
porovná základní vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	všimá si rozdílů mezi jednotlivými orgány	Fyziologie rostlin	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - vyjmenuje základní rostlinné fyziologické procesy - popíše jednotlivé základní fyziologické procesy	Základní principy fotosyntézy Dýchání Růst Rozmnožování	EV – 2

	najde souvislosti mezi těmito procesy a pěstováním rostlin		
aplikuje praktické metody poznávání přírody	aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody (lov bezobratlých, sběr rostlin a herbářování, uchovávání biolog. materiálu, zhotovení přírodopisných pomůcek)	MV – 3
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasu	- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - pochozí význam charakteristických znaků pro určování rostlin	Vyšší rostliny Určování rostlin podle klíčů a atlasů	Čj – vyhledávání v rejstřících
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- pochozí rozdíl mezi bakterií a virem - zná nebezpečí virových a bakteriálních onemocnění - osvojí si prevenci virových a bakteriálních onemocnění - pěstuje bakterie na agarových půdách s použitím otisků rukou na základě dodržování hygienických návyků. - osvojuje si základy mentálního mapování	Víry Výskyt Bakterie Výskyt Pěstování bakterií Mentální mapy (základy mentálního mapování)	OSV – 1-11 EV – 1
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	vypracuje plán recyklace a třídění odpadů pro ZŠ, výroba papíru recyklací.	Recyklace papíru	OSV – 5 EV – 1-4 Vz – hygienické návyky Vv – výtvarné techniky

Přírodovědná praktika – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Žák dle svých schopností: - dodržuje pravidla bezpečné práce - rozliší a popíše základní laboratorní pomůcky	Seznámení s pravidly bezpečnosti práce (nepít, nejíst, nekouřit, ...) Laboratorní vybavení (laboratorní sklo, nástroje, lupy, mikroskop)	OSV – 1 Ch, F – pravidla bezpečnosti práce v laboratoři Ch, F – laboratorní vybavení

▪ poskytne 1. pomoc při úrazu	▪ poskytne první pomoc dle svých možností	První pomoc poskytování první pomoci: poruchy vědomí, poleptání kyselinou, hydroxidem, řezné rány, otravy, popáleniny	OSV – 1-11 Př – základy poskytnutí 1. pomoci
▪ zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	▪ pochopí význam a osvojí si způsob realizace protokolu ▪ pochopí význam a osvojí si způsob realizace protokolu s využitím PC	Laboratorní protokol (úvod, pomůcky, postup, závěr) Laboratorní protokol s využitím ICT	OSV – 8 Ch, F – laboratorní protokol Ikt – laboratorní protokol
▪ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	▪ dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Bezpečnost při práci s biologickým materiálem	
▪ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	▪ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ▪ pozoruje kostru (živočichů, lidskou) ▪ zhotovuje plantogram (otisk chodidla) ▪ pozoruje vybrané zástupce bezobratlých živočichů, specializuje se na novinky ve vývoji.	Anatomie a morfologie živočichů (kostra, orgány) Kostra obratlovců (lidská kostra, kost) Anatomie bezobratlých živočichů (prvoci, žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, členovci, hmyz)	OSV – 1-11 EV – 1-4 Př – živočichové
▪ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	▪ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Stavba rostlinného těla Kořen, stonek, listy, květ, plod, semeno Anatomie a morfologie rostlin	OSV – 1-11 Př – rostliny
▪ porovná základní vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	▪ všimá si rozdílů mezi jednotlivými orgány	Fyziologie rostlin	
▪ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	▪ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin ▪ vyjmenuje základní rostlinné fyziologické procesy ▪ popíše jednotlivé základní fyziologické procesy ▪ najde souvislosti mezi těmito procesy a pěstováním rostlin	Základní principy fotosyntézy Dýchání Růst Rozmnožování	EV – 2
▪ aplikuje praktické metody poznávání přírody	▪ aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody (lov bezobratlých, sběr rostlin a herbářování, uchovávání biolog. materiálu, zhotovení přírodopisných pomůcek)	MV – 3

rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - pochozí význam charakteristických znaků pro určování rostlin	Vyšší rostliny Určování rostlin podle klíčů a atlasů	Čj – vyhledávání v rejstřících
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- pochozí rozdíl mezi bakterií a virem - objasní nebezpečí virových a bakteriálních onemocnění - osvojí si prevenci virových a bakteriálních onemocnění - pěstuje bakterie na agarových půdách s použitím otisků rukou na základě dodržování hygienických návyků. - osvojuje si základy mentálního mapování	Viry Výskyt Bakterie Výskyt Pěstování bakterií Mentální mapy (základy mentálního mapování)	OSV – 1-11 EV – ekosystémy Vz – hygienické návyky
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	vypracuje plán recyklace a třídění odpadů pro ZŠ, výroba papíru recyklací.	Recyklace papíru	OSV – 5 EV – 1-4 Vz – hygienické návyky Vv – výtvarné techniky

Přírodovědná praktika – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo a tematické okruhy	Vazby PT a MV
Žák: dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Žák dle svých schopností: - dodržuje pravidla bezpečné práce - rozliší a popíše základní laboratorní pomůcky	Seznámení s pravidly bezpečnosti práce (nepít, nejíst, nekouřit, ...) Laboratorní vybavení (laboratorní sklo, nástroje, lupy, mikroskop)	OSV – 1 Ch, F – pravidla bezpečnosti práce v laboratoři Ch, F – laboratorní vybavení
poskytne 1. pomoc při úrazu	poskytne první pomoc dle svých možností	První pomoc poskytování první pomoci: poruchy vědomí, poleptání kyselinou, hydroxidem, řezné rány, otravy, popáleniny	OSV – 1-11 Př – základy poskytnutí 1. pomoci
zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	- pochozí význam a osvojí si způsob realizace protokolu - pochozí význam a osvojí si způsob realizace protokolu s využitím PC	Laboratorní protokol (úvod, pomůcky, postup, závěr) Laboratorní protokol s využitím ICT	OSV – 8 Ch, F – laboratorní protokol Ikt – laboratorní protokol
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Bezpečnost při práci s biologickým materiálem	

▪ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	▪ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ▪ pozoruje kostru (živočichů, lidskou) ▪ zhotovuje plantogram (otisk chodidla) ▪ pozoruje vybrané zástupce bezobratlých živočichů, specializuje se na novinky ve vývoji.	Anatomie a morfologie živočichů (kostra, orgány) Kostra obratlovců (lidská kostra, kost) Anatomie bezobratlých živočichů (prvoci, žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, členovci, hmyz)	OSV – 1-11 EV – 1-4 Př – živočichové
▪ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	▪ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Stavba rostlinného těla Kořen, stonek, listy, květ, plod, semeno Anatomie a morfologie rostlin	OSV – 1-11 Př – rostliny
▪ porovná základní vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	▪ všimá si rozdílů mezi jednotlivými orgány	Fyziologie rostlin	
▪ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	▪ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin ▪ vyjmenuje základní rostlinné fyziologické procesy ▪ popíše jednotlivé základní fyziologické procesy ▪ najde souvislosti mezi těmito procesy a pěstováním rostlin	Základní principy fotosyntézy Dýchání Růst Rozmnožování	EV – 2
▪ aplikuje praktické metody poznávání přírody	▪ aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody (lov bezobratlých, sběr rostlin a herbářování, uchovávání biolog. materiálu, zhotovení přírodopisných pomůcek)	MV – 3
▪ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasu	▪ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů ▪ pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin	Vyšší rostliny Určování rostlin podle klíčů a atlasů	Čj – vyhledávání v rejstřících
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	▪ pochopí rozdíl mezi bakterií a virem ▪ objasní nebezpečí virových a bakteriálních onemocnění ▪ osvojí si prevenci virových a bakteriálních onemocnění ▪ pěstuje bakterie na agarových půdách s použitím otisků rukou na základě dodržování hygienických návyků.	Viry Výskyt Bakterie Výskyt Pěstování bakterií Mentální mapy (základy mentálního mapování)	OSV – 1-11 EV – ekosystémy Vz – hygienické návyky

	▪ osvojuje si základy mentálního mapování		
▪ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	▪ vypracuje plán recyklace a třídění odpadů pro ZŠ, výroba papíru recyklací.	Recyklace papíru	OSV – 5 EV – 1-4 Vz – hygienické návyky Vv – výtvarné techniky

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Přesná pravidla pro hodnocení žáků jsou stanovena ve směrnici školy „Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (Klasifikační řád)“. Tato směrnice vychází na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Směrnice může být vždy na začátku školního roku upravována a poté projednána a schválena pedagogickou radou. Směrnice je umístěna na webových stránkách školy a na přístupném místě školy podle § 30 školského zákona, prokazatelným způsobem s ním byli seznámeni zaměstnanci, žáci školy a byli informováni o jeho vydání a obsahu zákonní zástupci nezletilých dětí a žáků.

Směrnice obsahuje způsoby hodnocení. Podmínkou efektivního hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, kterou žák získává informace jak určitou problematiku zvládá, co by měl zlepšovat, kde má rezervy, kde chybí. Při poskytování zpětné vazby je nutné klást důraz na vhodnou formulaci (zaměřujeme se na problém, činnost) – přednost dáváme pozitivnímu vyjádření.

Hodnocení může být klasifikací, slovním hodnocením či kombinací obou způsobů (na základě domluvy a žádosti rodičů o způsobu rozhoduje ředitel školy). Důležité je povzbuzení, ocenění a pozitivní motivace.

Součástí hodnocení je i sebehodnocení dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i úsilí, své možnosti a rezervy.

Zde uvádíme některé ze zásad hodnocení prospěchu a chování, základních pravidel pro použití klasifikace a slovní hodnocení:

Zásady hodnocení prospěchu a chování

- stanovení a vysvětlení jasných kritérií
- otevřenost k dětem i rodičům
- sebehodnocení – účast žáků na hodnotícím aktu
- hodnocení individuálního pokroku (nesrovnávat s ostatními)

Základní pravidla pro použití klasifikace

- hodnocení chování není zahrnuto do známky z vyučovacího předmětu
- hodnotí a klasifikuje se jen probrané a procvičené učivo
- do hodnocení a klasifikace se promítá hodnocení vědomostí, dovedností, postup, práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka
- používáno je pět klasifikačních stupňů
- písemné práce jsou zakládány vyučujícími do složek a archivovány minimálně do konce září následujícího školního roku tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku.

Základní pravidla pro použití slovního hodnocení

- je zaměřeno na poskytnutí zpětné vazby o průběhu a výsledku práce žáka
- žák dostává informace, jakým způsobem může dosahovat lepších výsledků
- hodnocení je pokrok žáka a srovnání s jeho předchozími výsledky
- hodnocení je vždy adresné

Kriteria hodnocení žáka

- soubor obecně platných kritérií pro jednotlivé předměty a jednotlivé způsoby hodnocení je zakotven ve směrnici školy „Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (Klasifikační řád)“
- kriteria hodnocení se odvíjejí od klíčových kompetencí

Přesné znění směrnice

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici.

Směrnice je součástí školního řádu školy, podle § 30 odst. (2) školského zákona („Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů.“).

OBSAH

- I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
- II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení
- III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
- IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace
- V. Školní řád
- VI. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Podmínkou efektivního hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, kterou žák získává informace jak určitou problematiku zvládá, co by měl zlepšovat, kde má rezervy, kde chybí. Při poskytování zpětné vazby je nutné klást důraz na vhodnou formulaci (zaměřujeme se na problém, činnost) – přednost dáváme pozitivnímu vyjádření.
2. S kritérii pro hodnocení zakotvenými v „Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (Klasifikační řád)“ musí být žáci i rodiče seznámeni, žákům musí být kritéria vysvětlena.
3. Hodnocení musí být otevřeno k dětem a rodičům.
4. Hodnocení by mělo být zaměřeno na individuální pokrok.
5. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, studenti, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta.
6. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
7. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

8. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
9. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
10. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.
11. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
12. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
13. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
14. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
15. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
16. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
17. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.
18. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto řádem.

Výchovná opatření

1. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele,
 - b) důtku třídního učitele,
 - c) důtku ředitele školy.
4. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
5. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
6. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
7. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Pravidla pro sebehodnocení žáků:

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbořem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří;
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy;
 - jak bude pokračovat dál.
5. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

6. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
7. Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost;
 - motivace k učení;
 - sebedůvěra;
 - vztahy v třídním kolektivu.
8. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

I. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
 - a) 1 - velmi dobré,
 - b) 2 - uspokojivé,
 - c) 3 - neuspokojivé.

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré):

žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé):

chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé):

chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení je zaměřeno na poskytnutí zpětné vazby o průběhu a výsledku práce žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat, jakým způsobem může dosahovat lepších výsledků. Je hodnocen pokrok žáka a srovnání s jeho předchozími výsledky, hodnocení je vždy adresné.
3. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - a) 1 - výborný,
 - b) 2 - chvalitebný,
 - c) 3 - dobrý,
 - d) 4 - dostatečný,
 - e) 5 - nedostatečný.
4. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
5. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 3.
6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - a) prospěl(a) s vyznamenáním,
 - b) prospěl(a),
 - c) neprospěl(a),
 - d) nehodnocen(a).

7. Žák je hodnocen stupněm:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) nehodnocen(a) není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

8. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

9. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností;
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu. Kritéria se odvíjejí od klíčových kompetencí.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech uvedených v odst.1 se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- a) ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- b) kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- c) schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- d) kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- e) aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- f) přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu.
- g) kvalita výsledků činností,
- h) osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovaných předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v odst. 1 v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- a) vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- b) osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- c) využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- d) aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- e) kvalita výsledků činností,
- f) organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- g) dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- h) hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- i) obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. S pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady

hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovaných předmětech s převahou výchovného a uměleckého zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- a) stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- b) osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- c) poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- d) kvalita projevu,
- e) vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- f) estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- g) v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené

vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy a po projednání v pedagogické radě.
2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
 4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
 5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
1. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Ovládnutí učiva	
1 - výborný	ovládá bezpečně
2 - chvalitebný	ovládá
3 - dobrý	v podstatě ovládá
4 - dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Myšlení	
1 - výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 - chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 - dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 - dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Vyjadřování	
1 - výborný	výstižné a poměrně přesné
2 - chvalitebný	celkem výstižné
3 - dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 - dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí	
1 - výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 - chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 - dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 - dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Aktivita, zájem o učení	
1 - výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 - chvalitebný	učí se svědomitě
3 - dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 - dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

I. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

- Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Odlišnosti pro zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí

- Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, a koná zkoušku ve spádové škole, koná ji:
 - a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
 - b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
 - c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného v příslušných ročnících školního vzdělávacího programu zkoušející školy.
- Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.
- Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.
- Žák zkoušku podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) nekoná, pokud je žákem zahraniční školy, v jejímž vzdělávacím programu je v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo na základě mezinárodní smlouvy zařazen vzdělávací obsah podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) a žák je z tohoto vzdělávacího obsahu zahraniční školou hodnocen v příslušném období na vysvědčení. V tomto případě ředitel spádové školy nebo jiné školy zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, vysvědčení žákovi za příslušné období nevydává.
- Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.

- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

- Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.
- Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. Pokud toto vysvědčení neobsahuje jednoznačné vyjádření o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku, předloží zástupce žáka potvrzení zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku a jeho překlad do českého jazyka. Pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka devátého ročníku na konci školního roku je rozhodný výsledek zkoušky a vyjádření zahraniční školy, že žák úspěšně ukončil devátý ročník základního vzdělávání. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.
- O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel zkoušející školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. Po vykonání zkoušek vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text "Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona".
- V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení.

Odlišnosti pro komisionální přezkoušení na základní škole a pro opravné zkoušky

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
- Tato ustanovení se obdobně vztahují také na vzdělávání žáků nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia, s výjimkami uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání v § 1, 2, 4, 5, 7, 8, 22 a 23.

II. Způsob získávání podkladů pro hodnocení, základní pravidla pro klasifikaci

1. Hodnocení chování není zahrnuto do známky z vyučovacího předmětu.
2. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
3. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné. Do hodnocení a klasifikace se promítá hodnocení vědomostí, dovedností, postup, práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.
4. Sebehodnocení žáka je přirozenou součástí procesu hodnocení. Od počátku vzdělávání jsou žáci navykáni na situaci, kdy hodnocení pedagogem, skupinou, či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s kterým bude vnější hodnocení konfrontováno. Je to zásadní požadavek směřující k rozvoji sebereflexe, stability osobnosti, sebevědomí a vědomí vlastní hodnoty a důstojnosti. Sebehodnocení žáka s argumentací musí předcházet hodnocení pedagogem s argumentací.
5. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
6. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
7. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

8. Při zápisu klasifikace ústního zkoušení do notýsků či žákovských knížek bude u zápisu zapsáno „Ú“ pro rozlišení ústního zkoušení od písemného.
9. Použití „Žolíka“:
 - je - li žák vyzván učitelem ke zkoušení, oznámí, že nechce být zkoušen a chce využít „Žolíka“;
 - předloží průkazku společně se žákovskou knížkou, do průkazky zapíše vyučující datum, předmět a stvrdí podpisem;
 - platí jen na ústní zkoušení současně se žákovskou knížkou;
 - lze použít pouze 1x za měsíc (nelze převádět za nevyčerpanou možnost do dalšího měsíce);
 - při pokusu o podvod ztráta „Žolíka“ na celý školní rok;
 - platí od 4. do 9.ročníku.
10. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.
11. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
12. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
13. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
14. Vyučující zajistí zapsání známek také do katalogového listu a dbá o jejich úplnost. Do katalogového listu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
15. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.
16. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.
17. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.
18. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

19. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
20. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
21. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče a vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
22. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.
23. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden z učiva neprocvičeného (klasifikovat je však možno z učiva procvičeného v předchozím období) - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací a v případech, kdy pravidelnost všech zápisů v sešitech nebyla učitelem stanovena a domluvena ze závažných důvodů na začátku školního roku, - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva, - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
24. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

II. Školní řád – základní pravidla

1. Žák se ve škole chová slušně k dospělým i jiným žákům školy, dbá pokynů pedagogických pracovníků, dodržuje školní řád, řady odborných učeben. Chová se tak, aby neohrozil zdraví svoje, ani jiných osob.
2. Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin a účastní se činností organizovaných školou. Účast na vyučování nepovinných předmětů a docházka do zájmových kroužků, do školní družiny a školního klubu je pro přihlášené žáky povinná. Odhlásit se může vždy ke konci pololetí.
3. Žák chodí do školy vhodně a čistě upraven a oblečen.
4. Žák zachází s učebnicemi a školními potřebami šetrně, udržuje své místo, třídu i ostatní školní prostory v čistotě a pořádku, chrání školní i soukromý majetek před poškozením; nosí do školy učebnice a školní potřeby podle rozvrhu hodin a pokynů učitelů.

5. Před ukončením vyučování žáci z bezpečnostních důvodů neopouštějí školní budovu bez vědomí vyučujících. V době mimo vyučování žáci zůstávají ve škole jen se svolením vyučujících a pod jejich dohledem.
6. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).
7. Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin nebo pokynů vyučujících.
8. Pokud se žák nemůže zúčastnit výuky, jeho nepřítomnost omlouvají rodiče do 3 dnů písemně nebo telefonicky a po návratu do školy písemně na omluvném listu v žákovské knížce. Informaci o uvolnění z předem známých důvodů podávají rodiče písemně třídnímu učiteli. Odchod žáka z vyučování před jeho ukončením je možný pouze se souhlasem učitele hodiny (max. na jednu hodinu) nebo se souhlasem třídního učitele (na více hodin) na základě písemné žádosti rodičů. Škola v odůvodněných případech může po rodičích žáka požadovat, aby omluvenka žákovy absence byla doložena lékařským potvrzením.
9. Žák se řádně a systematicky připravuje na vyučování.
10. Žák má právo na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, má právo vzdělání a na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek, má právo být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti ve škole. Každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností školy hlásí bez zbytečného odkladu vyučujícímu, třídnímu učiteli nebo jinému zaměstnanci školy.
11. Žák nenosí do školy předměty, které nesouvisí s výukou a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných osob. Cenné předměty, včetně šperků a mobilních telefonů po dobu pobytu ve škole neodkládají, pouze pokud k tomu mají vyčleněná místa k tomu určená, to jest osobní uzamykatelné skříňky, případně na pokyn vyučujících, kteří je po stanovenou dobu přeberou do úschovy a zajistí jejich bezpečnost.

III. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází ze zákona 561/2004 Sb. (školský zákon), z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, z novely školského zákona (vyhláška č. 82/2015 Sb.) a z požadavků Evropské komise a Akčního plánu inkluzivního vzdělávání MŠMT na období 2016 – 2018.

1. Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba, u které se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu.
2. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
3. Při hodnocení žáků a studentů s PLPP i s IVP se přihlíží k míře podpůrných prostředků. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

5. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žák po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7. Klasifikace je provázána hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
10. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka a na obou stupních základní školy.
11. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení a hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
12. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
13. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
14. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka popsané v doporučení školského poradenského zařízení. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).

Hodnocení nadaných dětí, žáků a studentů

Hodnocení žáků nadaných a mimořádně nadaných vychází ze zákona 561/2004 Sb. (školský zákon), z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných i mimořádně nadaných, z novely školského zákona (vyhláška č. 82/2015 Sb.) a z požadavků Evropské komise a Akčního plánu inkluzivního vzdělávání MŠMT na období 2016 – 2018.

Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

6.2 Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení práce školy bylo zpracováváno i v minulých letech (hodnotící zprávy výsledků práce školy předávané nadřízeným a kontrolním orgánům na základě pozorování, hospitační činnosti, výsledků zpráv ČŠI či jiných orgánů, testování žáků, dotazníkových akcí, SWOT analýzy a pod.). Výsledky těchto hodnocení se objevovaly do určité míry i ve výročních zprávách. Později vlastní hodnocení probíhalo dle pravidel stanovených vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanovily náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Po změnách legislativy vlastní hodnocení opět probíhá jinak.

Vlastní hodnocení školy – autoevaluace je systematické hodnocení dosažených cílů dle předem stanovených kritérií, prováděné pracovníky školy. Je autoregulačním mechanismem vlastní pedagogické práce školy jako celku i jednotlivých vyučujících. Autoevaluace tak poskytuje zpětnou vazbu o úrovni a kvalitě dosahovaných výsledků vzdělávání a úrovni očekávaných cílových stavů. Jestliže dnes hovoříme o nutnosti neustálého zvyšování kvality školy a kvality vzdělávání, nelze si toto představit bez procesů dalšího učení a vzdělávání školy jako učící se organizace a zároveň školy, která zjišťuje svou kvalitu systematickým hodnocením své činnosti.

Některé výsledky vlastního hodnocení jsou součástí výroční zprávy.

Rámcová struktura vlastního hodnocení školy a kritéria vlastního hodnocení školy

Zaměření vlastního hodnocení:

1. plnění cílů stanovených v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu – jejich reálnost a stupeň důležitosti
2. posouzení plnění cílů podle písmene a) s přihlédnutím k dalším cílům uvedeným ve vzdělávacím programu Základní škola a odpovídajících právních předpisech
3. oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření
4. účinnost opatření podle písmene c) obsažených v předchozím vlastním hodnocení

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy:

1. podmínky ke vzdělávání
2. průběh vzdělávání
3. podpora školy žáků, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
4. výsledky vzdělávání žáků a studentů

5. řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
6. úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Informace pro vlastní hodnocení jsou čerpány z těchto zdrojů:

- pedagogická dokumentace (učební plány, osnovy apod.) a dokumentace žáků
- ankety a dotazníky, které byly předány učitelům a rodičům
- rozhovory
- výstupy z vlastní kontrolní a hospitační činnosti, hospitací, pozorování
- písemné podklady (posudky, hodnocení, inspekční zprávy, záznamy z kontrol, auditů apod.)
- vnitřní statistické ukazatele (zájem o školu, úspěšnost přechodu žáků na vyšší stupeň školy apod.)
- vnější statistické ukazatele (demografické faktory, problematika zaměstnanosti spádové oblasti apod.)
- externí zdroje (materiály školských orgánů, úřadů práce, obcí apod.), SWOT analýza, testování žáků (Scio, Kalibro), sociometrie

Vlastní hodnocení bude následovat i v dalších obdobích a mělo by probíhat dle plánu autoevaluace.

Oblast	Cíl	Kritérium	Nástroj
Podmínky ke vzdělávání, školní klima	příjemné a inspirativní prostředí, kvalitní vybavení s patřičným využitím	spokojenost žáků, rodičů i učitelů	dotazník pro žáky, rodiče, SWOT analýza, pozorování, kontrolní činnost
Průběh vzdělávání	kvalitní práce učitelů při naplňování záměrů ŠVP	spokojenost žáků a rodičů, kvalita výsledků	srovnávací testy, učební plány, hospitační činnost, sebehodnocení učitelů, dotazník pro žáky i rodiče
Podpora žáků, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů na vzdělávání	přiměřená podpora nadaných, ale i problémových a handicapovaných žáků	kvalita výsledků	pohovory s rodiči, výsledky soutěží, srovnávací testy, přijímání na SŠ, SWOT analýza

Výsledky vzdělávání žáků	úspěšné absolvování studia, zvládnutí výstupů ŠVP, rozvoj kompetencí ŠVP	kvalita výsledků	klasifikace, hodnocení klíčových kompetencí, výstupní hodnocení, srovnávací testy, přijímání na SŠ
Řízení školy, kvalita personální práce, dalšího vzdělávání učitelů	efektivní chod školy, plnění zásad ŠVP, vytvoření podmínek pro realizaci učitelů i žáků	převaha pozitivního hodnocení	SWOT analýza, dotazník pro rodiče a žáky
Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	naplnění koncepčních záměrů ŠVP	výrazná převaha spokojených či spíše spokojených respondentů	dotazník pro rodiče a žáky, rozhovory, statistické ukazatele, SWOT analýza, záznamy kontrol

Plán autoevaluace na další období

Říjen: posouzení práce školy – výsledky vlastního hodnocení za předchozí období

Listopad – duben: srovnávací testy (Scio, Kalibro a jiné testy)

Prosinec – leden: hodnocení práce učitelů vedením školy a jejich sebehodnocení

Květen – červen: vyhodnocení testování, dotazníkové akce – zjišťování názorů na práci školy

Červen: hodnocení učebních plánů, úvazků, příprava podkladů pro Výroční zprávu o činnosti školy

Průběžně – nepravidelně: pohovory s učiteli a rodiči, hospitační činnost, komunikace s veřejností

7 Školní družina

7.1 Organizace školní družiny

Ve školní družině jsou oddělení vedená kvalifikovanými vychovatelkami. Počet oddělení se mění podle počtu přihlášených účastníků s maximálním počtem 30 účastníků na jedno oddělení. Práce družiny je rozdělena na ranní a odpolední činnost. Provoz ranní družiny je od 6,30 do 17,00 hod. Děti zde mají možnost volných her, při kterých mohou využít vybavení celé družiny včetně počítače. Odpolední provoz začíná ukončením výuky jednotlivých tříd a končí v 17,00 hod. Činnost je rozdělena do několika námětových oblastí:

1. relaxační
2. zájmová
3. rekreační
4. příprava na vyučování

Všechny oblasti spolu úzce souvisí, a proto se jednotlivá témata prolínají. Děti jsou vedeny k samostatnosti a k aktivnímu přístupu. Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání.

Každý rok vychovatelky připraví celoroční projekt, do kterého distribuují všechna témata a cíle.

7.2 Výchovné a vzdělávací strategie školní družiny

Školní družina přispívá k vybavení žáků souborem klíčových kompetencí. Spolu s pedagogy je tak připravuje na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Získané klíčové kompetence pak utváří základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a pracovního procesu.

Cíle školní družiny

1. Rozvoj osobnosti dítěte
2. Získání všeobecného vzdělání
3. Pochopení a uplatnění zákonů demokracie
4. Utváření národního a státního vědomí

7.3 Materiální podmínky školní družiny

Školní družina je součástí základní školy. Nachází se ve starší trojpodlažní budově. Pro svou činnost školní družina využívá 4. třídy. Třídy jsou vhodně vybavené pro zájmovou i relaxační činnost. Děti mohou využívat k pohybovým aktivitám školní tělocvičnu, školní dvůr se sportovním povrchem a venkovní učebnu. Školní družina má dále k dispozici prostory v knihovně, počítačové třídy, cvičnou kuchyňku a interaktivní tabule umístěné ve třídách. Šatny žáků se nachází v suterénu budovy školy. Stravování probíhá ve školní jídelně v budově školy.

Školní družina má k dispozici pomůcky na výtvarnou a sportovní činnost, stolní hry, časopisy, knihy. Děti mají v družinových třídách množství hraček, které se každoročně doplňují novými.

Pedagogičtí pracovníci sledují další doplňování a zlepšování materiálních podmínek. Materiální podmínky jsou dobré.

7.4 BOZP školní družiny

7.4.1 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží na pitný režim dětí
- zdravé prostředí podle planých norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)
- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, děti má neustále v zorném poli
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí děti s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, tělocvična, dvůr, cvičná kuchyně
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovu ZŠ zodpovídá vychovatelka za 25 dětí. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 25, je pověřena doprovodem dětí další osoba
- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou PP, mobilní lékárníčkou, která slouží na vycházky

7.4.2 Psychosociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a hodnocení
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

7.5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní družina sídlí v budově základní školy. Pro děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

7.5.1 Personální oblast

- zajistit proškolení vychovatelky v dané oblasti
- dostatečné personální zajištění aktivit
- využít dobrovolníky

7.5.2 Technická oblast

- eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka

7.5.3 Materiální oblast

- zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky

7.5.4 Organizační oblast

- vymezit formy integrace
- spolupracovat s rodiči či jinými zákonnými zástupci
- využívat poradenské pomoci výchovného poradce a psychologa OPPP

- informovat odbornou i laickou veřejnost o nabídce integrace
- pokusit se navázat spolupráci s organizacemi, které se prací s postiženými zabývají

7.5.5 Podmínky vzdělávání žáků mimorádně nadaných dětí

- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce a sociální a emocionální inteligence
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám
- odborná připravenost pedagogických pracovníků

8. Vzdělávací obsah

Objevujeme Evropu a svět		
Tematický okruh	Možná realizace, náměty a činnosti	Vazby průřezových témat
▪ Prázdniny	▪ galerie – výstava fotografií ▪ povídání o zvláštnostech zemí, které jsme navštívili ▪ poznávání měn v různých státech ▪ řetěz přátelství ▪ vědomostní soutěže	OSV – poznávání lidí, komunikace VDO – občanská společnost a stát VEGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, multikulturalita EV – ekosystémy a vztah člověka k prostředí
▪ Pohádky z celého světa	▪ společná četba ▪ noviny z jiných zemí ▪ vztah k naší zemi s ohledem na zvláštnosti naší země	OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy, hodnoty a postoje VEGS – objevujeme Evropu a svět MKV – kulturní difference, etnický původ EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
▪ Barva pleti	▪ světová gastronomie ▪ recepty z různých zemí ▪ kontinenty ▪ výtvarný projev ▪ některé historické osobnosti světa	OSV – seberegulace a sebeorganizace, kreativita, kooperace a kompetice VDO – občanská společnost a škola VEGS – jsme Evropané MKV – princip sociálního smíru a solidarity

Lidské vztahy		
Tematický okruh	Možná realizace, náměty a činnosti	Vazby průřezových témat
▪ Rodina	- úcta k rodičům, starým lidem a sobě samým - fotografie – ontogeneze - výrobky – dárky pro blízké - osvojování a dodržování základů společenského chování: zdravení, úcta ke starším a stolování - cestování v dopravních prostředcích - hudební soutěž - vystoupení na besídkách - nácvik divadla – dramatizace	OSV – sebepoznání, sebepojetí, psychohygienu, hodnoty a postoje EV – vztah člověka k prostředí
▪ Škola	- vytváření kladného vztahu ke spolužákům - udržování pozitivního klimatu v oddělení - učit se naslouchat a dobře vycházet se spolužáky - kolektivní míčové a stolní společenské hry - úcta ke každému povolání - pozorování různých zaměstnání lidí a jejich významu pro život ve společnosti - pexeso, puzzle, kvízy, námětové hry, rozvoj jemné motoriky aj. - výtvarná činnost, výroba dárek pro budoucí prvňáky, karneval - vztah k handicapovaným dětem	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace VDO – občanská společnost a škola MKV – lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
▪ Prevence	- dodržování řádu školní družiny a školní jídelny - moje práva a povinnosti - besedy, spontánní rozhovory, modelové situace - správné řešení konfliktních situací	OSV – seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

My v čase		
Tematický okruh	Možná realizace, náměty a činnosti	Vazby průřezových témat
▪ Hodiny	- dodržování denního režimu - návyky na pravidelnou činnost - soutěže na čas - výrobky: papírové kalendáře, hodiny aj. - lidský život – ontogeneze	OSV – rozvoj schopností poznávání VEGS – jsme Evropané MKV – kulturní difference
▪ Historie a pokrok	- orientace v čase: minulost, přítomnost, budoucnost - technická zařízení, průmyslový pokrok – rádio, televize, počítač, internet - vývoj řemesel - vývoj oblečení - slet čarodějnic, návštěva muzea	OSV – psychohygienu, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – občanská společnost a stát VEGS – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané MKV – etnický původ, multikulturalita EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Zvyky a tradice	- pozorování ročních období - rozdělení roku na čtvrtletí, měsíce, dny - význam lidových zábav - masopust – výroba masek, otevírání studánek - pranostiky, přísloví, koledy, pověry o nadpřirozených bytostech (polednice aj.)	OSV – sebepoznání a sebepojetí, kreativita, komunikace VDO – občanská společnost a škola VEGS – objevujeme Evropu a svět MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
---	--	---

Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
Tematický okruh	Možná realizace, náměty a činnosti	Vazby průřezových témat
Příroda	- prohlubování znalostí o přírodě - dětská literatura s přírodní tematikou - vycházky, pozorování změn přírody v podle ročního období - domečky pro skřítky, orientační hry - živly, turistické značky - práce s encyklopedií	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena VEGS – Evropa a svět nás zajímá EV – ekosystémy, základní podmínky života MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Ekologická výchova	- třídění odpadu, šetření vodou, sběr papíru - pozorování živočichů a rostlin v různých podmínkách - ohrožené druhy rostlin i živočichů a důvod ohrožení	OSV – sebeorganizace a seberegulace VDO – občanská společnost a stát EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Estetická výchova	- péče o pokojové rostliny - výzdoba třídy přírodninami - rozvoj jemné motoriky	OSV – kooperace a kompetice VEGS – objevujeme Evropu a svět MKV – lidské vztahy, multikulturalita

Člověk a jeho zdraví		
Tematický okruh	Možná realizace, náměty a činnosti	Vazby průřezových témat
Zdravá výživa	- základní hygienické návyky - sebeobsluha, pořádek, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání - odpočinek, relaxace, harmonizace nervové soustavy - potravinová pyramida - životní styl - sociálně patologické jevy: kouření, drogy, alkohol	OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, hodnoty a postoje MKV – kulturní difference EV – vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

▪ První pomoc	▪ prevence úrazů ▪ důležitá telefonní čísla ▪ ošetření drobných poranění ▪ léčivé byliny – vycházka	OSV – rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO – občanská společnost a stát VEGS – základní podmínky života
▪ Bezpečnost	▪ dodržování pravidel při práci ▪ bezpečnost v dopravě ▪ sebevzdělávání a komunikace – besedy ▪ jazykolamy, cvičení paměti, příprava na vyučování, pamětní učení básniček, smyslové hry	OSV – seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy VDO – občanská společnost a škola

Občanská společnost a škola		
Tematický okruh	Možná realizace, náměty a činnosti	Vazby průřezových témat
▪ Praha 8	▪ vycházky do okolí, orientace, poznávání ulic ▪ pravidla chování na komunikacích ▪ důležitá místa: pošta, policie, lékař aj. ▪ mapa Prahy 8 a výtvarné činnosti ▪ tematické vycházky (k městskému úřadu, k muzeu Prahy 8 aj.) ▪ pověsti o Praze – kresba, dramatizace	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí VDO – občanská společnost a stát VEGS – Evropa a svět nás zajímá EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
▪ Škola	▪ bezpečná nejkratší cesta do školy, dopravní značky, přechody ▪ prohlubování znalostí okolí – názvy ulic, místní památky, dopravní soutěž ▪ estetika prostředí budovy školy – čistota a výzdoba ▪ seznámení s řádem školy, prohlídka uzavřených prostor školy	OSV – psychohygienu, komunikace VDO – občanská společnost a škola EV – vztah člověka k prostředí
▪ Domov	▪ význam slova domov – vyprávění, ilustrace ▪ „můj domov – můj hrad“ ▪ pomoc při úklidu, zkuřování prostředí, kde žijí	OSV – hodnoty a postoje VEGS – jsme Evropané MKV – multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity EV – základní podmínky života

9. Standardy

9.1 Český jazyk a literatura

9.1.1 Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 1. období	
Žák:	
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	
Očekávané výstupy – 1. stupeň – 2. období	Indikátory
Žák:	Žák:
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	1. navrhne vhodný nadpis 2. posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení 3. posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu 4. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
rolišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	1. vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu 2. vypíše z textu požadovanou informaci 3. rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	1. sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku 2. posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné 3. sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržáním dějové posloupnosti 4. vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	1. vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah 2. vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě

vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	1. na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	1. vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) 2. vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	1. přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta 2. se vhodně představí ostatním dětem, dospělému
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	1. rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2. využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	1. píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvitě/heslovité osnovy 2. sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy 3. v ukázce dopisu doplní, co chybí
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	1. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) 2. zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text
Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Žák: odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Žák: 1. po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu 2. si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	3. odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů 4. najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	5. najde výrazný prostředek manipulace v textu 6. rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu 7. zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	8. najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 9. rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 10. změni své uvolněné nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědi, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	11. vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější 12. v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými 13. nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími

v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	14. zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 15. po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řeč krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 16. pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	17. formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu 18. se bez konfliktů a podstatných nedorozumění zapojí do řízené diskuse
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	19. vyhledá v krátkém textu klíčová slova 20. posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 21. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 22. vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	23. uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 24. vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	25. najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 26. rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu 27. před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů 28. rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostěsdělovacího 29. vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu

9.1.2 Jazyková výchova

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 1. období	
Žák: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	

rolišuje slovní druhy v základním tvaru	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	
rolišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	
Očekávané výstupy – 1. stupeň – 2. období	Indikátory
Žák: porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Žák: 1. vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu 2. nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy 4. rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)
rolišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	1. rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 2. rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem 3. určí kořen slova, část příponovou, předponovou 4. k danému slovu uvede slova příbuzná
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	1. zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) 2. vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh 3. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) 4. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím
rolišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	1. vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými 2. doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	1. vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	1. rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. vytvoří z věty jednoduché souvětí 3. rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	1. nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	1. správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2. píše správně z hlediska pravopisu lexikálního

zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	1. uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2. doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)
Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Žák: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Žák: 30. umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	31. pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná 32. k danému slovu doplní slova odvozená 33. vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených 34. nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty 35. vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním 36. prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět významu přeneseného pojmenování 37. ovládá zásady tvoření slov
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	38. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	39. přiřadí slovo ke slovnímu druhu 40. určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 41. užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 42. zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	43. využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí	44. spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 45. nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 46. doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 47. vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	48. píše bez pravopisných chyb
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	49. v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 50. nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 51. posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.

9.1.3 Literární výchova

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 1. období	
Žák: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	
Očekávané výstupy – 1. stupeň – 2. období	Indikátory
Žák: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Žák: 1. zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. řekne, jak na něj vylechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	1. přednese a volně reprodukuje text 2. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	1. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)
při jednoduchém rozboru literárních textů používá jednoduché literární pojmy	1. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza
Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Žák: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: 52. jmenuje (bez přerývání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se prolétají – odliší vedlejší děj od hlavního 53. v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 54. rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 55. vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	56. rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	57. sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	58. vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	59. posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč

rolišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	60. uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby 61. navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text 62. odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama 63. vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu)
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	64. posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí)
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	65. uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí

9.2 Anglický jazyk

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 1. období	
Rečové dovednosti	
Žák: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	
přihadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	
Očekávané výstupy – 1. stupeň – 2. období	
Indikátory	
Poslech s porozuměním	
Žák: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Poslech s porozuměním Žák: 1. porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)

	3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu 2. porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Mluvení	Mluvení
se zapojuje do jednoduchých rozhovorů	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět
Čtení s porozuměním	Čtení s porozuměním
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	1. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)

	3. porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Psaní	Psaní
napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	1. napiše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad 2. napiše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)
vyplní osobní údaje do formuláře	1. doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává
Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Poslech s porozuměním	Poslech s porozuměním
Žák: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	66. porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Mluvení	Mluvení
se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	67. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci 68. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje 69. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje 70. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje 71. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézají) za použití slovních spojení a vět

mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	72. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	73. popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět 74. vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 75. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 76. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec
Čtení s porozuměním	Čtení s porozuměním
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	77. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	78. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) 79. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu 80. porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů
Psaní	Psaní
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	2. sestaví/napiše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 3. napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět 4. napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 5. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 6. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec
reaguje na jednoduché písemné sdělení	7. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života

9.3 Německý jazyk

Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Poslech s porozuměním	Poslech s porozuměním
Žák: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	Žák: 1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) 2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	81. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 82. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 83. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)
Mluvení	Mluvení
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	84. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 85. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	86. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 87. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět

	88. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	89. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 90. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 91. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět
Čtení s porozuměním	Čtení s porozuměním
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	92. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	93. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 94. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem
Psaní	Psaní
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	8. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	9. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 10. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 11. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	12. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává

9.4 Matematika a její aplikace

9.4.1 Číslo a početní operace

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 1. období	
Žák: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	
Očekávané výstupy – 1. stupeň – 2. období	Indikátory
Žák: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Žák: 1. z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	1. správně sepiše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojčíselným číslem 4. provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	1. přečte a sepiše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě 3. porovnává čísla do statisíců 4. zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. provádí číselný odhad a kontrolu výsledku
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	1. porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru

modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. využívá názorné obrázky k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku 3. vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	1. porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. přečte, запиše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. porovná desetinná čísla v řádu desetin
porozumí významu znaku “–” pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	1. znázorní na číselné ose, přečte, запиše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100 2. nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě
Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Žák: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Žák: 95. provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 96. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 97. vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 98. zná zpaměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 99. určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 100. provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 101. určí absolutní hodnotu celého čísla
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	102. zaokrouhluje čísla s danou přesností 103. využívá pro kontrolu výsledku odhad 104. účelně a efektivně využívá kalkulátor
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	105. rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek 106. využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 10) 107. rozloží dvojčífné číslo na součin prvočísel
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	108. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	109. využívá daný poměr v reálných situacích 110. stanoví poměr ze zadaných údajů 111. využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	112. určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 113. určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 114. určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	115. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 116. využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 117. vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	118. vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav 119. ověří správnost řešení slovní úlohy
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	120. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 121. popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel

9.4.2 Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 1. období	
Žák: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	
Očekávané výstupy – 1. stupeň – 2. období	Indikátory
Žák: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce	Žák: 1. rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení 2. určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran 3. využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 4. rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary 5. narýsuje kružnici s daným poloměrem 6. narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 7. narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 8. dodržuje zásady rýsování
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	1. rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 4. určí délku lomené čáry graficky i měřením 5. převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry
sestrojí rovnoběžky a kolmice	1. vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku

určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	1. určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků 2. používá základní jednotky obsahu (cm ² , m ² , km ²) bez vzájemného převádění
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	1. pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru
Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Žák: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Žák: 122. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 123. využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh 124. řeší geometrické úlohy početně 125. využívá matematickou symboliku
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	126. pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 127. rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	128. sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) 129. využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku 130. určuje velikost úhlu pomocí úhloměru
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	131. odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 132. určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 133. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 134. používá a převádí jednotky délky 135. používá a převádí jednotky obsahu
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	136. pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)
načrtne a sestrojí rovinné útvary	137. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání 138. provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) 139. ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	140. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků 141. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	142. rozhodne, zda je útvar osově souměrný 143. určí osy souměrnosti rovinného útvaru 144. rozhodne, zda je útvar středově souměrný 145. určí střed souměrnosti 146. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	147. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 148. používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	149. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru a válce

	150. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru a válce 151. používá a převádí jednotky objemu
načrtne a sestrojí sítě základních těles	152. používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 153. rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 154. načrtne a sestrojí síť krychle
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	155. rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 156. načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání 157. sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	158. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 159. řeší jednoduchou úlohu 160. ověří výsledek úlohy

9.4.3 Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 2. období	Indikátory
Žák: řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Žák: 1. vyhledá v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy 2. volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy 3. vyhodnotí výsledek úlohy
Očekávané výstupy – 2. stupeň	Indikátory
Žák: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Žák: 161. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 162. řeší jednoduchou úlohu 163. ověří výsledek úlohy
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	164. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 165. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života